GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 11 września 2026 | Redaktor prowadzący **Piotr Rozpara** | Cena gazety **12,99 zł** (w tym 8% VAT) | nr 212.11311, 1

Nakład 82 tys. + **298,5 tys. prenumerat cyfrowych**

Reportaż

KIELECKI KOŚCIÓŁ MUSI SŁONO ZAPŁACIĆ

▶ 18-19

Temat dnia

Nie wystarczy być prymusem

– Rekrutujemy dzieci razem z ich rodzicami. Jeśli rodzice nie zdadzą egzaminu, bo czujemy, że będą trudni, dziecko się nie dostaje – mówi nam dyrektor prywatnej szkoły podstawowej w Krakowie. ▶ 4-5

Polska

Lista błędów Mentzena

FOT. RAFAŁ SZCZEPANKOWSKI / WYBORCZA

Nowa Nadzieja nie zebrała wymaganej liczby podpisów pod kandydaturą Bartosza Bocheńczaka na prezydenta Krakowa. Odpowiedzialność za tę kompromitację ponosi Sławomir Mentzen. Ale blamaż w Krakowie to tylko jedno zdarzenie z długiej listy błędów partii. ▶ 6

Sport

Scenariusz katastroficzny

Letnie okno transferowe znów pokazało, że w Europie liczy się właściwie jedna liga. Są jednak tacy, którzy już widzą rychły koniec tego eldorado. ▶ 23

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X 37>
9 770860 908150

1 RP

25 lat po atakach na USA

Ameryka powinna uważać na siebie

Amerykanom udało się zapobiec powtórce wielkiego ataku terrorystycznego w ich kraju, **ale zapłacili za to wysoką cenę.**

• Płonące wieże World Trade Center w Nowym Jorku, 11 września 2001 r.

FOT. REUTERS/SARA K. SCHWITTEK

Maciej Czarnecki

Ćwierć wieku – tyle czasu minęło od dnia, w którym uprowadzone przez terrorystów samoloty wbiły się w wieże World Trade Center w Nowym Jorku.

To jeden z tych momentów, które pamięta prawie każdy, kto był już wtedy na świecie. Z najnowszego sondażu Ipsos/Reuters wynika, że 6 na 10 Amerykanów od czasu do czasu nadal go wspomina. Większość uważa, że ten dzień zjednoczył kraj i miał na niego ogromny wpływ. Jest to jednak niejednoznaczna rocznica.

Bardzo wysoka cena

– Głównym kryterium oceny sukcesu po zamachach z 11 września było zapewnienie bezpieczeństwa kraju przed kolejnym wielkim atakiem terrorystycznym. I cel ten bezsprzecznie osiągnięto – tłumaczy w rozmowie z innym akademikiem ze swojej uczelni prof. Bruce Hoffman ze Szkoły Służby Zagranicznej Uniwersytetu Georgetown.

Cena okazała się wysoka. W wojnach toczonych po atakach na World Trade Center zginęło ponad 15 tys. Amerykanów, a około 1,8 mln doznało trwałego uszczerbku na zdrowiu. Weteranów dotknęła też, liczona w dziesiątkach tysięcy, plaga samobójstw.

Mimo tych ofiar Al-Kaida nadal ma się dobrze i doczekała się jeszcze brutalnego odłamu – Państwa Islamskiego. To zagrożenie dla Ameryki może nabierać na sile, bo prezydnt Donald Trump ograniczył środki płynące na walkę z islamskimi radykałami, a teraz jeszcze rozważa ograniczenie obecności na Bliskim Wschodzie.

Po jedności nie ma śladu

Coraz bardziej wygląda też na to, że rozpętane przez Trumpa i izraelskiego premiera Benjamina Netanjahu starcie z Iranem, sponsorem terroryzmu, będzie kolejną z „niekończących się wojen" Ameryki, podobnie jak te w Iraku i Afganistanie po wrześniu 2001 roku. A przecież republikanin miał być prezydentem pokoju.

To jeden z tych momentów, które pamięta prawie każdy, kto był już wtedy na świecie

Ale utrzymujące się zagrożenie ze strony islamskiego terroryzmu to wcale nie jest największy problem dzisiejszych Stanów Zjednoczonych. Amerykanie z coraz większą nieufnością i niepokojem spoglądają na siebie nawzajem. Ostatnie badanie Ipsosa pokazuje, że bardziej niż zagranicznych terrorystów obawiają się tych krajowych (20 proc. do 33 proc.).

W 25. rocznicę ataku na World Trade Center nie ma już śladu po początkowej jedności. ▶ 8

eprasa.pl 572223c797

Agnieszka Kublik

Kaczyński przez Ziobrę połyka własny język

Kieruję wobec pana premiera i pana ministra Żurka zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstw – poinformował Zbigniew Ziobro. A dalej zaznaczył: (...) „Nigdy nie przyjąłem łapówki, nie podjąłem żadnych zobowiązań wobec nikogo, że za pieniądze miałbym coś robić. Składam zawiadomienie, że (...) chcą niszczyć konkurencję polityczną i wprowadzają te kłamstwa do Sejmu i procesu karnego, by osiągnąć z tego tytułu korzyść polityczną".

Ziobro, który wziął pieniądze od Przemysława Krala, szefa Zondacrypto, który dziś sypie m.in. właśnie Ziobrę, na antenie TV Republika (która na reklamach od Zondacrypto zarobiła blisko 40 mln zł, bo Zonda w większości reklamowała się tu, a jej szef, kiedy było już jasne, że Kral jest w kręgu podejrzeń, podpisał się pod listem intencyjnym w sprawie sprzedaży akcji stacji właśnie Kralowi), atakuje tych, którzy ścigają przestępców kryptowalutowych. Klasyczny układ: przestępca – politycy – media. Właśnie takie kiedyś chciał ścigać Jarosław Kaczyński.

Szeryf Ziobro się nie sprawdził. I teraz musi uciekać. Życie uciekiniera nikomu nie służy

Czyli Ziobro liczy na prokuraturę, o której głosi, że jest nielegalna. Ależ się pogubił, jest jak ścigane zwierzę – wściekle atakuje.

Najnowszy sondaż CBOS pokazuje, że PiS słabnie, bo rzadko przekracza 20 proc., a przede wszystkim jej liderzy tracą zaufanie – Jarosław Kaczyński czy Przemysław Czarnek, nadal kandydat prezesa PiS na premiera. Ziobro, nadal wiceprezes PiS, ciągnie partię w dół. I to w momencie, kiedy Mateusz Morawiecki zabrał Kaczyńskiemu 40 posłów!

Jak długo Kaczyński pozwoli Ziobrze niszczyć PiS? Jak pisały Iwona Szpala i Agata Kondzińska, w partii „nie chcą ginąć za Ziobrę, w partyjnych szeregach są ferment i niezadowolenie".

Nie dziwię się, wszak to ludzie Kaczyńskiego mieli brać kasę za poprawki do ustawy w interesie „darczyńców" i załatwienie im bezkarności. Dla polityka to najcięższe zarzuty, Kaczyński to dziś akceptuje.

Dla człowieka, który osiem lat temu deklarował, że „do polityki nie idzie się dla pieniędzy", to fundamentalna przemiana. I to Ziobro zmusił Kaczyńskiego do połknięcia własnego języka.

Gdyby to za czasów Ziobry za granicę uciekł minister sprawiedliwości, prokurator generalny z PO, który wziął pieniądze od gangstera za pomoc, Ziobro krzyczałby, że „już nikt nigdy przez tego pana bezkarny nie będzie".

To parafraza słów Ziobry z 2007 roku, wtedy ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego: „Już nikt nigdy przez tego pana życia pozbawiony nie będzie". Padły na konferencji prasowej przed przyspieszonymi wyborami parlamentarnymi. PiS przegrał, Ziobro musiał przepraszać, a lekarz został uniewinniony od zarzutu zabójstwa.

Szeryf Ziobro się nie sprawdził. I teraz musi uciekać. Życie uciekiniera nikomu nie służy.

Andrzej rysuje

Tajlandia
Hurtowe niszczenie podróbek

FOT. PAP/EPA/RUNGROJ YONGRIT

Ministerstwo handlu Tajlandii zniszczyło ponad dwa miliony skonfiskowanych przedmiotów – m.in. zegarki, odzież, luksusowe torebki, obuwie, zabawki, urządzenia elektroniczne – opatrzonych znakami towarowymi i logotypami naruszającymi prawo. Wszystko o wartości 60 milionów dolarów, czyli ponad 220 milionów złotych.

Liczba dnia

5000

DOLARÓW

Taką dywidendę obiecuje każdemu dorosłemu obywatelowi Stanów Zjednoczonych prezydent Donald Trump, jeśli Republikanie wygrają wybory połówkowe do Izby Reprezentantów i Senatu

Więcej ▶ Wyborcza.pl

Dezinformacja
Rosja bezradna wobec Reksia i Krecika

W sierpniu w całej Europie doszło do kilku aktów sabotażu. Podpalono budynek największej estońskiej firmy zbrojeniowej, udaremniono podpalenie fabryki ukraińskiego producenta dronów na Słowacji. Chociaż tło tych incydentów pozostaje na razie niejasne, eksperci wskazują na Rosję. To świetne pole do popisu dla Kremla na sianie dezinformacji.

„Polacy chcą zająć czeskie Zaolzie" – taką tezę rozpowszechniano w nieudanej próbie pogorszenia stosunków między Polską a Czechami. Sfałszowano dokument, rzekomo pochodzący z polskiego MSZ, który miał wskazywać na żądania Polski dotyczące uregulowania „czeskiego długu terytorialnego". List został opublikowany na stronie internetowej polskiej regionalnej stacji radiowej Radio PIK w wyniku cyberataku. A potem udostępniony w polskich mediach lokalnych oraz w serwisach społecznościowych za pośrednictwem fałszywych kont podszywających się m.in. pod polskiego wiceministra spraw zagranicznych Artura Harazima oraz ambasadora Republiki Czeskiej w Polsce Bretislava Dančáka. W odpowiedzi polscy i czescy internauci zaczęli wzajemnie się zapewniać o swojej przyjaźni oraz publikować grafiki wyśmiewające rzekomy konflikt. Pojawiły się m.in. mapy przedstawiające nowe państwo o nazwie „Polczeska", do którego przyłączono rosyjski obwód kaliningradzki, co miało na celu dalsze wyśmiewanie nieudanej próby Kremla.

Wśród osób, które odniosły się do tej próby dezinformacji, znalazł się polski premier Donald Tusk. Opublikował komentarz nawiązujący do postaci z popularnych kreskówek – czeskiego Krecika i polskiego Reksia, którzy są przyjaciółmi.

To niejedyna dezinformacja o zakusach terytorialnych w Europie. Mianowanie rumuńskiego polityka Claudiu Nasui na stanowisko ministra gospodarki w rządzie Mołdawii wywołało falę dezinformacji. „Oznacza to przygotowania do aneksji Republiki Mołdawii przez Rumunię" – stwierdził prorosyjski przywódca socjalistów Igor Dodon, a jego oświadczenie podchwyciła rosyjska prasa propagandowa.

FOT. SHUTTERSTOCK

W Estonii krąży fałszywa informacja, że w pobliżu bazy lotniczej Ämari zestrzelono drona z Ukrainy, a jego szczątki uderzyły w dwa myśliwce F-16 portugalskich sił powietrznych, powodując szkody o wartości około 120 mln euro. Informacja ta rozprzestrzeniła się w mediach anglojęzycznych, hiszpańskojęzycznych, portugalskojęzycznych i arabskojęzycznych. Biuro prasowe Kwatery Głównej Sił Obronnych Estonii ją zdementowało.

Kto pierwszy odetnie tej hydrze choć jedną głowę? Rumuńska Krajowa Rada Audiowizualna będzie wymagać od wszystkich właścicieli kont w serwisach społecznościowych, którzy mają ponad 100 tys. obserwujących na wielu kanałach i czerpią zyski z ruchu generowanego w Rumunii, aby zgłosili swoją działalność. Byłby to dopiero pierwszy krok w kierunku stworzenia systemu umożliwiającego nakładanie sankcji na kanały rozpowszechniające dezinformację w celach finansowych.

Dominik Uhlig

• Więcej ▶ Biqdata.wyborcza.pl

eprasa.pl 572223c797

Stambuł – brama do Orientu

Średnia ocena gości: 4,8 / 5

Wyrusz z nami w fascynującą podróż do Stambułu – miasta, gdzie Wschód spotyka się z Zachodem, a tysiące lat historii splatają się z tętniącym życiem metropolii.

Program wycieczki: Dz. 1 Przelot Warszawa – Stambuł. Zakwaterowanie w hotelu i kolacja powitalna. **Dz. 2** Zwiedzanie miasta – Hipodrom, Błękitny Meczet, Hagia Sophia i cysterna Binbirdirek. **Dz. 3** Meczet Sulejmana, rejs po Bosforze i Wielki Bazar. **Dz. 4** Wycieczka fakultatywna po historycznym i nowoczesnym Stambule (dodatkowo płatna) lub Stambuł na własną rękę. **Dz. 5** Powrót do domu.

5 dni | Wyloty z Warszawy
08/04, 22/04, 24/05 2027
od **4.398,–**

Pełne wyżywienie na statku

Rejs po Renie i kwitnące tulipany w Holandii

Podziwiaj kwitnące tulipany w parku Keukenhof oraz zobacz najpiękniejsze holenderskie miasta podczas 6 wiosennych dni w Holandii.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Frankfurtu. Przejazd do Kolonii. Katedra w Kolonii i zaokrętowanie. **Dz. 2** Rotterdam. Zwiedzanie miasta. **Dz. 3** Enkhuizen. Rejs po Markermeer i Ijsselmeer. Zwiedzanie Enkhuizen na własną rękę lub wizyta w Zuiderzeemuseum (dodatkowo płatne). **Dz. 4** Amsterdam. Wycieczka do parku tulipanów Keukenhof i zwiedzanie miasta z przewodnikiem. Spacer po Amsterdamie i rejs po kanałach (wycieczki dodatkowo płatne). **Dz. 5** Nijmegen. Spacer po hanzeatyckim mieście Nijmegen. **Dz. 6** Powrót do Kolonii. Wylot z Frankfurtu do Warszawy.

6 dni | Wylot z Warszawy 05/04 2027
od **6.598,–**

3 posiłki dziennie

Średnia ocena gości: 4,7 / 5

Indie – Klejnot Imperium

Złoty Trójkąt Indii: New Delhi, Jaipur i Agra z Taj Mahal, a także rezerwat tygrysów bengalskich w P.N. Ranthambore, potężne forty i pałace maharadżów.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do New Delhi. **Dz. 2** Przylot do New Delhi, przejazd do Jaipur i wycieczka po mieście. **Dz. 3** Jaipur. Pałac Wiatrów i Fort Amber. **Dz. 4** Jaipur - Ranthambore. Wizyta w wiosce i Rezerwat Tygrysów. **Dz. 5** Ranthambore. Safari w godzinach porannych i popołudniowych. **Dz. 6** Ranthambore – Agra. Opuszczone miasto (Miasto Duchów) Fatehpur Sikri. **Dz. 7** Agra. Taj Mahal i Fort. **Dz. 8** Agra – New Delhi. Brama Indii (India Gate) oraz zwiedzanie Starego Delhi. **Dz. 9** Wylot z New Delhi. Powrót do domu.

9 dni | Wyloty z Warszawy 09/11 2026, 01/02, 08/03, 21/04, 19/05 2027 | od 6.998,–

Średnia ocena gości: 4,7 / 5

Norwegia – na tropie zorzy polarnej

Zobacz jedne z najpiękniejszych miejsc norweskiego wybrzeża, gdzie czeka nas przejażdżka psim zaprzęgiem oraz rejs po Lofotach w blasku zorzy polarnej.

Program wycieczki: Dz. 1 Przelot Warszawa – Bodø. Przyjazd i kolacja powitalna. **Dz. 2** Bodø. Spacer po mieście, rejs statkiem linii Hurtigruten przez wąskie fiordy archipelagu Lofotów do Tromsø. **Dz. 3** Przyjazd do Tromsø. Zwiedzanie miasta – Katedra Arktyczna i Muzeum Polarne. **Dz. 4** Tromsø. Czas wolny lub wycieczka fakultatywna. Przejazd do Sommarøy – wieczorna wycieczka w poszukiwaniu zorzy polarnej. **Dz. 5** Sommarøy. Psie zaprzęgi i zorza polarna. **Dz. 6** Tromsø i podróż powrotna do domu.

6 dni | Wyloty z Warszawy 12/01, 03/02 2027
od **9.998,–**

albatros.pl | rezerwacja +48 22 128 48 81 | Warszawa, ul. Marszałkowska 76 (8 piętro)

Cena zawiera: BILETY WSTĘPÓW, opiekę polskiego pilota, przeloty rejsowe, zakwaterowanie w pokojach 2-os., wyżywienie i transport zgodnie z programem, ubezpieczenie podstawowe.

Kod reklamy: GW32

Kraj/34451076

eprasa.pl 572223c797

Prywatne szkoły sprawdzają całą rodzinę

Nie wystarczy być prymu

FOT. GETTY IMAGES

By dostać się do prywatnego liceum, same szóstki nie wystarczą. Podstawówki bardziej niż dzieci testują rodziców – trudni odpadają. Rozpoczął się nabór do szkół niesamorządowych na przyszły rok.

Olga Szpunar

Krzysztof Kwiatkowski, dyrektor Społecznej Szkoły Podstawowej nr 3 w Krakowie: – Przyjmowanie podań na następny rok skończyliśmy pierwszego września. Na jedno miejsce mamy ponad trzech kandydatów.

Piotr Machowski, dyrektor Prywatnej Szkoły Podstawowej i VII Prywatnego LO im. Mikołaja Reja w Krakowie: – W ubiegłym roku do liceum mieliśmy ponad dwóch kandydatów na miejsce. Do szkoły podstawowej półtora.

Krakowski magistrat informuje, że choć mamy niż demograficzny, widać wyraźny wzrost liczby uczniów w szkołach niesamorządowych. W ciągu dwóch lat w Krakowie przybyło ich blisko 2 tysiące. W samych podstawówkach – 1300.

Casting rodziców

Wiktorii tak zależało, by jej syn dostał się do wybranej przez nią podstawówki, że poprosiła o wstawiennictwo znajomych, którzy mają znajomych znających jej dyrektora.

W głowie miała cały plan dla dziecka. Szkoła społeczna (z wysokimi wynikami egzaminów, szerokim wachlarzem dodatkowych zajęć, w miarę blisko domu). Potem najlepsze liceum, niekoniecznie prywatne, bo w rankingach wciąż wygrywają publiczne. Potem studia (najlepiej architektura, bo taka rodzinna tradycja).

Na rozmowę kwalifikacyjną szła pewna jej wyniku, ale syn się nie dostał. Wiktoria nie wie dlaczego.

Dyrektor krakowskiej prywatnej podstawówki, który prosi o zachowanie anonimowości, mówi nam wprost: – Rekrutujemy dzieci razem z ich rodzicami. Więc jeśli rodzice nie zdadzą egzaminu, bo czujemy, że będą trudni, dziecko się nie dostaje.

Magdalena, mama syna w społecznej podstawówce: – Rozmowa kwalifikacyjna to był egzamin nie tylko dziecka, ale również rodziców. Dostałam podczas niej ankietę z pytaniami. Wśród nich: jaki zawód z mężem wykonujemy, jak mogę pomóc szkole. Potem te informacje były wykorzystywane. Jak ktoś miał firmę budowlaną, dostawał telefon ze szkoły, że trzeba wyremontować szkolną salę i z pytaniem, czy pomoże. Jak był policjantem, udzielał szkole porad w trudnych sprawach związanych z bezpieczeństwem, np. co robić z mailami z groźbami, które swego czasu przychodziły na adres mailowy podstawówki.

Dyrektor Kwiatkowski: – Rozmowa z rodzicami? Prowadzę ją tak, żeby wyszło, czy nasze oczekiwania nie są przypadkiem rozbieżne. Zależy nam na rodzicach zaangażowanych. Takich, którzy chwycą za pędzle, gdy trzeba będzie wymalować salę. I takich, którzy nie tylko płacą i wymagają, ale też mają do nas zaufanie i akceptują nasz profil. Rozumieją, dlaczego nie mamy dodatkowych zajęć z chińskiego i astronomii i nie zaczną się nagle ich domagać. Bywa, że rodzice, których dziecko nie dostanie się do szkoły, dzwonią do niej i proszą o pisemne wyjaśnienia. Domagają się wglądu w ocenę rekrutacji. Ci, których dzieci są na listach rezerwowych, są tak zdeterminowani, że kontaktują się ze szkołą co dwa tygodnie, pytając, czy ktoś z przyjętych nie zrezygnował.

Rozmowa z rodzicami? Prowadzę ją tak, żeby wyszło, czy nasze oczekiwania nie są przypadkiem rozbieżne

KRZYSZTOF KWIATKOWSKI
dyrektor Społecznej Szkoły Podstawowej nr 3 w Krakowie

Orzeczenie niemile widziane?

Siedmiolatki, które nie mogą się pochwalić dobrym świadectwem, bo jeszcze żadnego nie dostały, w trakcie rekrutacji dzielone są na grupy i zapraszane do wspólnej zabawy. Nauczycielki obserwują dzieci, jak się zachowują. Badają sprawność motoryczną ręki, słuchają ich wypowiedzi, patrzą, jak radzą sobie w zadaniach zespołowych. Czy są rozwinięte społecznie? Błyskotliwe? Może mają szczególne uzdolnienia? A może jakieś kłopoty?

W ubiegłym roku w mediach głośno było o prywatnej szkole w Warszawie (z dobrymi opiniami), która w mailu do rodziców w sprawie rekrutacji napisała dużym drukiem, czerwonymi literami: „W roku szkolnym 2024/2025 nie planujemy przyjęć uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego”.

1 RP

eprasa.pl 572223c797

Prywatne szkoły sprawdzają całą rodzinę

sem

Kwiatkowski: – Zawsze musisz kogoś odrzucić. Stajesz przed pytaniem, czy przyjąć fajne dziecko, ale wymagające większej troski, czy takie, które świetnie wypadło i nic nie wskazuje, żeby były z nim problemy.

Dyrektor zapewnia, że sam nie zatrzaskuje drzwi przed uczniami z problemami.

– W podstawówce jest kilkanaścioro dzieci z orzeczeniami i kilkadziesiąt objętych pomocą poradni psychologiczno-pedagogicznych. W siedmiu klasach na 11 mam nauczyciela współorganizującego. Chciałbym zadać kłam, że do niepublicznych szkół trafiają tylko dzieci „bezobsługowe". Przynajmniej u nas tak nie jest – mówi.

Same szóstki, zero rozmowy

Rozmawiamy z osobą, która przez lata prowadziła rozmowy rekrutacyjne w znanym prywatnym LO w Krakowie.

– Łatwo nie było, bo w tym mieście wszyscy się znają. A nawet jak się nie znają, to znają kogoś, kto kogoś zna, więc zdarzały się naciski na przyjęcie dziecka. Nie ulegałem, bo wierzyłem w koncepcję szkoły, która dopiero się hartowała. Chcieliśmy przyjmować mądre dzieci, jedynym wyznacznikiem przyjęć nie mogli być bogaci rodzice. Więc podczas rozmowy rekrutacyjnej pozbawiałem czasem ludzi złudzeń, że aby się do nas dostać, wystarczy mieć pieniądze. Czy patrzyliśmy bacznie na rodziców? Tak, bo kto sobie będzie z własnej woli ściągał na głowę problemy? Bywało, że jeśli dziecko było w porządku, a rodzic wydawał się problemowy, rezygnowaliśmy z takiego kandydata. Żeby szkoła była sensownym miejscem, musi się spotkać sensowna dyrekcja, sensowni nauczyciele, sensowni uczniowie i sensowni rodzice – opowiada.

W rekrutacji do niesamorządowych LO nie gra roli ani wynik egzaminu ósmoklasisty, ani świadectwo z ósmej klasy (kandydat dostaje je grubo po zakończonym naborze). Na rozmowę kwalifikacyjną przychodzi więc ze świadectwem z siódmej klasy.

Dyrektor Piotr Machowski: – Z góry na dół same szóstki, a z człowiekiem nie ma o czym rozmawiać. Takie przypadki się zdarzają. Nie można być dobrym ze wszystkiego i my to wiemy, więc na świetne świadectwa patrzymy z ograniczonym zaufaniem. Egzamin ósmoklasisty nie jest dla nas ważny, bo nie różnicuje uczniów, jest za łatwy, by wyłuskać prawdziwe talenty. Dlatego nas bardziej interesują kandydaci, którzy mają coś do powiedzenia, czymś się interesują, mają pasje.

Rozmowy kwalifikacyjne w szkole rozpoczynają się w połowie września. Wyniki będą znane na przełomie listopada i grudnia. Podobnie jest w większości placówek. Po podpisaniu umowy ze szkołą rodzice płacą wpisowe. W Krakowie waha się w granicach 3-4 tys. zł.

Czesne w prywatnych i społecznych szkołach pod Wawelem to koszt od 1400 do 2,8 tys. zł. Droższe są placówki z międzynarodową maturą. Tu cena za miesiąc w trzeciej i czwartej klasie IB sięga 4 tys. zł. Opłaty pobierane są również w wakacje.

Edukacja dwóch prędkości?

Łukasz w ubiegłym roku przepisał córkę do prywatnej podstawówki. „Wyborczej" opowiadał: – W państwowej szkole w cztery lata miała sześciu matematyków. Uczyli ją nauczyciele bez kompetencji. Chemię miała z biologiem, bo szkoła nie mogła znaleźć chemika.

Po lekcjach w prywatnej placówce dziewczyna chodziła na korepetycje. Łukasz mówił, że nadrabiała zaległości.

Joanna, mama dwójki, opowiada: – Syn i córka chodzą do szkół prywatnych. Finansowo nie jest łatwo, ale dajemy z mężem radę. Zalety? Większa wrażliwość na ucznia z problemami, bardziej indywidualne podejście, szybszy dostęp do pedagoga i psychologa, co jest możliwe dzięki mniejszym klasom, więcej godzin przeznaczonych na naukę języków, a w liceach na naukę przedmiotów, z których uczniowie będą pisać rozszerzoną maturę.

Wielu rodziców śledzi wyniki szkół i wybiera dla swoich dzieci „najlepsze". Ranking podstawówek (tworzony na podstawie wyników egzaminu ósmoklasisty i sukcesów w olimpiadach juniorów) co roku publikuje portal Nasza Edukacja. W jednym worze są w nim placówki prywatne, społeczne, katolickie i samorządowe.

Te ostatnie wypadają najgorzej. „To pokaz siły szkolnictwa niepublicznego" – komentował ranking w 2025 roku portal Nie dla Chaosu w Szkole.

A małopolska kuratorka oświaty Gabriela Olszowska ostrzega: – Zanim wyda się wyrok, że publiczna edukacja jest gorsza od niepublicznej, trzeba pamiętać, że szkoły samorządowe nie wybierają sobie uczniów. Zobowiązane są przyjąć wszystkie dzieci mieszkające w ich obwodzie. Szkoły prywatne i społeczne najczęściej przyjmują dzieci starannie wyselekcjonowane w rekrutacji.

Przywołuje rankingi liceów, np. Perspektyw, w których od lat czołowe miejsca zajmują państwowe placówki. – Dlaczego? Bo nie obowiązuje w nich rejonizacja i przyjmują wybrane dzieci. Z wysokimi wynikami egzaminu ósmoklasisty lub olimpiadami – mówi Olszowska. I dodaje: – Nie lubię określenia „najlepsze szkoły". Bo co to w ogóle znaczy? Może się okazać, że najlepszą szkołą, świetnie pracującą z mniej zdolnymi i niewyselekcjonowanymi dziećmi jest taka, która w rankingu jest w ogonie.

Rekrutujemy dzieci razem z ich rodzicami. Jeśli rodzice nie zdadzą egzaminu, bo czujemy, że będą trudni, dziecko się nie dostaje

DYREKTOR PRYWATNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ W KRAKOWIE

Prawo wyboru

Z analizy danych MEN wynika, że w ciągu ostatnich pięciu lat liczba uczniów w niepublicznej edukacji wzrosła o 25 proc.

„To syrena alarmowa, sygnał ostrzegawczy, który powinien nas skłonić do ulepszenia szkół publicznych" – komentował na swoim blogu analityk Paweł Dobrowolski.

A Arkadiusz Boroń, prezes Związku Nauczycielstwa Polskiego w województwie małopolskim, mówił wprost: – Obserwujemy komercjalizację oświaty i trzeba to zatrzymać.

Proponował ograniczenie finansowania niepublicznej oświaty do 50 procent kwoty, którą na ucznia dostają szkoły samorządowe.

Obecnie samorząd musi płacić placówkom niepublicznym 75 proc. kwoty przeznaczonej na ucznia placówki publicznej, Kraków płaci 85 proc. – Jeśli dodać do tego niemałe czesne, które szkoły te pobierają od rodziców, nie ma się co dziwić, że oferta jest atrakcyjna i przyciąga. Po prostu jest na nią więcej pieniędzy niż w szkolnictwie publicznym – mówił „Wyborczej".

Jego wypowiedź spotkała się z ostrym odzewem dyrektorów niepublicznych szkół. Podnosili, że pieniędzy, które dostają, nie chowają do kieszeni. Idą na wynajem budynku, w którym działa szkoła, media, pensje (w wielu niesamorządowych placówkach w Krakowie nauczyciele zarabiają więcej niż w samorządowych).

– Gdy dotacja zostanie obcięta, będziemy musieli podnieść czesne rodzicom. I wtedy już na całego będziemy mieli w Polsce edukację dwóch prędkości. Dla naprawdę bogatych i całej reszty, której na szkolnictwo niepubliczne nie stać – komentowali.

Rodzice dzieci z niepublicznych szkół zauważali, że nie ma żadnego etycznego uzasadnienia, by na dziecko w szkole niepublicznej szły mniejsze pieniądze niż na dzieci w publicznych placówkach. Podkreślali, że tak samo płacą podatki, a to, że dodatkowo zdecydowali się płacić za niepubliczną oświatę, to ich wybór, do którego każdy powinien mieć prawo.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ"

Wydanie sobotnie „Wyborczej" możesz kupić
OD SOBOTY DO CZWARTKU!
Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

BUNT 40-LATKÓW
Czyli jak Morawiecki gra o przyszłość prawicy

CEPR Z WOZU, KONIOM NIEKONIECZNIE LŻEJ
Czy konie z Morskiego Oka są szczęśliwe?

SEKSUALNOŚĆ, MIŁOŚĆ, UCZUCIA
Starzy domagają się równych praw

1 RP

eprasa.pl 572223c797

Nowa Nadzieja

Lista błędów Mentzena

Nowa Nadzieja nie zebrała wymaganej liczby podpisów pod kandydaturą Bartosza Bocheńczaka na prezydenta Krakowa. Odpowiedzialność za tę kompromitację ponosi prezes partii Sławomir Mentzen, ale blamaż w Krakowie to tylko jedno zdarzenie z długiej listy błędów partii.

Tomasz Nyczka

Ruch Narodowy, jak lubią podkreślać członkowie Nowej Nadziei, to w Konfederacji mniejsze ugrupowanie. Dlatego Sławomir Mentzen chce zdominować Krzysztofa Bosaka, narzucać mu swoje decyzje. Politycy praktycznie ze sobą nie rozmawiają.

– Bosak ma dość tego, że jest ciągle ignorowany, traktowany jak powietrze – mówi „Wyborczej" jeden z polityków Konfederacji.

W sprawie kandydata na prezydenta Krakowa Mentzen postawił na swoim. Zdecydował, że Konfederacja wystawi tam Bartosza Bocheńczaka, sekretarza Nowej Nadziei, szefa jej krakowskich struktur, autora kampanii prezydenckiej Mentzena z zeszłego roku.

Narodowcy to przyklepali, Bosak był na inauguracji tej kampanii, ale pełną odpowiedzialność za kandydata i jego kampanię wzięła na siebie Nowa Nadzieja.

Prowadzono intensywną kampanię, Bocheńczak rozdawał ulotki, nagrywał spoty, organizował wiece i spotkania. Prezes ugrupowania wspierał go i kilka razy przyjeżdżał do Krakowa, stawał u boku kandydata, aby go promować. Dał temu projektowi twarz, bo to był jego pomysł.

MIAŁ BYĆ TEST, JEST BLAMAŻ

– Nie ma teraz ważniejszej sprawy, wszyscy pracujemy na Bartka, który już prowadzi intensywną kampanię – mówili do działaczy szefowie okręgów Nowej Nadziei w całym kraju i zbierali chętnych na wyjazd do Krakowa, by tam wesprzeć kandydata.

W Konfederacji przyznawali, że wybory samorządowe w Krakowie są bardzo ważne, będą testem przed przyszłorocznymi wyborami parlamentarnymi, a wynik Bocheńczaka, jeśli będzie niezły, może wpłynąć na rezultat Konfederacji w 2027 roku.

– Nie znam lepszego kandydata na prezydenta Krakowa. Przedsiębiorca, menedżer. To, jak on mi poprowadził tę kampanię i jak tanio to zrobił, to było mistrzostwo świata. Dowozi wszystkie tematy – zachwalał Bocheńczaka w Krakowie Mentzen.

W poniedziałek 7 września okazało się, że działacze Nowej Nadziei nie zebrali wystarczającej liczby podpisów do zarejestrowania kandydata. Sztab złożył ich niemal pięć tysięcy, ale po weryfikacji okazało się, że do wymaganych trzech tysięcy prawidłowych podpisów zabrakło ponad stu. W efekcie Konfederacja nie będzie miała swojego kandydata w wyborach prezydenta Krakowa.

Bocheńczak napisał, że był przekonany, że podpisów wystarczy. Przeprosił i przyznał, że zawalił. Z kolei

Mentzen skrytykował przepisy, bo te „nie dają żadnych narzędzi weryfikacji poprawności podpisów". Ale w swoim oświadczeniu nazwał całą sytuację „kompromitacją i katastrofą".

I szybko pozbawił Bocheńczaka funkcji szefa Nowej Nadziei w Krakowie, rozwiązał tam partyjne struktury, a sprawę wysłał do partyjnego sądu.

• **Od lewej: Sławomir Mentzen z Bartoszem Bocheńczakiem i Krzysztofem Bosakiem podczas inauguracji kampanii wyborczej Konfederacji na prezydenta Krakowa, 29.05.2026 r.**

FOT. KLAUDIA RADECKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

Mentzen po kompromitacji ze zbieraniem podpisów pozbawił Bocheńczaka funkcji szefa Nowej Nadziei w Krakowie. Tyle że to za mało

Tyle że to za mało. Usunięcie Bocheńczaka z funkcji szefa Nowej Nadziei w Krakowie to oczywiście dotkliwa kara. Ale polityk ma jeszcze drugą, ważniejszą funkcję – jest członkiem zarządu partii, jej sekretarzem, szarą eminencją Nowej Nadziei. To stanowisko nadal zajmuje. Trudno mi wyobrazić, aby miało być tak nadal, po takiej – jak nazywa to sam prezes – kompromitacji.

Sekretarz to osoba, która odpowiada w partii za sprawy organizacyjne, kontaktuje się ze strukturami, zarządza, ustala, podejmuje decyzje.

W ostatnich miesiącach Bocheńczak, razem z Mentzenem, „czyścił" partię w ramach przygotowań do przyszłorocznych wyborów. Pozbywał się „awanturników", zbuntowanych działaczy, którzy zadają niewygodne pytania, niezdyscyplinowanych. To on podpisywał się pod decyzjami o wyrzuceniu ludzi z ugrupowania. Wszystko po to, żeby partia się profesjonalizowała i – jak mówią politycy – nadgoniła organizacyjne braki.

W Krakowie to jednak sekretarz Bocheńczak, odpowiedzialny za organizację partii, nie dopilnował zbiórki podpisów z poparciem dla kandydata na prezydenta Bocheńczaka.

PODPISY ZEBRALI MNIEJSI

To za mała kara również dlatego, że odpowiedzialność za sytuację ponoszą nie tylko kandydat i szef struktur w jednej osobie oraz działacze z Krakowa. Ponosi ją również sam Mentzen.

Kraków to drugie największe miasto w Polsce, mieszka tam 800 tys. osób. Konfederacja, według sondaży trzecia partia polityczna w kraju, nie była tam w stanie zebrać trzech tysięcy prawidłowych podpisów.

Kandydatów na prezydenta Krakowa jest łącznie ośmioro. Podpisy zebrali przedstawiciele mniejszych ugrupowań, w tym Konfederacji Korony Polskiej Grzegorza Brauna, co jest szczególnie bolesne dla Mentzena, partii Razem, która w ogóle nie ma pieniędzy i opiera swoją działalność na składkach i pracy społeczników.

Szef komisji wyborczej tłumaczył, że były problemy z błędnymi numerami PESEL, nieczytelnymi imionami i nazwiskami, nieprawidłowo wpisanymi adresami. Ale to też bez znaczenia, bo odpowiedzialna partia – przewidując scenariusz, w którym jakaś część podpisów może być wadliwa – powinna zebrać je „z górką".

A jeśli na etapie zbierania podpisów działacze nie wiedzieli, jak należy je prawidłowo zbierać, to tym gorzej świadczy o Nowej Nadziei.

Nie przyjmuję tłumaczeń, że „system zbierania jest niejasny". Przedstawiciele innych partii nie mieli z tym problemów. Kandydatka KO i PSL Monika Piątkowska podkreślała, że podpisy były prześwietlane w każdy możliwy sposób, potencjalnie błędne odsiewano, zanim je złożono.

Dlaczego Nowa Nadzieja tego nie przypilnowała? Dlaczego nie przypilnował tego Mentzen?

Nie akceptuję też tłumaczeń, że Ruch Narodowy nie pomagał Nowej Nadziei w kampanii oraz spiskowych teorii, że zbiórkę sabotował poseł Nowej Nadziei Konrad Berkowicz, partyjny wróg Bocheńczaka, który rywalizuje z nim o jedynkę w Krakowie w wyborach do Sejmu. Kiedy Mentzen zdecydował, że to Bocheńczak będzie ich kandydatem na prezydenta, wziął pełną odpowiedzialność za cały proces wyborczy, na czele ze zbiórką podpisów.

Powtórzę – za tę „kompromitację" i „katastrofę" pełną polityczną odpowiedzialność ponosi prezes Sławomir Mentzen, autor tych określeń.

FESTIWAL BŁĘDÓW

Przeanalizujmy, jak prezes Sławomir Mentzen zarządzał swoją partią w ostatnich latach.

PKW odrzuciła sprawozdanie finansowe Konfederacji za 2024 rok. To konsekwencja wcześniejszej decyzji PKW w sprawie odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu wyborczego Konfederacji za wybory do europarlamentu w 2024 roku.

Na wniosek PKW Nowa Nadzieja została wykreślona przez sąd w Warszawie z ewidencji partii politycznych, bo nie złożyła w wymaganym terminie sprawozdania finansowego, a więc złamała ustawę. Mentzen musiał więc uciekać się do fortelu i zmienił nazwę partii.

Pełnomocnikiem finansowym komitetu wyborczego podczas wyborów do Parlamentu Europejskiego, ale też pełnomocnikiem komitetu kandydata na prezydenta Sławomira Mentzena był Roman Łazarski. To jednocześnie skarbnik Nowej Nadziei, czyli partii Sławomira Mentzena. Mentzen go w końcu wyrzucił.

Poza tym Mentzen pokłócił się z szefową podwarszawskich struktur Nowej Nadziei Ewą Zajączkowską-Hernik i usunął ją ze stanowiska. W Parlamencie Europejskim Zajączkowska zmieniła frakcję i, jak przekonywali działacze, „samowykluczyła się" z Nowej Nadziei. Dziś tworzy własne stowarzyszenie.

Wiceprezes Nowej Nadziei Konrad Berkowicz został zatrzymany przez ochronę sklepu IKEA, gdy przeszedł za linię kas z niezapłaconymi artykułami, i dostał mandat. Mentzen przekonywał, że „nie nabiła mu się mniejsza część, a nie usłyszał tego z powodu słuchawek", które miał w uszach.

Poseł Nowej Nadziei Przemysław Wipler jest właśnie jednym z politycznych antybohaterów afery Zondacrypto, gdyż to jego fundacja Dobrzy Rząd otrzymała pieniądze od należącej do Przemysława Krala spółki. Mentzen tłumaczy się, że nic o tym nie wiedział, ale Bosak nazywa to błędem.

W całej Polsce w strukturach partii trwają czystki, ludzie są wyrzucani, w niektórych okręgach buntują się przeciwko restrykcyjnym zasadom, które wprowadza lider.

A CO, GDYBY RZĄDZILI POLSKĄ?

Politycy Nowej Nadziei przedstawiają się jako przedsiębiorcy – w kontrze do przedstawicieli innych ugrupowań, którzy na biznesie niby się nie znają. Sam prezes partii jest przedsiębiorcą, doradcą podatkowym, doktorem nauk ekonomicznych, właścicielem spółek.

– Sławek bardzo chciałby być ministrem finansów – przyznają w Nowej Nadziei.

W Konfederacji politycy rzeczywiście „przebierają już nogami", aby objąć władzę. Tworzą program, konsultują się z ekspertami, przymierzają do niektórych ministerstw – chcieliby na pewno odpowiadać za finanse, cyfryzację, marzy im się imigracja.

Po prostu Konfederacja chce zarządzać państwem i na dobre się do tego szykuje.

A co by było, gdyby Mentzen rzeczywiście zyskał wpływ na jakieś ministerstwa, wziął się za rządzenie Polską? I zarządzał nią jak swoją Nową Nadzieją?

Wolałbym się jednak nie przekonać.

Tomasz Nyczka

eprasa.pl 572223c797

Zaufanie do rządzących rośnie

Po wakacjach widać wyraźną poprawę notowań obozu władzy, a pogorszenie opozycji. – Bilans ocen Grzegorza Brauna wypada dziś wyjątkowo niekorzystne – komentuje CBOS.

Agnieszka Kublik

W sierpniu Nawrocki świętował rok od zaprzysiężenia na prezydenta. Publicyści przypomnieli jego wojnę z gabinetem Donalda Tuska, prezydenckie weta (ma ich bezprecedensowo dużo w porównaniu z poprzednikami), nieprzyjmowanie ślubowania o legalnie wybranych przez Sejm sędziów Trybunału Konstytucyjnego czy blokowanie nominacji wielu ambasadorów.

Sam Nawrocki zorganizował sobie przed Pałacem Prezydenckim debatę o sobie. – Jesteście ze mną, a ja jestem i zawsze będę z wami, w tym kontekście nic się nie zmieniło od tego roku. Ja chcę być głosem Polek i Polaków, chcę być głosem polskiego narodu – mówił o sobie.

Prowadzi Nawrocki

W rankingu zaufania Nawrocki nadal prowadzi – ufa mu 51 proc. osób, ale to wynik słabszy niż przed miesiącem o 4 pkt proc. W tym samym czasie wzrosła do niego nieufność – z 33 proc. do 36 proc.

Za nim dwaj wicepremierzy w gabinecie Tuska – szef MON Władysław Kosiniak-Kamysz (44 proc.) i szef MSZ Radosław Sikorski (43 proc.). Obaj mają lepsze notowania niż przed miesiącem.

– O ile w stosunku do Kosiniaka-Kamysza wyraźnie niższy poziom nieufności jest wyróżnikiem tego polityka, od lat mogącego uchodzić za jednego z najmniej kontrowersyjnych na naszej scenie, o tyle w przypadku Sikorskiego sierpniowy wynik jest wart podkreślenia. Równie małego odsetka jego zdeklarowanych przeciwników nie rejestrowaliśmy w ciągu ostatnich 12 miesięcy – komentuje CBOS.

W sierpniu na czwarte miejsce w rankingu powrócił Rafał Trzaskowski, prezydent Warszawy i wiceszef KO. Zaufanie do niego wzrosło z 34 do 40 proc., a nieufność spadła z 48 do 40 proc.

Za prezydentem stolicy jest premier Tusk. Zaufanie do niego deklaruje 39 proc. to o 7 pkt proc. więcej niż w lipcu. Nie ufa mu zaś 46 proc. – o 7 pkt mniej niż przed miesiącem.

Spośród polityków opozycji najwyżej jest Krzysztof Bosak, wicemarszałek Sejmu, szef Ruchu Narodowego. Sierpień przyniósł pierwszy od wielu miesięcy wyraźny spadek jego notowań. W stosunku do lipca zaufanie do Bosaka obniżyło się o 4 pkt proc., do 34 proc. Jednocześnie nieco wzrosła nieufność wobec niego – o 3 pkt, do 34 proc. To najgorsze noty Bosaka od roku.

Podobnym zaufaniem cieszy się drugi z liderów Konfederacji WiN, szef Nowej Nadziei Sławomir Mentzen – 31 proc., spadek o 1 pkt. Ale odsetek nieufności w jego przypadku to 43 proc., a w lipcu było 40 proc.

Sporo zyskał Waldemar Żurek, prokurator generalny i minister sprawiedliwości. Teraz przeważają u niego pozytywne noty – 30 proc. zaufania i 22 proc. nieufności. Od lipca nie zmieniły się notowania Mateusza Morawieckiego, który po wyjściu z PiS jest bardzo aktywny. Ma 52 proc. nieufności, wzrost o 2 pkt proc. i 28 proc. zaufania, spadek o 1 pkt.

Wzrost nieufności do Kaczyńskiego

Pogorszyły się notowania Jarosława Kaczyńskiego – ma 59 proc. nieufności, co oznacza wzrost o 5 pkt i 23 proc. zaufania.

Stracili też Grzegorz Braun, szef Konfederacji Korony Polskiej, oraz Przemysław Czarnek, kandydat PiS na premiera – odpowiednio mają zaufanie 20 proc. i 19 proc. osób.

– Ich bilans ocen jest zdecydowanie niekorzystny, a notowania są dziś znacznie gorsze niż miesiąc wcześniej. W szczególności dotyczy to Grzegorza Brauna, który w sierpniu bardzo znacząco stracił w opinii ankietowanych (spadek zaufania o 5 pkt proc. i wzrost nieufności o 9 pkt) – czytamy w raporcie CBOS.

W dalszej części analizy CBOS zauważa: – W efekcie bilans ocen Grzegorza Brauna wypada dziś wyjątkowo niekorzystne – trzykrotnie więcej osób deklaruje w stosunku do niego nieufność niż zaufanie (60 proc. deklaracji nieufności i 20 proc. zaufania). Są to najgorsze oceny tego polityka od kwietnia tego roku. Wyraźnie gorsze od lipcowych są także notowania Przemysława Czarnka, to spadek zaufania o 5 pkt proc., a jednocześnie wzrost nieufności o 3 pkt, do 54 proc. To najgorsze oceny tego polityka, jakie notujemy w ciągu ostatniego roku.

W sumie, granicę 50 proc. nieufności w sierpniu przekroczyło czterech polityków prawicowej opozycji: Braun (60 proc.), Kaczyński (59 proc.), Czarnek (54 proc.) i Morawiecki (52 proc.).

Wzrost o 7 pkt proc.

39

PROC.

• **ankietowanych deklaruje zaufanie do Donalda Tuska**

Lepsze notowania rządu

CBOS sprawdził też średnie ocen. Te dane pokazują, że najlepiej odbieranym politykiem jest wicemarszałek Sejmu Piotr Zgorzelski z PSL. Jego średnia to +0,65 pkt. Dalej są Kosiniak-Kamysz i Nawrocki – odpowiednio +0,45 i +0,44 pkt. Za nimi znaleźli się Andrzej Domański, minister finansów i gospodarki, oraz Sikorski – odpowiednio +0,40 i +0,37 pkt.

Najgorszy bilans mają: Braun (średnia wynosi -2,25 pkt), Czarnek (-1,95 pkt), Kaczyński (-1,75 pkt), Morawiecki (-1,20 pkt).

Rosnące notowania obozu rządzącego widać też w innych badaniach CBOS. Poprawiły się oceny rządu, ubyło krytyków, przybyło zwolenników. Lepiej oceniane są prace rządu i polityka gospodarcza. Wyższe noty zebrał sam szef rządu, poprawiły się również nastroje społeczne i oceny sytuacji politycznej.

Lepiej postrzegana jest też sytuacja gospodarcza. CBOS odnotował i niewielki wzrost zadowolenie z poziomu życia badanych i ich rodzin oraz lepsze nastroje na rynku pracy. ●

Sondaż CBOS z 20-30 sierpnia 2026 r., próba losowa, reprezentatywna 935 dorosłych Polaków, metoda mieszana (63,6 proc. metodą CAPI, 19,4 proc. – CATI i 17 proc. – CAWI).

REKLAMA
Kraj/34448780

1 RP

eprasa.pl 572223c797

Największym zagrożeniem dla Ameryki jest ona sama

• **Ekipy ratunkowe przeszukują gruzowisko World Trade Center. Nowy Jork, 13 września 2001 roku, dwa dni po ataku terrorystycznym** FOT. MARIO TAMA/GETTY IMAGES

Przypadająca dzisiaj rocznica „9/11", jak zwykło się mówić w Ameryce, będzie obchodzona w podniosło-gorzkiej atmosferze.

Maciej Czarnecki

Ćwierć wieku – tyle czasu minęło od dnia, w którym uprowadzone przez terrorystów samoloty wbiły się w wieże World Trade Center w Nowym Jorku.

To jeden z tych momentów, które pamięta prawie każdy, kto był już wtedy na świecie. Z najnowszego sondażu Ipsos/Reuters wynika, że 6 na 10 Amerykanów od czasu do czasu nadal go wspomina. Większość uważa, że zjednoczył kraj i miał na niego ogromny wpływ (dla porównania w przypadku kryzysu finansowego z lat 2007-09 taki wpływ dostrzega 41 proc. obywateli).

Gorzki bilans „wojny z terroryzmem"

Przypadająca w piątek rocznica „9/11", jak zwykło się mówić w Ameryce, będzie obchodzona w podniosło-gorzkiej atmosferze.

Podniosłej – bo to jedno z najważniejszych wydarzeń w najnowszej historii USA, powtarzający się punkt odniesienia. Opowieść o szoku i niedowierzaniu wobec tak brutalnego uderzenia w serce kraju, nieprawdopodobnych zbiegach okoliczności, które jednych ocaliły wówczas od śmierci, a drugich na nią skazały, bohaterskich strażakach i burmistrzu Rudym Giulianim, który zyskał wtedy powszechny szacunek, by roztrwonić go wiele lat później, powtarzając kłamstwa Donalda Trumpa o „skradzionych" wyborach, wrosła w amerykański mit.

Gorzkiej – nie tylko z uwagi na prawie 3 tys. ofiar, ale i to, że po początkowej jedności już nie ma śladu, obchodom towarzyszą kontrowersje, domniemanego mózgu operacji nadal nie skazano, a bilans prowadzonej od 25 lat „wojny z terrorem" jest niejednoznaczny.

– Głównym kryterium oceny sukcesu po zamachach z 11 września było zapewnienie bezpieczeństwa kraju przed kolejnym wielkim atakiem terrorystycznym – i cel ten bezsprzecznie osiągnięto – tłumaczy w rozmowie z innym akademikiem ze swojej uczelni prof. Bruce Hoffman ze Szkoły Służby Zagranicznej Uniwersytetu Georgetown.

Po początkowej jedności w USA już nie ma śladu, obchodom towarzyszą kontrowersje, domniemanego mózgu operacji nadal nie skazano, a bilans prowadzonej od 25 lat „wojny z terrorem" jest niejednoznaczny

– Jednakże, mimo skuteczności w ochronie kraju przed atakami terrorystycznymi, całkowicie zawiedliśmy w kwestii przeciwdziałania ideologii czy narracji, które stanowiły ich motywację – ciągnie Hoffman. – Przypuszczałem, że Al-Kaida zostanie całkowicie wyeliminowana w ciągu kilku lat od zamachów.

Tymczasem nie tylko niedawno obchodziła 38. rocznicę powstania, ale też doczekała się co najmniej 24 filii rozlokowanych od Afryki Północnej po Azję Południowo-Wschodnią, oraz jeszcze bardziej brutalnego odłamu – ISIS – z podobną liczbą oddziałów na całym świecie – dodaje.

Inna badaczka, Audrey Kurth Cronin, przypomina na łamach najnowszego „Foreign Affairs" o kosztach ogłoszonej przez George'a W. Busha „wojny z terrorem": „W wojnach toczonych po zamachach z 11 września ponad 15 tys. amerykańskich żołnierzy i pracowników kontraktowych zginęło w walce, a około 1,8 miliona doznało trwałego uszczerbku na zdrowiu. Ponadto w latach 2012–2021 liczba żołnierzy w służbie czynnej oraz weteranów, którzy odebrali sobie życie, była czterokrotnie wyższa od liczby tych, którzy zginęli w walce".

Z badania Ipsosa wynika, że obecnie mieszkańcy Ameryki bardziej niż zagranicznych terrorystów obawiają się tych krajowych (20 proc. do 33 proc.). W sondażu z 2013 roku było odwrotnie. W obu za największe zagrożenie dla przeciętnego mieszkańca USA uznano masowe strzelaniny, to się nie zmieniło.

Trump osłabia Amerykę

Tyle że zagrożenie dla Ameryki ze strony dżihadystów zza granicy może wzrosnąć, bo Trump i jego ludzie ścięli pomoc zagraniczną, która płynęła także na walkę z radykałami w Afryce czy Azji, i instrumentalizują politykę antyterrorystyczną, w której wyolbrzymia się zagrożenie ze strony środowisk skrajnie lewicowych.

– Takie zagrożenie do pewnego stopnia istnieje i rośnie w związku z szeregiem wydarzeń geopolitycznych, przede wszystkim na Bliskim Wschodzie, w Palestynie i Iranie, ale nadal jest zdecydowanie mniejsze niż to ze strony dżihadystycznego terroryzmu czy prawicowego ekstremizmu – tłumaczy w rozmowie z „Wyborczą" Thomas Renard, szef haskiego International Centre for Counter-Terrorism (ICCT).

Brak powtórki z zamachów Amerykanie zawdzięczają m.in. pracy agentów CIA na Bliskim Wschodzie. Tymczasem źródła CNN donoszą, że w ramach dyskutowanego w Pentagonie zmniejszenie obecności USA w tym regionie po zakończeniu wojny z Iranem agenci mogliby pracować bez stałych placówek: przebywaliby w Stanach, do regionu przylatywaliby na indywidualne misje, a po ich zakończeniu wracali za ocean. Irańskie kontrataki zniszczyły już placówkę agencji w Riadzie.

Coraz bardziej wygląda na to, że rozpętane przez Trumpa i izraelskiego premiera Benjamina Netanjahu starcie z Iranem będzie kolejną z „niekończących się wojen" Ameryki, podobnie jak te w Iraku i Afganistanie po 9/11, a przecież Trump miał być prezydentem pokoju. Iran jest jednym z głównych sponsorów terroryzmu. Prezydent raz po raz obwieszcza, że go pokonał.

Trump po zniszczeniu WTC: Mój wieżowiec jest teraz najwyższy

We wtorek, podczas jednej z rocznicowych uroczystości przed Białym Domem, przechwalał się, że był w pobliżu Ground Zero „zaraz po tym, jak to się zdarzyło". Wspomniał, że strażacy musieli go odciągać na bok, obawiając się zawalenia pobliskiego budynku.

– Nigdy nie zapomnę dwóch strażaków – myśleliśmy, że wszystko zwali nam się na głowy – dwóch strażaków, potężnych, silnych facetów. A do najmniejszych nie należę. Chwycili mnie pod ramiona i powiedzieli: „Musimy się stąd wydostać" – opowiadał z dramaturgią.

Dopiero potem przyznał na Truth Social, że 11 września nie było go obok World Trade Center; opisywał późniejszy okres. Przy czym zapewnił, że „wszystko, co powiedziałem, się zgadza". Komentatorzy przypominają, że w pierwszym wywiadzie telefonicznym udzielonym po paru godzinach od ataku Trump, wieloletni nowojorski deweloper, rozprawiał o tym, że po zawaleniu się wież jego 71-piętrowiec przy Wall St. 40 jest najwyższy w mieście (swoją drogą nie miał racji).

Władze miasta ukrywały zagrożenie przed mieszkańcami

Kontrowersje związane z obchodami dotyczą nie tylko prezydenta. Republikańscy politycy i niektórzy członkowie rodzin ofiar kręcą nosem, że weźmie w nich udział pierwszy muzułmański

eprasa.pl 572223c797

burmistrz „wielkiego Jabłka" Zohran Mamdani. Giuliani wprost zaapelował, by trzymał się z dala.

Młody Demokrata na głównego radcę prawnego miasta wybrał Ramziego Kassema, wziętego prawnika, który w przeszłości bronił m.in. przetrzymywanego w bazie Guantanamo członka Al-Kaidy Ahmeda al-Darbiego. Szwagier al-Darbiego, Khalid al-Mihdhar, był jednym z porywaczy samolotu, który w serii ataków z 11 września uderzył w Pentagon, zabijając 184 osoby.

Mamdani nic sobie z tej krytyki nie robi i zamierza oddać hołd ofiarom i ratownikom.

– Jestem dumny, że mogę być burmistrzem tego miasta. Kocham to miasto. Kocham ten kraj. Chcę, aby w tym tygodniu uwaga skupiła się przede wszystkim na rodzinach, którym 25 lat temu – w wyniku przerażającego aktu terroru z 11 września – odebrano najbliższych, a także na służbach ratunkowych, które oddały temu miastu wszystko, co mogły, oraz na mieszkańcach, którzy zjednoczyli się, by nieść pomoc innym nowojorczykom – powiedział w poniedziałek.

W zeszłym tygodniu Mamdani podpisał dwa dekrety:

o ustanowieniu 11 września corocznym „Miejskim Dniem Pamięci i Służby" oraz o aktualizacji miejskich procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych.

Głośnym echem odbiła się jeszcze inna jego inicjatywa. Otóż odpalił portal, na którym można przeglądać ok. 170 tys. stron dokumentów o odpowiedzi władz na 9/11 oraz zagrożeniach po atakach, w tym z powodu kiepskiej jakości powietrza i skażeniu azbestem. Wynika z nich, że włodarze Nowego Jorku zdawali sobie sprawę z tych zagrożeń w rejonie Ground Zero, a mimo to zapewniały mieszkańców, że można tam bezpiecznie oddychać.

Z danych federalnego funduszu odszkodowawczego (September 11th Victim Compensation Fund, VCF) wynika, że choroby wynikające ze skutków 9/11, np. rak, choroby płuc czy depresja, pochłonęły więcej ofiar niż same zamachy. Według danych z 2023 roku było ich ponad 5 tys.

Proces Khalida Sheikha Mohammeda. Nie wszyscy doczekają wyroku

Rodziny tych, którzy stracili życie w atakach, są rozgoryczone faktem, że po ćwierć wieku nie rozpoczął się jeszcze proces jego domniemanego głównego organizatora – Khalida Sheikha Mohammeda.

Pojmany w 2003 roku w Pakistanie i przetrzymywany od 20 lat w Guantanamo Mohammed zawarł ugodę, na mocy której miał przyznać się do winy w zamian za uniknięcie procesu grożącego karą śmierci, jednak latem ubiegłego sąd ją uchylił. Jego proces ma się zacząć w czerwcu 2028 roku.

– Mój ojciec w listopadzie skończy 98 lat i nie sądzę, by spodziewał się dożyć tej chwili. Mam wielu krewnych – ciotki, wujków – którzy bardzo chcieliby tego doczekać. Ale w przypadku moich rodziców – nie wydaje mi się, by liczyli na to, że dożyją tego momentu – mówi ze smutkiem BBC Tom Resta, którego brat John zginął w WTC wraz ze swoją żoną Sylvią, będącą w siódmym miesiącu ciąży. ●

OGŁOSZENIE Kraj/34451069

Życie Bogusia dobiega końca... Pomóż nam walczyć o każdy Jego dzień!

Życie Bogusia nigdy nie rozpieszczało. Jest psem z frontu, nie ma łapki. To, co przeżyło to niewielkie psie ciałko, co widziały psie oczy i ile zniosło psie serce, wie tylko on sam... Boguś jest psem pozbawionym radości i tej psiej beztroski, którą czasem nawet staruszki potrafią w sobie odnaleźć. Tak naprawdę Boguś całymi dniami śpi, jakby chciał odespać wszystkie nieprzespane noce albo przespać resztę psiego życia, jakie mu zostało. Boguś ma swój świat, do którego nie ma potrzeby nikogo wpuszczać. On żyje sam dla siebie. Nie wiemy, co wydarzyło się w jego życiu, ale patrząc na jego piękne, ale tak bardzo smutne oczy, umęczone ciało i brak zaufania do człowieka, jesteśmy pewni, że zaznał wiele zła. Miejsce wszystkich psiaków, a szczególnie tych stareńkich, powinno być w domu, u boku ukochanego człowieka, przy pełnej misce. Niestety, nie wszystkie psy mają tyle szczęścia. Boguś nigdy nie miał prawdziwego domu, nigdy nie był chciany ani kochany. Dlatego trafił pod nasze skrzydła, bo chcieliśmy, aby czas, który mu pozostał, był najpiękniejszym, jaki przeżył. Niestety, w ostatnim czasie nasz Boguś zaczął się gorzej czuć. Przez brak przedniej łapki ma coraz większe problemy ze wstawaniem i poruszaniem się, do tego jego wiek mocno daje o sobie znać. Bardzo baliśmy się tego dnia, ale wiedzieliśmy, że niestety w końcu nadejdzie, bo przyjmowaliśmy Bogusia z pełną świadomością tego, że przed nami nie ma zbyt wiele wspólnego czasu. Jednak nie poddajemy się i razem z Bogusiem walczymy o każdy nasz wspólny dzień. On sam bardzo dzielnie walczy. Wcale nie chce odchodzić. Nie teraz, kiedy w końcu znalazł swój bezpieczny skrawek świata, kiedy jest kochany i stał się dla tak wielu ludzi ważny. Niestety, ani czasu nie da się oszukać, ani na starość nie wynaleziono cudownego lekarstwa. Boguś nigdy nie miał nic swojego. Bardzo chcieliśmy, żeby na te starsze i ostatnie lata zaznał namiastki prawdziwego domu, żeby niczego mu nie brakowało, żeby w końcu czuł, że jest bezpieczny. Teraz, kiedy udało nam się to osiągnąć, los znów rzuca nam kłody pod nogi... Jednak dopóki Boguś będzie chciał i miał siłę, będziemy walczyć o każdy dzień. Chcemy wynagrodzić mu całe wcześniejsze cierpienie i zadbać o to, by faktycznie końcówka jego psiego życia była najpiękniejszym czasem, jaki dane mu było przeżyć. Sami jednak nie damy rady. Do tej walki potrzebujemy pomocy ludzi o dobrych sercach. Nie chcemy odbierać Bogusiowi szansy tylko dlatego, że nasza sytuacja finansowa jest bardzo kiepska. Bardzo prosimy o wsparcie dla niego, abyśmy mogli zapewnić mu wszystko, czego potrzebuje, i nie musieć martwić się o pieniądze, bo to nasze ogromne zmartwienie. Może ktoś z Państwa zechce sprawić mu trochę radości i wysłać paczkę z dobrą karmą lub smaczkami dla psich seniorów? Poniżej podajemy adres. Z góry z całego serca dziękujemy za każdy gest dobrej woli w kierunku naszego Bogusia i z ogromnym bólem serca, być może ostatni już raz, prosimy Państwa o pomoc w jego imieniu...

Można wpłacić grosik na nasze konto lub wysłać paczkę na nasz adres:
Nr konta: 54 1870 1045 2083 1069 2318 0001 z dopiskiem „Boguś"
Blik na telefon: 723 808 002

Przystań Ocalenie, ul. Kombatantów 134, 43-229 Ćwiklice,
www.przystanocalenie.org tel. 723 808 002
KRS 0000464918

Można też pomóc kupując tapetę - wysyłając sms o treści OCALENIE na numer:

Numer 7248 - koszt sms-a 2,46 zł z VAT
Numer 7420 - koszt sms-a 4,92 zł z VAT
Numer 7928 - koszt sms-a 11,07 zł z VAT

Z góry dziękujemy za każdą pomoc!

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34452239

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34450645

DO 23 WRZEŚNIA

Zamów PRENUMERATĘ TECZKOWĄ „Wyborczej"

— na październik 2026 u swojego sprzedawcy prasy

– Masz pewność, że każde wydanie będzie na Ciebie czekać (zamawiasz gazetę na cały miesiąc z góry)

– Masz niższą cenę niż przy zakupie pojedynczych wydań każdego dnia

– Masz bezpłatny dostęp do wyborcza.pl**

– Masz gwarancję niezmienności cen w okresie realizacji prenumeraty

– Możesz zostać członkiem Klubu Wyborczej i mieć dostęp do archiwum tekstów

***Jedna z dwóch książek w prezencie**

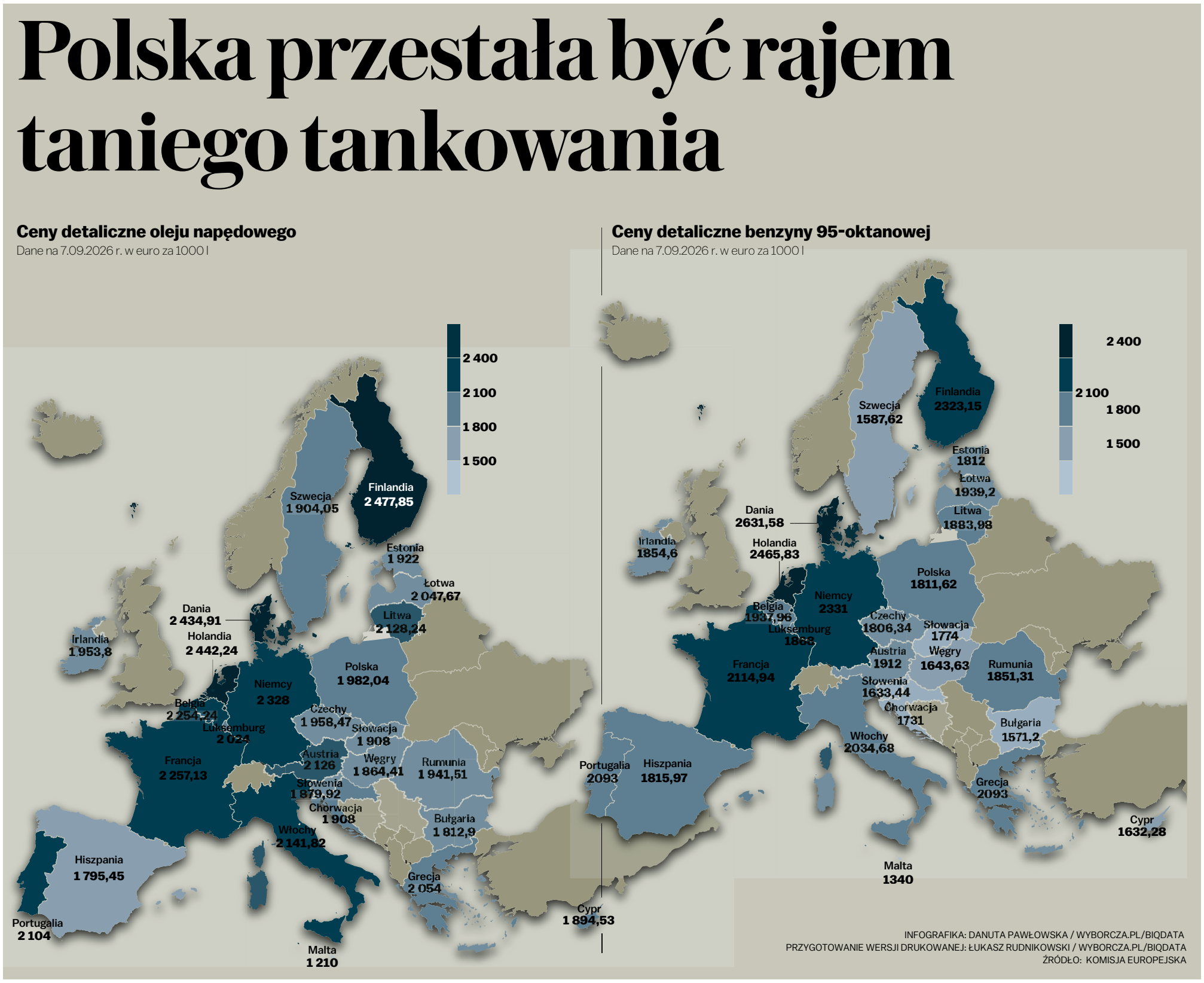
CENA 199,99 zł***
OSZCZĘDZISZ CO NAJMNIEJ **69 zł**

*Książka do odbioru od 16 października w punkcie sprzedaży. Wydawca nie gwarantuje możliwości wyboru tytułu. **Aby otrzymać dostęp do Klubowego pakietu prenumeraty Wyborcza.pl oraz do archiwum tekstów „Wyborczej": 1. Skontaktuj się z naszą infolinią, tel. 22 555 54 55 (od poniedziałku do piątku w godz. 8-16). 2. Podaj numer dowodu zakupu prenumeraty teczkowej. ***Cena sugerowana. Kwota oszczędności wynika z różnicy ceny sugerowanej i sumy cen codziennej sprzedaży detalicznej.

1 RP

eprasa.pl 572223c797

Polska przestała być rajem taniego tankowania

INFOGRAFIKA: DANUTA PAWŁOWSKA / WYBORCZA.PL/BIQDATA
PRZYGOTOWANIE WERSJI DRUKOWANEJ: ŁUKASZ RUDNIKOWSKI / WYBORCZA.PL/BIQDATA
ŹRÓDŁO: KOMISJA EUROPEJSKA

Tydzień po zakończeniu drugiej odsłony rządowego programu CPN, ceny paliw w Polsce zbliżyły się do europejskich średnich. A u naszych sąsiadów z południa można nawet zatankować taniej – wynika z danych Komisji Europejskiej.

Andrzej Kublik

Na początku zeszłego tygodnia przestał obowiązywać rządowy program CPN (Ceny Paliwa Niżej), w którego ramach w drugiej połowie sierpnia Ministerstwo Finansów stosowało obniżoną z 23 do 8 proc. stawkę podatku VAT na paliwa, a także system ustalanych urzędowo maksymalnych cen detalicznych benzyny i oleju napędowego.

Już samo przywrócenie standardowej stawki VAT podbiło cenę detaliczną litra paliwa o około 1 zł, a w przypadku paliw premium o jeszcze więcej. Na nieszczęście dla kierowców program zakończył się w czasie, gdy na Bliskim Wschodzie (po miesiącu względnego spokoju) znowu rozgorzały starcia pomiędzy Iranem a USA.

Rekordy cenowe

I już półtora tygodnia po zakończeniu kolejnej odsłony CPN, ceny paliw na stacjach zaczęły bić rekordy.

W środę 9 września firma analityczna e-petrol.pl podała, że według jej szacunków średnia cena diesla w ciągu siedmiu dni wzrosła o 36 groszy i wynosi 8,75 zł brutto, najwięcej w historii notowań tej firmy.

Niemal równie mocno, bo aż o 26 groszy, zdrożała również najpopularniejsza benzyna 95-oktanowa. Według szacunków e-petrol.pl średnia cena litra tego paliwa w środę 9 września wynosiła 7,89 zł brutto, najwięcej w tym roku.

Wygnani z raju tanich paliw

Także statystyki Brukseli potwierdzają, że Polska przestała być rajem taniego tankowania.

Na początku tego tygodnia za litr diesla w Polsce trzeba było zapłacić średnio równowartość 1,98 euro – wynika z najnowszych danych Komisji Europejskiej. To cena poniżej średniej dla całej UE, wynoszącej 2,11 euro.

Ale jednocześnie nieco taniej można było zatankować diesla na Słowacji (1,91 euro), Czechach (1,96 euro), a także na Węgrzech (1,86 euro), w Chorwacji (1,91 euro), Słowenii (1,88 euro), Rumunii (1,94 euro) i Bułgarii (1,81 euro), a na zachodzie Europy – w Hiszpanii (1,8 euro). W tym zestawieniu pomijamy Maltę, która ma specyficzny rynek paliwowy.

W przypadku benzyny 95-oktanowej z wyjątkowo niskich cen mogą cieszyć się Szwedzi, którzy w najbliższą niedzielę będą wybierać nowy skład parlamentu. Na początku tego tygodnia litr tej najpopularniejszej benzyny kosztował w Szwecji przeciętnie 1,59 euro, podczas gdy średnia dla całej UE wynosiła 2,04 euro. Mniej od Szwedów za litr takiego paliwa płacili jedynie kierowcy w Bułgarii (1,57 euro).

Niską cenę Szwedzi zawdzięczają tamtejszej wersji CPN. Od maja do końca września – czyli na okres wakacyjny – rząd Szwecji obniżył stawkę podatku akcyzowego od paliw do minimum obowiązującego w Unii. A następnie od lipca do końca września władze obniżyły jeszcze stawkę VAT od paliw silnikowych.

W Polsce na początku tego tygodnia, jak podaje KE, litr benzyny 95-oktanowej kosztował przeciętnie 1,81 euro, mniej więcej tyle samo, co w Hiszpanii i w Czechach, i poniżej średniej dla całej Unii.

W Polsce na początku tego tygodnia, jak podaje KE, litr benzyny 95-oktanowej kosztował przeciętnie 1,81 euro, mniej więcej tyle samo, co w Hiszpanii i w Czechach, i poniżej średniej dla całej Unii

Nieco mniej trzeba było zapłacić w Słowacji (1,77 euro), a wyraźniej mniej: na Węgrzech (1,64 euro), w Chorwacji (1,73 euro) i w Słowenii (1,63 euro).

Orlen idzie pod prąd

W środę po kolejnej wymianie ciosów między USA i Iranem cena baryłki europejskiej ropy naftowej Brent w kontraktach na listopad wzrosła powyżej 100 dol., po raz pierwszy od końca lipca. Na zakończenie sesji było to 101,2 dol. Z kolei dziś rano na giełdzie w Londynie za surowiec płacono 101,25 dol.

Szacunki analityków e-petrol.pl pokazują, że ceny litra benzyny 95-oktanowej zbliżają się do 8 zł, a diesla do 9 zł. I na takie poziomy mógłby je popchnąć wzrost cen surowca w ostatnich dniach.

Za zmniejszenie szansy na realizację powyższego scenariusza zabrał się jednak Orlen. W czwartek 10 września kolejny dzień z rzędu koncern obniżył w swoich hurtowniach ceny benzyny 95-oktanowej i minimalnie tylko korygował hurtowe ceny standardowej odmiany diesla.

Orlen nie ujawnia, w jaki sposób amortyzuje wzrost cen surowca. Niewykluczone, że koncern obniża swoją marżę na produkcji paliw.

1 RP

eprasa.pl 572223c797

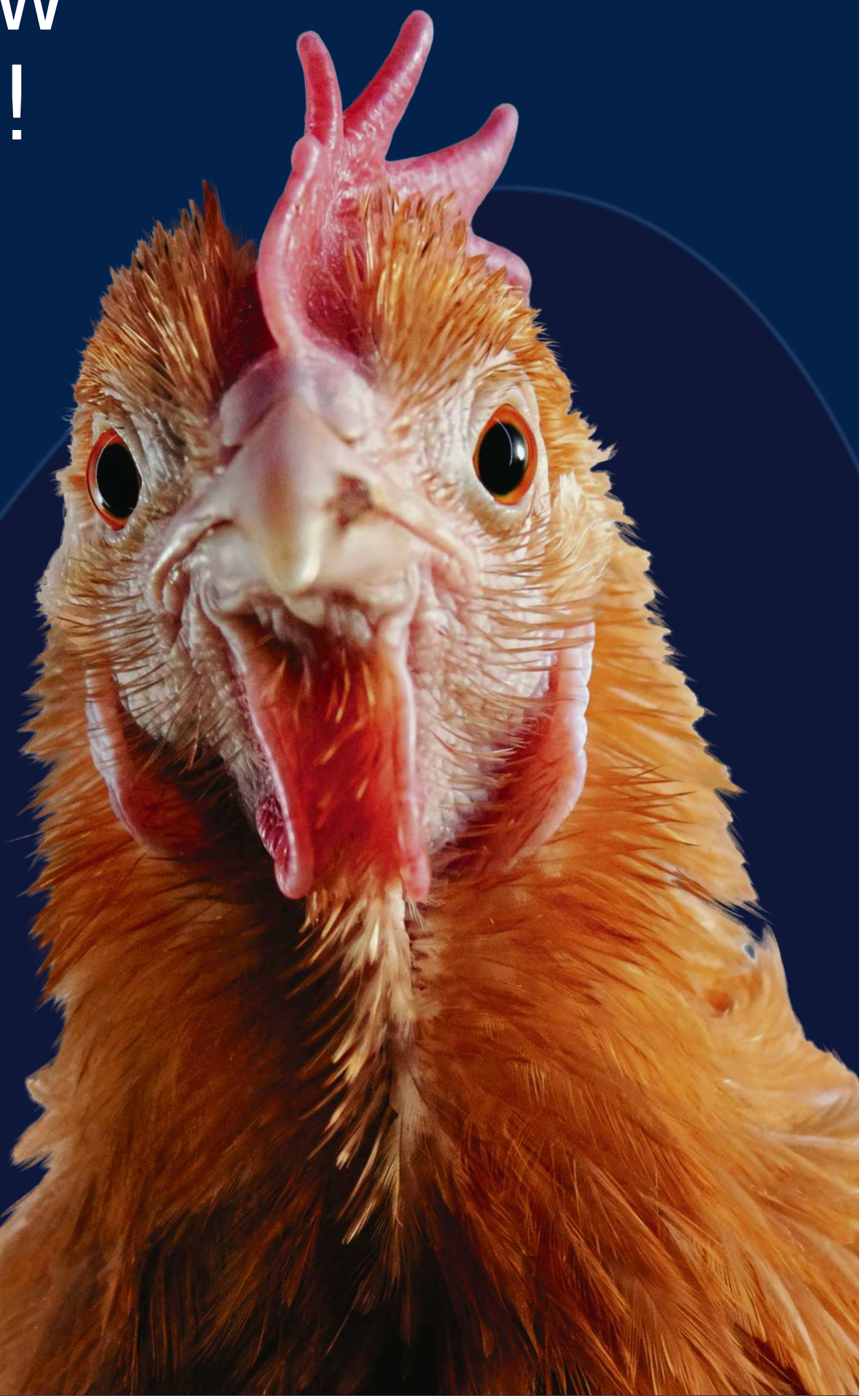
REKLAMA

Sieć Auchan **wycofała jaja klatkowe** ze sklepów własnych!

DOBRE ZMIANY W Auchan SIECI AUCHAN

Jaj klatkowych
nie znajdziemy także
w składzie produktów
marki własnej, ani jako
jaja świeże w marce
własnej Auchan.

OD WRZEŚNIA!

otwarte klatki

Więcej na stronie:
BiznesBezKlatek.pl

eprasa.pl 572223c797

Podwyżka składek ZUS i NFZ dla osób na B2B

Samozatrudnieni zapłacą w 2027 roku wyższe składki: emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz daninę zdrowotną na NFZ. Podwyżka czeka nie tylko przedsiębiorców działających od lat, ale także nowych.

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Leszek Kostrzewski

Składki na ZUS przedsiębiorców nie zależą od tego, ile uda się im zarobić w danym miesiącu. Przepisy przewidują, że prowadzący działalność opłacają ZUS od zadeklarowanej kwoty, która nie może być jednak niższa od 60 proc. prognozowanego średniego wynagrodzenia.

Płacić trzeba nawet wtedy, gdy ma się straty. Dlatego od wielu lat toczy się w Polsce dyskusja na temat zmian systemu płacenia składek przez osoby na własnej działalności. Rozpoczął ją były rzecznik małych i średnich przedsiębiorców Adam Abramowicz, który publicznie ogłosił, że najsprawiedliwiej byłby, gdyby była tu pełna dobrowolność: płaciłby składki tylko ten, kto chce. Pomysł ma jednak wielu przeciwników i to zarówno wśród związkowców (co zrozumiałe), ale też wśród pracodawców.

Sprzeciw zgłosił m.in. Łukasz Kozłowski, ekonomista Federacji Przedsiębiorców Polskich.

– Dobrowolny ZUS dla przedsiębiorców to niewłaściwe rozwiązanie, które nie jest korzystne ani dla finansów publicznych, ani dla samych przedsiębiorców. Oznacza istotnie mniejsze wpływy do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy równoczesnym braku zabezpieczenia emerytalnego dla takich osób, co przekłada się w przyszłości na dodatkowe obciążenia państwowego systemu pomocy społecznej, a więc budżetu państwa – mówił serwisowi Wyborcza.biz Kozłowski.

Na razie więc nie ma mowy o żadnych zmianach i zostaje stary model z dotychczasowymi regułami.

Nowe stawki składek ZUS

Jakie więc będą składki na ZUS dla przedsiębiorców w przyszłym roku? Znamy już oba parametry, które decydują o ich wysokości.

Z projektu rozporządzenia Rady Ministrów wynika, że minimalne wynagrodzenie za pracę wyniesie w przyszłym roku 4950 zł, a minimalna stawka godzinowa 32,30 zł. Z kolei w projekcie ustawy budżetowej na 2027 rok rząd podniósł prognozę przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej do 10 033 zł.

– Skutek dla firm jest taki, że pełne składki społeczne od przedsiębiorcy po raz pierwszy w historii przekroczą 2 tys. zł miesięcznie, a razem ze składką zdrowotną miesięczny ZUS zbliży się do 2,5 tys. zł – wlicza Piotr Juszczyk, główny doradca podatkowy InFaktu.

Jak to wygląda w szczegółach?

Stawki składek dla przedsiębiorców, jak już wspomnieliśmy, powiązane są z przeciętnym wynagrodzeniem. Podstawę wymiaru składek dla przedsiębiorców na dużym ZUS stanowi 60 proc. prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia. Przy prognozie 10 033 zł podstawa wyniesie 6019,80 zł, a pełne składki społeczne wraz z „chorobowym" i Funduszem Pracy wyniosą 2052,15 zł miesięcznie. Bez dobrowolnego chorobowego będzie to 1904,66 zł.

Skutek dla firm jest taki, że pełne składki społeczne od przedsiębiorcy po raz pierwszy w historii przekroczą 2 tys. zł miesięcznie, a razem ze składką zdrowotną miesięczny ZUS zbliży się do 2,5 tys. zł

PIOTR JUSZCZYK
główny doradca podatkowy InFaktu

W 2026 roku te same składki wynoszą 1926,76 zł. Wzrost sięgnie więc 125,39 zł miesięcznie i 1504,68 zł rocznie.

– Warto zwrócić uwagę, że jeszcze w czerwcu rząd prognozował przeciętne wynagrodzenie na 2027 rok na poziomie 9971 zł. Podniesienie prognozy o 62 zł przełożyło się na dodatkowe kilkanaście złotych miesięcznie po stronie każdego przedsiębiorcy – mówi Juszczyk.

W rozbiciu na poszczególne składki wygląda to następująco:

- składka emerytalna (19,52 proc. podstawy wymiaru) wyniesie – 1175,06 zł;
- składki rentowe (8 proc. podstawy wymiaru) – 481,58 zł;
- składki chorobowe (2,45 proc. podstawy wymiaru) – 147,49 zł;
- składki wypadkowe (1,67 proc. podstawy wymiaru) – 100,53 zł;
- fundusz pracy (2,45 proc. podstawy wymiaru) – 147,49 zł.

Mały ZUS

Nie zawsze jednak trzeba płacić pełną składkę. Ulga przysługuje osobom rozpoczynającym swoją przygodę z biznesem.

Oni przez 6 miesięcy od uruchomienia biznesu mogą korzystać z ulgi na start i w tym czasie będą zwolnieni ze składek na ZUS.

Są jednak trzy warunki, aby dana osoba miała prawo nie płacić składek:

- musi założyć firmę po raz pierwszy lub kolejny, ale w tym drugim przypadku między zawieszeniem lub zamknięciem poprzedniej działalności a rozpoczęciem nowej musi upłynąć co najmniej 60 miesięcy;
- musi pracować na własny rachunek – w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej albo jako wspólnik spółki cywilnej;
- nie może wykonywać działalności na rzecz byłego pracodawcy.

A co, gdy minie pół roku i nie będzie już prawa do ulgi na start? Czy od razu trzeba płacić pełne składki? Nie. Otóż przez kolejne 24 miesiące mamy prawo do małego ZUS.

Podstawę małego ZUS stanowi 30 proc. minimalnego wynagrodzenia.

Jak już wspomnieliśmy, w przyszłym roku minimalne wynagrodzenie ma wynieść 4950 zł brutto.

Przy takiej płacy minimalnej podstawa do opłacania składek wzrośnie więc przy małym ZUS z 1441,80 zł do 1485 zł, a ostateczne, konieczne do zapłacenia składki społeczne z 456,18 zł do 469,85 zł.

To wzrost o 13,67 zł miesięcznie i 164,04 zł rocznie.

Poszczególne składki wyniosą więc:

- 289,87 zł na składkę emerytalną,
- 118,80 zł na składkę rentową,
- 36,38 zł na składkę chorobową,
- 24,80 zł na składkę wypadkową.

Składka zdrowotna

A co ze składką zdrowotną? Ona też wzrośnie w 2027 roku.

Składka zdrowotna dla większości firm zależy od minimalnego wynagrodzenia i nie może być niższa niż 9 proc. płacy minimalnej. Przy minimalnym wynagrodzeniu 4950 zł minimalna składka zdrowotna wyniesie w przyszły roku 445,50 zł miesięcznie wobec 432,54 zł obecnie, czyli o 12,96 zł więcej.

Dla rozliczających się według skali podatkowej lub podatkiem liniowym nowa kwota obowiązywać będzie od lutego 2027 r., bo rok składkowy trwa od 1 lutego do 31 stycznia.

Kluczowe jest to, że składkę zdrowotną, podobnie jak składki społeczne, trzeba zapłacić niezależnie od tego, czy firma osiągnie dochód, czy zamknie miesiąc stratą.

– Po zsumowaniu składek społecznych i minimalnej składki zdrowotnej przedsiębiorca na dużym ZUS zapłaci w 2027 roku co najmniej 2497,65 zł miesięcznie, czyli blisko 30 tys. zł rocznie. Początkujący przedsiębiorca na małym ZUS zapłaci co najmniej 915,35 zł miesięcznie, czyli blisko 11 tys. zł rocznie. To kwoty minimalne, należne za samo prowadzenie firmy, jeszcze zanim pojawi się jakikolwiek podatek – wylicza Piotr Juszczyk

Ważne zastrzeżenie: stawki zarówno dużego, jak i małego ZUS mogą się jeszcze zmienić. Wysokość minimalnego wynagrodzenia musi bowiem zostać ostatecznie przyjęta przez Radę Ministrów, a prognozowane przeciętne wynagrodzenie wynika z projektu ustawy budżetowej, który przejdzie jeszcze ścieżkę parlamentarną i tu też możliwe są jeszcze korekty.

Wakacje od składek

Dobra wiadomość? Wciąż będzie można skorzystać z wakacji składkowych.

Chodzi o prawo do zwolnienia raz w roku z opłacania miesięcznej składki. Mowa o wszystkich składkach na ubezpieczenie społeczne (emerytalnych, rentowych, chorobowych, wypadkowych oraz składki na Fundusz Pracy). Nie dość, że nie trzeba płacić, to jeszcze państwo z budżetu opłaci nam, przez jeden miesiąc, składkę emerytalną. Dzięki temu przedsiębiorcy w przyszłości nie będą mieli niższych emerytur.

Osoby, które chcą skorzystać z wakacji od ZUS, muszą o to zawnioskować w Zakładzie.

Zakładając, że stawka na pełny ZUS w 2027 roku wzrośnie do 2052,15 zł, to właśnie tyle będą mogli zaoszczędzić przez jeden miesiąc przedsiębiorcy.

Ale uwaga, chcąc skorzystać z wakacji od ZUS, trzeba będzie spełnić kilka warunków:

- trzeba być wpisanym do rejestru Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;
- należy podlegać, choćby przez jeden dzień, dobrowolnym lub obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku o wakacje składkowe;
- limit rocznego przychodu nie może przekroczyć równowartości 2 mln euro.

1 RP

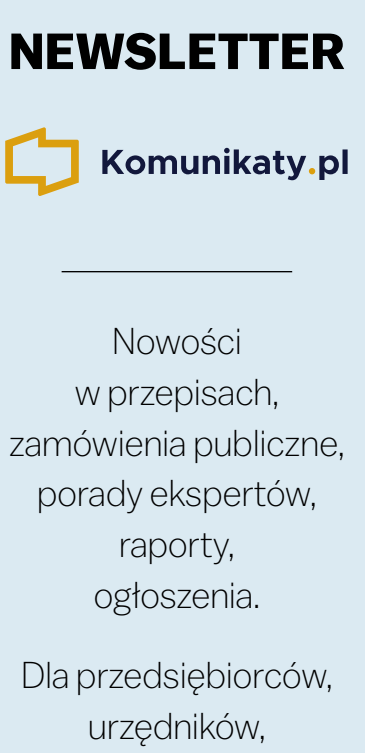
eprasa.pl 572223c797

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości
w przepisach,
zamówienia publiczne,
porady ekspertów,
raporty,
ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców,
urzędników,
zainteresowanych
gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl**
lub użyj kodu QR

Z głębokim żalem
przyjęliśmy wiadomość, że 4 września 2026 r. zmarł

ŚP

prof. dr hab. inż.
Marek Sozański

emerytowany wieloletni pracownik naukowo-dydaktyczny
Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Poznańskiej.

W trakcie swojej pracy na Politechnice Poznańskiej pełnił funkcje:
Prodziekana w latach 1990-1996,
Kierownika Zakładu Zaopatrzenia w Wodę i Ochrony Środowiska
na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska w latach 1990-1996.

Odszedł wybitny specjalista z zakresu uzdatniania i odnowy wody,
wiceprezes Wielkopolskiego Oddziału Polskiego Stowarzyszenia Inżynierów
i Techników Sanitarnych,
rzeczoznawca Ministerstwa Ochrony Środowiska i Zasobów Leśnych
w zakresie ochrony wód (1992-1999),
ekspert Polskiej Izby Ekologicznej (2003-2009);
członek m.in.: Sekcji Inżynierii Sanitarnej Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN,
Komitetu Inżynierii Środowiska PAN, licznych rad programowych,
komitetów naukowych konferencji
międzynarodowych i krajowych oraz redakcji czasopism;
autor wielu publikacji, książek i monografii.

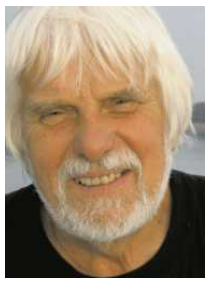
Żegnamy uznanego i oddanego swej pracy i nauce badacza,
szanowanego nauczyciela akademickiego, wspaniałego dydaktyka,
życzliwego i serdecznego kolegę, przyjaciela naszej Uczelni.

Rodzinie i Bliskim Zmarłego

składamy wyrazy szczerego współczucia.

Rektor, Senat
i Społeczność Akademicka
Politechniki Poznańskiej

www.nekrologi.wyborcza.pl/34451927

Ryszard Czajkowski

Wspomnienie

Minęło dwa lata, odkąd odszedł w dniu 3 sierpnia 2024 r
Ryszard Czajkowski – współorganizator Samorządu Mieszkańców Domków Rodzinnych
„Stare Bielany" i wieloletni, aktywny działacz tego Samorządu.

Ryszard Czajkowski był mieszkańcem Starych Bielan od lat pięćdziesiątych.
Z wykształcenia fizyk teoretyk, w latach sześćdziesiątych aż do 1982 roku był pracownikiem naukowym w Polskiej Akademii Nauk, zajmując się geofizyką.
Równocześnie realizował swoje liczne pasje – m.in. wspinaczkę, szybownictwo, żeglarstwo i nurkowanie – a także prowadził działalność podróżniczą, dziennikarską i filmową.

W latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych wielokrotnie uczestniczył w wyprawach polarnych do Arktyki i Antarktyki, w tym w latach 1976–1978 w pierwszej i drugiej wyprawie naukowej PAN do Stacji im. Henryka Arctowskiego na Wyspie Króla Jerzego w Antarktyce.
Od 1982 do 1998 roku pracował w Telewizji Polskiej między innymi prowadząc program pt. "Przez lądy i morza".

Po zakończeniu pracy w PAN poświęcił się w pełni aktywności podróżniczej. Podróżował głównie do odległych, słabo poznanych zakątków świata, zwłaszcza w Afryce i Azji.
Był niezmiennie zainteresowany obszarami polarnymi i utrzymywał kontakt ze środowiskiem polarników. Owocem jego działalności były liczne publikacje naukowe i popularnonaukowe, filmy, wykłady i prelekcje, a także programy edukacyjne i podróżnicze.
Współpracował z wieloma czasopismami; jest również autorem i współautorem wielu książek.

Za osiągnięcia podróżnicze oraz działalność edukacyjną i popularyzatorską otrzymał liczne nagrody i wyróżnienia. Został również zaproszony do prestiżowego klubu odkrywców The Explorers Club. Za udział w budowie Polskiej Stacji Antarktycznej został uhonorowany Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Po przemianach 1989 roku znalazł się w Komitecie Obywatelskim „Solidarność", przygotowującym pierwsze wybory do samorządu terytorialnego,
a kilka lat później współorganizował samorząd mieszkańców Starych Bielan.
Przez kilkanaście lat aktywnie działał w tym samorządzie. Budzi podziw i uznanie, że Ryszard – przy tak intensywnym życiu i bogactwie zainteresowań – miał szczerą chęć i czas, by bezinteresownie pracować dla dobra lokalnej społeczności.

W imieniu Samorządu Mieszkańców Domków Rodzinnych „Stare Bielany"

Anna Jakubiec-Puka, wieloletnia Przewodnicząca

Życiorys i szczegóły działalności Ryszarda Czajkowskiego można znaleźć w książce Dagmary Bożek-Andryszczak „Ryszard Czajkowski. Podróżnik od zawsze".

www.nekrologi.wyborcza.pl/34451528

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Burmistrz Zawadzkiego

ogłasza drugi (II) przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości

zabudowanej, stanowiącej własność gminy Zawadzkie, położonej przy ul. Andrzeja 1 w Zawadzkiem, złożonej z działek gruntu: Nr 485/3 i Nr 485/4 o łącznej powierzchni 0,2900 ha, z mapy 2, obręb Zawadzkie, objętej księgą wieczystą Nr OP1S/00047740/8.

Przeznaczenie nieruchomości w planie zagospodarowania przestrzennego dla miasta Zawadzkie:
- **teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,** oznaczony na rysunku planu symbolem **13MN** (znaczna część nieruchomości),
- **teren dróg publicznych klasy lokalnej,** oznaczony na rysunku planu symbolem **4KDL** (nieznaczna część nieruchomości),
- **teren dróg wewnętrznych,** oznaczony na rysunku planu symbolem **10KDW** (nieznaczna część nieruchomości).

Pierwszy (I) przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż ww. nieruchomości odbył się w dniu 15 lipca 2026 r.

Drugi (II) przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości, złożonej z działek gruntu: **Nr485/3 i Nr 485/4 odbędzie się w dniu 18 listopada 2026 r. o godz. 10^{00}** w sali narad (I piętro, pok. Nr 201) w Urzędzie Miejskim przy ul. Dębowej 13 w Zawadzkiem.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **– 300.000,00 zł netto.**

Sprzedaż zwolniona jest z podatku od towarów i usług VAT.
Minimalne postąpienie – nie mniej niż 1 % ceny wywoławczej, z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych.

Wadium dla nieruchomości ustalono **w wysokości – 30.000,00 zł.**
Termin wpłaty wadium – do dnia 10 listopada 2026 r.

Ogłoszenie o przetargu podlega publikacji na stronach internetowych: www.zawadzkie.pl oraz www.bip.zawadzkie.pl (zakładka: Sprzedaż nieruchomości – Ogłoszenia o przetargach), a także w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy Zawadzkie, tj. na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Zawadzkiem i na sołeckich tablicach ogłoszeń w miejscowościach: Żędowice i Kielcza.

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Referacie Nieruchomości i Planowania Przestrzennego w Urzędzie Miejskim przy ul. Dębowej 13 w Zawadzkiem – pokój Nr 301, tel. 77/46 23 118 – w poniedziałki od 8^{00} do 17^{00}, od wtorku do czwartku w godz. 7^{00} – 15^{00}, w piątki od 7^{00} do 14^{00}, z wyjątkiem sobót, niedziel i dni ustawowo wolnych od pracy.

Zawadzkie, 2026-09-07

Burmistrz Zawadzkiego
Michał Rytel

Kraj/34451787

Z wielkim smutkiem zawiadamiamy, że dnia 5 września 2026 roku

odeszła od nas w wieku 89 lat

Wanda Skowron

wspaniały Człowiek, prawdziwa Przyjaciółka,
artystyczna dusza, historyk-krajoznawca,
zasłużona bibliotekarka, poetka, wycinankarka,
przewodnicząca Komisji Historii i Tradycji Zarządu Głównego PTTK

Dla wielu, z którymi zetknęły Ją losy, była inspiracją i autorytetem
Na zawsze pozostanie w naszych sercach

Uroczystości pogrzebowe odbędą się 14 września 2026 roku o godz. 13.00,
Cmentarz Północny (Wólka Węglowa), sala A

pogrążeni w smutku...

Przyjaciele

www.nekrologi.wyborcza.pl/34451955

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383, 22 55 55 399, 22 55 55 555

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

ŚP

prof. dr hab. inż.
Marka M. Sozańskiego

wybitnego Naukowca,
cenionego autorytetu w dziedzinie inżynierii sanitarnej i technologii wody
oraz Człowieka szczególnie zasłużonego dla rozwoju
polskiej branży wodociągowo-kanalizacyjnej.

Jego wiedza, autorytet i wkład w rozwój
polskiego sektora wodociągowego pozostaną w naszej pamięci.

Rodzinie, Bliskim oraz Współpracownikom Profesora

składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Zarząd i Pracownicy Miejskich Wodociągów i Kanalizacji w Bydgoszczy

www.nekrologi.wyborcza.pl/34452015

eprasa.pl 572223c797

Ćwierć wieku od zamachu na World Trade Center

PUTIN PRZYKŁADA ZACHODOWI LUSTRO

Na zamachy 11 września zareagowaliśmy bardzo po amerykańsku, czyli stadnie i pragmatycznie – mówi David Remnick, redaktor naczelny tygodnika „The New Yorker".

MATEUSZ MAZZINI: Przygotowując się do naszej rozmowy, sięgnąłem po wasze wydania z września 2001 roku. W jednym znalazłem diagnozę: „Zajęło nam wiele godzin, by zrozumieć skalę tego wydarzenia. Zajmie nam wiele lat, by zrozumieć jego skutki". Minęło 25 lat – wreszcie w pełni rozumiemy te skutki?

DAVID REMNICK: – Jedyną szczerą odpowiedzią jest sentencja Zhou Enlaia, premiera Chin. Kiedy Henry Kissinger zapytał go o opinię na temat rewolucji francuskiej, odparł, że jest za wcześnie, by oceniać jej skutki.

Jestem sceptyczny wobec redukowania wszystkiego do jednej przyczyny. Lepiej mówić o tym przez pryzmat wieku oraz bagażu własnych doświadczeń życiowych.

Dziennikarsko dorastałem, kiedy w 1988 roku „The Washington Post" wysłał mnie jako korespondenta do Moskwy. Miałem niecałe 30 lat i wszędzie woziłem ze sobą książki Timothy'ego Gartona Asha, eseje Havla, Miłosza, Michnika, Sołżenicyna. Wylądowałem w Moskwie na początku 1988 roku i codziennie obserwowałem, jak sowieckie imperium się rozpływa. To oczywiście było czymś optymistycznym dla Rosji, dla Polski, dla Czech, dla Stanów Zjednoczonych. Ale wtedy transformacje ustrojowe przynosiły jakąś wczesną formę demokracji również w Ameryce Łacińskiej, wkrótce rozpoczął się proces pokojowy na Bliskim Wschodzie.

A więc moje dojrzewanie było naznaczone olbrzymim optymizmem. Przez myśl mi nie przeszło, że mając sześć dekad na karku, będę świadkiem nie tylko powrotu autorytaryzmu w Rosji, ale jego budowy w moim kraju.

Z dystansu, z Europy od razu po 11 września było widać, że wasza przestrzeń publiczna zmienia się, że to, co wam wydawało się chwilowymi, oczywistymi środkami bezpieczeństwa, zaraz będzie znormalizowanym życiem pod coraz bardziej restrykcyjnym okiem państwa. Ustawa Patriot Act, stworzenie Departamentu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, powołanie policji imigracyjnej ICE – to wszystko początki autorytarnej rewolucji w USA, która za Trumpa tylko przyspieszyła.

– Zareagowaliśmy bardzo po amerykańsku, czyli stadnie i pragmatycznie – zdecydowana większość z nas te nowe restrykcje, dokumenty, regulacje, biurokratyczne normy natychmiast zaakceptowała, bo uznaliśmy, że tak musi być. A potem, co równie typowe dla nas, zredukowaliśmy to do zwykłego dyskomfortu, jakiegoś niuansu na lotniskach – i przeszliśmy nad tym do porządku dziennego. USA natychmiast weszły w fazę strachu, lęku i agresji.

Dziś świadomość amerykańskich defektów jest powszechna. Starczy spojrzeć na badania opinii publicznej – poparcie dla Ameryki spada wszędzie. Rasizm, autorytaryzm, przemoc, atakowanie sojuszników – z tym dzisiaj kojarzą się Stany Zjednoczone.

– Gdy mieszkałem w Moskwie, miałem wielu przyjaciół Rosjan, znałem rosyjską literaturę. Wykorzystywałem to do intelektualnego ćwiczenia: próbowałem wyobrazić sobie, jak czułbym się, żyjąc w kraju, w którym nienawidzę nie tylko tych czy innych polityków, ale całej struktury i natury państwa.

Bo przecież nie przeżywałem czegoś takiego w ojczyźnie. Nienawidziłem wojny w Wietnamie, Richarda Nixona, afera Watergate była dla mnie ohydnym przestępstwem. USA nie były przecież pełną, wieloetniczną demokracją aż do połowy lat 60., kiedy przyjęto ustawy o prawach obywatelskich i prawach głosu w wyborach powszechnych. Dopiero wtedy czarni Amerykanie, których dziadkowie byli jeszcze niewolnikami, zostali upodmiotowieni. Ale nie mogąc znieść tych pojedynczych wad, nawet licznych, nigdy nie czułem takiej całościowej niechęci do własnego kraju, jaką czuli wobec Rosji moi rosyjscy znajomi. A teraz zaczynam czuć coś podobnego.

9/11, jak zwięźle nazywa się zamachy na WTC w Ameryce, przyniósł jeszcze jedną, bardzo konkretną konsekwencję dla USA: wieczne wojny. O tym, jak wpłynęły na wasze życie publiczne i prywatne, świadczy fakt, że dziś powszechną historią rodzinną w amerykańskich domach jest opowieść o chłopakach wysyłanych przez ich rząd, żeby zabijali i ginęli w Afganistanie i Iraku. To doświadczenie równie formacyjne, jak Wietnam i walka o prawa obywatelskie – po czym obecna administracja pakuje się w kolejną wieczną wojnę, z Iranem.

– Różnica jest zasadnicza. Dla większości Amerykanów walka o prawa obywatelskie jest mimo wszystko opowieścią heroiczną. Pamiętamy ją jako krok naprzód. Nie znajdziesz wielu seriali czy filmów opowiadających, jak straszny i ohydny był ruch praw obywatelskich. W serialach i filmach o Wietnamie też, obok pokazania ohydy tej wojny i tego, co robiła z ludźmi, przebija jakiś optymizm, poczucie, że wyciągniemy naukę z błędów.

Narracja dotycząca Iraku i Afganistanu jest inna. Istnieje cała masa dzieł kultury im poświęconych, ale to nigdy nie są historie narodowego triumfu. Najczęściej opowiadamy sobie historie indywidualnego bohaterstwa na tle złych, głupich decyzji cyników siedzących w Waszyngtonie.

Jak w tym wszystkim sytuuje się Trump i jego prezydentura? On jest krótkim przerywnikiem w waszej historii, katalizatorem schyłku Ameryki czy jej ostatecznym, najdoskonalszym produktem?

– Kiedy dorastałem, w latach 80., Trump był stałym elementem nowojorskiej sceny satyrycznej. Postacią komiksową, symbolem chciwości, blichtru i tabloidowego idiotyzmu tamtych czasów. W Nowym Jorku ukazywał się magazyn satyryczny „Spy", który wyśmiewał bufonów, arogantów, bogaczy – a Trump był najbardziej kreskówkowy z nich wszystkich. Plus doskonały wciskacz kitu.

Ciekawe, że używasz tego określenia, bo tak samo Trump nazwał kiedyś Elona Muska. A potem się zaprzyjaźnili.

– Nasz problem polega na tym, że wciskanie kitu stało się trybem domyślnym w piekielnie poważnych dziedzinach. Dziedzictwem prezydentury Trumpa będzie zastraszanie prasy, korupcja na kolosalną skalę, zniszczenie niezależności najważniejszych instytucji, choćby Departamentu Sprawiedliwości.

Jedną z rzeczy, z których byłem naprawdę dumny, myśląc o moim kraju, była hojność Ameryki, przejawiająca się w działalności instytucji i programów takich jak USAID czy PEPFAR, czyli wsparcie walki z wirusem HIV. To był przejaw najzwyklejszej ludzkiej dobroci, a jednocześnie świetna strategia, budowa naszej soft power – nieśliśmy ludziom pomoc, a przy okazji niektórzy na świecie zmieniali o nas zdanie, postrzegali nas mimo wszystko lepiej niż Chiny czy Rosję. Ta pomoc bywała źle adresowana czy pomyślana, ale jednak pomagaliśmy głodującym i cierpiącym ludziom w innych krajach. Po czym nagle pojawili się dwaj wciskacze kitu, i w pięć minut zburzyli USAID. Szacuje się, że z powodu tych cięć 700 000 ludzi straciło życie.

Moje dojrzewanie było naznaczone wielkim optymizmem. Przez myśl mi nie przeszło, że mając sześć dekad na karku będę świadkiem budowy autorytaryzmu w moim kraju

W 2008 roku na Monachijskiej Konferencji Bezpieczeństwa Putin mówił o rosyjskiej perspektywie na „kolektywny Zachód". On jest bezwzględnym cynikiem, ale ma denerwującą zdolność mieszania prawdy z historyczną manipulacją, żeby przyłożyć Zachodowi lustro, w którym mamy się przeglądać. Przywołując Irak czy interwencję w byłej Jugosławii, może przekonywać świat, że w polityce międzynarodowej nie ma moralności. Moralność jest dla dzieci, a dorośli to jednakowe wytwory interesowności, tylko niektórzy w dodatku są hipokrytami – my przynajmniej udajemy tylko trochę, a wy...

Teraz zaś nasi przywódcy potwierdzają putinowski przekaz, że zasady Havla, Michnika i innych idealistów o szklących się oczach to tylko opowiastka dla maluczkich.

Może Trump nie jest przyczyną całego obecnego zła, ale je napędza. Weźmy traumy ostatnich wojen – przecież ważną częścią ruchu MAGA jest pokolenie straumatyzowane Irakiem i Afganistanem. Ci ludzie są w Białym Domu – J.D. Vance, weteran z Iraku – na Kapitolu, w Pentagonie. Pete Hegseth wrócił z Iraku z głębokim obrzydzeniem wobec idei Ameryki jako globalnego policjanta. Po czym ich szef ładuje się w kolejną wojnę, o której z góry było wiadomo, że jest bez wyjścia, znowu na Bliskim Wschodzie – a oni realizują jego zachciankę.

– Hegsetha raczej nie motywuje idealizm, ale rzeczywiście w pełni popiera wojnę z Iranem. Vance z kolei próbuje wysyłać sygnały do elektoratu przed wyborami 2028 roku, sugerując, że jest lojalny wobec prezydenta, ale jakby kto pytał, to on był tej wojnie przeciwny. Choć nie umiem sobie wyobrazić Vance'a, który wygrywa ogólnokrajowe głosowanie.

Ma osobowość, intelekt, horyzonty, determinację, jest elastyczny

– Ale też w oczywisty sposób podatny na zewnętrzne wpływy, daje się lepić innym, no i przy wielu najgorszych cechach łączących go z Trumpem nie ma tej, która jego szefa wyniosła do władzy, a wcześniej do sukcesu, czyli osobistej charyzmy.

Wasza redakcja mieści się teraz w One World Trade Center. Czyli w strefie Ground Zero, na gruzach WTC.

– Pracuję na 23. piętrze pierwszego budynku, który powstał w cieniu nieistniejących wież. Przez pierwsze pół roku moi goście wchodzili, rozmawiali ze mną, ale cały czas patrzyli w dół, mimowolnie. Doświadczali historycznego zawrotu głowy, jakby moje biuro mieściło się na polach bitew I wojny światowej.

Jazda metrem do One World Trade Center też jest ciekawym doświadczeniem – zawsze jesteś w stanie rozpoznać turystów. Jest coś w ich twarzach, w tej koncentracji, żeby wysiąść na właściwej stacji, w ekscytacji, która tak kontrastuje ze znudzeniem na twarzach codziennych pasażerów. Idą do Muzeum 11 Września, patrzą na resztki budynku, które nie spłonęły, kaski strażaków, którzy zginęli, bo wracali do środka po kolejne osoby – a potem oglądają musical na Broadwayu, jedzą lody albo wchodzą na Statuę Wolności. Bardzo mnie to porusza, ale nie w krytycznym sensie. Cieszę się, że do mojego miasta przyciąga ich jedno i drugie.

Rozmawiał Mateusz Mazzini

David Remnick

• Ur. w 1958 roku, amerykański reporter, eseista, od 1998 r. naczelny tygodnika „The New Yorker". Autor głośnych książek reporterskich, m.in. nagrodzonego Pulitzerem „Grobowca Lenina" o upadku ZSRR oraz biografii Baracka Obamy. Zasiada w radzie Nagrody Pulitzera.

wyborcza.pl

• **Cała rozmowa na Wyborcza.pl/magazyn**

eprasa.pl 572223c797

Wybory parlamentarne 2027

Sukces demokratów zależy od kobiet

Bez przewagi kobiet wśród głosujących demokraci nie mają najmniejszych szans by wygrać najbliższe wybory parlamentarne. Tymczasem badania wskazują, że dziś kobiety są mniej chętne, by głosować, niż mężczyźni.

Machowski

Kobiety częściej niż mężczyźni wybierają partie o profilu liberalno-lewicowym, mężczyźni częściej niż kobiety oddają swój głos na ugrupowania prawicowo-nacjonalistyczne. To nie tylko polska specyfika. W wyborach do Bundestagu w 2025 r. na skrajnie prawicową AfD głosowała jedna szósta kobiet, ale aż jedna czwarta mężczyzn, a na Sojusz 90/Zieloni – 12,5 proc. kobiet i 10,7 proc. mężczyzn.

Podobnie wygląda to w Wielkiej Brytanii: partię Reform UK Nigela Farage'a, popiera wyraźnie wyższy odsetek mężczyzn (25 proc. we wrześniowym badaniu YouGov) niż kobiet (21 proc.); Green Party – więcej kobiet (16 proc.) niż mężczyzn (10 proc.).

W Polsce tę różnicę między kobietami i mężczyznami dobrze ilustruje poparcie dla Lewicy i Konfederacji w wyborach do Sejmu z 2023 r. Kobiety 2,6 razy częściej wybierały Lewicę niż Konfederację; mężczyźni 1,6 razy częściej Konfederację niż Lewicę. Jakkolwiek w wyborach tych demokraci (KO, Lewica i TD) wygrali z nacjonalistami (PiS i Konfederacja) zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn, to jednak wśród kobiet różnica wynosiła 59 do 41 proc., a u mężczyzn 52 do 48 proc.

Jak to wygląda teraz? Sondaże wskazują, że pod względem preferencji wyborczych różnice między kobietami a mężczyznami pogłębiły się. Stało się tak przede wszystkim za sprawą mężczyzn, którzy – inaczej niż w wyborach z 2023 r. – teraz w wyraźnej większości popierają nacjonalistów. Według sierpniowego sondażu Opinia24 (jeśli pominiemy niezdecydowanych) 55 proc. kobiet deklaruje poparcie dla demokratów (KO, Lewica, Razem, PSL i PL2050) a 45 proc. dla nacjonalistów (PiS, Konfederacja, Korona, Rozwój+); podczas gdy u mężczyzn na nacjonalistów chce głosować 56 proc. a na demokratów tylko 44 proc. Na jeszcze większe różnice między kobietami a mężczyznami wskazuje sierpniowy sondaż CBOS (bez niezdecydowanych): za demokratami opowiada się 61 proc. kobiet i 39 proc. mężczyzn; za nacjonalistami – 62 proc. mężczyzn i 38 proc. kobiet.

Głównym problemem demokratów nie jest to, że przegrywają z nacjonalistami wśród mężczyzn, bo tę przegraną mniej więcej równoważy wygrana wśród kobiet. Prawdziwym zmartwieniem powinna być dla nich spadająca mobilizacja wyborcza kobiet. W rekordowych pod względem liczby głosujących wyborach z 2023 r. frekwencja wśród kobiet wyniosła 75,2 proc. a wśród mężczyzn 73,5 proc. To przełożyło się na znaczącą przewagę kobiet (52,9 proc.) nad mężczyznami (47,1 proc.) w grupie głosujących. Teraz – co pokazują dane o deklarowanej frekwencji w sondażach Opinia24 i CBOS – sytuacja się odwróciła. Sondażownie te szacują frekwencję na bardzo różnym poziomie (niższym Opinia24, wyższym CBOS – co wiąże się z innym sposobem

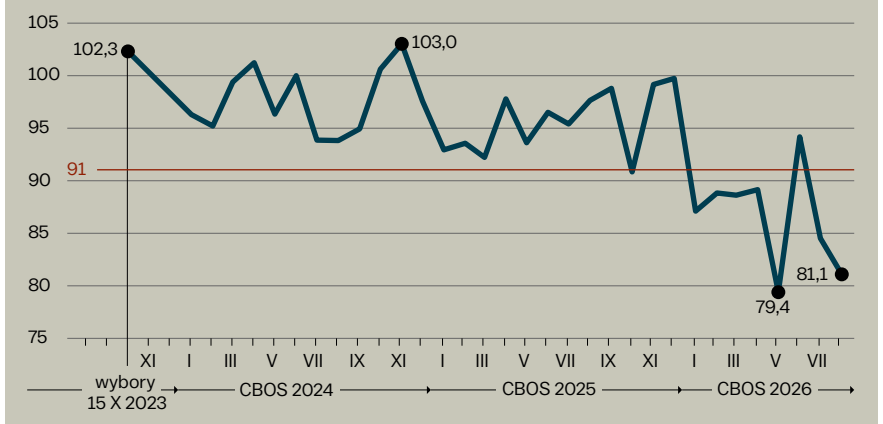
1. Porównanie wyników wyborów do Sejmu z 2023 r. (wykres A) z wynikami sondaży Opinia24 (wykres B) i CBOS (wykres C) z sierpnia 2026 r.
(Dane w proc.)

Kobiety | Mężczyźni

Głosy na demokratów (KO, Lewica, TD, Razem, PSL, PL2050) | Głosy na nacjonalistów (PiS, Konfederacja, Korona, Rozwój+)

Frekwencja	Proporcja kobiet i mężczyzn wśród głosujących	Proporcja głosów oddanych na demokratów i nacjonalistów: wśród kobiet	wśród mężczyzn	ogółem
A	75,2 / 73,5	52,9 / 47,1	59,2 / 40,8	52,0 / 48,0	55,8 / 44,2
B	45,9 / 56,0	47,4 / 52,6	54,6 / 45,4	43,8 / 56,2	48,8 / 51,2
C	66,9 / 82,5	47,1 / 52,9	61,1 / 38,9	38,2 / 61,8	49,1 / 50,9

2. Frekwencja u kobiet w relacji do frekwencji u mężczyzn: (frekwencja-K / frekwencja-M) × 100 pkt

ŹRÓDŁO: EXIT POLL IPSOS 2023, PKW, SONDAŻE OPINIA24 Z 3-5.08.2026 I CBOS Z 17-20.08.2026 (WYKRES 1) ORAZ EXIT POLL IPSOS 2023 I COMIESIĘCZNE SONDAŻE CBOS OD 01.2024 DO 08.2026 (WYKRES 2)
OBLICZENIA I KONCEPCJA WYKRESÓW: ANDRZEJ MACHOWSKI
PRZYGOTOWANIE WERSJI DRUKOWANEJ: ŁUKASZ RUDNIKOWSKI / WYBORCZA.PL/BIQDATA

• **Demonstracja kobiet pod biurem poselskim PiS w Toruniu, 14 czerwca 2023 r.**
FOT. MACIEJ WASILEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

W wyborach parlamentarnych w 2023 roku demokraci wygrali wśród kobiet z nacjonalistami stosunkiem głosów 59 do 41. Wśród mężczyzn – 52 do 48.

pytania o udział w wyborach), ale tak samo niekorzystnie dla kobiet wygląda w tych obydwu sondażach stosunek frekwencji u kobiet do frekwencji u mężczyzn.

To jak wygląda frekwencja u kobiet w relacji do frekwencji u mężczyzn możemy zmierzyć prostym wskaźnikiem – dzieląc frekwencję u kobiet przez frekwencję u mężczyzn a otrzymany iloraz mnożąc przez 100. Wskaźnik przyjmuje wartości powyżej 100 pkt, gdy frekwencja wśród kobiet jest wyższa niż u mężczyzn i poniżej 100 pkt, gdy jest niższa. Kluczowym punktem granicznym jest jednak wartość 91 pkt – jako że wśród uprawnionych do głosowania kobiety stanowią większość 52,4 proc., to w lokalach wyborczych będzie mniej kobiet niż mężczyzn dopiero wtedy, gdy wartość wskaźnika spadnie poniżej 91 pkt.

W wyborach z 2023 r. wskaźnik frekwencji u kobiet w porównaniu z mężczyznami wyniósł 102,3 pkt, ale już w przypadku sierpniowego sondażu Opinia24 wartość tego wskaźnika to 82 pkt, a w sierpniowym sondażu CBOS – 81,1 pkt. Warto dodać, że różnice między frekwencją u kobiet (niższą) a frekwencją u mężczyzn (wyższą) są zarówno w sondażu Opinia24 jak i w sondażu CBOS istotne statystycznie.

Sierpniowe wskaźniki wpisują się niestety w dłuższy trend spadku mobilizacji wyborczej kobiet. Wykres 2 pokazuje, jak zmieniała się wartość tego wskaźnika w sondażach CBOS od stycznia 2024 roku do sierpnia 2026 r. Tendencja spadkowa jest wyraźna: średnia wartość wskaźnika w 2024 r. to 98,1 pkt, w 2025 r. – 97,3 pkt, a w 2026 – już tylko 86,8 pkt.

Demokraci powinni oczywiście spróbować odbić trochę głosów u mężczyzn, ale przede wszystkim muszą zadbać o to, by do wyborów poszło jak najwięcej kobiet, zwłaszcza tych, które symbolicznie można nazwać „kobietami z wrocławskiego osiedla Jagodno" – młodszych, o progresywnych poglądach. Bez przewagi kobiet wśród głosujących demokraci nie mają najmniejszych szans by wybory wygrać.

Dlaczego kobiety są dzisiaj mniej chętne, by głosować, niż mężczyźni? Sporo na ten temat mówi – choć to tekst nie o wyborach – niedawno opublikowany na łamach „Wyborczej" artykuł Dominiki Wantuch. Wiele wyjaśnia już jego tytuł: „Przed wyborami o prawach kobiet mówili wszyscy. Dziś polityków nie obchodzi ani aborcja, ani kobiety".

Demokraci nie mogą iść tą drogą. Jeśli chcą wygrać wybory, niech sobie napiszą na ścianie „Kobiety, głupcze!" – by nie zapomnieli od czyjej mobilizacji wyborczej i czyich głosów zależy ich sukces. ●

Andrzej Machowski

Autor jest doktorem psychologii w zakresie psychometrii, analitykiem badań sondażowych. Jest współzałożycielem Fundacji Forum Długiego Stołu oraz ekspertem zewnętrznym Forum Obywatelskiego Rozwoju.

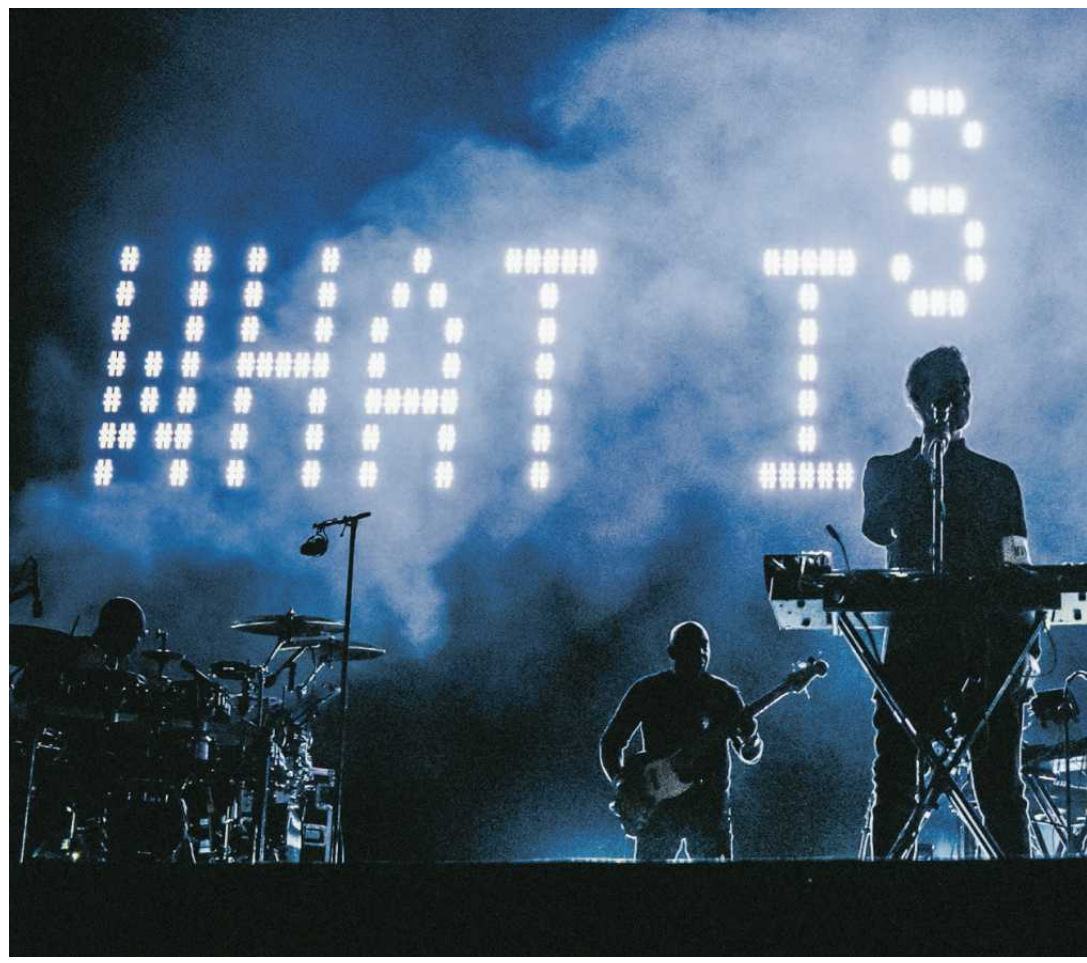
• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

eprasa.pl 572223c797

Massive Attack gra cover k-popowej piosenki

KOREAŃSKI POLITYK PROTESTUJE

Legendarny brytyjski zespół od czerwca wykonuje na koncertach piosenkę koreańskiej grupy Seo Taiji and Boys. Nie wszystkim Koreańczykom się to jednak podoba.

Emilia Dłużewska

Iego połączenia nie spodziewali się raczej ani fani Massive Attack, ani miłośnicy k-popu. Brytyjski zespół, który na początku lat 90. wydał pionierski triphopowy album „Blue Lines", znany jest z politycznego zaangażowania – zarówno na scenie, gdzie jego muzyce towarzyszą obrazy i hasła odnoszące się do współczesnych konfliktów, jak i poza nią.

Tymczasem k-pop, który w ciągu ostatniej dekady stał się globalnym fenomenem, także w Polsce, kojarzy się raczej ze świetnie wyprodukowanymi przebojami wykonywanymi przez boysbandy i girlsbandy tworzone przez wielkie wytwórnie i działające pod ich ścisłym nadzorem. To jednak tylko część prawdy. Koreański przebój w repertuarze Massive Attack ma bowiem więcej sensu, niż mogłoby się na pierwszy rzut oka wydawać.

PIONIERZY SPOTYKAJĄ PIONIERÓW

Wykonywana przez Massive Attack piosenka nosi tytuł „Regret of the Times" i pochodzi z wydanego w 1995 roku albumu „Seo Taiji and Boys IV" – jak sama nazwa wskazuje, czwartego w dorobku grupy Seo Taiji and Boys.

Trio powstało na początku lat 90. XX wieku z inicjatywy 20-letniego wówczas Jeong Hyeon-cheola, wcześniej basisty heavymetalowej grupy Sinawe, występującego pod pseudonimem Seo Taiji. Publiczny debiut zaliczyło w telewizyjnym talent show. I choć jurorzy nie byli zachwyceni, Seo Taiji and Boys podbili serca widzów. Wydany w marcu 1992 roku debiutancki album sprzedał się w nakładzie 1,8 mln egzemplarzy.

Dziś uznawany jest za płytę pionierską – poniekąd z tego samego powodu co wydane rok wcześniej „Blue Lines" Massive Attack. „Seo Taiji and Boys" łączył różne gatunki: muzycy śpiewali, rapowali, samplowali, a wszystko to okraszali skomplikowanymi układami tanecznymi. Na kolejnych albumach sięgali po metal, rock, tradycyjną muzykę koreańską czy hip-hop spod znaku Cypress Hill. „Dzisiaj łączenie instrumentów akustycznych i elektrycznych z elektroniką, i do tego z samplami, zderzanie soulu z dubem albo rapu z reggae wydaje się najbardziej naturalne pod słońcem. Ktoś jednak to musiał wymyślić, ktoś się odważył pierwszy" – pisał Jarek Szubrycht o Massive Attack w 2025 roku.

W Korei był to Seo Taiji i jego zespół.

Ich oddziaływanie jest niepodważalne. Wbrew temu, co mogłaby sugerować nazwa, dzisiejszy k-pop nie jest bowiem muzyką pop w zachodnim rozumieniu tego terminu, lecz mieszanką różnych gatunków. Chwytliwe, taneczne melodie często łączą się zaś z tekstami o społecznym zacięciu.

Megagwiazdy gatunku, zespół BTS, śpiewają nie tylko o miłości czy uwierzeniu w siebie, lecz także o presji sukcesu i trudnościach, z jakimi mierzy się młode pokolenie Koreańczyków. To właśnie te tematy poruszał już w latach 90. Seo Taiji.

GDZIE JEST DZIŚ MUZYKA PROTESTU?

Sięgnięcie po ich utwór przez Massive Attack nie jest jednak jedynie ukłonem pionierów jednego gatunku w stronę pionierów innego. Brytyjczycy odwołują się wprost do politycznej historii koreańskiego zespołu.

Kiedy w 1995 roku Seo Taiji and Boys nagrali swoją czwartą płytę, interweniowała koreańska cenzura. Urzędnicy z państwowej Komisji Etyki zażądali usunięcia z piosenki „Regret of the Times" wersów mówiących o „końcu ery uczciwych ludzi" i potrzebie nadejścia nowego porządku, uznając je za krytykę ówczesnych władz. Muzycy nie zgodzili się na zmianę tekstu – zamiast tego usunęli go w całości, pozostawiając na albumie wersję instrumentalną.

Seo Taiji nie ukrywał, że był to gest protestu. Ogromna popularność zespołu sprawiła, że żądanie cenzury błyskawicznie stało się sprawą publiczną, a fani zaczęli zasypywać Komisję Etyki listami protestacyjnymi. Masowe naciski, w połączeniu z publiczną debatą na temat wolności słowa, ostatecznie doprowadziły do zniesienia cenzury prewencyjnej w Korei w czerwcu 1996 roku. „Regret of the Times" ukazało się miesiąc później jako EP-ka, z oryginalnym tekstem.

Na nagraniach z koncertów Massive Attack, między innymi z Melbourne, widać zespół na tle gigantycznego telebimu, na którym wyświetla się hasło: „K-pop narodził się z protestu politycznego"

Na nagraniach z koncertów Massive Attack, między innymi z Melbourne, widać zespół na tle gigantycznego telebimu, na którym wyświetla się hasło: „K-pop narodził się z protestu politycznego".

Jeszcze zanim muzycy zaczynają grać melodię „Regret of the Times", za ich plecami pojawiają się drastyczne obrazy ciał wynoszonych z ulic oraz zakrwawionych demonstrantów. To archiwalne zdjęcia z prodemokratycznych protestów, które wybuchły w Gwangju 18 maja 1980 roku po tym, jak wojskowy reżim Chun Doo-hwana ogłosił stan wojenny w całym kraju. Demonstracje, zainicjowane przez studentów, zostały krwawo stłumione – dokładna liczba ofiar do dziś pozostaje nieznana, jednak nawet najostrożniejsze szacunki mówią o około 200 zabitych. Prawdopodobnie było ich znacznie więcej.

„W 1980 roku Ameryka wspierała rządową masakrę w Gwangju w Korei Południowej" – głosi kolejny napis. „Rodzi się ruch oporu".

Gdy Massive Attack gra, obrazy te ustępują miejsca nagraniom z kolejnych protestów: manifestanci ścierają się z policją, rzucają koktajlami Mołotowa i są atakowani gazem. Palą transparent z napisem „Ameryka" oraz amerykańską flagę. Ale też wspólnie skandują, śpiewają i tańczą.

„W 1996 roku protesty rozpalił nowy rodzaj muzyki. Seo Taiji and Boys: Regret of the Times" – wyświetla się za plecami Massive Attack. Pod koniec utworu brytyjski zespół zadaje pytanie: „Czy trzydzieści lat później kultura straciła swoją polityczną siłę? Gdzie jest nowa muzyka, która rozbudzi protest przeciwko starej, skorumpowanej władzy?". W tym momencie ekran dzieli się na trzy części, na których widać Donalda Trumpa, Władimira Putina i Benjamina Netanjahu.

Historię „Regret of the Times" członkowie Massive Attack opisali na Instagramie 4 czerwca. „Ten cover jest dla nas aktem kontynuacji, wskrzeszenia i solidarności z @seotaijicompany – ojcem k-popu – którego twórczość opierała się cenzurze, a jednocześnie dała początek gatunkowi muzycznemu o globalnym zasięgu" – napisali. Niecały miesiąc później, 1 sierpnia, wykonali „Regret of the Times" podczas Incheon Pentaport Rock Festival, jednego z największych festiwali muzycznych w Korei. Zagrali utwór ze zwrotkami po angielsku, refrenem po koreańsku i tym samym materiałem wideo, który towarzyszył wcześniejszym koncertom, w tym występowi w Melbourne. Jedyną różnicą były koreańskie napisy.

Nie wszyscy byli jednak zachwyceni. Jak opisuje dziennik „The Korea Times", występ skrytykował Lee Beom-seok, radny miasta Incheon i członek konserwatywnej Partii Władzy Ludowej. Nie chodziło o samą piosenkę, lecz o towarzyszący jej komentarz dotyczący amerykańskiego wsparcia dla masakry w Gwangju. Lee Beom-seok oskarżył muzyków i organizatorów festiwalu o zakłamywanie historii. „Tę fałszywą narrację wspiera tylko jedna grupa na świecie: Korea Północna" – stwierdził.

Sprawa jest o tyle poważna, że w 2020 roku koreański parlament uchwalił specjalną ustawę dotyczącą upamiętniania prodemokratycznych protestów z 1980 roku i honorowania ich ofiar. Zawiera ona zapis penalizujący rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji na temat masakry w Gwangju. Grozi za to kara do pięciu lat pozbawienia wolności.

Lee twierdzi, że sprawa powinna zostać poddana audytowi, zwłaszcza że festiwal co roku otrzymuje od miasta dotację w wysokości 2 mld wonów (około 5,5 mln zł). Jego krytycy odpowiadają jednak, że nie dostrzega ironii we własnym działaniu: trzydzieści lat po sporze wokół prób cenzurowania „Regret of the Times" radny chce ukarać festiwal za przekaz prezentowany przez występujących na nim muzyków.

CZEGO UCZĄ PIONIERZY K-POPU?

Czy Massive Attack złamali koreańskie prawo? To kwestia interpretacji. Choć amerykańskie wsparcie dla Korei Południowej w czasach zimnej wojny jest bezspornym faktem, to mimo upływu lat i stopniowego odtajniania dokumentów nie ujawniono dowodów wskazujących na współudział USA w tłumieniu protestów w Gwangju ani na poparcie dla działań wojska. Podobnie nie ma żadnych dowodów na to, by demonstracje zostały zainicjowane przez agentów północnokoreańskiego reżimu, jak utrzymywały ówczesne władze.

Czy Seo Taiji and Boys, jak napisali w swoim poście muzycy Massive Attack (zgodnie z zasadami angielszczyzny określając ze-

eprasa.pl 572223c797

spół jako „Seo Taiji and the Boys"), „zmierzyli się z autorytarnym rządem i wygrali"? Tak, choć historia „Regret of the Times" wpisuje się w znacznie szerszy, dłuższy i bardziej złożony proces demokratyzacji Korei Południowej.

Brytyjczycy dodają, że dziś cenzurę prewencyjną zastąpiła władza wielkich wytwórni, które chcą zamienić muzykę w produkt, a jej twórców w marki, podczas gdy artyści wciąż bywają cenzurowani z powodu swoich poglądów politycznych. Mimo statusu legendy sami nadal tego doświadczają – zaledwie dwa dni przed koncertem w Korei zostali zatrzymani przez policję w Singapurze po koncercie, podczas którego bez zezwolenia rozwinęli palestyńską flagę. W efekcie otrzymali zakaz wjazdu do kraju. W 2026 roku historia koreańskiej piosenki może być wciąż ważną lekcją – przekonują członkowie Massive Attack.

I pewnie mają rację. Tym bardziej warto odnotować, że ich cover „Regret of the Times" nie był pierwszym. Całkiem niedawno, bo w 2024 roku, własną wersję nagrał szalenie popularny k-popowy girlsband æspa. ●

• **Brytyjski zespół Massive Attack podczas koncertu w Parco della Musica. Mediolan, Włochy, 18 czerwca 2025 r.** FOT. MONDADORI PORTFOLIO

Polski film na festiwalu w Wenecji

Kino niezwykle bliskie człowieka

W Wenecji pokazano film „Cudze rzeczy" Grzegorza Dębowskiego. Jestem przekonany, że widzowie będą o tym tytule dyskutować.

Dawid Dróżdż

KORESPONDENCJA Z WENECJI

Nowoczesne osiedle wciąż pachnie świeżością. Mieszkają tu ci, którym w życiu się powiodło. Kasia wraz z partnerem może jedynie pomarzyć o takich luksusach. Znaleźli się tu, bo dorabiają na drobnych kradzieżach. Pewnego dnia krążą od drzwi do drzwi, szukając swojego szczęścia. Z wnętrza jednego z mieszkań dobiega muzyka. Kobieta naciska na klamkę. Drzwi się uchylają. Niepostrzeżenie wsuwa się do środka. Rozgląda się wokół, ale nie widzi żywej duszy. W pośpiechu pakuje drogocenne przedmioty: komputer, tablet, pieniądze. Zagląda do łazienki. To, co tam ujrzy, odmieni jej życie.

„CUDZE RZECZY" W WENECJI

„Cudze rzeczy" biorą udział w konkursie „Horyzonty" (Orizzonti). To drugi najważniejszy konkurs na festiwalu w Wenecji. Grzegorz Dębowski, który w 2023 roku debiutował filmem „Tyle co nic" o rolniku konfrontującym się z lokalną władzą, wypracował własny styl: realizuje rasowe kino społeczne, głęboko osadzone w realizmie. Wenecka publiczność uwielbia takie opowieści – swego czasu regularnie swoje filmy pokazywał tu przecież Ken Loach, a w tym roku w programie jest też m.in. „Possible Love" Lee Chang-donga, inspirowany protestami przeciwko masowym zwolnieniom w Korei Pd.

Dębowski, podobnie jak w „Tyle, co nic", wybrał do obsady „nieopatrzone" twarze, co działa na korzyść filmu. „Cudze rzeczy" poruszają palące tematy: sytuację mieszkaniową i kryzys bezdomności.

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Festiwal w Wenecji. W konkursie „Horyzonty" znalazł się film „Cudze rzeczy" Grzegorza Dębowskiego**

Kasia (Monika Kwiatkowska) jest w związku z mężczyzną (Robert Mania), który nie potrafi zapewnić jej bezpieczeństwa i raz po raz pakuje ich w kolejne kłopoty. To on wpada na pomysł, aby zarabiać na kradzieżach. Są niczym Bonnie i Clyde z warszawskiego blokowiska. Rabują nie tylko mieszkania, lecz także sklepy. Jedna z takich akcji kończy się porażką. Partner Kasi zostaje aresztowany, a ona jest zdana na samą siebie; pozostaje bez dachu nad głową. Właściciele mieszkania, które wynajmowali, wyrzucili ich za niepłacenie czynszu.

Kasia wraca do apartamentu, w którym kilka dni wcześniej dokonała makabrycznego odkrycia. Początkowo chce jedynie przeczekać noc w ciepłym i bezpiecznym miejscu. Na drugi dzień wpada jednak na zaskakujący pomysł: postanawia podszyć się pod partnerkę zmarłego właściciela mieszkania. Chce w ten sposób wyłudzić pieniądze od jego rodziny. Ten plan wymyka się spod kontroli. Kasia nie przewidziała, że zrodzi się w niej uczucie do nieznajomego, a właściwie: do pewnego wariantu życia.

Dębowski opowiada o marginalizowaniu osób w kryzysie. Państwo nie znalazło skutecznego sposobu na to, jak wspierać osoby, którym powinęła się noga. Kasia, która z dnia na dzień ląduje na ulicy, staje się dla społeczeństwa niewidzialna. Zostaje zauważona dopiero wtedy, gdy wchodzi w rolę nieistniejącej partnerki dobrze sytuowanego architekta.

Kasia, wchodząc w rolę kogoś innego, dostrzega, jakie wartości może zaoferować jej życie. Z dnia na dzień zyskuje rodzinę, która zaspokaja jej potrzebę bliskości. W końcu czuje się akceptowana. Kradzież, która miała być jedynie sposobem na zarobienie pieniędzy, staje się formą autoterapii.

Oglądając „Cudze rzeczy", nie mogłem uciec od myśli, że to opowieść o przeraźliwej samotności. Nie chodzi mi jedynie o główną bohaterkę, lecz także o zmarłego mężczyznę, który – jak można wywnioskować – nie miał wokół siebie nikogo bliskiego.

To pewien mankament filmu Dębowskiego: ukazana historia jest mało wiarygodna. Z drugiej strony może właśnie tak wygląda wielkomiejska rzeczywistość w późnym kapitalizmie po rewolucji cyfrowej? Zamykamy się w wielkich osiedlach, odgradzając się (symbolicznie i dosłownie) od innych. Zauważamy innych dopiero wtedy, gdy naruszają naszą przestrzeń osobistą. Bezinteresowna troska o drugiego człowieka staje się towarem deficytowym.

WIDZOWIE BĘDĄ O TYM TYTULE DYSKUTOWAĆ

Reżyser zajmuje się istotnym zjawiskiem. I robi to z subtelnością, empatią oraz zrozumieniem wobec nieidealnych bohaterów. No właśnie: nieidealnych. To największa siła filmów Dębowskiego, który potrafi tworzyć pełnokrwiste postacie. Możemy nie wierzyć w tę nieco nieprawdopodobną historię, ale nie sposób nie uwierzyć w dramat bohaterki. To kino niezwykle bliskie człowieka.

„Cudze rzeczy" to nie jest film, który podbije Wenecję, ale jestem przekonany, że widzowie będą o tym tytule dyskutować. ●

Film będzie pokazany w październiku na Warszawskim Festiwalu Filmowym.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
Kraj/34451410

REKLAMA

MECENASI STRATEGICZNI: ROBERT DOBRZYCKI foundation, PANATTONI
MECENASI: ORLEN, KRUK
PARTNER GŁÓWNY FUNDATOR NAGRODY PLEBISCYTU: TOTALIZATOR SPORTOWY, 7 LAT
WSPÓŁORGANIZATOR GALI: TVP

1 RP

eprasa.pl 572223c797

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

KARA BEZ SKRUCHY

GRZEGORZ WALCZAK

Wyobrażałam sobie małą dziewczynkę w niebieskiej sukience w białe grochy. Podchodziłam do niej nieśmiało. Mówiłam, tłumiąc łzy, do dawnej siebie: „Zrobiłam dla ciebie wszystko, co mogłam".

Iwona miała 12 lat. Wybiegała właśnie z plebanii parafii pw. św. Wojciecha w Kielcach. Nie do końca wiedziała, co ksiądz Jan z nią zrobił. W ustach czuła posmak węgierskiego tokaju. Krew ściekała jej po nogach. Nie wiedziała, gdzie iść. Do domu wróciła dopiero po kilku godzinach.

Iwona Dudzik-Osińska ma teraz 57 lat. Dalej zastanawia się, czemu przez tyle lat nikt jej nie pomógł.

KIELECKI KOŚCIÓŁ MUSI SŁONO ZAPŁACIĆ

Gdy niedawno adwokat zadzwonił i powiedział, że wygrała proces, usiadła na krześle i długo płakała. Wróciła myślami do dziewczynki, którą była 45 lat temu.

21 lipca Sąd Okręgowy w Kielcach zobowiązał Jana, aby sporządził własnoręcznie, podpisał i przesłał na adres Iwony oświadczenie, w którym przyznaje, że w latach 80. jako ksiądz dwóch kieleckich parafii dopuszczał się wobec nieletniej wtedy dziewczynki „czynów polegających na jej seksualnym wykorzystywaniu". Ma za nie przeprosić i przyznać, że „bardzo żałuje". Podobne przyznanie się do winy wraz z przeprosinami duchowny ma opublikować pod nazwiskiem na łamach lokalnej gazety „Echo Dnia".

Krzywda ma też swoją cenę. Parafia pw. św. Wojciecha i diecezja kielecka mają zapłacić Iwonie 400 tysięcy złotych. Parafia pw. św. Józefa Robotnika i diecezja – 150 tysięcy. Do tego dochodzą odsetki z kilku lat.

Choć Iwona domagała się więcej, to zapewnia, że nie o pieniądze jej chodzi, ale o sprawiedliwość. Próbowała o nią walczyć najpierw w Kościele. Pamięta, jak w 2019 roku poszła na rozmowę do biskupa kieleckiego Jana Piotrowskiego. Współczuł. Zapytał, czego Iwona oczekuje. Ona – że pieniędzy na terapię. Wytłumaczył, że nie może przekazać tego, co na tacę dają starsze kobiety. Wyszła wtedy z płaczem. Potem otrzymała jednorazowy przelew. Od Jana Piotrowskiego jako osoby prywatnej.

Dalej czuła się niezrozumiana. Pamięta, że gdy była przesłuchiwana przez delegata biskupa diecezji sosnowieckiej ds. ochrony dzieci i młodzieży, o jej pełnomocnictwo zabiegał adwokat Michał Kelm. Nie miała jakoś zaufania, nie zgodziła się. Potem przeczytała, że media tytułują go „obrońcą księży pedofilów".

Przeczuwała, że gra jest nieczysta.

W ludzką sprawiedliwość w ogóle mogła powątpiewać. Już w 2007 roku Prokuratura Rejonowa Kielce-Zachód odmówiła wszczęcia śledztwa w sprawie księdza Jana – „wobec przedawnienia karalności".

„NA JASEŁKACH IWONKA COŚ TAM SOBIE ROBI"

Dalej ma przed oczami sceny z dawnych lat. Jak chodziła na religię do salki przy Kościele Świętego Wojciecha w Kielcach. I jak katechetka zaproponowała: „Zorganizujemy księdzu Janowi imieninki". Były wierszyki, cukierki. Każde dziecko podchodziło i całowało księdza w rękę. Dziś Iwonie, gdy o tym myśli, wydaje się to upokarzające. Wtedy miała wrażenie, że księdzu ten cały ceremoniał nawet się podoba.

Przez lata zastanawiała się – czemu właśnie ona?

Zaprosił mnie i koleżankę na kawę. Do kieliszków nalał tokaj. Byłam świetną ofiarą. Zalęknioną. Najpierw przeprowadził wywiad. „Co robi twoja mama, gdzie pracuje tata?" – opowiada.

Zaproponował wymianę pocztówek – z Paryża czy skądś indziej. Dorosła Iwona uważa, że to był pretekst, żeby utrzymać z nią kontakt.

W wakacje 1981 roku wróciła na plebanię. Dziwiła się, że jest tym razem sama. Ksiądz uspokoił, że koleżanka się spóźni. Wyciągnął znów kawę i tokaj. Zaczął dotykać. Całować. Czuła się sparaliżowana.

W nowym roku szkolnym wywołał ją z lekcji religii. Powiedział, że ma nowe pocztówki. Iwona do dziś pamięta bordowe fotele w pokoju gościnnym. Weszła do łazienki, a ksiądz za nią. Pamięta, jak trzymał ją za włosy, gwałcił i jak krew ściekała jej po nogach. Wybiegła w popłochu. Na ulicy Rewolucji Październikowej (obecnej Warszawskiej) było gwarnie.

Nikt się nią jednak nie zainteresował. Dlaczego? Tego nie rozumie do dziś. – A przecież ludzie musieli widzieć płaczące, wystraszone dziecko – mówi.

Teraz myśli, że ksiądz wybrał ją nieprzypadkowo. Matka była zapracowana, prowadziła warzywniak i wychowywała cztery córki. Ojciec pił, robił awantury. Rodzice martwili się dopiero wtedy, gdy nie wracała po zmroku.

„Na jasełkach Iwonka coś tam sobie robi" – tłumaczył ojciec.

Kiedyś, gdy ksiądz Jan zapukał do drzwi, odparł dobrodusznie: „Proszę bardzo. Tam jest, w pokoju".

„IDŹ, NIE BÓJ SIĘ, TAM PAN JEZUS SIEDZI"

Historię Iwony opisaliśmy w 2019 roku. Wtedy jeszcze nie była gotowa, by pokazać twarz.

„Na plebanii kazał jej się kłaść na podłodze w pokoju albo w łazience. Nigdy na wersalce, żeby nie było słychać. Kiedy ją gwałcił, kazał patrzeć sobie w oczy. Odwracała wzrok, on ją upominał. Kiedy mówiła, że ją boli, słyszała od księdza, że ma boleć. Powtarzał, że to jej wina, bo przychodziła do księdza. Kazał jej się potem z tego spowiadać. Iwona nie chciała. – Idź, nie bój się, tam Pan Jezus siedzi – tłumaczyła jej w kościele zakonnica. Ona w konfesjonale Jezusa nie widziała, widziała tylko księdza Jana. W końcu uklękła przed konfesjonałem. Wyklepała formułkę, kiedy ostatni raz była u spowiedzi. – A co zrobiłaś ze mną. Opowiedz! – rozkazywał ksiądz. No to opowiadała, słysząc z konfesjonału jego sapanie" – pisała w reportażu Angelina Kosiek.

Prokuratura ponownie wtedy zbadała sprawę. Potwierdziła: sprawa przedawniona. Nic zrobić się nie da.

Siedem lat później spotykam się z Iwoną na kieleckim osiedlu Uroczysko. Z niewielkiej skarpy spoglądamy na monumentalny Kościół św. Józefa Robotnika. Największy w całej diecezji, o murach z piaskowca.

– Widzi pan, to było jakieś przekleństwo – mówi blondwłosa kobieta w okularach.

Bo gdy z ulicy Dalekiej przeprowadziła się z rodzicami tu, nieopodal, okazało się, że ksiądz też zmienił parafię: św. Wojciecha na św. Józefa Robotnika. Dla Iwony to był dramat.

Pamięta róg obrazu na ścianie, na który patrzyła, gdy ksiądz znowu „z nią to robił".

– Żeby tylko nie spoglądać mu w twarz. Żeby odwrócić uwagę od głośnego oddechu.

eprasa.pl 572223c797

Wspomina, jak ksiądz wypytywał ją, gdzie teraz mieszka: „Jak nie powiesz, to przyjdę do twoich rodziców" – tak pewnie się czuł. Pamięta, jak zapraszał do swojego mieszkania w bloku przy ulicy Klonowej. Znów gwałcił. Koszmar skończył się po trzech latach. Iwona skłamała, że jest w ciąży. Dopiero wtedy dał jej spokój.

„JAK TO, TY KOŚCIÓŁ POZYWASZ?"

W 2007 roku ze swoją krzywdą zmierzyła się publicznie po raz pierwszy. Mówi, że zrobiła to dla dwuletniej wtedy córeczki z drugiego małżeństwa.

– Żeby jej nie spotkał ten sam los. Gdy urodziłam dwóch synów, aż tak o tym nie myślałam – tłumaczy.

Ojciec już nie żył. Paradoksalnie, łatwiej było jej się otworzyć. Może inaczej by się nie odważyła. W „Rozmowach w toku" w TVN-ie założyła perukę, z dziennikarzami pojechała do księdza Jana, który był wtedy proboszczem w małej wsi na terenie diecezji sosnowieckiej.

– Iwonka! Wejdź, proszę – zapraszał do siebie ochoczo, jak gdyby nic się nie stało.

A ona chciała wyjść jak najszybciej. Chciała uciekać. Wytrzymała może kwadrans.

Ponoć przyznał się dziennikarzom, ale Iwona już nie chciała słuchać jego głosu. To było zbyt bolesne.

Przez 12 następnych lat znów nie miała odwagi zmierzyć się z przeszłością. Dopiero po filmie braci Sekielskich „Tylko nie mów nikomu" poczuła, że nie może tego tak zostawić. Zgłosiła się do kurii w Kielcach, ale też w Sosnowcu, bo na terenie tej drugiej ksiądz Jan pracował od początku lat 90.

To wtedy ruszyła cała procedura: ksiądz został zawieszony, dostał zakaz kontaktu z dziećmi i młodzieżą, biskup sosnowiecki odesłał go do domu księży emerytów. O winie miał zdecydować sąd kościelny.

Zdecydował – jak się dowiaduję – w 2023 roku.

– Nie został wydalony ze stanu duchownego, jednak został odsunięty od publicznego wykonywania posługi kapłańskiej – przekazuje Dominika Bem, rzeczniczka sosnowieckiej kurii.

I dopowiada, że ksiądz Jan nie może publicznie sprawować sakramentów ani prowadzić działalności duszpasterskiej. „Ponadto ma obowiązek przebywać w miejscu wskazanym przez biskupa. Ograniczenia te pozostają w mocy. Nie komentujemy informacji dotyczących miejsca jego pobytu" – stwierdza.

Iwona dziwi się, że ksiądz Jan dalej jest księdzem. Nie rozumie tego. W czasie, gdy Kościół już zawyrokował, trwał proces cywilny. Iwona w pozwie domagała się 900 tysięcy złotych i dożywotniej renty.

– Nawet znajomi się dziwili: „Jak to, ty Kościół pozywasz?". Właśnie, że tak! Bo co miałam zrobić? – pytała.

Dziwiła się, że Kościół niby współczuje, a jednocześnie nie poczuwa się do winy. Dalej ją to dziwi.

– Dla mnie to się kłóci z miłosierdziem – ocenia.

Bo czy nikt nie widział jej krzywdy? Przecież, gdy wychodziła od księdza, mijała innych – księży, siostry.

ŻAL DO KOŚCIOŁA

To nie tak, że nie dostała pomocy w ogóle. Zgłosiła się do inicjatywy Zranieni w Kościele, ale wspierała ją też Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski. Za 50 tysięcy złotych od Fundacji św. Józefa opłaciła czteroletnią terapię – dla siebie i dla córki, która bardzo przeżywała to, co się stało.

„Nie wiedziałam, że aż tak..." – powtarzała ta druga. Płakały razem.

Zapach tokaju, którym częstował ksiądz Jan, Iwona czuje do tej pory. Nie umie się go pozbyć. Pewnie dlatego nie cierpi alkoholu.

• Iwona Dudzik-Osińska nie boi się już pokazywać twarzy i mówić o tym, co ją spotkało

FOT. WOJCIECH HABDAS / AGENCJA WYBORCZA.PL

Dwa razy dostała zaproszenie do tego, by „dać świadectwo". – Myślałam jeszcze, że jestem w Kościele. Więc ciekawość wszystkich była taka: dlaczego mimo wszystko zostałam – wspomina teraz.

Najpierw w Kościele św. Idziego w Krakowie, potem w katedrze w Kielcach. Pamięta dobrze to drugie spotkanie. Gdy wszystko z siebie wyrzuciła, przejmującą ciszę przerwało przesuwanie krzesła gdzieś w tylnym rzędzie. Wstał jakiś ksiądz. – Powiedział, że jest mu wstyd. I że musi przeprosić – przypomina sobie. Pomyślała wtedy, że to jedyny duchowny, który kiedykolwiek wraził wobec niej autentyczny żal. Dał nawet numer telefonu, gdyby czegoś potrzebowała. Wiedziała, że chciał dobrze, ale nigdy nie zadzwoniła.

Gdy w 2020 roku przyjęła po kolędzie księdza, obudziła się w środku nocy. Nie wiedziała, co właściwie się z nią dzieje. Wstała, nalała wody do miski i zaczęła myć krzesło na którym kilka godzin wcześniej siedział.

– Żaden ksiądz już do nas nie wejdzie! – obwieściła córka, nie mogąc się nadziwić temu, co widzi.

To był czas, gdy w Iwonie coś pękało. Dziś mówi, że jest wierząca, ale już nie religijna.

– Bóg nie potrzebuje pośredników – tłumaczy. – Moja mama ma 83 lata, modli się i narzeka: „Bóg mnie nie słucha". Przekonuję ją: „On nie potrzebuje twojego »klepania«. Porozmawiaj z nim po prostu".

ABY TEN WYROK DAŁ NADZIEJĘ

Iwona mówi, że przeprosin od księdza Jana nigdy nie usłyszała. Żadnej skruchy w nim nie widziała. Dziś ma on 76 lat.

Proces trwał ponad cztery lata, odbywał się z wyłączoną jawnością. Wyrok jest nieprawomocny.

Mecenas Michał Sochański, pełnomocnik Iwony Dudzik-Osińskiej, zwraca uwagę, że kielecki sąd „potrafił dostrzec to, co najważniejsze – człowieka, jego krzywdę i cierpienie".

Podkreśla, że sąd nie zgodził się, że na gruncie cywilnym sprawa się przedawniła.

– To jedno z pierwszych tego rodzaju orzeczeń w Polsce, choć z pewnością nie pierwsze. Wpisuje się ono jednak w niezwykle istotny kierunek orzecznictwa, który może dawać nadzieję osobom wykorzystanym seksualnie przez duchownych wiele lat temu. Sam fakt upływu czasu nie musi bowiem oznaczać, że droga do dochodzenia zadośćuczynienia jest definitywnie zamknięta – zauważa. I dodaje, że „każda taka sprawa wymaga indywidualnej oceny, a kwestia przedawnienia czy prawnej podstawy roszczenia zależy od konkretnych okoliczności dotyczących osoby pokrzywdzonej i skutków doznanej przez nią krzywdy".

Sprawa Iwony Dudzik-Osińskiej nie jest jedyna. Głośna jest historia Janusza Szymika, w dzieciństwie ofiary księdza. On od archidiecezji krakowskiej oraz parafii w Międzybrodziu Bialskim, w której posługę pełnił ten ksiądz, domaga się w sądzie 20 milionów złotych odszkodowania.

Sochański wskazuje, że ofiary wykorzystywania seksualnego mogą dochodzić roszczeń nie tylko wobec sprawcy, ale i „kościelnych osób prawnych". – To bardzo ważny sygnał dla innych osób, które przez lata mogły być przekonane, że z uwagi na upływ czasu nie mają już żadnych możliwości prawnych – mówi „Wyborczej".

– Chciałbym, aby ten wyrok dał takim osobom przede wszystkim nadzieję. Instytucjonalne mechanizmy rozliczenia przypadków wykorzystywania seksualnego w Kościele okazują się dla pokrzywdzonych niewystarczające, ale na szczęście pozostaje droga sądowa. Ta sprawa pokazuje, że nawet po latach sąd może zauważyć osoby pokrzywdzone, ocenić ich krzywdę i przyznać należne zadośćuczynienie. Sprawiedliwość może przyjść bardzo późno, ale ten wyrok pokazuje, że nie jest nieosiągalna – podkreśla.

KRZYWDA OFIARY NA PIERWSZYM PLANIE

„Czy Kościół kielecki poczuwa się do odpowiedzialności za krzywdy wyrządzone przez ks. Jana pokrzywdzonej małoletniej? Czy podjął wcześniej próby zadośćuczynienia tym krzywdom? Jeśli tak – jakie?" – zapytaliśmy Kurię Diecezjalną w Kielcach.

„Czy to pierwszy wyrok na terenie diecezji kieleckiej, w którym sąd w drodze postępowania cywilnego zobowiązuje instytucje kościelne do zapłaty pieniędzy ofierze wykorzystywania seksualnego? Czy były wcześniej takie przypadki? Jeśli tak – jak dużo?".

Chcieliśmy też dowiedzieć się, czy zostaną wywiedzione apelacje od wyroku. I jak dużym byłby on obciążeniem finansowym.

Odpowiedź jest lakoniczna. „Diecezja kielecka otrzymała nieprawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach. Następnie złożono wniosek o uzasadnienie wyroku. Po uzyskaniu uzasadnienia zostaną podjęte decyzje w niniejszej sprawie" – przekazał po trzech dniach ks. Paweł Ścisłowicz, rzecznik kurii.

W kieleckim Kościele wyrok, jak słyszę, wywołał jednak poruszenie. Jeden z księży: – Większość z nas nie przyjmuje do wiadomości odpowiedzialności instytucjonalnej Kościoła. „Czemu parafia ma płacić za grzechy księdza?". Ta sprawa odwraca jednak to myślenie. Stawia krzywdę ofiary na pierwszym planie.

Pełnomocniczka księdza Jana odmówiła komentarza.

On sam w 2019 roku w rozmowie z „Wyborczą" wypierał się winy. Choć Iwona twierdziła, że wcześniej proponował jej pieniądze. Po co? – Żeby już to zakończyć. Chciałem pokazać swoją dobrą wolę – mówił wówczas.

Iwona pamięta, jak przez dziurkę od klucza zobaczyła kiedyś, że ksiądz Jan na podłodze robi z jedną dziewczynką to samo, co z nią. Dlatego jest przekonana, że nie tylko ona cierpiała.

Kiedyś próbowała dotrzeć do jednej z kobiet.

– Powiedziała, że ma męża. I że nie udźwignie tego – wyjawia.

Gdy ksiądz został w końcu zawieszony, zadzwoniła do sołtysa. Zapytała, czy wie, czemu proboszcza usunięto. „Chory był" – usłyszała. Wkurzyła się. – To nieprawda – prostowała i wyjawiała, o co chodzi.

– Potem zadzwonił do mnie jeszcze młody chłopak. „Na pewno?" – upewniał się.

Po licznych skandalach seksualnych w diecezji sosnowieckiej powołana została komisja „Wyjaśnienie i naprawa". Czy bada też sprawę księdza Jana? Jej członkini, dr hab. Monika Przybysz potwierdza tylko, że wymieniony „jest w kręgu zainteresowań". Na pełen raport trzeba jednak poczekać do końca roku.

NAWET W SKLEPIE SIĘ JUŻ NIE WSTYDZI

Iwona mówi, że teraz rozumie samą siebie dużo bardziej. Choć nie było łatwo.

– Traumy pani przodków? – usłyszała na sam początek terapii.

– Zrozumiałam, że wszystkie kobiety w mojej rodzinie były na swój sposób nieszczęśliwe – mówi.

Ona też „kolekcjonowała" traumy. Pierwszy mąż zostawił ją z dnia na dzień, gdy jeden syn miał dwa, a drugi pięć lat. Nawet pojechała za nim do Hiszpanii – prosiła, by pomyślał o dzieciach.

Oprócz ojca pochowała dwie siostry. Jedną malowała i czesała w kostnicy. – Jakby mi tych traum było mało – dziwi się samej sobie.

Dziś mimo wszystko czuje się silniejsza. Nie kryje się z tym, że jest ofiarą wykorzystywania seksualnego.

– Córka mówi, że jestem randomowa, bo nawet w sklepie opowiadam już teraz, co przeżyłam – mówi.

Mimo wszystko liczy, że Kościół od wyroku się nie odwoła: – Przecież nie można współczuć, godzić się na terapię, prosić o świadectwo, a potem wypierać się odpowiedzialności.

Proces apelacyjny rozciągałby się na kolejne miesiące, może lata. Mówi, że to będzie znowu rozdrapywanie ran.

Niedawno Iwona się przebranżowiła: z fryzjerki została florystką. Odkrywa siebie na nowo. Szuka piękna. ●

To jedno z pierwszych tego rodzaju orzeczeń w Polsce. Może dawać nadzieję osobom wykorzystanym seksualnie przez duchownych wiele lat temu

eprasa.pl 572223c797

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

lek. dent. Iwan Kulikowski*

...pierwszych zębów mlecznych ze słodzonym smoczkiem

Przekonanie o tym, że zęby mleczne i tak wypadną, więc nie trzeba o nie dbać, jest błędne.

Co złego może być w butelce mleka lub słodkiego napoju zostawionego dziecku na noc? Jak się okazuje: bardzo wiele. Szkliwo mleczaków jest słabiej zmineralizowane i niemal w okamgnieniu próchnica może objąć całe korony. To przysporzy dziecku bólu, utrudni jedzenie, zaburzy prawidłowy rozwój szczęki i żuchwy oraz będzie predysponować do późniejszych wad zgryzu.

U najmłodszych dzieci szczególnie niebezpieczna jest tzw. próchnica wczesnego dzieciństwa (ECC), która może rozwinąć się już wkrótce po pojawieniu się pierwszych zębów mlecznych. Postępuje bardzo szybko, początkowo atakuje najczęściej górne siekacze, a następnie kolejne zęby mleczne, w kolejności ich wyrzynania się.

Jej rozwojowi sprzyjają m.in. częste podawanie dziecku słodzonych napojów lub mleka w butelce, zwłaszcza przed snem, uspokajanie słodzonym smoczkiem, brak odpowiedniej higieny i profilaktyki fluorkowej od pierwszego zęba oraz przenoszenie bakterii próchnicotwórczych. ● **Not. ET**

*Medicover Stomatologia Warszawa Prosta.

PYTANIE DO... ekspertki ds. badań

Czy przed badaniami krwi naprawdę trzeba być na czczo?

lek. med. Agata Strukow

dyrektorka ds. edukacji medycznej w laboratoriach ALAB

Wiele badań nie wymaga bycia na czczo, np. testy alergologiczne wykonywane z krwi, badania genetyczne, badania w kierunku boreliozy, oznaczanie poziomu witaminy D i cały szereg innych.

Są jednak i takie, które wymagają przestrzegania 8-12 godzinnego postu przed pobraniem. Należy do nich morfologia, glukoza na czczo czy – również często badane – hormony tarczycy.

Ciągle krąży dużo mitów na temat lipidogramu i bycia na czczo. Otóż obecne zalecenia są jednoznaczne – do badania cholesterolu nie musimy być na czczo. Posiłek może mieć wpływ na poziom trójglicerydów, które są składnikiem lipidogramu. Nie martwmy się jednak, że nasz wynik będzie nieodpowiednio zinterpretowany. Jeśli trójglicerydy wyjdą zbyt wysoko, z pewnością lekarz zaleci powtórzenie testu, tym razem po odpowiedniej przerwie od posiłku.

„Na czczo" oznacza, że przed badaniem pijemy tylko niegazowaną wodę. Często nie zdajemy sobie sprawy, jak łatwo można nieświadomie zaburzyć stan bycia na czczo za pomocą pozornie nieszkodliwych rzeczy. Na przykład miętówka zjedzona „na odświeżenie oddechu" bardzo podnosi poziom cukru. Nawet gorzka kawa czy herbata nie są wskazane, bo mogą wpłynąć na oznaczenie glukozy. Jest jeszcze kwestia kolacji przed badaniem. Jeśli poprzedniego dnia wieczorem zjemy ciężki posiłek, ponieważ braliśmy udział w jakimś przyjęciu czy weselu, może to wpływać na wyniki badania. Po takim wieczorze czy imprezowym weekendzie lepiej nie iść do laboratorium. Warto odłożyć wizytę na inny dzień.

Notowała Katarzyna Staszak

Liczba

235

● **gmin w Polsce wprowadziło ograniczenia nocnej sprzedaży napojów alkoholowych – wynika z danych Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU)**

AKCJA

Fundacja DKMS oraz Grupa InPost łączą siły. Potencjalni dawcy szpiku mogą bezpłatnie i wygodnie odsyłać pakiety rejestracyjne za pośrednictwem urządzeń Paczkomat. Nowe rozwiązanie ma zachęcić kolejne osoby do dołączenia do grona osób gotowych dać pacjentom chorym na nowotwory krwi szansę na życie.

● **Więcej na: dkms.pl**

Jak osoby z niepełnosprawnością uczą się samodzielności

Mieszkania, w których uczy się dorosłego życia

Mieszkanie treningowe to miejsce, w którym osoba z niepełnosprawnością przy wsparciu trenera samodzielności uczy się prowadzić własne gospodarstwo domowe. Dzięki nim wiele osób może przygotować się do bardziej niezależnego życia.

Paulina Mozolewska

Z anim wyszła z domu, zaglądała do skarbonki brata i wyciągała z niej drobne. Potem szła do mamy, od której dostawała banany. W drodze na warsztat terapii zajęciowej mówiła ojcu, że nie ma ani pieniędzy, ani jedzenia, więc dostawała od niego kolejne drobne, za które kupowała sobie czekoladę.

Kiedy dotarła na miejsce, w którym znajdowała się kuchnia wyposażona w podstawowe składniki, przygotowywała naleśniki z bananami i czekoladą. Robi to do dziś.

To historia kuzynki obecnego prezesa Stowarzyszenia „My dla Innych", u której zdiagnozowano zespół Downa, zainspirowała Rafała Średzińskiego do założenia organizacji.

– Zobaczył wtedy, że osoby z niepełnosprawnością intelektualną naprawdę potrafią być samodzielne, potrafią nawet nieźle kombinować i niczym się nie różnią od innych – mówi Justyna Bartoszewicz-Toczko, fundraiserka stowarzyszenia My dla Innych.

Osiemnaście lat później My dla Innych to organizacja, która wspiera ponad 400 osób.

Prowadzi warsztat terapii zajęciowej oraz zakład aktywności zawodowej ze szwalnią, pralnią i kawiarnią z własną palarnią kawy, gdzie pracują osoby z niepełnosprawnością intelektualną, w spektrum autyzmu i w kryzysie zdrowia psychicznego. Utworzyła program Trener Pracy, który pomaga uczestnikom znaleźć zatrudnienie na otwartym rynku. Buduje też „Bezpieczny dom", który ma być alternatywą dla domu pomocy społecznej dla osób, które po śmierci rodzica czy opiekuna zostają nagle bez wsparcia.

CEL MIESZKAŃ TRENINGOWYCH TO NAUKA, NIE OPIEKA

Od siedmiu lat stowarzyszenie prowadzi również tzw. mieszkania treningowe, czyli miejsca, w których osoby z niepełnosprawnością uczą się funkcjonować na własną rękę, zanim zamieszkają zupełnie same.

Nikogo z uczestników programu stowarzyszenie nie nazywa podopiecznym.

– Podopieczni to osoby, które wymagają pomocy całodobowej. My wychodzimy z założenia, że dajemy tyle wsparcia, ile jest konieczne. Jesteśmy zawsze krok za uczestnikami. To są osoby dorosłe, mają prawo do swoich decyzji, a my jesteśmy po to, żeby wspierać, jeśli pojawi się trudność – tłumaczy Bartoszewicz-Toczko.

Pobyt w takim lokalu jest czasowy i trwa zwykle do dwóch lat. W tym czasie stowarzyszenie opłaca rachunki, a mieszkanie regularnie odwiedza trener samodzielności, który pomaga uczestnikom w codziennych sprawach.

Codzienność wygląda tu inaczej niż w placówkach opiekuńczych, bo celem nie jest opieka, tylko nauka.

– Trenerzy odwiedzają mieszkańców w zależności od potrzeby. Dla jednej osoby to może być nawet kilka godzin dziennie, dla innej dwie, trzy wizyty w tygodniu – mówi Roksana Kalinowska, członkini zarządu stowarzyszenia i liderka mieszkalnictwa.

1 RP

eprasa.pl 572223c797

TYLKO ZDROWIE

• **Codzienność w mieszkaniu treningowym wygląda inaczej niż w placówkach opiekuńczych, bo celem nie jest opieka, tylko nauka**
FOT. SHUTTERSTOCK

– Poza tym dla każdej osoby tworzymy indywidualny plan działania i uczymy treningów życia codziennego: treningów samodzielności w czynnościach dnia codziennego: gotowania, prania, sprzątania, spędzania czasu wolnego. Trener towarzyszy też przy załatwianiu spraw urzędowych i podczas wizyt lekarskich – tłumaczy.

Ważną częścią programu są także treningi budżetowe. Same mieszkania są dla uczestników bezpłatne, ale stowarzyszenie chce, żeby mieli świadomość, ile faktycznie kosztuje ich utrzymanie, ile wynoszą rachunki, opłaty, codzienne zakupy. Uczestnicy uczą się więc planować miesięczne wydatki, robić listy zakupowe i odkładać część pieniędzy z myślą o przyszłości.

– Staramy się układać treningi i cele tak, żeby po tym okresie osoba mogła samodzielnie wynająć mieszkanie, znaleźć pracę, jeśli jej nie ma, i dalej funkcjonować już przy wsparciu asystentury – tłumaczy Kalinowska.

Stowarzyszenie organizuje również spotkania integracyjne, licząc, że część uczestników zdecyduje się zamieszkać razem po zakończeniu programu. Dzięki temu będą mogli podzielić koszty i zamieszkać z kimś, kogo już znają.

– Mamy taką historię dwóch uczestników. Jedna osoba ma niepełnosprawność intelektualną, druga jest w spektrum autyzmu. Kiedy kończył się projekt, razem z trenerem zaczęli szukać mieszkania na otwartym rynku. Nie było łatwo znaleźć kogoś, kto zechce im wynająć, ale się udało – opowiada Kalinowska.

– Od roku mieszkają razem, opłacają rachunki, oboje pracują i przy wsparciu asystenta radzą sobie sami. Prowadzą niezależne życie, w środku lokalnego społeczeństwa, na takich samych zasadach jak każdy inny obywatel.

Jeśli jest taka możliwość, organizacja pomaga też składać wnioski o mieszkania socjalne i komunalne.

Stowarzyszenie ma obecnie dziewięć czynnych lokali. Wśród nich kawalerki oraz większe mieszkania, gdzie może zamieszkać więcej osób. Trzy kolejne mieszkania są w trakcie uruchamiania, a pięć czeka na remont, który stowarzyszenie finansuje ze środków pozyskanych z różnych źródeł, po otrzymaniu lokali z zasobu komunalnego.

KTO MOŻE ZAMIESZKAĆ

Rekrutacja jest otwarta i ciągła. Zgłosić się może każda osoba, która spełnia kryteria i ma taką potrzebę.

– Przyszły uczestnik musi mieć orzeczenie o niepełnosprawności, być osobą dorosłą i mieszkać w Białymstoku lub powiecie białostockim – mówi Kalinowska.

Pracownicy stowarzyszenia, którzy na co dzień wspierają ponad 400 uczestników, mogą też sami proponować do programu osoby, z którymi mają kontakt, jeśli widzą, że kolejnym krokiem do niezależności byłby dla nich pobyt w mieszkaniu.

Zanim ktoś się wprowadzi, przechodzi jeszcze tzw. diagnozę, czyli rozeznanie, jak funkcjonuje i czego właściwie potrzebuje. To ważne, bo lokale różnią się od siebie, a mieszkańcy mogą wymagać różnych dostosowań, np. niektórzy mogą potrzebować umieszczenia w mieszkaniu piktogramów, inni nie. Czasem chodzi o takie dostosowania jak piktogramy czy odpowiednia organizacja przestrzeni, ale równie ważne jest dopasowanie liczby osób mieszkających razem oraz dobór współmieszkańców.

– Chcemy, żeby to było miejsce, gdzie nasi uczestnicy czują się jak w domu, a nie w jakiejś instytucji czy placówce. Jeśli mieszkaniec nie potrzebuje danego udogodnienia, nie robimy tego na zapas – mówi Kalinowska. Podczas spotkań diagnozujących przyszli współlokatorzy poznają też siebie nawzajem i mają prawo zdecydować, czy chcą razem zamieszkać.

– Bywa, że ktoś mieszka sam w pokoju, a czasem dzieli go z drugą osobą. To zawsze musi wynikać z potrzeby i z tego, czy dana osoba chce i może dzielić pokój z kimś innym – wyjaśnia Kalinowska.

BARIERY TRUDNE DO POKONANIA

Podczas remontu lokale dostosowuje się do potrzeb przyszłych mieszkańców, np. wannę zamienia się na prysznic z bezpiecznym wejściem, jeśli jest potrzeba, montuje się podpory. Na wyposażeniu znajdują się między innymi słuchawki wygłuszające, które pomagają osobom z nadwrażliwością na dźwięki.

– Największym problemem jest jednak dostępność architektoniczna. To jedno z trudniejszych do pokonania ograniczeń. Nawet jeśli lokal jest na parterze, często jest to tak zwany wysoki parter, do którego prowadzą schody. Nie zawsze mamy możliwości, żeby zaingerować w budowę windy czy platformy przyschodowej – przyznaje Kalinowska. – Robimy wszystko, żeby mieszkania były dostępne dla osób, które tego potrzebują, ale spotykamy się też z trudnościami niezależnymi od nas.

Kolejną bolączką organizacji jest sposób finansowania.

– Nasze mieszkania treningowe działają dziś w ramach finansowania projektowego, a to oznacza, że każdy projekt kiedyś się kończy – mówi Kalinowska. – Bardzo zależy nam na finansowaniu długoterminowym, może samorządowym, żebyśmy nie musieli się zastanawiać, co zrobić z ludźmi, którzy już mieszkają i potrzebują wsparcia, kiedy projekt się kończy. Albo, z czego utrzymać samo mieszkanie – tłumaczy

Temat mieszkalnictwa wspomaganego robi się w Polsce coraz bardziej widoczny. Rzeczywiste zapotrzebowanie, jak mówi Kalinowska, jest jednak wciąż zaspokajane tylko w niewielkiej części. Dla wielu osób z niepełnosprawnością samodzielne życie wciąż pozostaje poza zasięgiem. ●

Jak pomóc?
Stowarzyszenie „My dla Innych" utrzymuje mieszkania treningowe i finansuje ich remonty między innymi z darowizn. Wesprzeć jego działania można przez stronę mydlainnych.pl, w zakładce „Darowizny".

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34451934

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:

JAK SIĘ DOGADAĆ Z DORASTAJĄCYM DZIECKIEM

oraz:
• Agresja nastolatka. Co za nią stoi
• Matki z ADHD
• Orzeczenia i opinie. Sprawdź, co należy się w szkole
• Fakty i mity o diecie dziecka

SPONSOR WYDANIA
MÖLLER'S OMEGA-3

żyć lepiej psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

1 RP

eprasa.pl 572223c797

BURMISTRZ DZIWNOWA

OGŁASZA PRZETARGI:
na dzień 16 października 2026 roku:

· o godzinie 9.30 przetarg na sprzedaż działek gruntu położonych w Międzywodziu

Lp.	nr działki	księga wieczysta	pow. m²	cena wywoławcza netto -zł **OBNIŻONA**
1	**156/48**	SZ1K/00009233/0	1124	**337 200,00 zł**
2	**156/49**	SZ1K/00009233/0	1309	**392 700,00 zł**
3	**156/50**	SZ1K/00009233/0	1212	**363 600,00 zł**
4	**156/52**	SZ1K/00009233/0	1223	**366 900,00 zł**
5	**156/53**	SZ1K/00009233/0	1215	**364 500,00 zł**
6	**156/54**	SZ1K/00009233/0	1195	**358 500,00 zł**

· o godzinie 10.00 przetarg na sprzedaż działek gruntu położonych w Łukęcinie

Lp.	nr działki	księga wieczysta	pow. m²	cena wywoławcza netto- zł
1	**546/12**	SZ1K/00044202/1	361	**90 250,00**
2	**546/11**	SZ1K/00044202/1	360	**90 000,00**
3	**546/10**	SZ1K/00044202/1	384	**96 000,00**
4	**546/9**	SZ1K/00044202/1	389	**97 250,00**
5	**546/20**	SZ1K/00044202/1	369	**92 250,00**
6	**546/18**	SZ1K/00044202/1	369	**92 250,00**
7	**546/17**	SZ1K/00044202/1	374	**93 500,00**

na dzień 20 listopada 2026 roku:

· o godzinie 10.00 przetarg na sprzedaż działki gruntu położonej w Międzywodziu

Lp.	nr działki	księga wieczysta	pow. m²	cena wywoławcza netto- zł
1	**839/85**	SZ1K/00028532/5	15936	**15 000 000,00** (piętnaście milionów)

· o godzinie 10.15 przetarg na sprzedaż działki gruntu położonej w Dziwnowie

Lp.	nr działki	księga wieczysta	powierzchnia - m²	cena wywoławcza - zł
1	**64/47**	SZ1K/00036166/7	1934	**773 600,00**

Wysokość wadium – 10% ceny wywoławczej.
Przetargi odbędą się w Urzędzie Miejskim w Dziwnowie.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Dziwnowie, ul. Szosowa 5, tel. 91/3275180.

Pełna treść ogłoszeń dostępna jest w Urzędzie Miejskim w Dziwnowie oraz na stronie internetowej: www.bip.dziwnow.pl

Kraj/34451950

BURMISTRZ MIASTA I GMINY STRZELIN
OGŁASZA PIERWSZY USTNY PRZETARG NIEOGRANICZONY NA SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH, POŁOŻONYCH W STRZELINIE PRZY UL. BRZEGOWEJ – POD ZABUDOWĘ WIELORODZINNĄ

Pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowych, położonych w obrębie miasta Strzelina – ul. Brzegowa odbędzie się dnia **17 listopada 2026 r. o godzinie 11.00** w sali nr 101 Urzędu Miasta i Gminy w Strzelinie, Rynek 10.

Lp.	Położenie - Arkusz mapy	Nr działki - Pow. działki w ha	Oznaczenie użytków i klas	Przeznaczenie w m.p.z.p. STRZELIN-OSIEDLE WSCHODNIE	Cena nieruchomości netto - Nr księgi wieczystej
1.	**Strzelin - AM 23**	**12/9** o pow. 0,2000 **13/3** o pow. 0,0307	RIIIb – 0,2000 dr – 0,0307	**MW** – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z urządzeniami towarzyszącymi	**447 000,00 zł** - WR1T/00020562/1 WR1T/00018479/5
2	**Strzelin - AM 23**	**12/10** o pow. 0,2615 **13/4** o pow. 0,0410	RIIIa – 0,0306 RIIIb – 0,2309 dr – 0,0410	**MW** – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z urządzeniami towarzyszącymi	**586 100,00 zł** - WR1T/00020562/1 WR1T/00018479/5
3	**Strzelin - AM 23**	**12/11** o pow. 0,2500	RIIIb – 0,2500	**MW** – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z urządzeniami towarzyszącymi	**484 400,00 zł** - WR1T/00020562/1
4	**Strzelin - AM 23**	**12/12** o pow. 0,2763	RIIIa – 0,1005 RIIIb – 0,1758	**MW** – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z urządzeniami towarzyszącymi	**535 400,00 zł** - WR1T/00020562/1
5	**Strzelin - AM 23**	**12/13** o pow. 0,2500	RIIIa – 0,0035 RIIIb – 0,2465	**MW** – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z urządzeniami towarzyszącymi	**484 400,00 zł** - WR1T/00020562/1
6	**Strzelin - AM 23**	**12/14** o pow. 0,2550	RIIIa – 0,2123 RIIIb – 0,0427	**MW** – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z urządzeniami towarzyszącymi	**494 100,00 zł** - WR1T/00020562/1

Wadium w wysokości **20 %** ceny wywoławczej netto (kolumna 6) – przypisane do konkretnej nieruchomości, należy wpłacić najpóźniej **do dnia 12 listopada 2026 r.** na konto Gminy Strzelin, prowadzone przez Gospodarczy Bank Spółdzielczy nr 84 9588 0004 0000 7780 2000 0060. Przy wpłacie wadium należy podać nr konta, na które w razie jego zwrotu będzie można dokonać przelewu. Pełna treść ogłoszenia znajduje się na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej UMIG Strzelin http://bip.gmstrzelin.finn.pl w zakładce „Przetargi na mienie komunalne" oraz na elektronicznej tablicy ogłoszeń w UMIG w Strzelinie (parter Biuro Obsługi)

Szczegółowe informacje nt. gminnych nieruchomości przeznaczonych na sprzedaż można uzyskać w Wydziale Nieruchomości, Urbanistyki, Rolnictwa i Gospodarki Wodnej UMiG w Strzelinie, Rynek 10 (pok. 404 i 405), tel. 71 7830190 lub 71 7830196 .

www.infopublikator.pl

Kraj/34452139

W Sądzie Rejonowym w Lidzbarku Warmińskim w sprawie I Ns 113/26 toczy się postępowanie z wniosku posiadacza Romana Piwko o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie udziału w wysokości ½ przysługującego Halinie Urszuli Brady w spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego numer 9 przy ul. Przemysłowie 11c w Ornecie, należącym do zasobów Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko – Własnościowej „DRWĘCA" w Ornecie. Wzywa się zainteresowanych, aby w terminie 3 miesięcy od daty ukazania się tego ogłoszenia zgłosili się do Sądu i wykazali własność, pod rygorem stwierdzenia poprzez Sąd zasiedzenia, jeżeli zostało ono udowodnione.

Kraj/34452103

W Sądzie Rejonowym w Gorzowie Wielkopolskim pod sygnaturą akt **X Ns 221/26,** toczy się sprawa o stwierdzenie nabycia spadku po Walentym Góralu (PESEL 34040407493) zmarłym 21 maja 2022 r. w Gorzowie Wielkopolskim przed śmiercią mającym miejsce zamieszkania w Gorzowie Wielkopolskim poprzez ogłoszenie.
Wzywa się wszystkich spadkobierców zmarłego, aby w terminie 3 miesięcy od daty ukazania się tego ogłoszenia zgłosili się do Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim i udowodnili swoje prawa do spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzenie nabycia spadku.

Kraj/34452064

W Sądzie Rejonowym w Sierpcu
I Wydziale Cywilnym toczy się postępowanie z wniosku Powszechnej Kasy Oszczędności Bank Polski S.A. w Warszawie, Feniko Finanse sp. z o.o. w Tychach (sygn. akt I Ns 13/26) **o stwierdzenie nabycia spadku po Hannie Walentynie Aniśkiewicz (córki Zygmunta i Iraidi)** zmarłej 3 marca 2025 w Sierpcu, ostatnio stale zamieszkałej w Sierpcu przy ulicy Jana Pawła II 6 mieszkanie 9.

Wzywa się wszystkich zainteresowanych, aby w ciągu trzech miesięcy od ukazania się ogłoszenia zgłosili się w Sądzie, w którym toczy się postępowanie i udowodnili swoje prawa, gdyż w przeciwnym razie będą pominięci w tym postępowaniu.

Kraj/34452046

OGŁOSZENIE STAROSTY WOŁOMIŃSKIEGO
o zamiarze wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym

Starosta Wołomiński wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej na podstawie art. 114 ust. 3 i 4 w związku z art. 124 ust.1 i 124a, art. 113 ust. 6 i 7 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. z 2026 r., poz. 399) **informuje** o zamiarze wszczęcia postępowania administracyjnego z wniosku PGE Dystrybucja S.A. w Lublinie reprezentowanej przez radcę prawnego P. Karolinę Zalega, w sprawie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości położonej w obrębie Ruda gmina Radzymin, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 263/5, o nieuregulowanym stanie prawnym, poprzez udzielenie zezwolenia na założenie i przeprowadzenie przez nieruchomość przewodów i urządzeń służących do przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, t.j. sieci kablowej średniego napięcia wraz z kanalizacją światłowodową.
W terminie 2 miesięcy od dnia ukazania się ogłoszenia osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do nieruchomości zobowiązuje się do zgłoszenia do siedziby Starostwa Powiatowego w Wołominie przy ul. Powstańców 8/10, pokój 18.
Aby wykazać prawa rzeczowe do nieruchomości, należy okazać tytuł własności lub dokument potwierdzający prawa spadkowe.
Jeżeli po upływie terminu 2 miesięcy nie zgłoszą się osoby, które wykażą, że przysługują im prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości
Szczegółowe informacje w powyższej sprawie można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Wołominie Wydział Gospodarki Nieruchomościami przy ul. Powstańców 8/10 (pokój nr 18) lub pod numerem telefonu 22 346 12 20.

Z up. Starosty Wołomińskiego
Naczelnik Robert Denis
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Kraj/34452088

Prezydent Wrocławia

ogłasza

drugi przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej, położonej we Wrocławiu w rejonie:

ul. Ceglanej;

obręb	Swojczyce, AM-1, dz. nr 31/4;
GPS:	51.12155 N, 17.12243 E;
pow. nieruchomości:	**876 m²**;
KW nr	**WR1K/00456991/4;**
Opis nieruchomości:	niezabudowana.

Przeznaczenie nieruchomości zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (MPZP): zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolno stojąca i bliźniacza; w lokalach użytkowych w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych dopuszcza się wyłącznie – usługi III, handel detaliczny małopowierzchniowy A, gastronomię i obiekty upowszechniania kultury; infrastruktura drogowa, obiekty infrastruktury technicznej.

Cena wywoławcza:	**695 000,00 zł**;
Wadium:	**60 000,00 zł;**

Sprzedaż nastąpi za cenę osiągniętą w przetargu, powiększoną o należny podatek VAT.

Wadium uczestnicy przetargu powinni wpłacić najpóźniej do dnia **13 listopada 2026 r.** na konto: Gmina Wrocław, Pl. Nowy Targ 1-8, 50-141 Wrocław – nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655. Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.

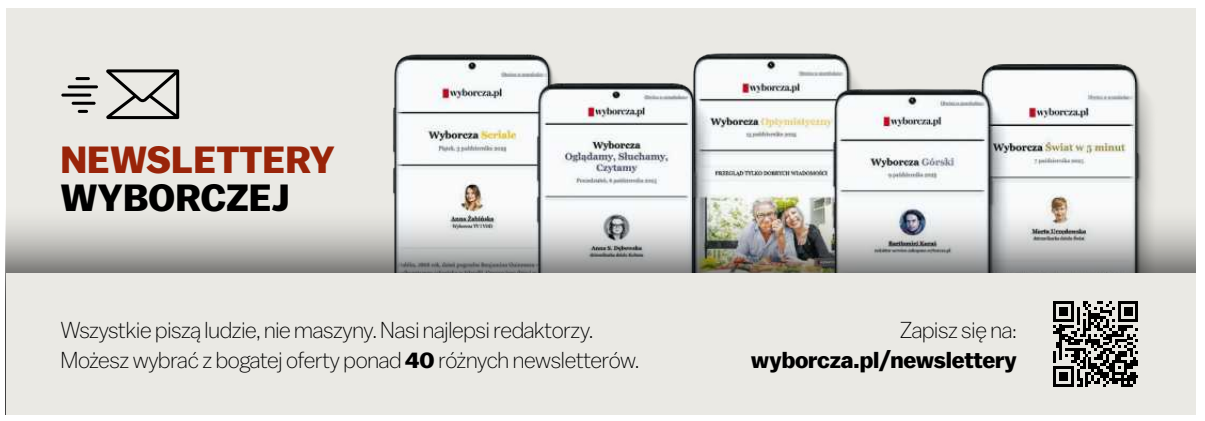
Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia – Wrocław, **Pl. Nowy Targ 1-8 w sali 215 o godz. 10^{00} dnia 20 listopada 2026 r.**

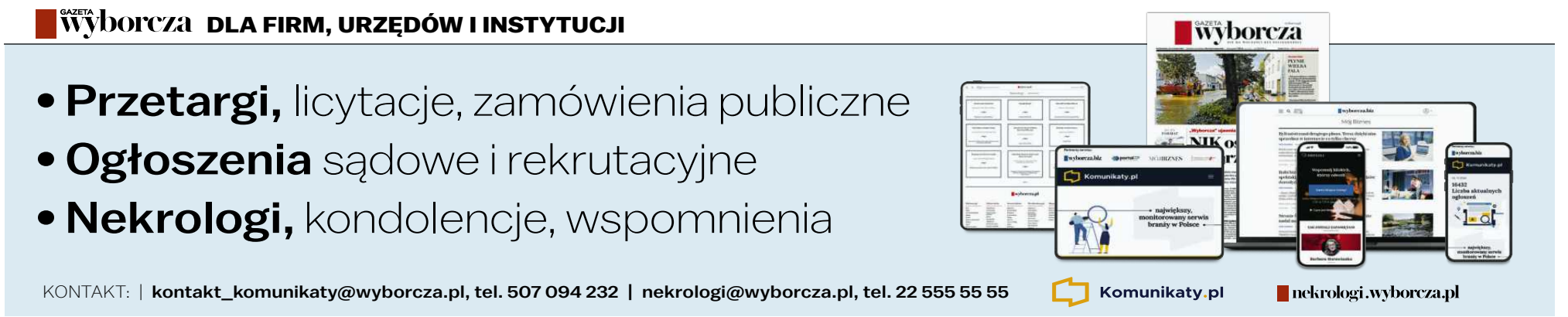
Pełną informację dotyczącą nieruchomości oraz warunków uczestnictwa w przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, Pl. Nowy Targ 1-8. Ogłoszenie o przetargu dostępne jest również w Internecie, na stronach Urzędu Miejskiego Wrocławia: **gn.um.wroc.pl** oraz pod adresem **www.bip.um.wroc.pl**

Informacje o nieruchomości można uzyskać w Dziale Sprzedaży Nieruchomości Zespole II Urzędu Miejskiego Wrocławia, Pl. Nowy Targ 1-8, pok. 126, tel. +48-71-777-72-83 do 84, e-mail: **wns@um.wroc.pl**

Prezydent Wrocławia ma prawo odwołania przetargu z ważnych powodów.

Kraj/34451450

eprasa.pl 572223c797

Wieszczą katastroficzny scenariusz dla piłki nożnej

Letnie okno transferowe znów pokazało, że w Europie liczy się właściwie jedna liga. Przewaga Premier League nad resztą stawki rośnie z roku na rok. Są jednak tacy, którzy już widzą rychły koniec tego eldorado. Katastrofa może mieć niewyobrażalne rozmiary.

Michał Kiedrowski

• **Premier League. Przed spotkaniem Arsenal - Chelsea na Emirates Stadium w Londynie, kupić można było meczowe szaliki. Londyn, 6 września 2026 r.**
FOT. PAUL CHILDS

„Jak chciwość Premier League może wkrótce stać się jej drastyczną zgubą" – Miguel Delaney z serwisu dziennika „Independent" tak zatytułował swój raport po szalonym oknie transferowym. Nie zwiodła go gigantyczna suma wydana przez zespoły angielskiej Premier League. 3,5 miliarda to rekord wszech czasów. Anglicy na nowych piłkarzy wydali o 350 mln więcej niż ligi hiszpańska, włoska, niemiecka, francuska i saudyjska razem wzięte. Ale świętować nie ma czego.

Delaney zagląda za kulisy, a tam okazuje się, że największym beneficjentem transferowej hossy będą nie kluby, nie piłkarze, a nawet nie ich agenci, ale pożyczkodawcy. Zdaniem dziennikarza znakomita większość transferów finansowana jest długiem. Kluby zawierają też umowy z odroczoną płatnością. A wszystko dlatego, że mają problemy z płynnością finansową.

Przez lata kluby Premier League korzystały z niskooprocentowanych kredytów. Pieniądz był tani, przychody reklamowe i telewizyjne rosły. Ale ten gwiezdny czas właśnie się kończy. Coraz większe potrzeby pożyczkowe państw i firm, które postawiły na rozwój swoich modeli AI, spowodowały, że pożyczanie pieniędzy staje się coraz droższe.

– Nadchodzi wyzwanie kredytowe – mówi jeden z działaczy, anonimowo cytowany przez Delaneya. – Futbol powinien się martwić.

W artykule pojawia się porównanie do kryzysu finansowego z 2008 roku. Niektórzy doświadczeni działacze widzą podobieństwa między obecnym sposobem finansowania transferów a mechanizmami, które doprowadziły do załamania rynku nieruchomości w USA. Chodzi przede wszystkim o rosnące zadłużenie, odkładanie płatności na przyszłość, przekonanie, że ceny aktywów będą rosły wiecznie, lekceważenie ryzyka. Delaney nazywa to potencjalnym „Big Short moment" dla futbolu.

Sport w Europie to nie jest biznes

Osobnym problemem są amerykańscy inwestorzy w Premier League. Ich zaangażowanie doprowadziło do gigantycznego wzrostu wartości klubów. Przede wszystkim to oni przyłożyli rękę do śrubowania transferowego salda między angielskimi klubami. Nie chodzi przecież tylko o kupowanie, ale również o sprzedawanie piłkarzy, dzięki czemu klub może sobie zapisać w księgach wzrost przychodów. Osobny „myk" to sprzedawanie po zawyżonej cenie drużyn kobiecych podmiotom powiązanym z właścicielem klubu.

Wraz ze wzrostem przychodów rośnie też wartość klubów, w które chcą inwestować najbogatsi ludzie świata. Ostatni przypadek mieliśmy w ubiegłym miesiącu, gdy miliarderzy Jeff Bezos, Eduardo Saverin i Amit Bhatia kupili około 40 procent udziałów w Liverpoolu, śrubując wartość klubu do astronomicznej sumy 5 miliardów funtów. Zdaniem Delaneya, tego typu wyceny są zupełnie oderwane od ekonomicznych realiów. Liverpool, jak znakomita większość drużyn w Premier League, to zespół, do którego trzeba wciąż dokładać.

Miliarderzy uważają jednak, że inwestowanie w kluby to tzw. bezpieczna przystań. W razie kryzysu one nie stracą na wartości, bo są dobrem rzadkim i cennym nie przez swoje wyniki finansowe, ale przez wartość emocjonalną dla milionów kibiców.

Z takim myśleniem rozprawia się inny brytyjski autor, Roger Mitchell, ekspert od biznesu sportowego i były prezes Scottish Premier League. Jego zdaniem europejski sport drużynowy nie jest poważnym biznesem, a może nawet w ogóle nie jest biznesem. Wszystko opiera się na ciągłym przepalaniu pieniędzy. Wartość drużyn nie ma nic wspólnego z realną wyceną ekonomiczną, polegającą na mnożniku zysków, oceną płynności finansowej czy posiadanej gotówki. „De facto [europejski sport] istnieje rok po roku tylko wtedy, gdy wciąż jest dostępny świeży kapitał inwestorów, by refinansować straty" – pisze Mitchell. W ten sposób sport staje się jeszcze większą bańką spekulacyjną niż giełda.

Według Mitchella, jeśli dojdzie do kryzysu finansowego sportowa bańka pęknie jako jedna z pierwszych

Tani pieniądz uwodzi piłkarskich inwestorów

Zdaniem Mitchella nikt z piłkarskich inwestorów nie bierze pod uwagę, że to eldorado może się lada dzień skończyć, bo nikt nie patrzy na sport przez pryzmat makroekonomii. W dodatku piłkarskich klubów nie można traktować jako bezpiecznej przystani dla inwestycji – Mitchell uważa to za błędne i niebezpieczne myślenie. Jego zdaniem przychody sportu zależą od reklamy, sponsoringu oraz wydatków konsumentów na rozrywkę, dlatego sport jest silnie uzależniony od koniunktury gospodarczej. W razie kryzysu może szybciej tracić na wartości niż inne inwestycje.

Według Mitchella, gigantyczne wzrosty na sportowym rynku, widoczne w wycenach klubów czy transferach zawodników nie wynikają z siły i popularności sportu, a są przede wszystkim efektem taniego pieniądza i łatwego dostępu do kredytu. I jeśli rzeczywiście dojdzie do kryzysu finansowego związanego z przeszacowaniem inwestycji w AI, czy też z powodu nadmiernego zadłużania się państw, sportowa bańka pęknie jako jedna z pierwszych.

„A jednak bańka wciąż rośnie, napędzana chciwością" – mówi jedno z anonimowych źródeł Delaneya. Inne dodaje: „To wszystko się zawali". A kiedy to nastąpi? Mitchell twierdzi, że może to się zdarzyć... jeszcze w tym roku. ●

SPORT.PL
- Analizy po pierwszym meczu polskich siatkarzy na mistrzostwach Europy – z Portugalią
- Relacje z US Open
- Reportaż o piłkarkach z Korei Północnej, faworytkach „polskich" mistrzostw świata do lat 20

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na **Sport.pl**
Zapraszamy na Sport.pl+. Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku. Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy, potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl

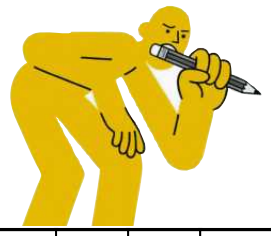
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

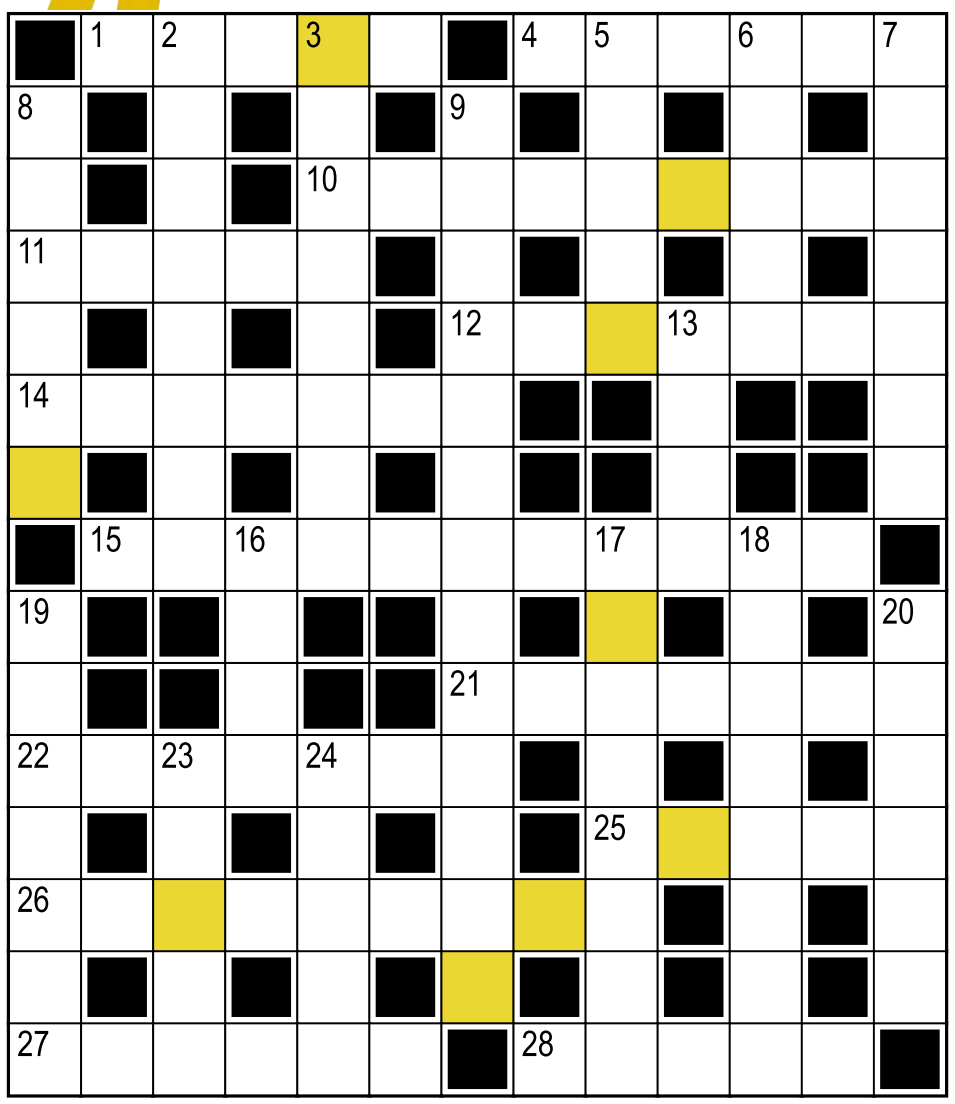
WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X

Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

eprasa.pl 572223c797

krzyżówka

Hasło:

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:
1) z półkami i wieszakami na ubrania
4) może być zaraźliwy (głupawka!)
10) Wielka ..., po powstaniu listopadowym
11) imię Gagarina
12) zajmuje się badaniem kultury
14) przestarzale o sklepowej ladzie
15) z Marony (sfilmowana powieść) lub z ulicy Kamiennej (piosenka)
21) „Z nocnej wracali wycieczki"
22) żartobliwie: dużo jedzenia, bogaty poczęstunek
25) usługiwał hrabiemu
26) ciemne sprawki, przekręty, kombinacje
27) mucha przenosząca pasożyty wywołujące śpiączkę afrykańską
28) więcej niż poirytowanie

Pionowo:
2) kuleczka gorczycy, pieprzu
3) nie dba o wygląd ani o higienę; niechluj
5) imię Białoszewskiego, poety
6) popularny arkusz kalkulacyjny
7) Żółta Rzeka (z literką „o" na końcu)
8) podczas grzybobrania zbierał muchomory („Pan Tadeusz")
9) szalony, niekontrolowany wzrost cen
13) Pb
16) rym do „przyjaciele" w „Odzie do młodości"
17) syntetyczna, szeleszcząca tkanina
18) zastrzyki
19) wrzuć monety i odbierz espresso
20) przeszklony otwór w drzwiach
23) polisa na ...
24) samochód ...-Royce

Rozwiązanie „krzyżówki" nr 115 z 10.09:
Poziomo: 1) obraz **4)** spodek **10)** chirurgia **11)** Lynch **12)** opactwo **14)** parowóz **15)** femme fatale **21)** Wilanów **22)** gablota **25)** ziele **26)** modernizm **27)** Łotysz **28)** śnieg
Pionowo: 2) bednarze **3)** Archiwum **5)** płuca **6)** dygot **7)** klamoty **8)** polipy **9)** filozofowanie **13)** cyna **16)** myśl **17)** talizman **18)** linienie **19)** Bogumił **20)** świeca **23)** bzdet **24)** obrus
Hasło: Brodaty facet.

sudoku

1			3		7	6	5	8
3				6		1		4
6	9	8	4			3	7	2
	2	9	8	3	4	7	6	
4	3		9			2		
		7	1			9	4	3
			6		9		3	
			7		1	8		6
7				2		4		

	7					9		3
				5		8		
6			8			4		
			2	9				
	1	8		3		6		2
2			6		5			
		9		7	3			6
		3			1		5	
		6				3		

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

D	K	L	Ę	M	C	H
U	O	A	K	S	N	A
Z	E	L	E	Y	N	A
E	R	G	T	D	E	T
Y	Z	U	U	R	B	A
S	Z	M	I	I	Ż	A
A	Z	T	E	A	N	K
A	R	E	W	T	Y	O
N	Y	R	R	O	D	R

debata
etui
żak
ordynator
weterynarz
szmuglerzy
udko
lęk
chan

Hasło z 10.09: jeździec

skojarzenia

Makaron	Empik	Potrzask	Pchli targ
Szkoła tańca	Antykwariat	Ostre flaczki	Labirynt
Spirala zadłużenia	Winda	Kiermasz	Skansen
Przymierzalnia	Escape room	Desa	Salon fryzjerski

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 10.09:
Coś z botaniki: Tuberoza, Łoza, Mimoza, Brzoza.
Choroby, schorzenia: Lordoza, Ameboza, Paradontoza, Borelioza. **Cukry:** Sacharoza, Fruktoza, Maltoza, Galaktoza.
Żartobliwie o złych tendencjach w przestrzeni miejskiej: Znakoza, Pomnikoza, Muraloza, Słupkoza

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34426992

Słówko
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej
Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

1 RP

eprasa.pl 572223c797

wyborcza

KATOWICE
TYGODNIK

Piątek, 11 września 2026 | Redaktor prowadzący **Wojciech Todur**

katowice.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: katowice@wyborcza.pl

Smród, martwe małże i śmieci

Jezioro wysycha na naszych oczach

Jezioro Żywieckie w Beskidach odsłania to, czego przez lata nie było widać. Kilka dni temu wędkarze ratowali ryby uwięzione w mule. Brnąc w nim po pachy, wynosili z bajora blisko metrowe szczupaki.

Ewa Furtak, Grzegorz Celejewski

• **Wrzesień br., Pietrzykowice. Wysychającego Jeziora Żywieckiego nie zasilają już rzeki**
FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Sobotnie popołudnie, piękna, słoneczna pogoda, Pietrzykowice nad Jeziorem Żywieckim. Wieje ciepły wiatr, więc póki się da, żeglarze korzystają z pogody, na tafli zbiornika kołyszą się łódki. To bardzo popularny zbiornik, pływając, można oglądać beskidzkie szczyty.

Ale w tym roku sezon może się zakończyć wcześniej. Od 3 września na obszarze zlewni Soły wraz z utworzonymi tutaj sztucznymi zbiornikami obowiązuje ostrzeżenie przed suszą hydrologiczną.

To sytuacja, w której poziom wód w rzekach, jeziorach i zbiornikach wodnych jest znacznie niższy niż normalnie. Powstaje najczęściej w wyniku długotrwałego braku opadów oraz wysokich temperatur, które zwiększają parowanie wody.

Cofnęło się o kilkadziesiąt metrów

Poziom wody w Jeziorze Żywieckim jest coraz niższy. – Zjawisko to wywołane jest czynnikami pogodowymi – wysokie temperatury powietrza i wód, niski dopływ wód do zbiornika oraz parowanie tafli wpływają na obniżenie poziomu wód w Jeziorze Żywieckim. Należy jednak zaznaczyć, że zapewniony jest przepływ nienaruszalny w Sole. Pomimo niesprzyjających warunków hydrologicznych jesteśmy nadal w zakresie normalnej pracy zbiornika. Zbiorniki pracują zgodnie z instrukcją gospodarowania wodą. Teren jest stale monitorowany przez służby Wód Polskich – nie stwierdzono występowania złotej algi ani śniętych ryb – mówi lokalnemu portalowi Beskidzka24.pl Magdalena Gala, rzeczniczka prasowa Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Miejscami jezioro cofnęło się nawet o kilkadziesiąt metrów. Niski poziom wody ujawnił opony, butelki, puszki po piwie. Klub Żeglarski Halny, najstarszy z działających w tym miejscu, apeluje, by ze względu na niski stan wody przemyśleć wcześniejsze niż zwykle wyciągnięcie łódek.

Jak alarmują żeglarze, według informacji przekazanych przez Dyrektora Zlewni w Żywcu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, poziom wody w jeziorze będzie się codziennie obniżał o około 5 cm. Sytuację mogłyby poprawić tylko intensywne opady deszczu. Musiałoby jednak padać co najmniej kilkanaście dni i nie mogłyby to być nawalne, krótkie deszcze.

– Tak źle tutaj jeszcze chyba nigdy nie było – mówi Andrzej, który od 30 lat żegluje po beskidzkich jeziorach.

Turystów w sobotę spotykamy niewielu, podobnie jak wędkarzy. Trudno się dziwić, bo spacer nad jeziorem jest przygnębiający. W powietrzu unosi się smród przypominający ten z wazonu, w którym zbyt długo stały kwiaty i nikt przez kilka dni nie wymieniał wody. Zapach zgnilizny.

Na brzegach leżą martwe małże. Są ich setki, to szczeżuje. Pozabijała je prawdopodobnie przyducha. Zagrożone są także ryby. Kilka dni temu Społeczna Straż Rybacka Powiatu Żywieckiego otrzymała sygnały o tym, że w zbiorniku odciętym od jeziora ze względu na zbyt niski poziom wody uwięzione zostały ryby. Na miejscu społecznicy zastali dużą liczbę kormoranów, nurogęsi i czapli. Zbiornik stał się dla nich stołówką. Udało się zorganizować spektakularną akcję ratunkową. Na apel straży odpowiedzieli liczni wolontariusze.

Jezioro umiera. Sytuacji nie poprawia to, że wydano przed laty zgodę na wybudowanie żwirowni

WĘDKARZ

Od samego rana płoszono ptaki, żeby dać rybom jak największą szansę na przetrwanie i spokojnie przeprowadzić akcję ratunkową. Przyjechali ludzie z woderami, rękawicami, podbierakami i wiadrami. Akcja ratunkowa trwała niemal przez całą noc. Od odciętego bajora do jeziora jest około pół kilometra, wędkarze pokonywali tę trasę, brnąc przez błoto. Zdarzało się, że wpadali po barki w muł, nie byli w stanie się wydostać i trzeba było ich wyciągać linami. Wędkarze wynosili ryby, głównie szczupaki, niektóre blisko metrowej długości.

Udało się ułożyć deski, żeby stworzyć prowizoryczną drogę transportową. Rano na miejsce przyjechali strażacy z Państwowej Straży Pożarnej w Żywcu. Przywieźli sprzęt, rozstawili pompę pływakową, odpompowali wodę z bajora, w którym uwięzione były ryby.

– Zobaczyliśmy skalę tego, co się tam wydarzyło – relacjonują uczestnicy akcji.

Wynosili liny, szczupaki i inne gatunki ryb. Udało się uratować i przenieść do jeziora około pół tony ryb. Jeśli trzeba będzie, podobne akcje będą powtarzane.

Morawiecki obiecywał odmulenie

Malowniczo położone pomiędzy górskimi szczytami Jezioro Żywieckie to sztuczny zalew należący do tzw. kaskady Soły, powstał kilkadziesiąt lat temu. Woda zalała kilka wsi, m.in. Zarzecze, Tresną, Zadziele i Stary Żywiec. W sieci pojawiały się teraz zdjęcia m.in. dróg odsłoniętych przez opadającą wodę.

Problemem jest nie tylko susza. Jerzy „Rumcajs" Ziomek, nieżyjący już legendarny ratownik WOPR, wspominał często, że głębokość Żywieckiego dochodziła kiedyś nawet do 35 m. W czasie powodzi rzeki niosą do niego muł i żwir, więc robi się coraz płytsze. Gdy lato jest suche, rzeki niosą do niego mniej wody. W 2015 roku, podczas wyjątkowo suchego sierpnia, łódki osiadły w mule, a woda odsłoniła pnie drzew i ruiny dawnych zabudowań. Policzono wtedy, że miesięcznie tylko z tego jeziora ubywa około 7 mln m sześc. wody.

Mateusz Morawiecki jako premier odwiedził w 2022 r. Żywiec i obiecał, że jezioro zostanie odmulone. Zapowiadał też, że wokół jeziora powstanie ścieżka rowerowa, pojawią się mariny dla żeglarzy, a w trosce o środowisko tworzone będą wyspy, na których zamieszkają ptaki. – Jezioro będzie turystyczną perełką – obiecywał.

Towarzyszący premierowi Grzegorz Puda, wtedy minister funduszy i polityki regionalnej, mówił, że na inwestycje przeznaczone zostanie 180 mln zł. Politycy zapowiedzieli odmulenie ok. 100 ha południowej części jeziora od strony Żywca.

– Wiele się mówi, robi niewiele, warstwa mułu przy brzegach ma już pół metra. Jezioro umiera. Sytuacji nie poprawia to, że wydano przed laty zgodę na wybudowanie żwirowni – mówi nam wędkarz, którego spotykamy w sobotę.

Lokalni samorządowcy od miesięcy alarmują, że konieczność odmulenia związana jest nie tylko ze spadkiem atrakcyjności turystycznej zbiornika. Maleje jego pojemność retencyjna, co zwiększa ryzyko powodzi podczas intensywnych opadów.

W 2025 roku interpelację w tej sprawie składała Małgorzata Pępek, posłanka Koalicji Obywatelskiej z Żywiecczyzny. Piotr Malepszak, podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury, w odpowiedzi przypomniał, że zgodnie z danymi przekazanymi przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w 2015 roku został wykonany raport o oddziaływaniu na środowisko. Burmistrz Żywca w lutym 2020 roku wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia.

– Decyzja została zaskarżona przez Towarzystwo na rzecz Ziemi z siedzibą w Oświęcimiu oraz Grupę Żywiec Spółka Akcyjna – informował Małolepszak.

W kwietniu 2020 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze uchyliło zaskarżoną decyzję środowiskową i przekazało sprawę do ponownego rozpoznania przez organ pierwszej instancji. Przed ponownym procedowaniem decyzji środowiskowej ma zostać przeanalizowana faktyczna jakość namułów zalegających w czaszy zbiornika w znacznie szerszym zakresie niż dotąd. Szacowana ilość osadów do usunięcia wynosi około 2,7 miliona metrów sześciennych.

eprasa.pl 572223c797

Anna Malinowska

Miejsce z potencjałem

Teraz Będzin

– Ludzie chcą dobrze żyć i nie wstydzić się swojego miejsca – mówią aktywiści z Fabryki Inicjatyw Lokalnych.

Przez lata Nikiszowiec był zapuszczoną dzielnicą na peryferiach Katowic z problemami bezrobocia i wandalizmu. Panowało przekonanie, że w ceglaste familoki strach się zapuszczać.

Pod koniec lat 90. Waldemar Jan z Chorzowa, świeżo upieczony pracownik socjalny, dostał dzielnicę jako swój teren. Wtedy też w nikiszowieckiej świetlicy pracę zaczęła Anna Solińska, urodzona w dzielnicy i znająca jej realia.

W 2008 r. Nikiszowiec miał setne urodziny, w 2007 r. katowicka „Wyborcza" rozpoczęła akcję „Przystanek Nikiszowiec" – chcieliśmy, by dzielnicę uhonorowano tytułem Pomnika Historii.

NAJMODNIEJSZA

Organizowaliśmy cykl spotkań w dzielnicy. Prócz tłumu mieszkańców gościli na nich przedstawiciele władz i policji. Ludzie przekonali się, że bez rozmowy nic się tu nie zmieni. Dostrzegł to też MOPS, postanowił zorganizować tu Centrum Aktywności Lokalnej. Pracę w placówce rozpoczęli Jan i Solińska. Przez lata zjednoczyli wokół siebie nikiszowiecką społeczność, dzielnica dziś jest jedną z najmodniejszych na Śląsku. Lista zasług Jana i Solińskiej jest długa, w tym są jarmarki i odpusty. Prowadzą też w dzielnicy dla młodzieży Centrum Zimbardo. Nikt, kto śledził metamorfozę Nikiszowca, nie ma wątpliwości, że oboje przyczynili się do rewitalizacji miejsca. – U nas nie było polityki. Nie było wokół nas radnych, osób chcących zbić kapitał polityczny. Byliśmy pośrednikami między mieszkańcami a władzą. Udało się m.in. dlatego, że poprzez nas jedna strona słuchała, co druga ma do powiedzenia, i odwrotnie – wspomina Waldemar. – Ludzie nam zaufali, udowodniliśmy, że jesteśmy wiarygodni. Z pierwszych badań wyszło nam, że mieszkańcom doskwiera brak poczucia bezpieczeństwa. Jeśli więc udało nam się zebrać pieniądze z pierwszego jarmarku, to zakupiony został monitoring – tak jak chcieli mieszkańcy – dodaje Anna.

W CENTRUM BEZ ZMIAN

Oboje zaprosiliśmy do Będzina. Od pewnego czasu mówi się o rewitalizacji i tego miejsca. Podobnie jak kiedyś Nikiszowiec jest zaniedbane. Powstają wizualizacje, powołano społeczny komitet do rewitalizacji, ale na razie centrum miasta w ogóle się nie zmienia.

• **Anna Solińska i Waldemar Jan, aktywiści, którzy zajmowali się rewitalizacją Nikiszowca**

FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Z Anną Solińską i Waldemarem Janem spotkaliśmy się koło dworca, by wyruszyć Małachowskiego, główną ulicą. Anna bywała tu sporadycznie, Waldemar jest po raz pierwszy. – Jeśli w centrum Będzina mielibyście jak przed laty w Nikiszowcu rozpocząć pracę, od czego byście zaczęli? – pytamy. – To nasz pierwszy spacer, musiałoby być ich dużo więcej, by poznać miejsce. Zorientować się, jakie są jego plusy, minusy. I, co najważniejsze, poznać miejscowych, i tych, co tu żyją, i przedsiębiorców, którzy prowadzą sklepy, usługi – przyznają. Ich uwagę od razu przykuł budynek przyklejony do dworca, niewyremontowany. – Byłaby to wymarzona lokalizacja na Centrum Aktywności Lokalnej – podkreślają. Obok jest estetyczna przestrzeń z fontanną, ławeczkami, tyle że zamknięta na kłódkę. – Dla kogo to ma być? – zastanawiali się. Jako goście nie mogli wiedzieć, że to część Patio Seniora i Uniwersytetu Trzeciego Wieku, są dostępne w określone dni tygodnia i godziny. – Rozumiem, że zainwestowano pieniądze i teraz obawa, że wandale mogą to zniszczyć. Ale wystarczy, by ktoś tu pilnował – zauważa Anna. W pobliżu stoi gmach Ośrodka Kultury. – Jego ponura elewacja wymaga remontu. Szkoda, że na zewnątrz nie ma informacji, co się tu odbywa. Ma w sobie potencjał – ocenia Waldemar.

DLA LUDZI

Po chwili odkryliśmy zadbany zaułek z punktami usługowymi, w tym przyjemny bar Helenka. – Domowe jedzenie w przystępnych cenach. W Nikiszowcu nie kupisz obiadu za 26 zł – zachwycała się Anna. – Jeśli bar utrzymuje się od 8 lat, to znaczy, że jest tu życie. Zatraciłam się już w liczeniu pustostanów, co nie napawa optymizmem. Bo nawet obdrapana kamienica lepiej, by miała lokatorów, niż stała pusta – dodała.

– Z drugiej strony ulicy masa punktów usługowych. Tu jest dużo możliwości. Są kamienice o interesującej architekturze. Nie ma tu hałasu, a ruch jest potrzebny, wspiera przedsiębiorców – przyznał Waldemar.

Oboje co chwilę zaglądali do podwórek. – Niektóre zdewastowane, ale są i prawdziwe perełki – przyznali, zachwycając się m.in. wejściem pod nr. 38 z niemal gotyckim sklepieniem. Zaglądaliśmy też w boczne uliczki, odwiedziliśmy „będzińskie sukiennice" – hale targowe. – To krajobrazowy wyróżnik miejsca – ocenili.

Oboje zachwycili się zakładem fotograficznym, które rodzina Borkowskich przy Małachowskiego prowadzi od 1965 r. Oglądając jego witryny, podziwiali je za umieszczone tam archiwalne zdjęcia miasta, pamiątki z nim związane. – Widać, że znajduje się tu kopalnia wiedzy o Będzinie. Po kierownictwie Centrum Kultury byłby to drugi adres, pod którym szukalibyśmy partnerów – zapewniali. Powędrowaliśmy na Pl. 3 Maja.

W NIKISZOWCU BEZ LĘKU

– W Nikiszowcu ludzie się nie bali. Byli wkurzeni i postawili wszystko na jedną kartę. Inna sprawa, że tam w dużej mierze, to byli górnicy zahartowani w pracy, którzy nie dają sobie w kaszę dmuchać. Inna była też struktura właścicielka nieruchomości, bo większość należała do spółdzielni. A w rozmowach z tutejszymi mieszkańcami wyczuwa się nie tylko strach, ale też brak wiary, że coś można zmienić – przyznał Waldemar.

– Z drugiej strony trzeba pamiętać, że ludziom trzeba dać się wyżalić, ponarzekać na to, co jest. Ten etap trzeba przepracować, by przejść do następnego – co razem robimy, żeby było lepiej – wskazała Anna.

Nie wszyscy mieszkańcy, z którymi prowadzili rozmowy, utyskiwali. – Nam się mieszka bardzo dobrze. Mamy prywatnych właścicieli, jest porządek i spokój. Ale jeszcze lata temu też były problemy, pijacy, śmieci itd. – mówiła jedna z kobiet napotkana w podwórku, w którym mieści się Brama Cukermana.

Czy rewitalizacja centrum Będzina jest możliwa? – Bez ludzi nic się nie zrobi! Dwoma wyznacznikami rewitalizacji jest to, czy mieszkańcy chcieli, by dobrze się żyło, i żeby nie wstydzili się swojego miejsca – Anna z Waldemarem nie mają wątpliwości. Od czasu sukcesu Nikiszowca, społecznicy z innych miast chcą powtórzyć sukces dzielnicy. Często radzą się obojga, jak to sprawić. – Nie ma jednej kalki, schematu, bo wiele zależy od specyfiki miejsca. Z pewnością jednak, żadne zmiany nie zostaną z sukcesem wprowadzone bez udziału ludzi, którzy w danym miejscu żyją. Podobnie jest w Będzinie. Centrum ma potencjał, ale bez mieszkańców każde działanie będzie jedynie remontem. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34451817

PROTOKÓŁ INWENTARYZACYJNY nr 1/2026

Sporządzony w związku z zamiarem nabycia przez Gminę Mysłowice, w trybie art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 10 maja 1990 roku – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych, wymienionych poniżej nieruchomości:

Lp	Obręb ewidencyjny, położenie	Numer ewidencyjny działki	Powierzchnia działki w ha	Rodzaj użytku, sposób użytkowania	Numer księgi wieczystej	Budynki, budowle, urządzenia			Własność, użytkowanie wieczyste, zarząd	Zobowiązania
						Rodzaj	Ilość kondygnacji	Ilość lokali mieszkalnych		
1	247001_1.0008.21, Mysłowice Las	21	0,0072	Tk	KA1 L/00051631 /7	–	–	–	własność: Skarb Państwa Użytkowanie wieczyste: Gmina Miasto Mysłowice	Brak zobowiązań
2	247001_1.0008.22, Mysłowice Las	22	0,1081	Tk		–	–	–		
3	247001_1.0008.24, Mysłowice Las	24	0,0323	Tk		–	–	–		
4	247001_1.0008.25, Mysłowice Las	25	0,1687	Tk		–	–	–		
5	247001_1.0008.27, Mysłowice Las	27	0,0216	Tk		–	–	–		
6	247001_1.0008.28, Mysłowice Las	28	0,2741	Tk – 0,2128 ha dr – 0,0613 ha		–	–	–		

Do wyłożonego protokołu można składać uwagi i zastrzeżenia w Urzędzie Miasta Mysłowice (pokój nr 312, telefon 32 31 71 119, email: b.samek@um.myslowice.pl) Po okresie wyłożenia oraz rozpatrzenia ewentualnych uwag i zastrzeżeń, protokół inwentaryzacyjny zostanie przekazany Wojewodzie Śląskiemu jako załącznik do wniosku o przekazanie Gminie Mysłowice do mienia komunalnego ww. nieruchomości.

Niniejszy protokół wyłożono do publicznego wglądu na okres 30 dni tj. od dnia 11.09.2026r. do dnia 12.10.2026r., poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Mysłowice, opublikowanego w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Mysłowice (zakładka Nieruchomości), a także na stronie Gminy Mysłowice (zakładka aktualności).

1KA

eprasa.pl 572223c797

Sprawa „Mańka”, inwestora Zondacrypto

Koniec sądowego sporu

– Proces oskarżonego o kierowanie gangiem paliwowym Mariana W. ps. „Maniek” będzie się toczył jednak w Katowicach – uznał Sąd Apelacyjny.

Marcin Pietraszewski

Maniek” to biznesmen podejrzany o uprowadzenie Sylwestra Suszka, założyciela giełdy kryptowalut BitBay (potem Zondacrypto). Suszek przyjechał do firmy „Mańka” 10 marca 2022 r. i nikt nie widział, by z niej wyjechał. Ciała nie znaleziono. Tylko „Mańkowi” przedstawiono zarzuty w związku z uprowadzeniem Suszka. Nie został aresztowany. Twierdził, że nie ma z tym nic wspólnego.

Jednocześnie pod koniec 2025 r. Prokuratura Regionalna w Katowicach oskarżyła Mariana W. ps. „Maniek” o kierowanie zorganizowaną grupą przestępczą. Gang „Mańka” [był szefem i udziałowcem spółki Deltaoil Plus] w latach 2012-17 miał wystawić 11 867 fikcyjnych faktur potwierdzających transakcje paliwowe. Śledztwo wszczęto z inicjatywy Generalnego Inspektora Informacji Finansowej – złożył zawiadomienie o podejrzeniu prania brudnych pieniędzy. Zauważył, że

• **Luty 2026. Warszawa, ul. Wybrzeże Gdyńskie 4. Neon Zondacrypto na budynku Polskiego Komitetu Olimpijskiego** FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

kilka prowadzących marginalną działalność spółek nagle zaczęło księgować warte dziesiątki milionów transakcje paliwowe. Maniek figurował już wtedy w Krajowym Centrum Informacji Kryminalnej [zawiera policyjne dane wywiadowcze] w „związku z podejrzeniem popełnienia przestępstw generujących zyski”.

Wg śledczych gang „Mańka” sprowadzał do Polski paliwa bez uiszczenia podatków i akcyzy. Olej napędowy i benzynę kupowano na terenie Niemiec i sprzedawano zarejestrowanym „na słupy” spółkom w Polsce. Chodziło o transakcje warte 1,5 mld zł. Wg prokuratury to fikcja – firmy pozorowały działalność gospodarczą. Straty z tytułu nieuiszczonych podatków wyliczono na 300 mln.

Bezrobotny i spółka

Przesłuchany przez katowickich śledczych Czesław G. potwierdził, że został prezesem jednej ze spółek paliwowych pracujących dla grupy Mariana W. Mężczyzna utrzymywał się ze zbierania odpadów, ale kolega powiedział mu, że może dorobić 500-700 zł tygodniowo. Jego rola polegała na tym, iż na swoje nazwisko, ale za cudze pieniądze, kupił spółkę, został jej prezesem, a następnie przekazał komuś dokumenty dot. firmowego rachunku bankowego. Finalnie nie wypłacono mu ani jednej tygodniówki.

Podobne zeznania złożył karany nieraz Józef F. Dowiedział się, że za kierowanie spółką może zarobić od 700 tys. do 7 mln zł. Jego rola ograniczała się do cotygodniowego jeżdżenia do jakiegoś biura w Katowicach, podpisywania faktur i dostarczania do badań próbek rzekomo sprowadzanego paliwa.

Wg prokuratury W. założył w Polsce i Czechach 4 rachunki bankowe, na które trafiło 1,5 mld zł z nielegalnych transakcji. – Pieniądze wyprowadzono na inne konta – twierdzą prokuratorzy. „Maniek” w trakcie śledztwa odpowiadał z wolnej stopy. W 2019 r. sąd w Katowicach wydał mu gwarantujący nietykalność list żelazny. Podobny otrzymał jego brat Jacek. Nie zostali aresztowani. Żaden nie przyznał się do winy.

960 tomów akt

Sprawa gangu „Mańka” pod koniec grudnia trafiła do Sądu Okręgowego w Sosnowcu, ale do dziś nie odczytano aktu oskarżenia. Sosnowieccy sędziowie stwierdzili, że proces W. powinien się toczyć w sądzie w Katowicach. Przesłali tam 960 tomów akt. Ale 10 lipca sąd w Katowicach uznał, że proces „Mańka” powinien się toczyć w Sosnowcu. Spór zakończył teraz Sąd Apelacyjny w Katowicach – zdecydował, że proces „Mańka” będzie się toczył w Sądzie Okręgowym w Katowicach. Ze względu na obszerność materiału dowodowego postępowanie sądowe nie rozpocznie się w br. Nie wiadomo też, gdzie przebywa W. Jest jednym z głównych bohaterów afery związanej z upadkiem Zondacrypto.

Wg służb jakiś czas temu razem z Przemysławem Kralem, jej szefem, wyjechał do Dubaju. Teraz ich drogi się rozeszły. Kral zaczął współpracować z prokuraturą. Jego wyjaśnienia doprowadziły do zatrzymania Jaromiry W., b. żony „Mańka”, a także Anny P., jego współpracowniczki. Kobiety są podejrzane o przejęcie majątku giełdy kryptowalut, P. odpowie też za utrudnianie śledztwa ws. zaginięcia Suszka. Wg śledczych miała nakłaniać pracowników, by nie mówili, że założyciel BitBaya przyjechał do firmy „Mańka”.

Po upadku Zondacrypto okazało się, że W. miał w domenie giełdy założonego służbowego maila. Śledczy ustalają teraz, jaką rolę odgrywał w spółce.

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34451818

Prezydent Miasta Mysłowice

informuje:

Na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Mysłowice, na II piętrze oraz na stronie internetowej www.myslowice.pl, BIP podano do publicznej wiadomości szczegółowe wykazy nieruchomości stanowiących własność Gminy Mysłowice przeznaczonych do:

SPRZEDAŻY W DRODZE BEZPRZETARGOWEJ:

– nieruchomości niezabudowanej stanowiącej własność Gminy Mysłowice, położonej w Mysłowicach przy ul. Świerkowej w Mysłowicach, oznaczonej jako działka nr 3403/8, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na podstawie art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w celu poprawienia warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, obejmującej działki nr 2555/8 i nr 2869/20, zarządzenie 467,

– nieruchomości niezabudowanej stanowiącej własność Gminy Mysłowice, położonej w Mysłowicach przy ul. Niepodległości, oznaczonej jako działka nr 2236/231, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na podstawie art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy gospodarce nieruchomościami, w celu poprawienia warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, obejmującej działkę nr 1852/231, zarządzenie 465.

Osoby, którym na podstawie art. 34 ust. 1 pkt. 1 i pkt. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2026r. poz. 399), przysługuje pierwszeństwo w nabyciu wyżej opisanej nieruchomości Gminy Mysłowice, mogą w terminie 6 tygodni, licząc od dnia wywieszenia niniejszego wykazu, złożyć wniosek o jej nabycie.

termin wywieszenia: 11.09.2026r. do 23.10.2026r.

DZIERŻAWY:

– zawarcia na czas nieoznaczony umowy dzierżawy nieruchomości położonej przy ulicy Stanisława Wyspiańskiego, stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod miejsce postojowe, pod drogę dojazdową (nowa dzierżawa), zarządzenie 471.

termin wywieszenia: 11.09.2026r. do 02.10.2026r.

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34414054

KATOWICKIE CMENTARZE KOMUNALNE

POMOC W ORGANIZOWANIU POGRZEBÓW

ul. Murckowska 9
40-266 Katowice

CAŁODOBOWE USŁUGI
tel.: 32 255 21 32,
32 255 15 51, 607 399 321

mail: kck@kck.katowice.pl

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34451983

GAZETA wyborcza

DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi • Ogłoszenia Nekrologi

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl
nekrologi@wyborcza.pl

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

www.nekrologi.wyborcza.pl/34451953

Z głębiokim żalem zawiadamiamy,

że dnia 6 września 2026 zmarł

Prokurator w stanie spoczynku

Feliks Seweryn Boćkowski

Pogrążona w smutku
Rodzina

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34451980

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34451982

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

wyborcza.pl

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

1 KA

eprasa.pl 572223c797

Rodzice mają nowe oczekiwania wobec szkoły

Więcej psychologów, mniej sprawdzianów

Nauczyciele boją się chaosu organizacyjnego, uczniowie – powrotu prac domowych i rówieśniczego hejtu. Tymczasem rodzice chcieliby, aby Reforma26 Kompas Jutra zmieniła szkołę z centrum egzaminacyjnego w przestrzeń wspierającą rozwój dziecka.

Magdalena Warchala-Kopeć

• **Uczniowie boją się powrotu prac domowych, które pozostaną nieobowiązkowe, ale nauczyciele będą mogli uwzględnić systematyczność w ich odrabianiu przy wystawianiu ocen końcoworocznych**

FOT. SHUTTERSTOCK

Reforma – weszła od września na razie do klas I i IV szkół podstawowych – budzi liczne obawy, ale też nadzieje. Po stronie tych pierwszych znajdują się chaos organizacyjny i nowe wyzwania, które staną zarówno przed nauczycielami, jak i przed uczniami.

Nauczyciele obawiają się, czy uda im się z sukcesem przeprowadzić tydzień projektowy, podczas którego uczniowie nie będą realizować lekcji według tradycyjnego planu, lecz pracować w grupach nad większym interdyscyplinarnym zadaniem.

Nie wiedzą, czy placówki pozyskają dość środków na wyposażenie pracowni do zajęć przyrodniczych i praktyczno-technicznych, aby mogli prowadzić atrakcyjne zajęcia, zgodnie z wytycznymi.

Martwią się też, jak egzekwować wchodzący do wszystkich klas podstawówek zakaz używania w szkołach smartfonów i innych urządzeń, umożliwiających porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu czy dźwięku.

Uczniowie z kolei boją się powrotu prac domowych, które pozostaną nieobowiązkowe, ale nauczyciele będą mogli uwzględnić systematyczność w ich odrabianiu przy wystawianiu ocen końcoworocznych.

Obawiają się też nowych zajęć praktyczno-technicznych, ale też sytuacji niezwiązanych z reformą, przede wszystkim rówieśniczego hejtu.

Z opublikowanego w czerwcu raportu „Rówieśnicy 2026", przygotowanego przez Joannę Kopycką, dr. Szymona Wójcika i Piotra Raczyńskiego z Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, wynika bowiem, że aż 87 proc. uczniów w wieku od 10 do 17 lat w ciągu poprzedniego roku doświadczyło ze strony rówieśników jakiejś formy krzywdzenia.

BEZ UCIECZKI W WIRTUALNY ŚWIAT

Uczniowie przepytani przez „Wyborczą" kilka dni temu, mówili też o innych swoich obawach. Maturzyści boją się, że pomimo dobrych ocen nie zdadzą egzaminu dojrzałości na wystarczającym poziomie, a uczniowie idący do nowej szkoły – że nie zyskają sympatii rówieśników. Są też tacy, którzy boją się samodzielności, choćby samotnego dojeżdżania autobusem do nowej placówki. A także przerw bez możliwości ucieczki w wirtualny świat.

„Telefon na przerwie to był jedyny sposób, żeby uciec od hałasu na korytarzu i nie czuć się jak totalny odludek, kiedy nie masz z kim gadać. Teraz bez telefonu czuję ogromny lęk, że wszyscy się na mnie gapią" – napisał w internecie jeden z uczniów.

Rodzice dostrzegają, że ich dzieci wymagają psychicznego wsparcia. Dlatego prawie 79 proc. respondentów, którzy wzięli udział w badaniu „Opinia rodziców na temat Reformy26. Kompas Jutra", uważa, że priorytetem powinno być zwiększenie dostępności psychologów i pedagogów w szkołach. Jednocześnie ponad 41 proc. rodziców ocenia, że obecny system nie dba wystarczająco o kondycję psychiczną uczniów.

Jednym z kluczowych wniosków płynących z badania jest potrzeba przedefiniowania roli szkoły z instytucji egzaminującej na przestrzeń wspierającą holistyczny rozwój.

W oczekiwaniach rodziców, dla których wcześniej bardzo istotny był poziom nauczania i oceny, nastąpił zatem wyraźny zwrot. Szkoła przyszłości ma być, ich zdaniem, przede wszystkim bezpiecznym środowiskiem wspierającym odporność psychiczną, rozwój osobisty i budującym wartości, czego oczekuje aż 67 proc. ankietowanych rodziców.

Według 37 proc. z nich placówka musi pełnić rolę autentycznego „kompasu wartości", a dla 31 proc. jest to istotny element wspierający naukę przedmiotową. Tylko 23 proc. badanych przypisuje tę odpowiedzialność wyłącznie środowisku domowemu. Równocześnie rodzice nie chcą, by do szkół wprowadzane były treści światopoglądowe, polityczne lub nieodpowiednie do wieku uczniów. Interpretacja tej deklaracji może być różna.

MNIEJ TEORII, WIĘCEJ PRAKTYKI

Jedni rodzice przeciwni są wprowadzeniu do szkół obowiązkowej edukacji zdrowotnej, choć budzący największe opory konserwatywnych środowisk moduł o zdrowiu seksualnym pozostał nieobowiązkowy. Drudzy cieszą się z zeszłorocznego ograniczenia liczby godzin szkolnej religii z dwóch do jednej tygodniowo i chcieliby pójść o krok dalej, gwarantując szkole konstytucyjną świeckość.

Niezależnie od wyznawanych poglądów aż 84 proc. rodziców jest zgodnych, że szkoła powinna kłaść większy nacisk na to, kim staje się młody człowiek, niż na same wyniki testów.

Ich oczekiwania są tożsame z założeniami reformy, która przewiduje zmniejszenie nacisku na zagadnienia teoretyczne i dostosowanie nauczania do realiów współczesnego świata. Wśród kluczowych założeń znalazły się m.in. zmniejszenie zakresu podstawy programowej o około 20 proc., wdrożenie projektów grupowych oraz większa troska o kondycję psychiczną uczniów.

56 proc. rodziców wierzy, że ograniczenie podstawy programowej o 20 proc. przełoży się na wyższą jakość kształcenia. W opozycji pozostaje 32 proc. badanych, którzy obawiają się, że cięcia te mogą osłabić fundamenty wiedzy teoretycznej, niezbędne na kolejnych etapach edukacji.

Połowa rodziców chwali ideę tygodnia projektowego, widząc w nim wartościowe urozmaicenie, a kolejne 30 proc. uważa je za doskonałe narzędzie do nauki pracy zespołowej i logicznego myślenia.

W erze dynamicznego rozwoju technologii i sztucznej inteligencji, aż 75 proc. rodziców uznaje kompetencje przyszłości, takie jak kreatywność, krytyczne myślenie i umiejętność weryfikacji faktów za kluczowe w edukacji. W tym 28 proc. uważa je za znacznie istotniejsze niż suchą wiedzę encyklopedyczną, a 47 proc. za bardzo ważne.

Co ciekawe, w pytaniach otwartych rodzice zwracali również uwagę na potrzebę wprowadzenia do planu lekcji praktycznej edukacji finansowej, przedsiębiorczości i bardziej nowatorskiego podejścia do nauki języków obcych.

W RĘKACH NAUCZYCIELI

Wśród dodatkowych postulatów rodzice wskazywali także na konieczność skuteczniejszej walki z hejtem i skutecznego reagowania na przemoc rówieśniczą w szkolnych korytarzach. – Wyniki badania wyraźnie pokazują zmianę paradygmatu w myśleniu o edukacji – mówi Adrienne Landry, główna metodolożka platformy do nauki angielskiego Novakid, która przeprowadziła badanie wspólnie z platformą badawczą Attest.

– Rodzice coraz rzadziej oczekują od szkoły, by uczyła na pamięć regułek, które dziecko może w ułamek sekundy sprawdzić w sieci. Oczekują natomiast, że wyposaży je w odporność psychiczną, poczucie własnej wartości, umiejętność współpracy oraz sprawnego poruszania się w świecie nowych technologii – dodaje.

Landry dodaje, że przyszłość będzie należeć do dzieci potrafiących dostosować się do zmieniającego się otoczenia i pewnych siebie, dlatego troska o dobrostan emocjonalny oraz kompetencje miękkie to dziś najważniejsza inwestycja edukacyjna.

Mimo dużego entuzjazmu wobec kierunku zmian polscy rodzice zachowują ostrożność. Aż 36 proc. respondentów obawia się chaosu organizacyjnego, braku czasu na przygotowanie kadry oraz przeciążenia placówek nową biurokracją.

Mają wątpliwości, czy nauczyciele mają odpowiednie umiejętności i gotowość, aby dostosować się do nowych metod nauczania, opartych na praktycznych umiejętnościach i projektach.

Pytani o to, w jakim stopniu reforma rzeczywiście przygotuje dzieci do wyzwań jutra, badani są podzieleni: 32 proc. uważa, że zmiany będą bardzo skuteczne, 36 proc. obawia się osłabienia bazy teoretycznej, a prawie 17 proc. podkreśla, że ostateczny sukces zależy wyłącznie od jakości wdrożenia zmian przez konkretnych nauczycieli i dyrektorów. ●

1KA

Niezależnie od poglądów

84 PROC.

• **Tylu rodziców jest zgodnych, że szkoła powinna kłaść większy nacisk na to, kim staje się młody człowiek, niż na same wyniki testów.**

eprasa.pl 572223c797

Drapieżniki

Szopy pracze i spółka

W Polsce przybywa obcych gatunków. Zbliżająca się jesień potęguje problemy.

Wojciech Todur

• Choć szop przypomina uroczą maskotkę, to stał się w Polsce jednym z najbardziej niebezpiecznych inwazyjnych gatunków obcych niepodlegających okresom ochronnym FOT. MIECZYSŁAW MICHALAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Mieszkaniec Ogrodzieńca wybrał się do lasu na spacer z psem. Relacjonuje, że jego spaniel w pewnym momencie zrobił się bardzo niespokojny. „Zdarzało nam się już natknąć na dzika czy zająca, ale tym razem reakcja była inna. Warczał, wyczekiwał. Był wyraźnie zaniepokojony" – opisuje.

Pan Tomasz starał się odciągnąć psa, ale ten nie ustępował. „W pewnym momencie, a było to ledwie kilka metrów od nas, w zaroślach zrobił się harmider, a ja dojrzałem pysk, który wcześniej znałem tylko z bajek dla dzieci i filmów przyrodniczych. To był moim zdaniem szop pracz" – relacjonuje i dopytuje, czy to w ogóle możliwe.

Fala nadciąga

Nadleśnictwo Siewierz – które ma ten teren pod swoją pieczą – potwierdza, że takie obserwacje są możliwe i będzie ich coraz więcej. Sławomir Cichy, rzecznik prasowy Nadleśnictwa wskazuje, że to właśnie w powiecie zawierciańskim odnotowano pierwsze szopy pracze w regionie. – Działo się to na terenie Poręby i Łaz – precyzuje. – U nas dopiero się zaczyna. Ale idzie fala z zachodu. Widać to na mapach publikowanych przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska – wskazuje.

Najwięcej osobników odnotowuje się w województwach lubuskim, dolnośląskim oraz zachodniopomorskim, gdzie drapieżniki dotarły z terenu Niemiec.

– Dokładne określenie liczebności szopa pracza w Polsce jest niezwykle trudne, jednak Polski Związek Łowiecki podaje, że polska populacja liczy już kilkaset tysięcy osobników. Szacuje się, że w sprzyjających warunkach liczebność szopów może się podwajać co 2-3 lata – mówi Sławomir Cichy.

Zwierzę futerkowe

Szop pracz, którego rzeczywiście do niedawna mogliśmy zobaczyć tylko w filmie lub w zoo, występuje naturalnie w Ameryce Północnej. Do Europy został sprowadzony jako zwierzę futerkowe. Przede wszystkim do Niemiec, ale i do Rosji. Za naszą zachodnią granicą szop miał się tak dobrze, że się zaaklimatyzował i rozpoczął kolonizację Europy.

Przemysław Bartos z Przyrody dla Sosnowca zgłębiał temat szopów na naszej ziemi. – Pierwsze trwałe oznaki obecności szopa w Polsce zaczęto odnotowywać na początku lat 90. XX wieku. Średnie tempo przesuwania się zasięgu szacowane jest na około 80-100 km w ciągu pięciu lat – mówi.

Przyrodnik podkreśla, że chociaż szop przypomina swoim wyglądem uroczą maskotkę, to stał się w Polsce jednym z najbardziej niebezpiecznych inwazyjnych gatunków obcych (IGO) niepodlegających okresom ochronnym.

– Doskonale zaadaptował się w polskich lasach, dolinach rzecznych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie człowieka. Brak naturalnych wrogów, wysoka inteligencja oraz wyjątkowe zdolności manualne sprawiły, że jego ekspansja zagraża rodzimej przyrodzie i infrastrukturze. Bez problemu otwiera budki lęgowe, kosze na śmieci, niezabezpieczone wejścia na strychy, do piwnic i budynków gospodarczych. W jeden dzień potrafi spustoszyć przydomowy ogródek, sad i kurnik – wylicza Przemysław Bartos.

Zagrożenie dla ludzi i zwierząt

O skali problemu świadczą statystyki łowieckie – w samych latach 2021-24 myśliwi odłowili ponad 15 tys. osobników. Leśnicy podkreślają, że zagrożenie ze strony szopa pracza ma wymiar zarówno epidemiologiczny, jak i bezpośredni. – Szop to rezerwuar i skuteczne „narzędzie" do rozprzestrzeniania groźnych chorób zakaźnych oraz pasożytów – mówi Sławomir Cichy.

Leśnik wskazuje chociażby na glistę szopią (*Baylisascaris procyonis*). – To olbrzymie zagrożenie dla ludzi. Jaja tego niszczącego układ nerwowy pasożyta są wydalane z kałem szopa. Ich przypadkowe połknięcie – na przykład, gdy ubrudzą zbiory w ogródku – może prowadzić do ciężkiego kalectwa, ślepoty, a nawet śmierci – wyjaśnia.

Szopy są podatne na wirusa wścieklizny oraz przenoszą tasiemca bąblowcowego. Są także zagrożeniem dla zwierząt domowych. Przenoszą świerzb, włośnicę, parwowirozę oraz leptospirozę.

Wszystkożerny

Przemysław Bartos zaznacza, że sukces szopa pracza wynika też z wyjątkowej elastyczności pokarmowej. Jest to gatunek, który potrafi szybko wykorzystać sprzyjające warunki lub zmienić źródło pokarmu

– Jest wszystkożerny. Nie specjalizuje się w zdobywaniu jednego rodzaju pokarmu. Korzysta z tego, co w danym miejscu i czasie jest najłatwiej dostępne. To właśnie dlatego stanowi zagrożenie dla ptaków gnieżdżących się w strefie przybrzeżnej zbiorników wodnych, żółwi błotnych czy różnych gatunków płazów – opisuje przyrodnik.

Szopy w polowaniu są skuteczniejsze od kotów domowych, a te należą do czołówki drapieżników w Polsce. O jakiej skali mowa? Koty domowe zabijają rocznie ok. 631 mln ssaków i niemal 144 mln ptaków.

Te liczby pochodzą z opracowania przygotowanego przez doktor Dagny Krauze-Gryz ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego (SGGW) w Warszawie, doktora Jakuba Gryza z Instytutu Badawczego Leśnictwa w Raszynie i doktora Michała Żmihorskiego z Instytutu Biologii Ssaków PAN. Naukowcy przedstawili wyniki badań na łamach „Global Ecology and Conservation".

W Nadleśnictwie Siewierz zagrożona jest m.in. hodowla żółwi błotnych. To program, który ma przywrócić żółwia w naszym sąsiedztwie.

Inne gatunki obce

Szop pracz nie ma w Polsce okresu ochronnego. Oznacza to, że można na niego polować przez cały rok. Można też odstraszać. Szopy boją się mocnego światła, więc pomocne będą wszelkie lampy z czujnikiem ruchu. Nie tolerują również zapachu octu, pieprzu cayenne oraz olejku z mięty pieprzowej. – Do szopa, gdy już go zauważymy, absolutnie nie należy podchodzić i nie próbować go oswajać – ostrzega Cichy.

Przemysław Bartos zauważa, że szop pracz to nie jedyny obcy gatunek w naszym kraju. – Bardzo mocno swoją obecność zaznaczyły jenot, norka amerykańska, nutria, aleksandretta, wiewiórka szara, bożodrzew gruczołowaty, nawłoć kanadyjska i rdestowiec ostrkończysty – wylicza. – W przypadku gatunków obcych lepiej zapobiec jednej introdukcji [wprowadzenie obcego gatunku rośliny lub zwierzęcia do nowego środowiska] niż przez następne dziesięciolecia próbować ograniczać jej konsekwencje – podsumowuje.

Za naszą zachodnią granicą szop miał się tak dobrze, że się zaaklimatyzował i rozpoczął kolonizację Europy

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34451996

PREZYDENT MIASTA BĘDZINA

OGŁOSZENIE O PRZETARGACH NA NAJEM LOKALI UŻYTKOWYCH

W dniu 14 października 2026 roku o godz. 10^{00} w siedzibie Urzędu Miejskiego w Będzinie odbędzie się pierwszy przetarg ustny nieograniczony na najem określonego lokalu użytkowego.

Pierwszy przetarg nieograniczony na stawkę czynszu najmu:

1. Lokal użytkowy przy **ul. Piłsudskiego 13** w Będzinie, o powierzchni **69,43 m²**, położony na parterze (front) w budynku Wspólnoty Mieszkaniowej z udziałem Gminy Będzin, wyposażony w instalacje: elektryczną, wodno – kanalizacyjną, dla którego stawka wywoławcza czynszu najmu w przetargu wynosić będzie **10,00 zł/m²/m-c netto**, przy czym jeżeli z oświadczenia któregokolwiek z uczestników przetargu wynikać będzie zamiar prowadzenia w lokalu działalności gospodarczej związanej ze sprzedażą wyrobów monopolowych stawka wywoławcza (dla wszystkich uczestników przetargu) wynosić będzie **15,00 zł/m²/m-c netto**.

Minimalne postąpienie w licytacji – 1,00 zł lub 1,50 zł (w przypadku złożenia przez któregokolwiek z uczestników przetargu oświadczenia o zamiarze prowadzenia w lokalu działalności gospodarczej związanej ze sprzedażą wyrobów monopolowych).

Wadium – 1 000,00 zł.

W celu zapoznania się ze stanem technicznym lokalu należy zwrócić się do Administracji MZBM Sp. z o. o. AWM przy ul. Zwycięstwa 10 w Będzinie, tel. 32 775-81-31 wew. 20 i wew. 23,

Warunki przystąpienia do przetargu:

1. **Wpłata wadium w terminie do dnia 07 października 2026 roku,** wadium wnoszone jest w pieniądzu PLN. Wpłaty dokonuje się wyłącznie na rachunek bankowy Urzędu Miejskiego w Będzinie ING Bank Śląski S. A. w Będzinie nr **44 1050 1142 1000 0023 0074 0087**.
2. **Złożenie w terminie do dnia 07 października 2026 w Kancelarii Podawczej Urzędu Miejskiego w Będzinie przy ul. 11 Listopada 20:**
   a) oświadczenia o zapoznaniu się ze stanem technicznym lokalu, regulaminem przetargu oraz wzorem umowy najmu,
   b) oświadczenia dotyczącego najmu innego lokalu użytkowego, lokalu mieszkalnego lub garażu należącego do Gminy Będzin oraz braku zaległości w stosunku do Miasta Będzina,
   c) dowodu wpłaty wadium,
   d) przedstawienie statusu prawnego uczestnika:
      - podmiot prowadzący działalność gospodarczą – wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej lub oświadczenie o prowadzeniu działalności gospodarczej oraz jej przedmiocie, jeżeli rejestracja nie jest wymagana, a także PESEL lub adres zamieszkania,
      - spółka cywilna – wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej, a także PESEL, NIP, REGON dla każdego ze wspólników spółki cywilnej, a także kserokopię umowy spółki cywilnej, kserokopię zaświadczenia o numerze identyfikacyjnym REGON spółki cywilnej, kserokopię decyzji nadania NIP spółki cywilnej,
      - osoba prawna lub inny podmiot gospodarczy podlegający rejestracji w KRS – kserokopię aktualnego wypisu z KRS, kserokopię zaświadczenia o numerze identyfikacyjnym REGON, jeżeli nie jest wpisany do KRS, kserokopię decyzji nadania NIP, jeżeli nie jest wpisany do KRS, a w przypadku spółek w organizacji wniosek o wpis do KRS oraz akt założycielski (umowa, statut),
      - osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej – składa oświadczenie, że w terminie 7 dni od zamknięcia przetargu zarejestruje działalność gospodarczą – nie dotyczy osoby ubiegającej się o wynajęcie lokalu użytkowego, w którym nie będzie prowadzona działalność gospodarcza, a także PESEL oraz adres zamieszkania,
   e) podpisanej klauzuli informacyjnej RODO Urzędu Miejskiego w Będzinie.

Dokumenty, o których mowa w pkt 2 lit. d powinny posiadać oświadczenie oferenta, iż są aktualne na dzień składania oferty.

Termin zapoznania się ze stanem technicznym lokalu/garażu należy uzgodnić z określoną Administracją MZBM Sp. z o. o. w dniach od poniedziałku do piątku w godz. 8^{00} – 14^{00}.

Regulamin przetargu, wzór umowy najmu i druki oświadczeń dostępne są w Wydziale Gospodarki Mieszkaniowej oraz na stronie internetowej BIP Urzędu Miejskiego w Będzinie.

Na przetarg należy zgłosić się z ważnym dokumentem tożsamości ze zdjęciem. Osoba występująca w przetargu w imieniu uczestnika przetargu winna okazać pełnomocnictwo upoważniające ją do dokonywania czynności przetargowych oraz wypis z Krajowego Rejestru Sądowego potwierdzający jej uprawnienie do reprezentowania podmiotu. Osoba występująca podczas przetargu w imieniu uczestnika przetargu tj. osoby, która dokonała wpłaty wadium musi okazać dowód tożsamości oraz pełnomocnictwo upoważniające ją do czynności przetargowych w imieniu osoby reprezentowanej. Pełnomocnictwo może zostać udzielone przed przetargiem na piśmie w obecności pracownika Wydziału Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego w Będzinie. Pełnomocnictwo doręczone komisji przetargowej dopiero w dniu przetargu wymaga formy notarialnej.

Osoba wygrywająca przetarg zobowiązana będzie złożyć oświadczenie w formie aktu notarialnego, w którym poddaje się egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c. w zakresie wydania lokalu w dacie rozwiązania lub wygaśnięcia umowy najmu. Koszty sporządzenia niniejszego oświadczenia ponosi najemca. Oświadczenie najemcy będącego osobą fizyczną winno zawierać informację o pozostawaniu przez najemcę w związku małżeńskim, wyrażeniu zgody przez współmałżonka na zawarcie niniejszej umowy najmu i na zaciągnięcie zobowiązań wynikających z umowy najmu oraz zawarciu lub braku umowy majątkowej małżeńskiej pomiędzy najemcą i jego współmałżonkiem.

Do wylicytowanej w przetargu stawki czynszu najmu dolicza się podatek VAT według obowiązującej stawki. Podwyższenie stawki czynszu ustalonej w wyniku przetargu będzie dokonywane raz w roku w oparciu o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, publikowany w komunikatach Prezesa GUS, ze skutkiem na pierwszy dzień miesiąca następującego po dacie publikacji.

Oprócz czynszu najemca zobowiązany będzie do uiszczania opłat eksploatacyjnych oraz podatku od nieruchomości.

Przed zawarciem umowy najemca zobowiązany będzie do wpłaty kaucji zabezpieczającej roszczenia wynajmującego w wysokości trzykrotnego wylicytowanego czynszu brutto, płatnej najpóźniej do dnia podpisania umowy najmu. Nakłady poniesione przez najemcę na adaptację lokalu do planowanej działalności nie będą podlegały rozliczeniu z wynajmującym.

Wpłacone wadium nie podlega zwrotowi w przypadku, gdy uczestnik przetargu, który przetarg wygrał nie podpisze umowy najmu w terminie 21 dni od dnia powiadomienia i zatwierdzenia protokołu przetargu, bądź złoży niezgodne z prawdą oświadczenie o braku zaległości, o których mowa w pkt 1 lit. b) Rozdział III Regulaminu przetargu.

Szczegółowych informacji związanych z przetargami oraz warunkami najmu komunalnych lokali użytkowych udziela Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego w Będzinie pod numerem telefonu **(32) 267-91-53**.

Prezydent zastrzega sobie prawo wycofania lokalu z przetargu lub unieważnienie przetargu bez podania przyczyny.

Przetargi odbędą się w budynku Urzędu Miejskiego w Będzinie przy ul. 11 Listopada 20.

eprasa.pl 572223c797

Jedyne takie cmentarzysko pod dachem

W Częstochowie nowocześnie o przeszłości

Rezerwat Archeologiczny w częstochowskiej dzielnicy Raków to wyjątkowe miejsce, unikat na skalę światową. Są unijne pieniądze na jego modernizację.

Beata Strąk

• **Rezerwat Archeologiczny w Częstochowie**
FOT. URZĄD MIASTA CZĘSTOCHOWY

Rezerwat nie powstałby, gdyby nie budowa... wiaduktu nad torami kolejowymi na Rakowie, najpierw samodzielnej wsi, potem robotniczej dzielnicy rozwijającej się wokół obecnej Huty Częstochowa. W 1955 roku przy okazji prac w al. Pokoju robotnicy natrafili na ludzkie kości. Okazało się, że mają ponad 2 tysiące lat.

Tak przypadkiem odkryto cmentarzysko ludności kultury łużyckiej, która przez prawie tysiąc lat rozwijała się na terenie dzisiejszych Niemiec, Czech, Moraw i Polski. Jej ślady na Rakowie datowane są na wczesną epokę żelaza. Podczas badań wykopaliskowych przeprowadzonych w roku odkrycia oraz w latach 1960-61 archeolodzy znaleźli 80 grobów szkieletowych i ciałopalnych, a w nich naczynia ceramiczne oraz ozdoby, narzędzia i broń – część z nich z brązu i żelaza.

OBRZĄDEK BIRYTUALNY

– Cmentarzysko na Rakowie, podobnie jak to odkryte mniej więcej w tym samym czasie na częstochowskim Mirowie, należy do kultury łużyckiej, do podgrupy częstochowsko-gliwickiej – mówiła przed rokiem w rozmowie z „Wyborczą" Magdalena Wieczorek-Szmal, archeolog z Muzeum Częstochowskiego. – Charakteryzuje ją obrządek birytualny, czyli występowanie grobów ciałopalnych obok szkieletowych. To ciekawostka, bo cała kultura łużycka znana jest z kremacji. Spopielanie ciał było powszechnym, dominującym obrządkiem tej kultury w Europie Zachodniej i Środkowej u schyłku epoki brązu i we wczesnej epoce żelaza. Tymczasem u nas pojawia się obrządek szkieletowy. To nas wyróżnia – podkreślała archeolożka.

Fragment cmentarzyska na Rakowie został przykryty specjalnie zaprojektowanym pawilonem. W otwartym w 1965 roku Rezerwacie Archeologicznym do dzisiaj można oglądać zachowane „in situ" (w miejscu odkrycia) stanowisko z 18 pochówkami z lat 800-650/625 p.n.e. Obecnie towarzyszy mu stała wystawa „Z mroku dziejów", która przedstawia różne aspekty życia ludności kultury łużyckiej.

Co ciekawe, kiedy w 2001 roku przebudowano obiekt należący do Muzeum Częstochowskiego, archeolodzy odkryli pod posadzką holu pięć kolejnych grobów. W jednym z nich był szkielet mężczyzny. Na prawej ręce miał bardzo dobrze zachowaną bransoletę. Jak się później okazało, została wykonana z żelaza meteorytowego. Zresztą nie ona jedna. Muzeum Częstochowskie ma aż pięć pradawnych ozdób z materiału nieziemskiego pochodzenia.

CZEGO DZIŚ OCZEKUJĄ ZWIEDZAJĄCY

Rezerwat Archeologiczny przy ul. Łukasińskiego 20 to wyjątkowe miejsce, drugiego takiego w Polsce nie ma. To także unikat na skalę światową. – To jedyne w świecie stanowisko archeologiczne kultury łużyckiej, które można obejrzeć w miejscu, gdzie je odkryto – podkreślała archeolog Gerta Bielińska przy okazji obchodów 50-lecia rezerwatu. – Stoimy dokładnie w tym samym punkcie, w jakim byli ci ludzie 2,5 tys. lat temu.

Cały obiekt wymaga jednak modernizacji, której się doczeka dzięki pozyskanym unijnym funduszom. Dofinansowanie wyniesie 2 631 193 zł, miasto dołoży 464 328 zł. Kiedy i jak zostanie wykorzystanych nieco ponad 3 mln zł?

Obiekt wymaga modernizacji, której się doczeka dzięki pozyskanym unijnym funduszom. Dofinansowanie wyniesie 2 631 193 zł, miasto dołoży 464 328 zł.

„Planowana modernizacja obejmie zarówno prace remontowe i techniczne, jak i zmianę sposobu prezentowania tego wyjątkowego dziedzictwa. Jej celem jest stworzenie miejsca nowoczesnego, dostępnego i otwartego na mieszkańców, przy jednoczesnym zapewnieniu właściwych warunków ochrony stanowiska archeologicznego" – czytamy w komunikacie.

Prace mają się zacząć jeszcze w tym roku i potrwają do 2028 roku. Będą dotyczyły całego obiektu: pawilonu, który przykrywa cmentarzysko, strefy obsługi zwiedzających, przestrzeni wystawienniczej, sali edukacyjno-warsztatowej, zaplecza technicznego całego obiektu. Zaplanowano w nim m.in. wymianę systemu klimatyzacji, instalację energooszczędnego oświetlenia, modernizację nagłośnienia.

Powstanie nowa wystawa stała poświęcona kulturze łużyckiej. Dzięki unijnym funduszom o przeszłości będzie można opowiadać w nowoczesny sposób, czego dziś oczekują zwiedzający muzea. Ekspozycja zyska oprawę multimedialną, obejmującą m.in. stanowiska interaktywne, rekonstrukcje oraz wizualizacje 2D i 3D, elementy sensoryczne, multimedialny przewodnik, stronę internetową prezentującą treści związane z wystawą, system audioprzewodników.

Zmieni się także sala, w której są prowadzone zajęcia edukacyjne i warsztaty. Zostanie wyposażona w nowe meble i sprzęt audiowizualny. W planie jest też zakup pieca do wypału ceramiki, „dzięki któremu warsztaty archeologiczne i edukacyjne zyskają praktyczny, angażujący uczestników charakter" – zapowiada Muzeum Częstochowskie.

Cały obiekt zostanie przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

POWOJENNY MODERNIZM

Gospodarze obiektu nie kryją, że modernizacja będzie także okazją, aby przypomnieć historię samego Rezerwatu Archeologicznego w Częstochowie. Pierwszy pawilon zbudowany w latach 60. XX wieku był jednym z pionierskich tego typu obiektów muzealnych w Polsce i ważnym przykładem powojennego modernizmu w mieście.

Budynek zaprojektował i ozdobił charakterystyczną mozaiką Włodzimierz Ściegienny, ceniony architekt i malarz, który ma swój wkład w wygląd Częstochowy. Był także autorem teki ekslibrisów, związanych tematycznie z budynkiem rezerwatu i obiektami odkrytymi na cmentarzysku.

– Nowa aranżacja elewacji będzie nawiązywać do tego dziedzictwa, a motywy inspirowane twórczością artysty zostaną wykorzystane również w identyfikacji wizualnej rezerwatu – zapowiada Muzeum Częstochowskie.

Obecny pawilon to efekt przebudowy rezerwatu w latach 2001-2002 według projektu architekta Lecha Nowotarskiego. Elewacja zostanie nie tylko na nowo zaaranżowana, ale i zabezpieczona przed uszkodzeniami i aktami wandalizmu. A w otoczeniu staną ławki i stojaki rowerowe, co pozwoli lepiej wykorzystać położenie rezerwatu przy ścieżce rowerowej.

Unijne dofinansowanie przyznane przez zarząd województwa śląskiego pochodzi z puli środków na zwiększenie roli kultury i turystyki w rozwoju subregionalnym. ● 1KA

eprasa.pl 572223c797

Metropolitalne sceny zaskoczą po zmroku

Noc Teatrów GZM już po raz szesnasty

W sobotę 12 września 15 scen zaprosi widzów na 27 spektakli, a także odsłoni kulisy pracy.

Łukasz Karkoszka

Teatry Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii przygotowały program wypełniony warsztatami, grami, pokazami, wystawami i spotkaniami z twórcami. Łącznie organizatorzy przygotowali aż 50 wydarzeń specjalnych.

Noc w Teatrze Śląskim w Katowicach to m.in. pokaz świetnie przyjętego spektaklu „Miło cię było zobaczyć". Do świata miłości sprzed lat przeniosą widzów Agnieszka Radzikowska i Michał Żurawski – niezapomniana para z filmu „Strzępy" w reż. Beaty Dzianowicz. Do Śląskiego warto zajrzeć już wcześniej – na zwiedzanie teatru od kulis oraz warsztaty aktorskie. Przez cały wieczór będzie można oglądać wystawę kostiumów i wziąć udział w pokazach charakteryzacji.

Teatr Korez w Katowicach zaprosi na komedię „Tigergirls" i warsztaty wokalne „Śpiewać każdy może" prowadzone przez Bartosza Listwana, wokalistę, kompozytora i autora tekstów. W siedzibie Teatru Gry i Ludzie zobaczymy m.in. spektakl jednego aktora z muzyką na żywo „Święci osiedlowi". Gościnne przedstawienie Teatru Zielone Słońce w reż. Kamila Katolika powstało na podstawie „Żywotów świętych osiedlowych" Lidii Amejko. Na tych, którzy lubią teatralne eksperymenty, czekać będą dodatkowe atrakcje – zajęcia z chodzenia na szczudłach, tworzenia lalek teatralnych i grania na bębnach.

• **Noc Teatrów to i emocje na scenie, i możliwość zwiedzenia miejsc na co dzień niedostępnych dla widzów** FOT. ARCH. METROPOLII GZM

Do teatrów można dojechać darmową komunikacją miejską

Wieczór w Teatrze Zagłębia w Sosnowcu będzie miał symboliczne znaczenie. Po raz ostatni odbędzie się w starej siedzibie. Aktorów zobaczymy w „Tajemniczym ogrodzie".

Po zakamarkach teatru oprowadzą widzów Małgorzata Saniak-Grabowska, Michał Bałaga i Tomasz Muszyński. Do akcji włączył się też Pałac Kultury Zagłębia. Zobaczymy tu m.in. spektakl „Mleko w tubce – o dzieciństwie w latach 90.", który zdobył Nagrodę Specjalną Festiwalu Debiutantów „Pierwszy Kontakt" w Toruniu.

Opera Śląska w Noc Teatrów zainauguruje nowy sezon artystyczny i zaprosi melomanów na premierowy pokaz tanecznego spektaklu „Głód". Będzie to debiut choreograficzny Wiktora Perdka inspirowany powieścią Knuta Hamsuna. Zapowiada się intensywne i fizyczne przedstawienie. W drugiej części wieczoru zobaczymy „Szeherezadę" w choreografii Roberta Bodnara. Publiczność zajrzy za kulisy i posłucha operowych legend.

Na gości czeka też Bytomski Teatr Tańca i Ruchu Rozbark. Uczestnicy grupy taneczno-ruchowej Integra zaprezentują „Niewinne marzenia". To opowieść o tanecznej pasji realizowanej mimo niepełnosprawności. Następnie Gosia Mielech zabierze widzów w poetycką podróż w głąb intuicji. W spektaklu „Hekate" taniec, muzyka, teatr i sztuki wizualne będą się przeplatać i odsłaniać to, co ukryte pod powierzchnią słów i myśli.

Portret publiczności w Gliwicach i spotkanie z Danielem Olbrychskim w Tychach Teatr im. T. Różewicza w Gliwicach najmłodszych zaprosi na interaktywny salonik poezji.

Dorośli widzowie z kolei poszukają „Przedmiotu prawdy" i zmierzą się z „Drobną niekonsekwencją", przygotowaną przez Joannę Oparek. To nowy komediodramat, który dopiero co miał premierę. Będzie też gra terenowa, a przez całe popołudnie i wieczór powstawać będzie Portret Teatromanów – instalacja do foyer.

Gwiazdorską obsadę będzie mieć sceniczna noc w Tychach. Widzów czeka „Niespodziewany powrót" w reż. Magdaleny Łazarkiewicz z Danielem Olbrychskim w roli głównej. Po spektaklu zaplanowano spotkanie z aktorem i nocne zwiedzanie. Z kolei Teatr Rozrywki w Chorzowie wyciągnie z repertuaru przebojowe asy – spektakl dla dzieci „Pozaziomki" oraz niepoprawnego „Beetlejuice'a". Dodatkowo dla najmłodszych organizatorzy przygotowali zajęcia z tworzenia scenicznych masek i kosmicznych wiadomości. Interaktywnych atrakcji dla młodych widzów nie zabraknie także w Śląskim Teatrze Lalki i Aktora Ateneum w Katowicach oraz w Teatrze Dzieci Zagłębia w Będzinie.

Pełny program Nocy Teatrów GZM – na stronie wydarzenia. Bilety na przedstawienia dostępne w promocyjnych cenach. Do teatrów będzie można dojechać darmową komunikacją miejską.

REKLAMA

Katowice/34452011

PIERWSZA EDYCJA METROPOLITAN DESIGN WEEK POKAŻE POTENCJAŁ REGIONU POPRZEZ DESIGN.

Poznajmy się!

16–20 września Gliwice i miasta Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii zapraszają na pierwszą edycję Metropolitan Design Week.

To pięć dni pełnych spotkań, wystaw, debat, warsztatów, spacerów i wydarzeń, które pokazują design z wielu perspektyw – od przedmiotów i rzemiosła, przez architekturę i przestrzeń publiczną, po nowe technologie i przyszłość miast.

Poznajmy się!

Hasłem pierwszej edycji jest **„Poznajmy się!"** – idea spotkania różnych środowisk i perspektyw jest jednym z najważniejszych założeń MDW. Projektanci, architekci, artyści, przedsiębiorcy, naukowcy, samorządowcy, przedstawiciele instytucji kultury i mieszkańcy spotkają się, by rozmawiać o tym, jak design wpływa na przestrzeń, w której żyjemy, nasze codzienne doświadczenia i przyszłość Metropolii.

Gliwice – miasto gospodarz

Centralnym miejscem festiwalu będą **Ruiny Teatru Victoria w Gliwicach**, w których 16 września odbędzie się konferencja otwarcia, a od 17 do 20 września cykl debat i paneli poświęconych m.in. projektowaniu Metropolii, architekturze i urbanistyce, rewitalizacji, przyszłości miast, relacji designu z przemysłem oraz nowym technologiom, AI i UX. To również okazja do spotkania ekspertów. Wśród zaproszonych gości znaleźli się m.in.: Filip Springer, architekci Maciej Franta i Przemo Łukasik z Medusa Group, pionierka promocji designu Ewa Gołębiowska, projektantka graficzna Marta Gawin oraz twórcy gier – Aleksander Caban z Carbon Studio i Piotr Budzisz z Shaft K.

W Ruinach Teatru Victoria będzie można również zobaczyć wystawę **„Dobrze zaprojektowane"**, prezentującą wybrane realizacje polskich producentów i pokazującą, jak współczesny design łączy nowe technologie z lokalnym rzemiosłem, tradycją i odpowiedzialnością. Jej uzupełnieniem będzie plenerowa wystawa **„Śląskie Ikony Designu"** na Alei Przyjaźni.

Metropolia designu

Design będzie jednak przede wszystkim **wychodził w miasto**. W różnych miastach Metropolii otworzą się pracownie projektantów, odbędą się spacery po architekturze i przestrzeniach miejskich, a 19 września – Dzień Designu w Mieście, podczas którego do programu dołączą lokale, galerie, sklepy i showroomy.

Nie zabraknie też działań, w których można wziąć udział samemu. **Warsztaty, KIOSKI, wydarzenia rodzinne, spotkania z twórcami i projekty inspirowane lokalnym otoczeniem** pozwolą nie tylko oglądać design, ale go dotknąć, przetestować i współtworzyć. Na profesjonalistów czeka natomiast Forum Profesjonalistów – przestrzeń rozmowy o współpracy, biznesie, technologii i projektowaniu przyszłości.

Nie musisz być projektantem, żeby uczestniczyć w Metropolitan Design Week. Wystarczy ciekawość i chęć spojrzenia na swoje miasto z innej perspektywy. Przyjdź, zobacz, co i jak projektujemy wokół siebie – i poznaj ludzi, którzy tę zmianę współtworzą. Wstęp na wydarzenia jest wolny.

Szczegóły na: metrodw.pl

Organizacja: Miasto Gliwice,
Centrum Kultury Victoria w Gliwicach, SOKKA
Partner strategiczny:
Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia
Partner główny:
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

1KA

eprasa.pl 572223c797

PROTOKÓŁ INWENTARYZACYJNY nr 2/2026

Sporządzony w związku z zamiarem nabycia przez Gminę Mysłowice, w trybie art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 10 maja 1990 roku – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych, wymienionych poniżej nieruchomości:

Lp	Obręb ewidencyjny, położenie	Numer ewidencyjny działki	Powierzchnia działki w ha	Rodzaj użytku, sposób użytkowania	Numer księgi wieczystej	Budynki, budowle, urządzenia			Własność, użytkowanie wieczyste, zarząd	Zobowiązania	Uwagi
						Rodzaj	Ilość kondygnacji	Ilość lokali mieszkalnych			
1	247001_1.0008.50, Mysłowice Las	50	0,0151	Tk		–	–	–			–
2	247001_1.0008.48, Mysłowice Las	48	0,3947	Tk		–	–	–			–
3	247001_1.0008.46, Mysłowice Las	46	0,2187	Tk		–	–	–			–
4	247001_1.0008.45, Mysłowice Las	45	0,4350	Tk		–	–	–			–
5	247001_1.0008.44, Mysłowice Las	44	0,2012	Tk		–	–	–			–
6	247001_1.0008.43, Mysłowice Las	43	0,0804	Tk		–	–	–			–
7	247001_1.0008.42, Mysłowice Las	42	0,7670	Tk		–	–	–			–
8	247001_1.0008.41, Mysłowice Las	41	0,7593	Tk		–	–	–			–
9	247001_1.0008.40, Mysłowice Las	40	0,1835	Tk		–	–	–			–
10	247001_1.0008.39, Mysłowice Las	39	0,3520	Tk		–	–	–			–
11	247001_1.0008.37, Mysłowice Las	37	2,0819	Tk		–	–	–			–
12	247001_1.0008.34, Mysłowice Las	34	0,7216	Tk		–	–	–			–
13	247001_1.0008.36, Mysłowice Las	36	0,5129	Tk		–	–	–			–
14	247001_1.0008.35, Mysłowice Las	35	0,3897	Tk		–	–	–			–
15	247001_1.0008.55, Mysłowice Las	55	0,0478	Tk		–	–	–			–
16	247001_1.0008.31, Mysłowice Las	31	0,2917	Tk		–	–	–			–
17	247001_1.0008.32, Mysłowice Las	32	0,0453	Tk		–	–	–			–
18	247001_1.0007.AR_4.1236/252, Mysłowice	1236/252	0,0243	Tk		–	–	–			–
19	247001_1.0007.AR_4.1233/252, Mysłowice	1233/252	0,2374	Tk		–	–	–			–
20	247001_1.0007.AR_4.1520/227, Mysłowice	1520/227	0,0312	Tk		–	–	–			–
21	247001_1.0007.AR_4.1231/252, Mysłowice	1231/252	0,0304	Tk		–	–	–			–
22	247001_1.0007.AR_4.1522/202, Mysłowice	1522/202	0,1306	Tk		–	–	–			–
23	247001_1.0007.AR_4.1217/195, Mysłowice	1217/1 95	0,0730	Tk		–	–	–			–
24	247001_1.0007.AR_4.1214/189, Mysłowice	1214/189	0,1966	Tk	KA1 L/00028418/8	–	–	–	własność: Skarb Państwa Użytkowanie wieczyste: Gmina Miasto Mysłowice	Brak zobowiązań	–
25	247001_1.0007.AR_4.1211/177, Mysłowice	1211/177	0,0516	Tk		–	–	–			–
26	247001_1.0007.AR_4.1208/173, Mysłowice	1208/173	0,1418	Tk		–	–	–			–
27	247001_1.0007.AR_4.1205/167, Mysłowice	1205/167	0,1890	Tk		–	–	–			–
28	247001_1.0007.AR_4.1202/154, Mysłowice	1202/154	0,2627	Tk		–	–	–			–
29	247001_1.0007.AR_4.1199/152, Mysłowice	1199/152	0,2076	Tk		–	–	–			–
30	247001_1.0007.AR_4.1196/137, Mysłowice	1196/137	0,1202	Tk		–	–	–			–
31	247001_1.0007.AR_4.1193/136, Mysłowice	1193/136	0,1445	Tk		–	–	–			–
32	247001_1.0007.AR_4.1191/136, Mysłowice	1191/136	0,2313	Tk		–	–	–			–
33	247001_1.0007.AR_4.1189/116, Mysłowice	1189/116	0,1212	Tk		–	–	–			–
34	247001_1.0007.AR_4.1184/35, Mysłowice	1184/35	0,5750	Tk		–	–	–			–
35	247001_1.0007.AR_4.1181/35, Mysłowice	1181/35	0,5378	Tk		–	–	–			–
36	247001_1.0008.29, Mysłowice Las	29	1,4415	Tk		–	–	–			–
37	247001_1.0007.AR_4.1187/115, Mysłowice	1187/115	0,0280	Tk		–	–	–			–
38	247001_1.0008.30, Mysłowice Las	30	0,0226	Tk		–	–	–			–
39	247001_1.0008.319, Mysłowice Las	319	0,1032	Tk		–	–	–			–
40	247001_1.0008.51, Mysłowice Las	51	0,0034	Tk		–	–	–			–
41	247001_1.0008.54, Mysłowice Las	54	0,0151	Tk		–	–	–			–
42	247001_1.0007.AR_4.1220/195, Mysłowice	1220/195	0,0002	Tk		–	–	–			–
43	247001_1.0002.392, Brzęczkowice	392	2,2554	Tk		–	–	–			–
44	247001_1.0002.393, Brzęczkowice	393	0,3050	Tk		–	–	–			–
45	247001_1.0002.394, Brzęczkowice	394	0,0602	Tk		–	–	–			–
46	247001_1.0002.395, Brzęczkowice	395	0,6766	Tk		–	–	–			–
47	247001_1.0002.1580, Brzęczkowice	1580	4,1449	Tk		–	–	–			–

Do wyłożonego protokołu można składać uwagi i zastrzeżenia w Urzędzie Miasta Mysłowice (pokój nr 312, telefon 32 31 71 119, email: b.samek@um.myslowice.pl)
Po okresie wyłożenia oraz rozpatrzenia ewentualnych uwag i zastrzeżeń, protokół inwentaryzacyjny zostanie przekazany Wojewodzie Śląskiemu jako załącznik do wniosku o przekazanie Gminie Mysłowice do mienia komunalnego ww. nieruchomości.

Niniejszy protokół wyłożono do publicznego wglądu na okres 30 dni tj. od dnia 11.09.2026r. do dnia 12.10.2026r., poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Mysłowice, opublikowanego w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Mysłowice (zakładka Nieruchomości), a także na stronie Gminy Mysłowice (zakładka aktualności).

Katowice/34451861

GAZETA wyborcza DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

• **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
• **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
• **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: | **kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232 | nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55**

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

KAL 1

eprasa.pl 572223c797

wyborcza
KRAKÓW
TYGODNIK

Piątek, 11 września 2026 | Redaktorka prowadząca **Małgorzata Skowrońska** krakow.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: krakow@wyborcza.pl

Co naprawdę wydarzyło się w krakowskiej podstawówce?

Pana decyzja niszczy moje życie

12-latka z pomocą ChataGPT napisała na FB, że wicedyrektor szkoły niszczy jej życie, nie przepuszczając do następnej klasy. „Mam mamę, która nie pozwoli, by moje prawa zostały zignorowane" – czytamy.

Olga Szpunar

FOT. MAYA LAB/SHUTTERSTOCK

Na jaw wychodzą coraz to nowe okoliczności sprawy

Jeszcze przed rozpoczęciem roku szkolnego ten post stał się popularny w portalach społecznościowych. Na FB udostępnił go m.in. kontrowersyjny biznesmen i wideobloger Zbigniew Stonoga, który napisał do wicedyrektora Szkoły Podstawowej nr 114 w Krakowie Mariusza Nogi, że właśnie rujnuje psychikę dziecku. I że chętnie mu pomoże w rezygnacji z pracy.

„Mam 12 lat. Nazywam się Amelia. Wczoraj zdawałam egzamin poprawkowy z historii. Niestety otrzymałam ocenę niedostateczną i dowiedziałam się, że mam powtarzać klasę. Dzisiaj moja mama poszła do sekretariatu szkoły, żeby zobaczyć mój egzamin i sprawdzić, jak został oceniony. I wtedy okazało się coś bardzo ważnego. Z egzaminu uzyskałam 17 punktów, podczas gdy granica uzyskania oceny dopuszczającej wynosiła 15 punktów (...) dyrektor „postanowił", że mimo wszystko nie przejdę do następnej klasy (...). Powiedziałam dyrektorowi, że taka decyzja może zniszczyć moje życie i moje marzenia. W odpowiedzi usłyszałam: „Ale jakie marzenia, ma dziecko?".

Matka nie odpuszcza

„Mam 12 lat. Mam prawo mieć marzenia. Mam prawo marzyć o tym, kim chcę zostać, gdzie chcę być za kilka lat i jakie życie chcę sobie zbudować. Dorosły człowiek może nie wiedzieć, jakie są moje marzenia, ale nie powinien ich wyśmiewać ani pomniejszać" – napisała nastolatka na FB.

Gdy pytamy jej mamę Magdalenę, czy Amelka zrobiła to sama, kobieta przyznaje, że korzystała z ChataGPT. Ale zarzeka się, że 12-latka sama oznaczyła w wiadomości stacje radiowe i telewizyjne, popularne portale, Kancelarię Prezydenta RP, Rzecznika Praw Dziecka. „Nagłaśniam tę sprawę, ponieważ jestem tylko 12-letnią uczennicą i nie mam możliwości sama walczyć z dorosłymi i instytucją. Mam jednak mamę, która nie pozwoli, żeby moje prawa zostały zignorowane. Nie chcę wojny ze szkołą. Chcę prawdy, uczciwości i wyjaśnienia (...). Proszę o udostępnianie tego posta. Nie po to, żeby kogokolwiek atakować, ale żeby sprawa została zauważona i dokładnie wyjaśniona" – czytamy we wpisie Amelki.

Mama 12-latki opowiada, że niedługo po tym, gdy dziewczynka zamieściła go na FB, jej konto zostało zablokowane. Wtedy Magdalena poradziła córce, żeby użyła jej konta. „Wyborczej" tłumaczy: – Dla Amelii świat się skończył. Cały rok brała korepetycje, uczyła się przez wakacje. To, że w szkołach jest hejt rówieśniczy, wiemy wszyscy, ale nie spodziewałam się, że moje dziecko spotka krzywda ze strony dorosłych. Będę o nie walczyć.

Szkoła: Nieprawda

Dzień po publikacji wiadomości na stronie SP nr 114 pojawiło się oświadczenie: „Dyrekcja Szkoły Podstawowej nr 114 im. A. Fiedlera w Krakowie oświadcza, że informacje dotyczące organizacji egzaminu poprawkowego oraz niszczenia psychiki ucznia w szkole, które pojawiły się w dn. 26 sierpnia 2026 r. na portalach (FB, Instagram), są nieprawdziwe i noszą znamiona przestępstwa wynikającego z art. 212 i 226 Kodeksu Karnego, tj. zniesławienie i pomówienie nauczyciela, który jest funkcjonariuszem publicznym. Fakt powyższy został zgłoszony do organu nadzoru pedagogicznego oraz organu prowadzącego szkołę, a wkrótce także na policję i do sądu. Mając na uwadze dobro uczniów oraz nauczycieli, szkoła nie będzie udzielać dalszych komentarzy w tej sprawie. Dyrektor Szkoły – mgr Elżbieta Masłowska".

Mimo to kontaktujemy się ze szkołą, a ta odsyła nas z pytaniami do magistratu. Magdalena Mazur, dyrektorka Wydziału Edukacji i Projektów Edukacyjnych: – Z dostarczonych dokumentów wynika, że nie doszło do żadnych uchybień.

Gdy post Amelki trafił na pocztę kuratorium, wysłano do szkoły kontrolę. Małopolska kuratorka oświaty Gabriela Olszowska: – Wpis nie oddaje stanu faktycznego. Zawęża sprawę do egzaminu, podczas gdy egzamin poprawkowy z historii składał się z II części: pisemnej i ustnej. Pisemna była dwa razy oceniana i punktacja faktycznie została podniesiona, co pozwalało uznać pisemny egzamin za zdany. Ale była i część ustna, z której uczennica dostała ocenę niedostateczną. Komisja uznała, że taką ocenę daje z całości egzaminu. Widziałam protokół spisany po części ustnej i widziałam też pisemną pracę uczennicy. Z dokumentów wynika, że ze strony szkoły nie doszło do nieprawidłowości.

Poprawka z matematyki

Gdyby uczennica na koniec piątej klasy dostała ocenę niedostateczną jedynie z historii, rada pedagogiczna mogłaby zadecydować o warunkowym przepuszczeniu jej do szóstej klasy. Ale dziewczynka miała też poprawkę z matematyki. Dostała jedynki z części pisemnej i ustnej. – W naszej ocenie Amelka nie ma szans sobie poradzić z matematyką w klasie szóstej – mówi mamie po skończonym egzaminie wicedyrektor Noga.

Informuje, że dziewczynka położyła jego część pisemną, choć były na nim zadania, które dostała wcześniej do ćwiczenia od nauczycielki. – Z ustnego wyciskaliśmy, co się dało, rysowaliśmy, podpowiadaliśmy, ale poziom był żenujący – ocenia. Mówi też, że dziewczynce przydałoby się indywidualne nauczanie.

Nagrany egzamin

I tu zaczynają się schody, bo uczennica ustny egzamin z matematyki nagrała. Matka: – Gdy opowiadała, jak dyrektor uderza ręką w stół i komentuje jej wypowiedzi z historii, nie chciałam wierzyć, więc spodziewając się podobnej sytuacji na matematyce, postanowiła to udowodnić.

Wysłuchaliśmy tego nagrania. Słyszymy na nim, jak komisja pyta uczennicę o wzór na pole trójkąta, prostokąta, równoległoboku, prosi o wyjaśnienie różnicy między prostą a odcinkiem, wyjaśnienie zależności pomiędzy drogą, prędkością i czasem, podanie rodzajów kątów. A gdy dziewczynka milczy, nauczyciele z komisji zadają pytania pomocnicze. Wszystko trwa godzinę. Na nagraniu słychać, jak wicedyrektor w pewnym momencie wzdycha: – Boże, Boże...

Ale też upomina: – Rysujesz tak, że nie wiadomo, czy to trójkąt równoboczny, czy równoramienny.

I dalej: – Jak pani kazała ci wziąć ekierkę, to w określonym celu, a nie traktować ją jak linijkę.

Komentuje: – Podpowiem ci już, bo nie mogę wytrzymać.

Mówi: – Męczy mnie, że sobie z tym nie poradziłaś, a nawet ja bym sobie poradził.

W pewnym momencie odzywa się do pozostałych członków komisji: – Nic z tego nie będzie. Ona dobrze chce, ale nie wie, o co chodzi.

Stuka długopisem. Gdy nauczycielka pyta, czy może go odłożyć, odpowiada: „Nie, bo się dobrze bawię".

Mama: – Wicedyrektor odszedł od komisji podczas egzaminu ustnego i usiadł z córką w ławce. Zadawał dodatkowe pytania ponad te, które były.

Kobieta opowiada, że najpierw chciała walczyć o ocenę z historii, ale sprawa jest poważniejsza. – Te poprawki to było znęcanie się nad dzieckiem. Już po egzaminie z historii wicedyrektor powiedział, że podjął decyzję o powtarzaniu klasy przez moją córkę. Tymczasem dopiero następnego dnia była matematyka. Jakim cudem już wiedział, że ona jej nie zda? – pyta.

Ósma podstawówka

2 września matka dostarczyła nagranie egzaminu z matematyki do kuratorium wraz ze skargą na jego przebieg. Chce doprowadzić do jego unieważnienia i ponownego przeprowadzenia. Jeśli dziewczynka go zda, będzie mogła przejść do VI klasy. 1 września zapisała córkę do V kl. w innej szkole. To już ósma podstawówka, do której będzie chodzić 12-latka od początku nauki. Z relacji matki wynika, że powodem częstych zmian były wygórowane wymagania nauczycieli lub hejt rówieśniczy. Kurator Olszowska: – W szczególnych przypadkach klasyfikacja ucznia może odbyć się pod koniec września. Czy to jest taki przypadek, nie wiem. Decyzja zapadnie, gdy przesłucham nagranie z tego egzaminu. Nie będę opierać opinii na fragmentach.

Kuratorka przyznaje, że uczennica nie miała prawa nagrywać egzaminu, a przed jego rozpoczęciem komisja powinna ją poinformować, że telefon ma być wyłączony i nie może z niego korzystać.

Ale jednocześnie Olszowska informuje, że takie nagranie może być dowodem na niewłaściwe zachowanie nauczyciela i powodem do unieważnienia egzaminu poprawkowego. Dodaje, że kolejny egzamin musi odbyć się w tej samej placówce, a ponieważ czasami jest to trudne, bywa, że do szkoły przysyłany jest zewnętrzny obserwator.

Wszystkim osobom, z którymi rozmawialiśmy, zadaliśmy pytanie, czy wiedzą, czyją decyzją konto dziewczynki na FB zostało zablokowane. Czy zabiegała o to szkoła? Nikt z pytanych nie odpowiedział, choć niektórzy podejrzewają, że mogło chodzić o wiek Amelki. – Zacznijmy od tego, że 12-latka nie może mieć konta na FB – skomentowała kurator Olszowska. ●

eprasa.pl 572223c797

Bezpieczeństwo w górach

Przewodnik ukarany, bo zwyzywał turystę

Środowisko górskich przewodników żyje sytuacją znieważania polskiego turysty w Alpach i narażenia wspinaczy na niebezpieczeństwo. Austriak stracił przez to pracę. Polscy przewodnicy przekonują jednak, że górska wyprawa bez profesjonalisty jest niebezpieczna.

Bartłomiej Kuraś

• **Alpiniści wspinający się na najwyższy szczyt Austrii – Grossglockner**
FOT. ONDREJ BUCEK/ SHUTTERSTOCK

Przewodnik górski z Austrii, prowadząc grupę, próbował na wąskiej grani podczas wspinaczki na Grossglockner bez ostrzeżenia wyprzedzić małżeństwo z Polski. Gdy Polak zwrócił uwagę Austriakowi na niebezpieczną sytuację w wymagającym terenie, doszło do ostrej sprzeczki.

– Zamknij się, bo zaraz do ciebie podejdę i ci przywalę! – tak austriacki przewodnik groził Polakowi, który całą sytuację nagrał i zdał z niej relację w internecie.

KRYTYKA I SPRZECIW

Sprawa wywołała sprzeciw środowiska alpinistów. Miejscowi przewodnicy górscy zdystansowali się od zachowania kolegi po fachu.

Zachowanie przewodnika skrytykował także Austriacki Związek Przewodników Górskich i Narciarskich. Z kolei Stowarzyszenie Przewodników Górskich ze Styrii poinformowało, że mężczyzna nie jest już jego członkiem, a komisja dyscyplinarna organizacji nalegała, by zrezygnował z licencji przewodnika górskiego. Obwiniony podjął tę decyzję. Sprawę pod kątem narażenia turystów na niebezpieczeństwo w górach wciąż bada lokalna policja.

– Przewodnicy powinni umieć zagwarantować w górach bezpieczeństwo – zwraca uwagę Piotr Mazik, prezes Stowarzyszenia Przewodników Tatrzańskich z siedzibą w Zakopanem.

Po polskiej stronie Tatr nie zanotowano tak niebezpiecznej sytuacji, do której doprowadził przewodnik, jak ta w Alpach.

PO SŁOWACKIEJ STRONIE TATR

Ostatniej jesieni po słowackiej stronie Tatr grupa turystów złożyła skargę na prowadzącego ich na Gerlach przewodnika.

Sprawa trafiła na posiedzeniu Narodowego Stowarzyszenia Przewodników Górskich Republiki Słowackiej (NAHVSR), bo do tej organizacji należy oskarżony przewodnik. Także zgłaszający sprawę turyści, których prowadził na Gerlach (najwyższy szczyt Tatr i całych Karpat), to Słowacy.

– Pamiętam, że niestosowne aluzje i seksistowski humor były nieodłączną częścią tego środowiska, nie dla wszystkich, ale dla wielu. Istniała jednak wyraźna granica między humorem a seksizmem lub molestowaniem – stwierdziła turystka Lucia, relacjonując sprawę Narodowemu Stowarzyszeniu Przewodników Górskich Republiki Słowackiej.

– Wypiłem kawę, ale nie uprawiałem seksu. Widzę, że dawno nie uprawiałaś seksu – miał powiedzieć podczas wycieczki do 34-letniej Lucii słowacki przewodnik.

Przewodnik miał też koleżankę trzy raz uderzyć dłonią w pośladki, gdy ta schyliła się, żeby podnieść plecak z ziemi.

Udało im się zdobyć Gerlach. Według relacji turystek już po wyprawie, na parkingu, gdy zamykały bagażnik samochodu, przewodnik wypalił w ich stronę: – Zamknij, zamknij, teraz będę mógł zgwałcić.

Całe Tatry są pełne pamiątek po różnych wycofach, dramatach, akcjach śmigłowcowych. Będąc wysoko w górach, znajdujemy rozbite kamerki, obcięte liny, resztki dokumentów

PIOTR MAZIK
prezes polskiego Stowarzyszenia Przewodników Tatrzańskich

Po skardze przewodnik przyznał się do winy i obiecał, że już tak nie będzie się zachowywał – przekazało Narodowe Stowarzyszenie Przewodników Górskich Republiki Słowackiej i nałożyło na niego karę finansową. W sprawozdaniu stwierdzono, że nie naraził swojej grupy na niebezpieczeństwo. Nie odebrano mu uprawnień przewodnickich.

NIELEGALNI PRZEWODNICY

Piotr Mazik, prezes polskiego Stowarzyszenia Przewodników Tatrzańskich, przestrzega przed wyprawami bez wynajmowania przewodników na wysokogórskie trasy poza szlakami turystycznymi. Często takie nielegalne wycieczki kończą się wypadkami.

– Całe Tatry są pełne pamiątek po różnych wycofach, dramatach, akcjach śmigłowcowych. Będąc wysoko w górach, znajdujemy rozbite kamerki, obcięte liny, resztki dokumentów – opisuje Piotr Mazik. – Nie można jednak ich wszystkich wiązać z nielegalną działalnością. Między innymi znalazłem saszetkę człowieka, który zginął na Gerlachu. Ona leżała około 100 metrów pod Przełęczą Tetmajera. Wytopiła się ze śniegu. To zawsze są dramatyczne znaleziska i trudne emocje, bo znajdując dokumenty, pieniądze, kluczyki samochodowe, latarkę czołówkę, już w chwili odkrycia podejrzewam, co się w górach strasznego wydarzyło. Odesłałem tę saszetkę do rodziny tego człowieka. Jego brat mi podziękował – przekazuje.

W Tatrach również pojawili się nielegalni przewodnicy.

– Jest wielu ludzi, którzy reklamują się w ten sposób: „Nie prowadzę, ale towarzyszę". Twierdzą, że nie świadczą usług przewodnickich, tylko robią to z innych pobudek, chęci dzielenia się doświadczeniem w górach. Jednak nie kryją, że to ich sposób zarabiania, choć nie mają uprawnień przewodnickich. Za to mają w internecie subskrypcje odpłatne, reklamy, patronaty. Przepływ gotówki polega na umownym zaproszeniu na kawę, w taką ikonę w internecie trzeba kliknąć i wpłacić pieniądze. Tak zwanymi „czarnymi przewodnikami" bywają osoby, które mimo starań nie dostały się do górskiego pogotowia ani do żadnego ze stowarzyszeń przewodnickich, bo nie zdobyły odpowiednich uprawnień, ale i tak postanowiły związać się z górami i tak zarabiać na życie – opisuje Mazik.

I zapewnia, że Stowarzyszenie Przewodników Tatrzańskich, któremu szefuje, świadczy profesjonalne usługi.

– W pogodne dni wejście na Gerlach nie przedstawia większych kłopotów dla w miarę sprawnych turystów. Z kolei dni z mgłą albo ze złą pogodą odmieniają tę górę diametralnie, staje się bardzo trudna. Wtedy zwykle dochodzi do wypadków z udziałem turystów, którzy wybrali się tam bez przewodnika. Nie słyszałem o żadnym poważnym wypadku z udziałem przewodnika. My, przewodnicy, bardzo dobrze znamy tę górę i potrafimy zapewnić tam bezpieczeństwo w bardzo wysokim stopniu – podkreśla Piotr Mazik. ●

1 KR

eprasa.pl 572223c797

Sołtys zadarł z proboszczem

Wieś szykuje się do referendum

Ostry konflikt z proboszczem miejscowej parafii może zakończyć się dla sołtysa utratą stanowiska. O wszystkim zdecydują mieszkańcy w tajnym głosowaniu.

Anna Kolet

Ponad 160 mieszkańców parafii Cikowice w gminie Bochnia podpisało się pod listem do biskupa z apelem o odwołanie proboszcza. Księdzu włos z głowy nie spadł, za to miejscowy sołtys, który odważył się wystąpić przeciwko duchownemu, może wkrótce stracić stanowisko.

– Proboszcz traktuje nas jak ciemną masę, ale w tej części Polski Kościół nadal ma silną pozycję – słyszymy od miejscowych.

„PROBOSZCZ NIE SZANUJE PARAFIAN"

O konflikcie części mieszkańców Cikowic i Damienic (powiat bocheński) z proboszczem miejscowej parafii pisaliśmy przed wakacjami.

– Ksiądz proboszcz na lekcji religii poszarpał przedszkolaka, nie szanuje parafian, dzieciom powiedział, że brzydko śpiewały na mszy, podniósł opłatę za wypominki – usłyszeliśmy wtedy od mieszkańców. Najbardziej jednak zabolało ich co innego: kiedy duchowny wymienił zamki do świeżo wyremontowanej kaplicy i zakazał wstępu parafianom.

– To było jakoś w maju. Posprzątaliśmy kaplicę, wokół posadziliśmy rośliny i zorganizowaliśmy majówkę. To mu się nie spodobało i wtedy wymienił te zamki. A przecież na remont kaplicy cała wieś się składała, co drugą niedzielę była zbiórka – mówili nam rozgoryczeni mieszkańcy.

W końcu wysłali list do biskupa tarnowskiego Andrzeja Jeża. „Żądamy przeprowadzenia szczegółowej kontroli funkcjonowania parafii, obejmującej zarówno kwestie duszpasterskie, organizacyjne, jak i finansowe" – napisali parafianie.

Dodali, że liczą na zdecydowaną reakcję kurii oraz podjęcie działań, które pozwolą przywrócić wzajemny szacunek, zaufanie i właściwe relacje pomiędzy duchowieństwem a wiernymi. Zadeklarowali, że chętnie osobiście opowiedzą biskupowi o sytuacjach, z jakimi się spotkali.

KURIA MILCZY

Pod listem podpisało się ponad 160 mieszkańców. Pojawił się też apel o wstrzymanie ofiar na tacę do czasu reakcji ze strony kurii. Do dziś kuria nie zajęła stanowiska i nie odpowiedziała na list wiernych.

– Ksiądz proboszcz kłamie z ambony. Ostatnio powiedział, że nadzór budowlany blokuje otwarcie kaplicy w Damienicach, ale kiedy zwróciłem się z oficjalnym pismem do nadzoru, okazało się, że nie przeprowadzał kontroli kaplicy, nie wykonywał pomiarów, nie wydawał zaleceń i nie prowadzi w tej sprawie żadnego postępowania – denerwuje się Maciej Śleboda, sołtys Damienic.

Ks. Ryszard Nowak, rzecznik prasowy tarnowskiej kurii, w odpowiedzi na nasze pytania dotyczące sytuacji w parafii odpisał krótko: „Kuria nie udziela na ten temat komentarzy".

PODPISY ZEBRANE

Ksiądz Leszek Durlak nadal pozostaje proboszczem. Problemy ma za to 20-letni sołtys Cikowic, Kacper Frączek, który stał się twarzą parafialnego protestu.

– W połowie sierpnia przyszli do mnie członkowie rady sołeckiej z informacją, że zaczynają zbierać podpisy pod wnioskiem o odwołanie mnie ze stanowiska – mówi Frączek w rozmowie z „Wyborczą". – Nie podali powodów, ale łatwo się domyślić, że chodzi o konflikt z proboszczem, bo wcześniej na tablicy ogłoszeń wywiesili pismo, w którym informują, że nie mają nic wspólnego z moimi działaniami w sprawie parafii, wysłali je również do wójta, biskupa i proboszcza.

Zadzwoniliśmy do wszystkich członków rady sołeckiej, żaden z nich nie chciał jednak odpowiedzieć na nasze pytania.

– Nie chcą rozmawiać, bo nie mają żadnego merytorycznego argumentu za odwołaniem sołtysa. Jedynym powodem, jest to, że ośmielił się wejść w otwarty konflikt z proboszczem – uważa Maciej Śleboda, sołtys Damienic.

Wody w usta nabrał również wójt gminy Bochnia Marek Bzdek. Zgodnie z prawem to on zwołuje zebranie wiejskie, na którym ma dojść do referendum w sprawie odwołania sołtysa.

– Nie chcę zajmować stanowiska w tej sprawie – mówi wójt. Przyznaje jedynie, że do urzędu dostarczono już podpisy pod wnioskiem o odwołanie sołtysa.

– Jest ich dokładnie 115, przy wymaganych około 70 – mówi wójt. I zapowiada, że zebranie zostanie zwołane prawdopodobnie pod koniec września lub na początku października. Mieszkańcy, którzy się na nim pojawią, zdecydują o losach gospodarza wsi w tajnym głosowaniu.

STRZAŁ W KOLANO?

– Jeśli mieszkańcy odwołają sołtysa Cikowic, to sami strzelą sobie w kolano – uważa Maciej Śleboda. – Chłopak bardzo dużo zrobił w ciągu tych dwóch lat. W poprzednich latach była stagnacja, teraz ciągle coś się dzieje: imprezy integracyjne, biegi, jasełka, wystarał się w gminie o zrobienie pobocza, widzę jego zaangażowanie. Mieszkańcy też to widzą i obronią sołtysa w referendum – twierdzi Śleboda.

• **20-letni sołtys Cikowic Kacper Frączek stał się twarzą parafialnego protestu** FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Kto mieczem wojuje, od miecza ginie

KSIĄDZ PROBOSZCZ

Księdza proboszcza nie chce komentować sytuacji we wsi.

– Odwołanie sołtysa to nie moja sprawa, to rada sołecka chce go odwołać, bo nie odpowiada im jego postawa, ja nie mam w tym żadnego udziału. Co zrobią ludzie, to ich sprawa – mówi proboszcz w rozmowie z „Wyborczą". Ale na koniec dodaje: – Kto mieczem wojuje, od miecza ginie.

REKLAMA

Kraków/34448604

eprasa.pl 572223c797

Burmistrz Zakopanego:

Na biurku mam transkr

Chcę być samorządowcem, który realizuje zadania na podstawie precyzyjnego prawa, a tego niestety w niektórych obszarach, na przykład transkrypcji zagranicznych ślubów par jednopłciowych, w Polsce brakuje – uważa Łukasz Filipowicz.

ROZMOWA
Z ŁUKASZEM FILIPOWICZEM
burmistrzem Zakopanego

BARTŁOMIEJ KURAŚ: Stał się pan idolem polskiej prawicy.
ŁUKASZ FILIPOWICZ: A to dlaczego?

Bo odmawia pan parom jednopłciowym transkrypcji aktów małżeństwa zawartych poza granicami Polski.
– Jako samorządowiec staram się być daleki od wiązania się z jakąś konkretną formacją polityczną. Z takim przesłaniem szedłem do ostatnich wyborów, które wygrałem.

Nie podejmuję decyzji, by być wychwalanym przez prawicę czy przez lewicę. Chcę być samorządowcem, który realizuje zadania ważne dla lokalnej społeczności na podstawie precyzyjnego prawa, a tego niestety w Polsce w niektórych obszarach brakuje. Więc w sprawie transkrypcji nie zamierzam popierać żadnej partii. Natomiast to jest sprawa, która według mnie wywołuje zamęt prawny. I z tego powodu nie podejmuje się w naszym samorządzie decyzji o transkrypcji aktów małżeństwa zawartych poza granicami Polski. Zapewniam, że nie ma w tym postępowaniu z naszej strony żadnej polityki. Ja się nie bawię w politykę. A właśnie to, co się dzieje z tymi transkrypcjami, to jest wielka polityka. Mamy w Zakopanem społeczność LGBT, którą szanujemy.

Jest rozporządzenie rządu, które pozwala samorządom na dokonywanie takich transkrypcji. Wicepremier i minister cyfryzacji Krzysztof Gawkowski ostrzegł urzędników samorządowych, że odmowa dokonywania transkrypcji zagranicznych aktów małżeństw par jednopłciowych jest łamaniem prawa, które podlega karom.
– Nie wiem, o jakich karach mówimy, na podstawie jakiej wykładni rząd miałby karać samorząd. Ja jestem w 100 proc. za tym, żeby prawa przestrzegać, żeby był jasny system prawny w kraju. Tu nie chodzi o jedno Zakopane, tylko o blisko 2500 gmin w tym kraju. Czy każda z tych gmin ma interpretować przepisy po swojemu? To jest, uważam, niedobre, a już tym bardziej żadna z dwóch i pół tysiąca gmin nie powinna rozwiązywać chaosu prawnego, który powstaje pomiędzy rozporządzeniem ministra, ustawą o aktach stanu cywilnego a Trybunałem Konstytucyjnym. Nie chcę tu wchodzić w to, kto, z jakich powodów kwestionuje te poszczególne akty prawne. Z punktu widzenia samorządów one są przyjęte. Ten pat prawny nie powinien być rozstrzygany przez żadnego prezydenta miasta, wójta, czy burmistrza. Powinna być jasna sytuacja prawna na szczeblu centralnym. Tymczasem dzisiaj połowa sceny politycznej mówi, że trzeba uznawać transkrypcje, a druga połowa mówi, że nie trzeba uznawać. I tak naprawdę my nie wiemy, co mamy zrobić, co pokazuje słabość systemu prawnego w naszym kraju. Samorządy zostały postawione w trudnej sytuacji. Obecny rząd mówi o karach za niewydawanie transkrypcji, a w przyszłym roku może być nowy rząd, który będzie straszył tych, co już wydali transkrypcje. Wszystko przez ten chaos prawny.

Zawsze podkreślam, że nasza gmina jest otwarta na wszystkich, jesteśmy tolerancyjni. Na ostatnim festiwalu literackim w Zakopanem nagrodziliśmy twórczość panów Jacka Dehnela i Piotra Tarczyńskiego przedstawiających się jako małżeństwo jednopłciowe, za co byliśmy chwaleni przez wiele środowisk.

A to nie jest tak, że Podhale jest bardziej tradycyjne niż inne regiony kraju i stąd taka decyzja w Zakopanem w sprawie transkrypcji?
– Podhale jest tradycyjne, dlatego większość wyborców oczekuje, że będziemy promować tradycyjny model rodziny. I tak robimy. Natomiast powtórzę jeszcze raz, jesteśmy otwarci na wszystkich. Tylko powinniśmy szanować prawo. A w naszej opinii wydawanie tych transkrypcji ma wadę prawną. Oczywiście każdy wniosek zostanie przyjęty i będzie rozpatrzony. Urzędnik wyda decyzję na podstawie przepisów prawa, od której zawsze przysługuje odwołanie. Dwóch panów, jeszcze przed wejściem w życie rządowego rozporządzenia, złożyło u nas wniosek o odpis. I to jest teraz w procedurze odwoławczej.

Skoro tyle trudnych sytuacji jest w samorządzie, to nie żałuje pan decyzji o kandydowaniu i objęciu urzędu burmistrza?
– Nie, absolutnie. Robimy, co możemy. Wiadomo, że są obszary, gdzie się zrobi więcej. Są obszary, gdzie się zrobi mniej. Oczekiwania zawsze są ogromne i każdy, kto by był burmistrzem, musiałby się z tym mierzyć. Ogólnie uważam, że idzie całkiem nieźle. Moja kadencja trwa dwa i pół roku niecałe. Uważam, że zrobiliśmy jak na tak krótki czas w urzędzie bardzo dużo. Pozyskaliśmy sporo pieniędzy, więc jest się czym pochwalić. Ale to nie chodzi o propagandę sukcesu, żeby się chwalić, tylko żeby były realne działania.

Sukcesem dla samorządowca może być już to, że nie został odwołany w referendum, tak jak to się stało w Krakowie.

Łukasz Filipowicz

- Zanim został burmistrzem Zakopanego, był pod Tatrami przedsiębiorcą z branży turystycznej.
- Ma 39 lat.
- Na burmistrza startował z lokalnego komitetu Przyjazne Zakopane.
- Jest absolwentem Clark University na kierunku komunikacji zawodowej. Ukończył Krakowską Szkołę Biznesu Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.
- Jest także absolwentem Wydziału Zarządzania szwajcarskiej Swiss Hotel Management School oraz brytyjskiego Uniwersytetu w Derby na kierunku zarządzanie hotelarstwem i wydarzeniami. W latach 2014-18 był wiceprzewodniczącym Rady Miasta Zakopane.
- W pierwszej turze ostatnich wyborów samorządowych pokonał Agnieszkę Nowak-Gąsienicę – kandydatkę PiS wspieraną przez dotychczasowego burmistrza Leszka Dorulę, którego była zastępczynią. Filipowicz wyprzedził też Mariusza Koperskiego wspieranego przez Koalicję Obywatelską.
- Startujący z własnego komitetu Łukasz Filipowicz otrzymał 37,2 proc. głosów, Agnieszka Nowak-Gąsienica z PiS 34,52 proc., natomiast Mariusz Koperski popierany przez KO – 28,28 proc. W drugiej turze wyborów głosy kandydata KO w znacznej mierze przeszły na Łukasza Filipowicza, przez co PiS stracił władzę w Zakopanem. Łukasz Filipowicz dostał w drugiej turze 63,16 proc. głosów, a startująca z komitetu PiS Agnieszka Nowak-Gąsienica 36,84 proc.

1KR

eprasa.pl 572223c797

ypcje i samowole

– Inicjatywę referendalną mieliśmy w Zakopanem już zaraz na początku mojej kadencji. Moim przeciwnikom nic z tego nie wyszło. Ja tam się demokracji nie boję. Jak ktoś chce robić referendum, to niech robi. Pytanie, czy ma na tyle argumentów, żeby to referendum się dokonało. W wielu gminach to jest taki szybki zryw, a potem nawet wymaganej liczby podpisów inicjatorzy nie zbierają.

W Krakowie referendum doprowadziło do odwołania prezydenta miasta i się teraz z tego zrobiła referendalna fala w całej Polsce. Uważam, że to jest czysta polityka. Jeżeli mieszkańcy powierzyli komuś zaufanie na pięć lat, to powinien mieć szansę przez te pięć lat się wykazać i zostać rozliczonym przy następnych wyborach.

Uważam za komfortową sytuację, że nie jestem związany z żadną partią. Burmistrz Zakopanego powinien przyjmować wszystkich, bo my jesteśmy miejscowością turystyczną, otwartą na wszystkich, i ja też to robię

ŁUKASZ FILIPOWICZ
burmistrz Zakopanego

• **Ja się nie bawię w politykę. A to, co się dzieje z transkrypcjami, to wielka polityka. Mamy w Zakopanem społeczność LGBT, którą szanujemy - mówi burmistrz Filipowicz** FOT. MAREK PODMOKŁY / AGENCJA WYBORCZA.PL

Natomiast jeżeli faktycznie byłyby poważne uchybienia w ciągu kadencji, to wtedy takie referendum ma sens. A w innych przypadkach to jest tylko marnowanie pieniędzy podatnika oraz czasu i energii urzędów. Bo domyślam się, że w tych urzędach, gdzie referenda są aktywne, niczym się ludzie nie zajmują, tylko tym, kiedy będzie referendum i ile uzbierali podpisów. A potem zaczyna się kampania referendalna, gdzie wszyscy angażują się jak w kampanii wyborczej. To zakłóca pracę urzędu, zaprząta głowę wszystkim pracownikom jednostek podległych. Tak się nie da skutecznie pracować. Może się pracuje, ale więcej energii pewnie idzie w całe to zamieszanie referendalne, co jest zupełnie niepotrzebne. Bo jak nie ma jakichś mocnych dowodów na to, że coś jest nie tak w samorządzie, no to po co to referendum? Wyłącznie dla zabawy w politykę. Szkoda czasu, energii i pieniędzy podatników.

W Zakopanem chętnie pokazują się czołowi politycy krajowi. W przeszłości Marian Krzaklewski rozpoczynał tu swoją kampanię „wołaniem spod Tatr". Były apele Jarosława Kaczyńskiego, Karola Nawrockiego, przemówienia Rafała Trzaskowskiego, także politycy lewicy pojawiali się na Krupówkach. Nie ciągnie pana do wielkiej polityki?
– Uważam za komfortową sytuację, że nie jestem związany z żadną partią. Burmistrz Zakopanego powinien przyjmować wszystkich, bo my jesteśmy miejscowością turystyczną, otwartą na wszystkich, i ja też to robię. A że pewnie przy okazji wyborów będą się tu pojawiać różni politycy, to tylko lepiej dla nas. Będziemy mogli zgłosić, jakie mamy potrzeby. A potrzeb mamy zawsze dużo.

W Zakopanem nie udało się do 31 sierpnia uchwalić planu ogólnego, zresztą tak samo, jak wielu innym samorządom.
– Bardzo niefortunne było to, że w całej Polsce ustawodawca postanowił ustalić jeden termin dla wprowadzenia planów dla wszystkich gmin. Nagle cała Polska zaczęła starać się o ich przygotowanie.

Gmin mamy około 2500. Teraz wszystkie starają się zrobić plany ogólne. A przecież liczba biur projektowych, mogących przygotować takie dokumenty w naszym kraju, jest ograniczona. Więc pojawił się już problem ze znalezieniem wykonawcy planu ogólnego. Dlatego znaczna część gmin ma duże opóźnienia we wprowadzaniu planu ogólnego. U nas ta sytuacja jest trudna. Każda propozycja w dokumencie urbanistycznym wiąże się z dużymi kontrowersjami, bo ziemia pod Tatrami ma znaczną wartość.

Czy to oznacza paraliż inwestycyjny pod Tatrami?
– Większość Zakopanego jest pokryta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, który obowiązuje. Na obszarze 90 procent terenów w mieście pod Tatrami nie będzie problemów z inwestowaniem. Ale faktycznie na dwóch obszarach w Zakopanem może wydarzyć się paraliż inwestycyjny, bo nie mamy tam planów. Miejscowy plan, który był projektowany jeszcze za poprzedniego burmistrza, nie objął ich. Chodzi o plan „Zakopianka" i plan „Kościeliska". To obszary w rejonie ulicy Kościeliskiej i zakopianki, czyli wjazdu do Zakopanego. Plan jest na razie w fazie analiz, w fazie uzgodnień. Mam ogromną nadzieję, że jesienią go damy do wyłożenia, żeby go ludziom pokazać. Wtedy będziemy musieli ogłosić konsultacje. Pytanie, co będzie się działo na tych konsultacjach, bo podejrzewam, że tych uwag będzie dużo do planu ogólnego. Na samym początku procedury była już możliwość składania uwag, wpłynęło ich 2500. To jest bardzo, bardzo dużo. No i teraz to jest oczywiste, że większość tych wniosków nie zostanie uwzględnionych jako teren budowlany.

Każdy chciałby móc budować u siebie, a teren zielony mieć u sąsiada. W rozporządzeniu jest jasno określone, co ma planista zrobić, jakie wskaźniki brać pod uwagę i tego się urbaniści trzymają. Więc tych terenów budowlanych, nie ma się co czarować, za dużo w Zakopanem nowych nie będzie.

Jak to się stało, że w części Zakopanego nie ma planu miejscowego. W poprzedniej kadencji nie pracowano nad tym?
– Za poprzedniej kadencji pracowano wiele nad tymi planami, natomiast nie udało się ich uchwalić. Proszę sobie wyobrazić, że poprzednim włodarzom udało się je wyłożyć dopiero w pierwszych dniach mojej kadencji, żeby dać mi w kość, żeby zrobiła się awantura. Plan był niedoskonały, wzbudzał wiele kontrowersji. Oczywiście mieszkańcy od razu mieli wiele uwag. Dyskusje na ten temat wciąż trwają.

A niesławne domy udające poidełka dla koni kiedy zostaną rozebrane?
– Zbudowano je na terenie zielonym, to jest samowola. Sąd na nasz wniosek to potwierdził. Zwróciliśmy się o klauzulę wykonalności i czekamy teraz na odpowiedź sądu. Gdy ją dostaniemy, to będziemy się wtedy zastanawiać, co dalej. Bo te domy powinny być fizycznie rozebrane.

Jednak nie chcę się wykazywać hurraoptymizmem, że jutro przyjdzie miasto i rozbierze samowolę. Rada miasta musi wcześniej zabezpieczyć środki na taką rozbiórkę. Jednak można się domyślać, że właściciel tych domów szuka możliwości odwołania. Jeśli dojdzie do rozbiórki tej samowoli, byłby to pierwszy taki przypadek po 1989 roku w Zakopanem. Wcześniej była taka sytuacja za PRL-u, gdy naczelnik miasta nakazał wyburzyć trzy domy.

Będzie pan ubiegał się o drugą kadencję na stanowisku burmistrza Zakopanego?
– To panie redaktorze, siądziemy i pogadamy za dwa lata, jak już będzie bliżej wyborów, bo dzisiaj się nad tym nie zastanawiam. Mamy tyle bieżących tematów do zrobienia.

Jak się ludziom spodoba nasz model zarządzania miastem, to niewykluczone, że będę jeszcze kandydował na drugą kadencję. Ale na ten moment, z racji, że się nie zajmuję polityką, to nie rozmyślam o tym. Robię swoje.

Rozmawiał Bartłomiej Kuraś

eprasa.pl 572223c797

FOT. MAREK PODMOKŁY / AGENCJA WYBORCZA.PL

Takiego prawa chce PSL

Słowo „inspekcja” tylko dla instytucji państwowych

Politycy Polskiego Stronnictwa Ludowego zgłosili postulat, by rząd przyjął przepisy, na podstawie których słów „inspekcja”, „inspektorat”, „inspektor” czy „inspektorka” będą mogły używać tylko instytucje państwowe.

Bartłomiej Kuraś

Wojewoda małopolski Krzysztof Jan Klęczar z Polskiego Stronnictwa Ludowego razem z posłanką PSL Urszulą Nowogórską rozpoczęli opracowywanie przepisów, na podstawie których uregulowane na poziomie krajowym ma być stosowanie słowa „inspekcja” i jego pochodnych, jak „inspektorat”, „inspektor”, czy „inspektorka”.

Postulat popiera także starosta tatrzański Andrzej Skupień.

NADUŻYCIA

Wojewoda nie kryje, że zgłoszona przez niego inicjatywa jest związana z ostatnimi protestami ekologicznej organizacji o nazwie Dolnośląski Inspektorat Ochrony Zwierząt.

– Jesteśmy organizacją o nazwie Dolnośląski Inspektorat Ochrony Zwierząt, społecznie działamy w obronie praw zwierząt – przedstawiał się podczas protestów Konrad Kuźmiński, prezes DIOZ.

Wojewoda małopolski nie zgadza się z wykorzystywaniem słowa „inspektorat” przez ekologów.

– Nie ma zgody na to, żeby ktoś swoim działaniem blokował normalne funkcjonowanie regionu, zastraszał organy władzy samorządowej, narażał na niebezpieczeństwo ludzi i zwierzęta, a także stwarzał zagrożenie w ruchu. Nie ma zgody państwa na to, żeby ktoś łamał prawo w imię budowania własnych zasięgów i popularności – mówi Krzysztof Jan Klęczar.

– Nie może być tak, że ktoś przyjeżdża sobie z innej części naszego państwa i będzie nam mówił w Małopolsce, jak mamy żyć i funkcjonować. Słowo „inspekcja” niestety zaczyna być nadużywane. Nie może być tak, że ktoś kupuje sobie coś, co przypomina mundur, pisze sobie „inspekcja” na plecach, a następnie zastrasza ludzi i wdziera im się do domu. Zwrócimy się, aby na poziomie krajowym unormować znaczenie słowa inspekcja – zapowiada.

Fiakrzy usiedli do negocjacji w siedzibie Tatrzańskiego Parku Narodowego, na których ustalono, że mogą wywieźć wozem konnym trasą w stronę Morskiego Oka jednorazowo najwyżej 10 dorosłych turystów.

Jeszcze na początku lat 90. limit wynosił 22 osoby, ale byli też tacy wozacy, którzy dokładając deski do siedzeń fasiągu, przewozili nawet ponad 30 osób. Od 1 września 2026 roku trasa dla koni została też skrócona do trzech kilometrów. A w rejon Morskiego Oka docierają też elektryczne busy Tatrzańskiego Parku Narodowego.

Fiakrzy boją się utraty licencji na wożenie do Morskiego Oka, bo to niezły zarobek. W szczycie sezonu liczyli po 100 zł od pasażera. Konie nad Morskim Okiem mają lżej niż dwie dekady temu, ale według obrońców praw zwierząt ciągle jest to dla nich wymagająca trasa. Jednak agresywna forma ostatnich protestów i towarzyszące im wielkie emocje, z epitetami pod adresem całej podhalańskiej społeczności, spowodowała, że starosta tatrzański zdecydował się zainteresować sprawą wymiar sprawiedliwości.

Nie ma zgody państwa na to, żeby ktoś łamał prawo w imię budowania własnych zasięgów i popularności

KRZYSZTOF JAN KLĘCZAR
Polskie Stronnictwo Ludowe

– Zakopiańska prokuratura wszczęła postępowanie sprawdzające w związku z podejrzeniem popełnienia szeregu przestępstw przez przedstawicieli Dolnośląskiego Inspektoratu Ochrony Zwierząt – poinformowała Aneta Hładki, szefowa prokuratury rejonowej w Zakopanem.

Sprawa dotyczy wypowiedzi, które miały paść 19 sierpnia, podczas urzędowego spotkania w siedzibie starostwa powiatowego w Zakopanem z przedstawicielami DIOZ oraz podczas kończącej je konferencji prasowej, a także treści opublikowanych później w serwisach społecznościowych przez przedstawicieli organizacji.

Rozmowy w urzędzie dotyczyły koni wykonujących przewozy turystów na trasie do Morskiego Oka.

WSZYSTKIE SPRAWY DIOZ

Zawiadomienie złożył starosta powiatu tatrzańskiego. Według treści dokumentu, w czasie spotkania miało dojść do znieważenia starosty tatrzańskiego oraz radnych powiatu tatrzańskiego podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych. Późniejsze publikacje w mediach społecznościowych miały natomiast zawierać wypowiedzi, godzące w dobre imię samorządowców.

Starosta w zawiadomieniu wskazał również na treści dotyczące górali podhalańskich, które ocenił jako nawoływanie do nienawiści na tle różnic etnicznych oraz publiczne znieważenie grupy ludności z powodu jej przynależności etnicznej.

– Zakres ewentualnej odpowiedzialności poszczególnych osób jest obecnie przedmiotem weryfikacji. Nikomu nie przedstawiono zarzutów – przekazała prok. Aneta Hładki z Prokuratury Rejonowej w Zakopanem. Dodała, że czynności sprawdzające obejmują analizę zawiadomienia i dołączonych do niego materiałów oraz uzupełnienie zawartych w nich informacji. Prokuratura, powołując się na dobro postępowania, nie ujawnia obecnie szczegółowego wykazu planowanych czynności.

Prokuratura odrębnie potraktowała zawiadomienie w zakresie możliwości popełnienia czynów, dotyczących m.in. nawoływania do nienawiści oraz publicznego znieważenia grupy ludności z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej, rasowej lub wyznaniowej. W tym zakresie sporządzono uwierzytelnioną kopię zawiadomienia wraz z załącznikami i zarejestrowano odrębną sprawę. Akta przekazano Prokuraturze Okręgowej w Nowym Sączu, z wnioskiem o przekazanie sprawy Prokuraturze Rejonowej w Muszynie.

Do tego spłonął wóz, którym poruszali się po Podhalu członkowie Dolnośląskiego Inspektoratu Ochrony Zwierząt. Policja zatrzymała dwóch sprawców, którzy przyznali się do winy, ale na razie nie ujawnia, kim są. W tej sprawie miejscowa prokuratura też prowadzi postępowanie.

Niezależnie od działań w Zakopanem, od niemal roku Prokuratura Okręgowa w Świdnicy prowadzi śledztwo, dotyczące działalności DIOZ oraz powiązanych z nim osobowo innych podmiotów. Jak przekazał rzecznik świdnickiej prokuratury Mariusz Pindera, działalność DIOZ jest w tym postępowaniu badana kompleksowo. Zabezpieczono m.in. dokumentację finansową i weterynaryjną, a prokuratorzy nadal ustalają, co stało się z odebranymi interwencyjnie zwierzętami.

W śledztwie prowadzonym przez świdnicką prokuraturę dołączono 15 spraw z innych prokuratur w całej Polsce. W ramach tych postępowań zarzuty przedstawiono dotychczas trzem osobom. Dotyczą one przestępstw, dotyczących przywłaszczenia oraz naruszenia miru domowego. Zarzuty odnoszą się do konkretnych przypadków odebrania zwierząt. ● 1 KR

eprasa.pl 572223c797

14-letnia Natalia umierała niedaleko komisariatu

Policjanci mają proces

Według prokuratury trzej policjanci z Kęt i Andrychowa dopuścili się zaniedbań w sprawie poszukiwań 14-letniej Natalii z Andrychowa. Dziewczynka zmarła 500 m od komisariatu.

Jarosław Sidorowicz

Przed sądem w Wadowicach rozpoczął się proces trzech policjantów oskarżonych o niedopełnienie obowiązków i zaniedbania w trakcie poszukiwań 14-letniej Natalii w 2023 roku. Oskarżeni to dwaj dyżurni z komisariatu w Andrychowie i Kętach oraz były komendant komisariatu w Andrychowie. Dwóch z nich (w tym były komendant) nie pracuje już w policji.

Sąd na wniosek obrony nie zgodził się na obecność dziennikarzy na sali rozpraw w trakcie, gdy oskarżeni składali wyjaśnienia. Nie wiadomo, czy przyznali się do zarzucanych im zaniedbań. W śledztwie wszyscy zaprzeczyli, by nie dopełnili obowiązków. Tylko jeden z nich zdecydował się złożyć wyjaśnienia. Pozostała dwójka oskarżonych odmówiła składania zeznań przed prokuratorem.

• **Andrychów. Miejsce odnalezienia 29 listopada 2023 r. poszukiwanej 14-letniej Natalii**

FOT. KONRAD KOZŁOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Nastolatka straciła przytomność. Okazało się, że miała krwiaka prawej i lewej półkuli móżdżku z krwawieniem podpajęczynówkowym

14-letnia Natalia zaginęła 28 listopada 2023 r. O tym, że źle się czuje, powiadomiła tatę, do którego zadzwoniła, prosząc go, żeby po nią przyjechał. Było po godz. 8. Natalia nie była w stanie powiedzieć ojcu, gdzie dokładnie jest. Potem straciła przytomność.

Ojciec zgłosił zaginięcie córki. Zadzwonił na numer 112, poszedł na andrychowską komendę, do szkoły i szpitali. Z jego relacji wynika, że reakcja policjantów była opóźniona, dwie i pół godziny czekał na posterunku w Andrychowie, prosząc o pomoc i namierzenie telefonu córki.

Policjanci przez kolejne godziny bagatelizowali zgłoszenie, sugerując np., by mężczyzna córki poszukał sam w okolicznej galerii handlowej. Przed godz. 13 opuścił komisariat, policjanci kazali mu pójść do domu, by zabezpieczył ubranie córki dla psa tropiącego.

Zanim na miejsce dojechał pies, a policjanci ruszyli zza biurka na poszukiwania dziewczynki, przyjaciel rodziny znalazł nieprzytomną Natalię obok baneru przy centrum handlowym. Lekarzom nie udało się jej uratować. Okazało się, że miała krwiaka prawej i lewej półkuli móżdżku z krwawieniem podpajęczynówkowym.

W akcie oskarżenia prokuratura zarzuca funkcjonariuszom, że źle zakwalifikowali zgłoszenie, nie nadali poszukiwaniom odpowiednio wysokiej rangi i nie zainicjowali działań, które pomogłyby ustalić okoliczności zdarzenia i odnaleźć nastolatkę. Nie wysłano patroli, które mogłyby przeszukać okolice, nie zarządzono od razu namierzania telefonu dziewczynki, by ustalić jej lokalizację.

Kolejna rozprawa w październiku.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34451921

INGA IWASIÓW znalazła klucz, który otwiera świat. O jej nowej powieści „Tobiasz i wielki liść" – książce o emeryturze, samotności, końcu pewnego świata i... króliku, który niespodziewanie wypełnia pustkę

ARTUR DOMOSŁAWSKI o legendarnym reporterze i „Operacji Masakra". Pióro, pistolet i srebrnolistne topole, czyli o tym, dlaczego niektóre reportaże stają się legendami

Dlaczego jesteśmy coraz bardziej zmęczeni i czy książki o wypaleniu naprawdę pomagają z niego wyjść?

Spotkanie Książkowego Klubu Książki, przegląd jesiennych nowości, kryminały i powieści z dreszczykiem oraz książki dla młodszych czytelników.

W sprzedaży, również z dostawą do paczkomatu

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl**

Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

1KR

eprasa.pl 572223c797

Szanownemu Panu

Andrzejowi Kuligowi

Prezesowi Zarządu Krakowskiego Parku Technologicznego

wyrazy żalu i głębokiego współczucia

z powodu śmierci

Taty

składa

Zarząd oraz Rada Nadzorcza Wodociągów Miasta Krakowa S.A.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34451947

Panu

Andrzejowi Kuligowi

Prezesowi Zarządu Krakowskiego Parku Technologicznego
Członkowi Rady Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie

Wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Ojca

składa

Prezydium, Rada i Pracownicy Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie

www.nekrologi.wyborcza.pl/34452040

KLEPSYDRA

CMENTARZ KOMUNALNY
I KREMATORIUM

INFOLINIA: 12 352 44 44
CMENTARZ: +48 502 930 185
KREMATORIUM: +48 502 930 170

Nowy zielony cmentarz | Pierwsza kwatera ekologiczna
Kolumbaria na urny | Kamieniarstwo i opieka nad grobami

www.cmentarzkrakow.pl | Kraków, ul. Wielogórska 16

34446626

Burmistrz Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna
działając zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. z 2026 r., poz. 399 z późn. zm.)
informuje,
że w dniu **11 września 2026 r.** wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu MiGU Muszyna i umieszczono na stronach internetowych Urzędu na okres 21 dni wykaz nieruchomości położonych w Muszynie, przeznaczonych do oddania w dzierżawę oraz wykaz nieruchomości położonych w Złockiem i Szczawniku, przeznaczonych do oddania w użyczenie.

Kraków/34451807

Zarząd Powiatu Wielickiego
na podstawie art. 35 ust. 1 ustawyz dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tj.: Dz.U.2026.399)
informuje, że w dniach
od 11.09.2026 r. do 02.10.2026 r.
w siedzibie Starostwa Powiatowego w Wieliczce, na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego zamieszcza się wykaz nieruchomości Powiatu Wielickiego przeznaczonych do użyczenia. Wykaz obejmuje lokal znajdujący się w piwnicy budynku przy ul. Niepołomskiej 26G w Wieliczce o pow. 102,00 m2, położony na działce ewid. nr 1427/4 położonej w Wieliczce, obręb 0002. Szczegółowe informacje o nieruchomości zamieszczono w wykazie.

Kraków/34451992

AU-01-6.6740.4.41.2025.ABO Kraków,

OBWIESZCZENIE PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA O WYDANIU ZEZWOLENIA NA REALIZACJĘ INWESTYCJI DROGOWEJ

Na podstawie art. 49 i art.10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1691) w związku z art. 11f ust. 3 Ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311)

Prezydent Miasta Krakowa
zawiadamia, że

w dniu **08.09.2026r., została wydana decyzja nr 23/6740.4/2026, znak: AU-01-6.6740.4.41.2025.ABO, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: Rozbudowa drogi gminnej nr 602232K klasy L (ul. Józefa Sawy-Calińskiego) od km 0+029,58 do km 0+477,11 wraz z infrastrukturą techniczną: budowa sieci kanalizacji deszczowej, budowa kanału technologicznego, rozbiórka i budowa sieci oświetlenia, rozbiórka, budowa i przebudowa sieci elektroenergetycznej, rozbiórka i budowa sieci gazowej, rozbiórka i budowa sieci telekomunikacyjnej, rozbiórka i budowa sieci wodociągowej, obręb 0023 NH-23, obręb 0025 NH-25, jedn. ewid 126103_9 Nowa Huta w miejscowości Kraków, Gmina Miejska Kraków**

Projektowana inwestycja planowana jest do realizacji na niżej wymienionych działkach ewidencyjnych, które znajdują się:

1. **między liniami rozgraniczającymi teren w granicach projektowanego pasa drogi gminnej**; wyznaczonego na podstawie art. 11f ust. 1 pkt 2 specustawy *(w odniesieniu do nieruchomości, które podlegają podziałowi – przed nawiasem podano numer działki, która powstanie w wyniku zatwierdzenia podziału i będzie przeznaczona pod drogę, w nawiasie podano numer działki przed podziałem)*:
   – 60/9 (60/5), 60/11 (60/8), części dz. nr 57/1 i 402 obr. 23 Nowa Huta
   – 62/8 (62/3), 88/1 (88), 89/1 (89), 101/3 (101/1), 101/5 (101/2), 101/6 (101/2), 115/1 (115), 130/1 (130), 134/1 (134), 183/1 (183), części dz. nr 135 obr. 25 Nowa Huta
2. **w terenie objętym obowiązkiem budowy i przebudowy sieci uzbrojenia terenu**, zgodnie z art. 11f ust. 1 pkt 8 lit. e specustawy *(w odniesieniu do nieruchomości, które podlegają podziałowi – przed nawiasem podano numer działki, która powstanie w wyniku zatwierdzenia podziału i będzie przeznaczona pod drogę, w nawiasie podano numer działki przed podziałem)*:
   – 56, 57/1, 57/2, 58/2, 58/5, 58/6, 402 obr. 23 Nowa Huta
   – 62/9(62/3), 88/2(88), 89/2(89), 99/3, 101/7(101/2), 115/2(115), 130/1(130), 130/2(130), 134/2(134), 183/2(183) obr. 25 Nowa Huta
3. **w terenie objętym obowiązkiem budowy i przebudowy zjazdów**, zgodnie z art. 11f ust.1 pkt 8 lit. h specustawy *(w odniesieniu do nieruchomości, które podlegają podziałowi – przed nawiasem podano numer działki, która powstanie w wyniku zatwierdzenia podziału i będzie przeznaczona pod drogę, w nawiasie podano numer działki przed podziałem)*:
   – 57/2, 58/4, 58/5, 58/6, 59, 60/10(60/5), 60/12(60/8), 61/1 obr. 23 Nowa Huta
   – 88/2(88), 89/2(89), 99/7 obr.25 Nowa Huta
4. **w terenie objętym obowiązkiem i terminem rozbiórki istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania oraz tymczasowych obiektów budowlanych**, zgodnie z art. 11f ust. 1 pkt 8 lit. c specustawy *(w odniesieniu do nieruchomości, które podlegają podziałowi – przed nawiasem podano numer działki, która powstanie w wyniku zatwierdzenia podziału i będzie przeznaczona pod drogę, w nawiasie podano numer działki przed podziałem)*:
   – 56, 57/1, 57/2, 58/2, 58/5, 58/6, 402 obr.23 Nowa Huta
   – 62/9(62/3), 88/2(88), 89/2(89), 99/3, 99/7, 100/2, 101/7(101/2), 115/2(115), 116, 134/2(134), 183/2(183) obr. 25 Nowa Huta

Decyzja zawiera rozstrzygnięcia w zakresie udzielenia zezwolenia na realizację ww. inwestycji drogowej, w tym w szczególności dotyczące ustalenia: linii rozgraniczających teren budowanej drogi gminnej nr 602232K klasy L; obowiązku budowy sieci uzbrojenia terenu, obowiązku budowy lub przebudowy zjazdów; obowiązku dokonania rozbiórki istniejących obiektów nieprzewidzianych do dalszego użytkowania; zatwierdzenia podziału nieruchomości; oznaczenia nieruchomości, które stają się własnością właściwej jednostki samorządu terytorialnego lub Skarbu Państwa; zatwierdzenia projektu zagospodarowania terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego; określenia szczególnych warunków zabezpieczenia terenu budowy i prowadzenia robót budowlanych; określenia szczegółowych wymagań dotyczących nadzoru na budowie oraz określenia terminu wydania nieruchomości położonych w liniach rozgraniczających teren planowanej inwestycji na 121 dzień od dnia, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej stanie się ostateczna.

Strony postępowania mogą zapoznać się z treścią decyzji w Wydziale Architektury i Urbanistyki Urzędu Miasta Krakowa, ul. Mogilska 41, 31-545 Kraków od poniedziałku do piątku w godzinach pracy urzędu. Zaleca się wcześniejsze uzgodnienie terminu spotkania telefonicznie pod numerem telefonu (0-12) 616-81-02

Od ww. decyzji służy stronom odwołanie do Wojewody Małopolskiego ul. Basztowa 22, 31-156 Kraków, za pośrednictwem Wydziału Architektury i Urbanistyki Urzędu Miasta Krakowa, ul. Mogilska 41, 31-545 Kraków, adres do doręczeń elektronicznych organu (AE:PL-44247-71066-ISSHB-24), w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Zgodnie z art. 11g ust. 1a specustawy odwołanie strony od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera zarzuty odnoszące się do tej decyzji, określa istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazuje dowody uzasadniające to żądanie.

Nadmienia się, że zgodnie z art. 63 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego podania (żądania, wyjaśnienia, odwołania, zażalenia) wnosi się na piśmie, za pomocą telefaksu lub ustnie do protokołu. Podania utrwalone w postaci elektronicznej wnosi się na adres do doręczeń elektronicznych lub za pośrednictwem konta w systemie teleinformatycznym organu administracji publicznej. Jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, podania wniesione na adres poczty elektronicznej organu administracji publicznej pozostawia się bez rozpoznania.

Wyjaśnia się, że doręczenie ww. decyzji uważa się za dokonane w dniu odbioru decyzji przez wnioskodawcę, a dla pozostałych stron po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia, tj. ukazania się niniejszego obwieszczenia o wydaniu ww. decyzji, zgodnie z art. 49 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego.

W odwołaniu od decyzji strony mogą złożyć wniosek o przeprowadzenie przez organ II instancji postępowania wyjaśniającego w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy.

Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania. Z dniem doręczenia Prezydentowi Miasta Krakowa oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Informuje się, że obwieszczenie Prezydenta Miasta Krakowa podlega zamieszczeniu na tablicy ogłoszeń urzędowych Urzędu Miasta Krakowa oraz w urzędowym publikatorze teleinformatycznym Biuletynie Informacji Publicznej UMK, a także w prasie lokalnej.

Ww. przepis zobowiązuje także organ wydający decyzję do przesłania zawiadomienia o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu na adres określony w katastrze nieruchomości. Doręczenie zawiadomienia na adres wskazany w katastrze nieruchomości jest skuteczne.

Kraków/34451824

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl /newslettery

wyborcza.pl

KRL 1

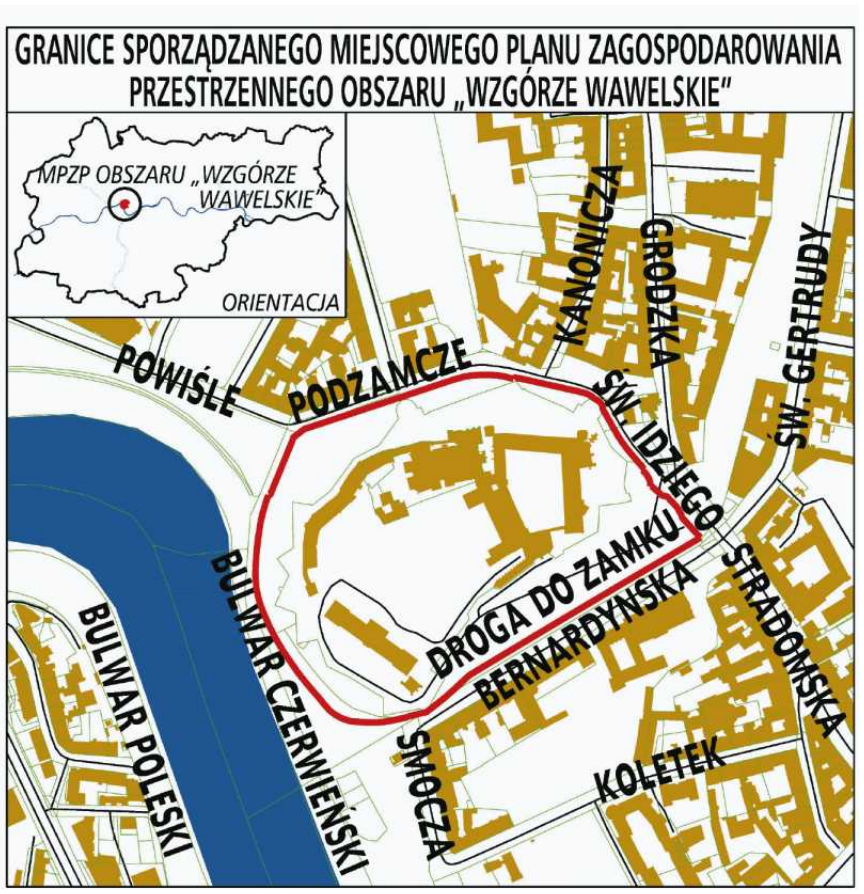
eprasa.pl 572223c797

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OGŁOSZENIE z dnia 11 września 2026 r.

o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru

„Wzgórze Wawelskie”

Na podstawie art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) oraz art. 39 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 46 pkt 1 i art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.)

ZAWIADAMIAM

o podjęciu przez Radę Miasta Krakowa uchwały nr LVIII/1232/26 z dnia 27 sierpnia 2026 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „**Wzgórze Wawelskie**” oraz o możliwości składania wniosków do tego planu miejscowego.

Granice obszaru objętego planem szczegółowo określa załącznik graficzny.

Zgodnie z art. 17 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 54 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, każdy ma prawo złożenia wniosku do projektu planu miejscowego.

Wnioski należy składać wyłącznie na **FORMULARZU** w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 9 października 2026 r.**

FORMULARZ składa się w formie papierowej lub elektronicznej. Wzór **Formularza** jest zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne* (w zakładce *WZORY)* oraz udostępniony w Wydziale Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Krakowa na dzienniku podawczym (adres: ul. Mogilska 41). Można go przesłać poprzez e-doręczenia. Formularz dostępny jest również w formie elektronicznej – można do przesłać online. LINK: *Formularz pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego – Krakowski Portal Usług Miejskich*

W przypadku poczty elektronicznej – maile z formularzem należy kierować na adres: *wnioski-bp@um.krakow.pl*

Forma papierowa obejmuje:

- złożenie formularza na dziennikach podawczych zlokalizowanych w budynkach Urzędu Miasta Krakowa,
- wysłanie formularza drogą pocztową na adres: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Planowania Przestrzennego, ul. Mogilska 41, 31-545 Kraków.

Szczegółowych informacji oraz pomocy w wypełnieniu formularza udziela projektant w godzinach pracy Urzędu Miasta Krakowa – Wydział Planowania Przestrzennego oraz w ramach dodatkowego dyżuru, w godz. 16:00-17:00 w dniu 21 września 2026 r., w siedzibie Rady i Zarządu Dzielnicy I Stare Miasto, przy ul. Rynek Kleparski 4 w Krakowie.

UWAGA: Liczy się data wpływu do tut. urzędu, a pisma niespełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpoznania.

W przypadku składania wniosku za pomocą poczty elektronicznej, e-doręczeń konieczne jest podpięcie wypełnionego FORMULARZA jako załącznik stanowiący wniosek do projektu planu.

Informuję, że:

1. Złożenie formularza stanowić będzie odpowiedź na niniejsze Ogłoszenie.
2. Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 unijnego ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (tzw. RODO) administratorem danych osobowych jest Prezydent Miasta Krakowa z siedzibą Pl. Wszystkich Świętych 3-4, 31-004 Kraków. Z administratorem możesz się skontaktować listownie (adres jw.) lub drogą elektroniczną – adres e-mail: bp.umk@um.krakow.pl.
3. Składający formularz ma prawo do żądania od administratora dostępu do podanych danych osobowych, ich sprostowania, ograniczenia przetwarzania.
4. Podane dane osobowe będą przetwarzane do czasu załatwienia sprawy, dla potrzeb której zostały zebrane, a następnie będą przechowywane przez 25 lat, po czym zostaną przekazane do Archiwum Narodowego w Krakowie.
5. Składający formularz ma prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
6. Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym i ma charakter obowiązkowy. Konsekwencją niepodania danych osobowych jest pozostawienie formularza bez rozpoznania.
7. Podstawę prawną przetwarzania danych osobowych stanowią przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
8. Dane kontaktowe inspektora ochrony danych – adres pocztowy – jw., e-mail: iod@um.krakow.pl.

Wykaz wniosków wraz z propozycją ich rozpatrzenia i uzasadnieniem zostanie sporządzony przed rozpoczęciem konsultacji społecznych.

Kraków/34451665

| Całodobowe wsparcie i doradztwo

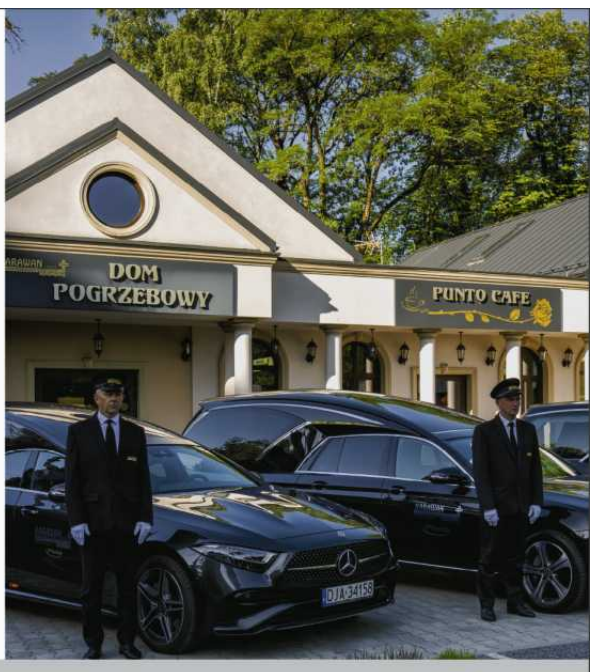
Dbamy o godne pożegnanie w każdej cenie

- Kompleksowe usługi pogrzebowe
- Rozliczenia bezgotówkowe
- Transport krajowy i międzynarodowy
- Własne krematorium
- Organizacja styp i pożegnań

KARAWAN GRUPA FIRM POGRZEBOWYCH
TRADYCJE OD 1981 ROKU

Punkty Obsługi Klienta
10 lokalizacji w Krakowie

- ul.Rakowicka 26A 12 222 00 30
- ul. Sieroszewskiego 5B 12 686 61 45
- ul. Bieżanowska 24 12 656 21 11
- ul. Reduta 3B 12 222 50 49
- ul. Rakowicka 33A 12 421 89 83
- ul. Dolnych Młynów 3 12 632 11 22
- ul. Wrocławska 8 12 631 77 95
- ul. Ćwiklińskiej 10 606 793 279
- Cm.Batowice 12 413 63 46
- Cm.Grębałów 12 645 14 35
- Krakowskie Krematorium
- ul. Wielogórska 12 413 33 33

KRAKOWSKIE KREMATORIUM
tel. 12 413-33-33
biuro@kremacja-krakow.pl

30-398 Kraków, ul. Wielogórska 20
Gwarantujemy:
bezpieczeństwo i profesjonalizm | duży wybór urn | możliwość przechowania po kremacji

Zapraszamy do współpracy firmy pogrzebowe

Kraków/34446647

W sprzedaży!

SPONSOR WYDANIA
MÖLLER'S OMEGA-3

TEMAT NUMERU:

JAK SIĘ DOGADAĆ Z DORASTAJĄCYM DZIECKIEM

oraz:
- Agresja nastolatka. Co za nią stoi
- Matki z ADHD
- Orzeczenia i opinie. Sprawdź, co należy się w szkole

żyć lepiej psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na wysokieobcasy.pl/zyclepiej

1 KRL

eprasa.pl 572223c797

CO JEST GRANE

Nocne zwiedzanie fortu, przejażdżka Fiatem 125

Weźże „Zajrzyj do Huty”

Ile schronów kryją podziemia Nowej Huty? Czy do Fortu Dłubnia można wejść wieczorem? Muzeum Krakowa zachęca, by między 18 a 20 września „Zajrzeć do Huty”.

Marta Gruszecka

Inicjatywa od 17 lat na stałe wpisuje się w kalendarz kulturalnych imprez nowohuckich. Organizatorem akcji jest Muzeum Nowej Huty, oddział Muzeum Krakowa, które zaprasza do współpracy liczne instytucje działające na terenie dzielnicy i jej mieszkańców, chcących opowiedzieć o swojej Małej Ojczyźnie. W ostatnich latach w projekt angażują się też lokalni przedsiębiorcy.

Co w tegorocznym programie? Spacery, wycieczki autokarowe (w tym zabytkowymi pojazdami), wyprawy rowerowe, gry terenowe, warsztaty dla dzieci i rodzin, zajęcia sportowe, zabawy podwórkowe, pokazy filmowe, wykłady dotyczące Nowej Huty, wygłaszane przez specjalistów w różnych dziedzinach, zwiedzanie niedostępnych na co dzień miejsc, przejażdżki samochodami z PRL-u, spotkania z mieszkańcami Nowej Huty i świadkami historii.

– W tym roku po raz pierwszy będzie można zwiedzić otwartą główną wystawę stałą Podziemnej Nowej Huty zatytułowaną „Schrony w Nowej Hucie – dziedzictwo zimnej wojny”, która prezentowana jest na osiedlu Szkolnym 22 – zaprasza Muzeum Krakowa.

Zaproszenie obejmuje też m.in. galerię mistrzejowickiego Klubu Mirage OKKNG (os. Bohaterów Września 26). Tutaj będzie można zobaczyć zbiorową wystawę „GreenArt Nowa Huta”, na którą składają się prace wykonane w ogrodach Nowej Huty podczas pleneru malarskiego inspirowanego techniką spontanicznego rysowania miasta „na żywo”.

W klubie obejrzymy również wystawę „Świat namalowany akwarelami” Wojciecha Pająka z obrazami przedstawiającymi również architekturę Nowej Huty. Z przewodnikiem będzie można zwiedzić m.in. Dworek Jana Matejki, oddział Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie (Wańkowicza 25) oraz Galerię Huta Sztuki (os. Górali 5), gdzie obecnie prezentowana jest wystawa artystów związanych z Nową Hutą pt. „Odczytywanie kolekcji”.

Dla tych, którzy lubią zwiedzanie z przygodami, idealną propozycją na weekend będzie nocne zwiedzanie Fortu 49a Dłubnia (18 września o godz. 18-20). – Gdy zapada zmrok, ten surowy obiekt odsłania swoje najbardziej tajemnicze oblicze – snopy światła latarek przecinają ciemność, sklepienia toną w głębokich cieniach, tworząc klimat, którego nie sposób doświadczyć w ciągu dnia. Dzięki współpracy z Zarządem Budynków Komunalnych w Krakowie w ramach promocji Twierdzy Kraków zapraszamy na wyjątkowe zwiedzanie, podczas którego poczujecie magię dawnych czasów. Przewodnik Tomasz Mierzwa przeprowadzi Was przez mroczne, podziemne korytarze oraz potężny XIX-wieczny blok koszarowy – zaprasza Fundacja Rozwoju i Popularyzacji Turystyki Kulturowej „Poza Szlakiem”. Organizatorzy proszą o zabranie ze sobą latarek i założenie wygodnego obuwia. Cena zwiedzania to 30 zł; zapisy za pośrednictwem strony pozaszlakiem.org.pl.

• **Dawne kino Światowid - siedziba Muzeum Nowej Huty** FOT. KONRAD KOZŁOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

W Nowej Hucie frajdę znajdą też miłośnicy motoryzacji. Fundacja Promocji Nowej Huty zaprasza na przejazdy zabytkowymi pojazdami retro floty (Fiat 125, Lada 2101, Fiat 126, Nysa, UAZ, Żuk, Autosan H9), połączone ze zwiedzaniem budynku Z Centrum Administracyjnego dawnej Huty im. Lenina (Ujastek 1). Na trasie obejrzymy m.in. sale konferencyjne, marmurowe klatki schodowe, gabinety dyrektorskie, skarbiec oraz schron dowodzenia. Cena zwiedzania to 80-90 zł (dorośli) i 40 zł (dziecko poniżej 7 lat), zapisy poprzez stronę fundacjanh.org/pl (18 września o godz. 18). ●

Weekend „Zajrzyj do Huty” zaplanowano 18-20 września. Program na muzeumkrakowa.pl.

Słowiańskie boginie, wiedźmy i arystokratka Marcelina Czartoryska

Jesień w Willi Decjusza

Zapraszamy na wystawę „Somnium” Karoliny Skorek.

Marta Gruszecka

Willa Decjusza świętuje w tym roku 30-lecie ponownego otwarcia budynku dla mieszkańców Krakowa. Z tej okazji zaprasza między innymi na nową wystawę multidyscyplinarnej artystki Karoliny Skorek. Kobieta łączy w swojej twórczości fotografię, malarstwo cyfrowe i grafikę warsztatową.

Prace prezentowane w Willi Decjusza powstały na przestrzeni kilku lat, część z nich artystka stworzyła właśnie tutaj podczas rezydentury.

• **„Cassandras Dream”, Karolina Skorek** FOT. KAROLINA SKOREK

Uzdrowicielki na fotografiach

– Karolina Skorek tworzy inscenizowane obrazy, w których duże znaczenie mają światło, kompozycja i symbol. Sama określa swoje realizacje jako ciemne obrazy nasycone symbolami. Widać w nich zainteresowanie malarstwem europejskim, ale również filmowym sposobem opowiadania historii, a główną rolę zajmują w nich kobiety. Są wśród nich postacie młode i stare, silne i kruche, budzące niepokój, emanujące spokojem albo świadome własnej siły – mówi Michał Małecki z działu komunikacji Willi Decjusza. Artystka chętnie przedstawia kobiety z mitologii – słowiańskie boginie, duchy, uzdrowicielki, wiedźmy czy zjawy.

– Postacie na fotografiach Karoliny Skorek wyłaniają się z ciemności, a światło prowadzi wzrok ku gestom, twarzom i rekwizytom, którym artystka nadaje symboliczne znaczenie. Każda scena jest precyzyjnie zbudowana. Fotografia służy tu nie tyle rejestrowaniu rzeczywistości, ile tworzeniu opowieści czerpiących z mitologii, malarstwa dawnych mistrzów, pamięci i doświadczenia kobiecości – dodaje Małecki.

Tarot spotyka chrześcijaństwo

Dla artystki ważny jest nie tylko temat przedstawianych prac, ale również światło. – Karolina Skorek odwołuje się do światłocienia znanego z twórczości dawnych mistrzów, takich jak Caravaggio i Guida Reni. W cyklu „Lux et Umbra” zestawia tę tradycję z symboliką tarota, archetypami jungowskimi, alchemią oraz motywami przedchrześcijańskimi – mówi Małecki. Tytuł wystawy artystki „Somnium” oznacza sen lub marzenie senne. – W cyklu „Dreamscapes” Skorek zajmuje się wewnętrznymi krajobrazami snu, podświadomością i pamięcią. Na wystawie w Willi Decjusza w jednym miejscu zebraliśmy prace z różnych okresów twórczości artystki, co pozwala zobaczyć powracające przez lata zainteresowania Karoliny Skorek, ale również kierunek, w którym rozwijał się jej język wizualny. Rezydencja w Willi Decjusza przyniosła jednak coś jeszcze. W świecie mitologicznych figur pojawiła się kobieta, która naprawdę mieszkała w tym domu – dodaje Małecki.

(Nie)znana Czartoryska

Kobieta, o której mowa, to Marcelina Czartoryska, niegdysiejsza właścicielka Willi Decjusza. Pianistka, uczennica i przyjaciółka Fryderyka Chopina, oraz filantropka, była jedną z ważnych postaci życia artystycznego XIX-wiecznego Krakowa. W budynku przy obecnej ulicy 28 Lipca 1943, 17a, stworzyła salon, w którym spotykali się artyści, pisarze, naukowcy, przedstawiciele arystokracji. Podczas rezydencji artystycznej w Willi Decjusza Karolina Skorek postanowiła przyjrzeć się biografii właścicielki. Kim byłaby dziś Marcelina Czartoryska? Komu by pomagała, w jakie sprawy byłaby zaangażowana? Czy nadal tworzyłaby w Krakowie tak ważną przestrzeń dla sztuki?

– Spotkanie z Marceliną podczas rezydencji miało dla mnie osobisty wymiar. Gdy po raz pierwszy weszłam do Sali Czartoryskiej, miałam wrażenie, że dawna właścicielka Willi spogląda na mnie z portretu, z pewnym dystansem. Wraz z kolejnymi dniami spędzonymi tu na pracy moje odczucie zaczęło się jednak zmieniać. Z czasem zaczęłam dostrzegać w twarzy Marceliny coraz więcej łagodności, a nawet uśmiech. Nie próbuję odtworzyć Marceliny takiej, jaką znamy z portretów i biografii. Interesuje mnie raczej możliwość spojrzenia na nią z dzisiejszej perspektywy i zadania pytań, na które źródła historyczne nie dają prostych odpowiedzi. Kim byłaby Marcelina, gdyby żyła współcześnie? Jak korzystałaby ze swojej niezależności i pozycji? W jakie sprawy chciałaby się angażować? Czy jej dom nadal byłby miejscem skupiającym artystów, intelektualistów i ludzi szukających rozmowy? – zastanawia się Karolina Skorek. ●

„Somnium” Karoliny Skorek w Willi Decjusza (Sala im. Lubomirskich) do 18 października. O ekspozycji i artystce na willadecjusza.pl

1KR

eprasa.pl 572223c797

Kraków

TŁUMACZENIE: MAŁGORZATA WRZESIŃSKA

DUNCAN MACMILLAN

LUDZIE, MIEJSCA I RZECZY

REŻYSERIA:
ANNA ROKITA

Ppremiera:
19 WRZEŚNIA 2026

SPEKTAKLE:
18, 20 WRZEŚNIA
16, 17, 18 PAŹDZIERNIKA

Teatr Bagatela

Prawa autorskie Agencja Dramatu i Teatru ADiT
Licencja na wystawienie utworu została wydana przez Stowarzyszenie Autorów ZAIKS

TEATR „BAGATELA" IM. TADEUSZA BOYA-ŻELEŃSKIEGO – INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Kraków/34450685

eprasa.pl 572223c797

CO JEST GRANE

Latem chodziliśmy do kina

Imponujące Kinobranie

Za cel postanowiliśmy sobie pobicie wszelkich kinobraniowych rekordów – mówi z dumą Wojtek Kampa z Kina Pod Baranami.

• **Widzowie na festiwalu chętnie oglądali też starsze filmy, np. „Amelię" w reż. Jeana-Pierre'a Jeuneta z 2001 r.** FOT. GUTEK FILM

ROZMOWA Z
WOJTKIEM KAMPĄ
z Kina Pod Baranami

MARTA GRUSZECKA: 20. Letnie Tanie Kinobranie dobiegło końca. Hasłem tegorocznego festiwalu było „Najlepsze Lato Ever". Czy frekwencja tego dowiodła?
WOJTEK KAMPA: W naszych statystykach przoduje tydzień drugi, którego hasłem było „Lato spotkań". Pokazywaliśmy wówczas np. „Chungking Express" Wong Kar Waia, „Father Mother Sister Brother" Jima Jarmuscha czy „La Grazia" Paolo Sorrentino. Film tego reżysera, „Wielkie piękno", był niekwestionowanym liderem tegorocznej edycji. Jedynym filmem, który jak refren powtarzał się przez kolejne tygodnie tych wakacji.

Kolejne miejsca na podium należą do filmów: „Drama", „Projekt Hail Mary", „Hamnet" i „Perfect Days". Bardzo dużą popularnością cieszyły się również klasyki, które pokazywaliśmy w paśmie Kultowe Kinobranie – tutaj największe powodzenie miał film Wima Wendersa „Paryż, Teksas", dalej „Nienawiść", „Spragnieni miłości", wspomniany „Chungking Express" i „Amadeusz".

Nie ma wakacji bez Kinobrania, demokratycznego festiwalu filmowego

W programie Kinobrania uwzględniliście pokazy pod chmurką, m.in. w ogrodzie Muzeum Manggha. Pogoda i widzowie dopisali?
– Jak najbardziej! Pokazy w Muzeum Manggha cieszą się nieprzerwaną popularnością. Najchętniej oglądanym filmem była „Drama". Jak co roku, publiczność dopisała na pokazie inaugurującym kino plenerowe – tym razem pokazaliśmy „Wielkie piękno". Widzowie chętnie oglądali też starsze filmy, czyli „Amelię", „Amadeusza" i obie części „Kilera".

Zainaugurowaliśmy również pokazy w przestrzeni Wesoła Immersive przy Kopernika, gdzie dzięki uprzejmości gospodarzy, udało nam się stworzyć bardzo przyjemną przestrzeń do seansów plenerowych. Tam pokazaliśmy na przykład „Climax" Gaspara Noe czy tak rzadko pokazywany w polskich kinach „Berling Calling" Hannesa Stöhra. Małą tradycją stały się też pokazy niespodzianki, którymi kończymy sezon plenerowy. To zawsze przedpremiery na dobre rozpoczęcie nowego sezonu kinowego. Podczas 20. Kinobrania pokazaliśmy film „Tony" o Anthonym Bourdainie, który spotkał się z bardzo ciepłym przyjęciem naszej publiczności.

Sprawdziłam ubiegłoroczne statystyki – 602 seanse, 176 filmów, 80 razy w kinie. Jak festiwalowe liczby przedstawiały się w tym roku?
– Za cel postanowiliśmy sobie pobicie wszelkich kinobraniowych rekordów. Nasz festiwal trwał 10 tygodni, czyli 70 dni, mieliśmy 736 seanse, pokazaliśmy 203 filmy w rekordowych 5 lokalizacjach oraz 21 miejscach partnerskich w całym Krakowie.

Przyzwyczailiście nas, widzki i widzów, że nie ma wakacji bez Kinobrania. Macie już plany na kolejną edycję?
– Dosyć wysoko ustawiliśmy sobie poprzeczkę w tym roku i z pewnością będziemy próbowali ją podnieść przy okazji kolejnego festiwalu. Mamy jeszcze kilka asów w rękawie i pomysłów na przyszły rok.

Stale obserwujemy to, co widzowie i widzki lubią oraz chcą w wakacje oglądać. Letnie Tanie Kinobranie jest właśnie tym – demokratycznym festiwalem filmowym. Chcemy, by ewoluował wraz z naszą publicznością, zmieniał się i był możliwie jak najlepszą propozycją na lato w mieście. W tym roku naszą myślą przewodnią było „Najlepsze Lato Ever" – chcieliśmy dać zastrzyk dobrej energii na cały zbliżający się rok i mamy nadzieję, że to się udało. To jedna rzecz, która jest w DNA festiwalu i nigdy się nie zmieni. ●

Rozmawiała Marta Gruszecka

Szczegółowy program Kina Pod Baranami, organizatora Kinobrania, jest dostępny na stronie kinopodbaranami.pl.

Zagraj z Kantorem w teatr

Cricoteka zaprasza na jesienną grę

Czy sztuka Tadeusza Kantora wciąż inspiruje młode pokolenie? Za co polskiego artystę cenią Francuzi?

Marta Gruszecka

Cricoteka poszukuje śladów twórczości Tadeusza Kantora na różne sposoby. Jednym z nich jest projekt „Gra z Kantorem", który zadebiutował w 2018 roku jako projekt artystyczno-badawczy. Od 2023 roku odbywa się w Cricotece festiwal zestawiający idee Kantora ze współczesnymi twórcami teatralnymi.

– Analizujemy recepcję twórczości Tadeusza Kantora oraz prezentujemy ją jako żywe źródło inspiracji dla kolejnych pokoleń eksperymentalnych artystów i artystek z całego świata. „Gra z Kantorem" pokazuje realny wpływ Cricot 2 na dzisiejszy kształt teatru i sztuk wizualnych – mówi Małgorzata Kmita-Fugiel z Cricoteki.

Artysta w gablocie?

Ubiegłoroczna edycja była poświęcona Rumunii. Tym razem we współpracy z Narodowym Starym Teatrem im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie zespół kieruje wzrok ku Francji. „Gra z Kantorem: Francja" to spotkanie z trzema ważnymi postaciami współczesnej sceny francuskiej: Gisèle Vienne, Philippe'em Quesne'em i Nach.

– Od pierwszego wyjazdu do Paryża w 1947 roku Tadeusz Kantor odwiedzał Francję wielokrotnie. W latach 70. spektakl „Umarła klasa" stał się nad Sekwaną wielką sensacją artystyczną i sprawił, że francuskie środowisko intelektualno-artystyczne pokochało go bezgranicznie. Twórczość Kantora do dzisiaj omawiana jest na francuskich uniwersytetach i w szkołach artystycznych. Czy jednak wciąż rezonuje? Artystki, dziennikarki i krytycy zafascynowani Kantorem w latach 80. i 90. doświadczyli jego spektakli na własnej skórze; podziwiali je bezpośrednio z widowni. Jak polski twórca żyje dziś w wyobraźni artystów i artystek, którzy nigdy nie widzieli jego prac na żywo lub pamiętają je jedynie z perspektywy nastoletnich widzów? – zastanawia się Dorota Semenowicz, kuratorka „Gry z Kantorem".

Podkreśla, że tegoroczna edycja festiwalu pyta nie o przeszłość, lecz o teraźniejszość. – Czy Francja zamknęła polskiego artystę w muzealnej gablocie, czy też stanowi on wciąż żywą inspirację? Jakim impulsem był i pozostaje dla współczesnych francuskich twórczyń i twórców?

Tegoroczna edycja festiwalu pyta nie o przeszłość, lecz o teraźniejszość

Rave z Kantorem

Pierwszą artystką zaproszoną do Krakowa jest Gisèle Vienne – choreografka, reżyserka, lalkarka i artystka wizualna, jedna z najbardziej rozpoznawalnych postaci współczesnej europejskiej sceny. W Cricotece obejrzymy „Sketches of Crowd #8" – kameralną wersję jej głośnego spektaklu „Crowd", stworzoną specjalnie z myślą o tej przestrzeni. Troje wykonawców: Sophie Demeyer, Theo Livesey i Katia Petrowick pojawi się w intensywnej, fizycznej kompozycji, w której obecność i nieobecność stają się równie ważne, jak ruch.

– To trzyosobowa etiuda badająca mechanizmy tłumu, samotności i rave'owej obecności, która powstała jako refleksja nad izolacją w czasie pandemii – mówi kuratorka.

Co łączy Vienne z Kantorem? Obie praktyki artystyczne wyrastają z zainteresowania materialnością ciała, przedmiotu i scenicznej przestrzeni, a także z nieufności wobec oczywistych sposobów przedstawiania rzeczywistości. „Gra z Kantorem: Francja" nie jest jednak próbą odtwarzania przeszłości. To pytanie o to, jak twórczość Kantora funkcjonuje dzisiaj i czy wciąż może być żywym impulsem dla kolejnych pokoleń artystów.

Kolejna odsłona „Gry z Kantorem" w listopadzie 2026 roku i marcu 2027 roku. ●

Cricoteka zaplanowała „Grę z Kantorem" na 18 i 19 września. Bilety w cenie 50-70 zł i program są dostępne na stronie cricoteka.pl. Po spektaklu 18 września odbędzie się spotkanie z Gisèle Vienne prowadzone w języku angielskim.

1KR

eprasa.pl 572223c797

wyborcza

WROCŁAW
TYGODNIK

Piątek, 11 września 2026 | Redaktor prowadzący **Leszek Frelich**

wroclaw.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: wroclaw@wyborcza.pl

Teatr

O tych spektaklach będzie głośno w Polsce

„Kościuszko", „Deus sex machina", „Krwawe gody" czy „Mąż i żona" – to spektakle wrocławskich teatrów, których nie można przegapić.

Katarzyna Mikołajewska

Z końcem wakacji wrocławskie teatry wracają do repertuarowego grania. Warto przy tej okazji nadrobić zaległości z ubiegłych sezonów, a widzowie mogą liczyć także na kilka ciekawie zapowiadających się przedstawień premierowych.

Kilka tytułów oraz terminów jest już znanych – pozostaje rezerwować miejsca i czekać na nowe teatralne perełki.

Kościuszko bohaterem musicalu w Teatrze Muzycznym Capitol

Zgodnie z wieloletnią praktyką Teatr Muzyczny Capitol zaprasza widzów na początku sezonu na premierę na dużej scenie. Tym razem będzie to „Kościuszko", musical wyreżyserowany przez Konrada Imielę (odpowiedzialnego również za scenariusz i teksty piosenek), z muzyką Grzegorza Rdzaka, choreografią Jacka Gębury, kostiumami Anny Chadaj i scenografią Justyny Elminowskiej oraz projekcjami przygotowanymi przez Agatę i Piotra Bartosów.

Na scenie zobaczymy w tytułowej roli Rafała Kozoka, a jako Ludwika Sosnowska partnerować mu będzie Ewa Szlempo-Kruszyńska. W obsadzie nie zabraknie również innych dobrze znanych i cenionych przez wrocławską publiczność aktorek i aktorów Capitolu, a wśród nich m.in.: Emose Uhunmwangho, Albert Pyśk, Bartosz Picher, Klaudia Waszak, Dawid Suliba, Justyna Woźniak, Tomasz Leszczyński, Katarzyna Granecka, Magdalena Szczerbowska i Elżbieta Kłosińska.

W opisie spektaklu czytamy: „Musical o Tadeuszu Kościuszce to brawurowa opowieść o bohaterze swoich czasów, uwikłanym w wielką historię i wpływającym na pokoleniowe zmiany. Nieczęsto się zdarza, aby idee jednego człowieka łączyły przemiany ustrojowe na różnych kontynentach, przenikały do świadomości ludzi o odmiennym pochodzeniu i stawały się zrozumiałym językiem ponad wszelkimi podziałami."

Premierę zaplanowano na 3 października 2026, a w sprzedaży są bilety na wiele kolejnych terminów – aż do 24 stycznia.

Czy roboty nas pokochają?

Na otwarcie sezonu w WTW Agnieszka Jakimiak i Mateusz Atman przygotowują spektakl na podstawie reportażu Ewy Stusińskiej „Deus sex machina. Czy roboty nas pokochają?". Twórcy sięgali już po inną książkę tej autorki, gdy pracowali nad „Miłą robótką" w Teatrze im. Aleksandra Fredry w Gnieźnie – przedstawieniem o seksualności i wolności w kontekście transformacji społecznej w Polsce z początku lat 90.

• **Rafał Kozok, odtwórca roli Tadeusza Kościuszki w spektaklu wrocławskiego Teatru Muzycznego Capitol** FOT. RAFAŁ GAWROŃSKI

Z końcem wakacji wrocławskie teatry wracają do repertuarowego grania

Wrocławski spektakl „Deus sex machina" oparty jest na prawdziwych historiach i porusza kwestie relacji pomiędzy człowiekiem a robotem oraz poszukiwania bliskości i więzi z maszyną obdarzoną sztuczną inteligencją.

Na scenie wraz z aktorkami i aktorem WTW (w obsadzie Anna Błaut, Zina Kerste, Anna Kulińska-Kieca, Emilia Łuczak, Ewa Niemotko, Dominika Probachta, Magdalena Taranta, Tomasz Taranta, Lina Wosik) wystąpi seks-lalka Emma. Muzykę skomponowała Teoniki Rożynek, wideo przygotowała Aleksandra Ołdak, za kostiumy odpowiedzialna jest Nina Sakowicz, a za choreografię An Szopa.

Spektakl składa się z dwóch części, a tak Mateusz Atman opisuje sposób pracy, który został przyjęty przez duet reżyserski: – Nasze spektakle powstają w wyjątkowy sposób, bo razem z Agnieszką je piszemy i razem reżyserujemy. W „Deus sex machina" chcieliśmy sprawdzić, na ile w tym współautorskim modelu jest możliwy gest autorski. Dlatego tym razem widzowie w cenie jednego biletu zobaczą dwa spektakle. Obydwie części wieczoru inspirowane są prawdziwymi historiami. Spektakl premierowy odbędzie się już 11 września 2026, a przed premierą zachęcamy do lektury wywiadu z Agnieszką Jakimiak i Mateuszem Atmanem.

4 premiery i moc jubileuszowych wydarzeń w Pantomimie

Po intensywnej pracy w ubiegłym sezonie Wrocławski Teatr Pantomimy nie zwalnia tempa i zapowiada 4 premierowe przedstawienia. Tuż przed wakacjami odbył się finał konkursu na debiut reżyserski w Pantomimie. Zwyciężył Piotr Sędkowski, a jego spektakl „Figure X", inspirowany motywami z powieści Philipa K. Dicka „Czy androidy śnią o elektrycznych owcach?" oraz kultowego filmu Ridleya Scotta obejrzymy w wersji work-in-progress już 25 i 26 września 2026.

Na listopad zaplanowana została premiera spektaklu „Krwawe gody" w reżyserii Radosława Rychcika, inspirowana dramatem hiszpańskiego poety Federica García Lorci oraz filmem Carlosa Saury. W kolejnych miesiącach spektakle we wrocławskiej Pantomimie przygotują także Weronika Szczawińska oraz Piotr Ratajczak.

Wrocławski Teatr Lalek zaprasza do zabawy

Na pierwszą premierę Wrocławskiego Teatru Lalek przyjdzie młodszym i starszym widzom poczekać nieco dłużej, bo aż do grudnia, natomiast w samym teatrze od wakacji dzieje się bardzo dużo. Funkcję p.o. dyrektorki artystycznej objęła Agata Kucińska, wieloletnia aktorka WTL, ale również reżyserka i pedagożka Wydziału Lalkarskiego wrocławskiego AST. Kierowniczką literacką została – także związana od wielu lat z WTL – Katarzyna Krajewska. Zespół powiększył się o nową pedagożkę teatru – Monikę Reks, która ma na koncie udane współprace z Wrocławskim Teatrem Lalek w zakresie prowadzenia warsztatów dla najmłodszych widzów.

Premierą grudniową będzie spektakl złożony z piosenek skomponowanych przez Grzegorza Mazonia, dobrze znanych z przedstawień WTL – „Słoń mi na ucho nadepnął". Przeniesie nas do świata pięciolinii wypełnionego nutami, dźwiękami oraz emocjami, które towarzyszą tworzeniu i odbieraniu muzyki.

W kolejnych miesiącach wrocławskie Lalki zaproszą widzów na przedstawienia w reżyserii Katarzyny Szyngiery na podstawie książki „Nierożec" Marca-Uwego Klinga z ilustracjami Astrid Henn oraz na wyreżyserowany przez Radosława Kasiukiewicza spektakl „Wystarczy być" – będzie to inscenizacja książki Toona Tellegena „Nie każdy umiał się przewrócić".

Wyjątkowy gość w Instytucie Grotowskiego

Instytut im. Jerzego Grotowskiego organizuje w dniach 9-10 października 2026 wydarzenie, którego bohaterem oraz gościem specjalnym będzie wybitny twórca współczesnego teatru – Eugenio Barba. Założyciel Odin Teatret odwiedzi Wrocław, by wspólnie z wrocławską publicznością świętować swoje 90. urodziny. W ramach wydarzenia jubileuszowego zaplanowano pokazy najnowszego spektakli Odin Teatret „Chmury Hamleta", spotkanie z reżyserem, pokazy filmu dokumentalnego „Sztuka niemożliwego. Długa podróż Eugenia Barby i OdinTeatret" oraz doświadczenie VR „Pokój wspomnień".

16 wariantów tego samego spektaklu

Michał Zadara reżyseruje w Teatrze Polskim we Wrocławiu komedię Aleksandra Fredry „Mąż i żona". Choć w dramacie występuje tylko 5 postaci, w spektakl zaangażowanych jest dziewięcioro aktorów – będą występować w różnych konfiguracjach, by ostatecznie stworzyć 16 wariantów tego samego spektaklu. Na pierwszą osobę, która obejrzy wszystkie 16 wersji „Męża i żony" czeka prezent – zaproszenie na wszystkie premiery w Teatrze Polskim we Wrocławiu do końca dyrektorowania przez Michała Zadarę.

Reżyser przenosi akcję dramatu do współczesności i zapowiada: – Pod warstwą humoru kryje się bardzo psychologiczna historia o poszukiwaniu sensu, momentami zbliżająca się do dramatu psychologicznego jak „Sceny z życia małżeńskiego" Ingmara Bergmana".

Premierowe spektakle odbędą się 25 i 26 września 2026. ●

eprasa.pl 572223c797

Nie tylko afera z Barbarą Mróz-Gorgoń

PiS chciał promować Polskę pączkami

Honorarium dla Barbary Mróz-Gorgoń za przygotowanie strategii promującej Polskę wygląda okazyjnie przy trylogii, jaką zafundował podatnikom PiS. Za jego rządów zamówiono aż trzy osobne opracowania wizerunkowe, sowicie za nie płacąc. Wszystkie poszły do kosza.

Marcin Rybak
Karolina Kijek

Poszukiwania sposobu na promocję Polski w świecie trwają od ponad dwudziestu lat. W tym roku pojawiła się szansa, że plany wreszcie wyjdą poza papier. W styczniu 2026 roku powstała 156-stronicowa „Strategia Marka Polska", a pół roku później premier Donald Tusk powołał jej autorkę Barbarę Mróz-Gorgoń na stanowisko rządowego pełnomocnika do spraw promocji Polski. Od 1990 roku wielu o nim mówiło, ale żaden rząd go nie utworzył.

Jednak po kilku tygodniach wybuchła afera wokół raportu „Polaków portret własny", który – jak opisaliśmy w „Wyborczej" – Mróz-Gorgoń sama z siebie napisała w trakcie pracy nad „Strategią Marka Polska". Tyle że niechlujnie i przy użyciu sztucznej inteligencji, więc w raporcie roiło się od błędów.

Opozycja błyskawicznie ukuła chwytliwe hasło o „bublu z AI za 200 tysięcy złotych z naszych podatków", choć na felerne opracowanie nie wydano z publicznej kasy ani złotówki.

Polityczna wrzawa skutecznie przykryła merytoryczną strategię opłaconą przez resort sportu i turystyki.

Mróz-Gorgoń zawarła w nim szczegółowy program promocji kraju, podparła go analizą zagranicznych wzorców i oszacowała trzyletni budżet.

Dodała też ostrzeżenie: konkurencja w walce o inwestorów i turystów nie śpi, a Polska stoi w miejscu.

Cały projekt kosztował 179 tysięcy złotych. Jak ustaliliśmy, Mróz-Gorgoń za swoją pracę nad strategią (a nie pełnym błędów „Polaków portretem własnym") dostała 60 tysięcy złotych.

PĄCZKI, ZŁE MEDIA I „OŚRODKI WYWIERANIA WPŁYWU"

Honorarium dla autorki nowej strategii wygląda okazyjnie przy trylogii, jaką zafundował podatnikom PiS. Za rządów partii Jarosława Kaczyńskiego zamówiono aż trzy osobne opracowania wizerunkowe, wydając na nie łącznie blisko 200 tys. zł.

Najpierw, w 2016 roku, Ministerstwo Spraw Zewnętrznych wydało 20 tys. zł na 24-stronicowy zestaw wytycznych pod hasłem „Ujednolicone zasady komunikacji marki Polska". Później, w 2017 roku, zapłaciło Fundacji Republikańskiej 98,4 tys. zł za dokument „Kierunki promocji Polski na lata 2017-2027".

Jego autorzy twardo przekonywali w opracowaniu, że gorszy wizerunek Polski na świecie – jako „państwa o niecałkowicie ugruntowanej demokracji" – to żaden efekt działań rządzących, lecz wynik wrogiej aktywności „niektórych krajowych, unijnych i pozaunijnych ośrodków wywierania wpływu". Wskazano chociażby na „światowy rynek mediów (w tym społecznościowych)", który – zdaniem autorów – pozostawał pod wpływem zagranicznych grup kapitałowych realizujących politykę obcych mocarstw.

Prawdziwe osobliwości kryły się jednak w sekcji poświęconej promocyjnym „wydarzeniom flagowym". Obok obchodów stulecia niepodległości, Konkursu Chopinowskiego czy targów IT, Republikanie wpadli na pomysł uczynienia Tłustego Czwartku jednym z filarów polskiej marki.

Na potrzeby promocji „tłusty czwartek" został nawet nazwany „świętem". Opisano je z powagą jako „związane z kalendarzem katolickim, mocno obecne w polskiej tradycji", które łatwo można wykorzystać za granicą, bo byłoby „korzystne dla lokalnego biznesu".

Aby absolutnie nikt nie miał żadnych wątpliwości, jak wygląda ta nowa broń wizerunkowa, wątek zilustrowano w raporcie grafiką pączka, i to w czterech różnych ujęciach.

Według wizji autorów po dekadzie promowania kraju pączkami i odpierania zagranicznych spisków medialnych (czyli w 2027 roku), Polska miała stać się oazą bezpieczeństwa, innowacji i „stabilnych wartości".

Koncepcja Republikanów ani nigdy nie wpłynęła pod obrady Rady Ministrów, ani nie stała się oficjalnym programem rządowym. Formalnie przyjął ją jedynie Międzyresortowy Zespół do spraw Promocji Polski za Granicą.

Po dwóch miesiącach, czyli na początku 2018 roku, Ministerstwo Spraw Zagranicznych zamówiło kolejny dokument, tym razem u warszawskiej agencji public relations. Za „Markę Polskę – koncepcję" zapłacono 78,7 tysiąca złotych.

Jego autorzy – podobnie jak autorzy wcześniejszych opracowań – podkreślili, że należy stworzyć spójny system i zaproponowali powołanie pełnomocnika rządu do spraw marki Polska. Podobnie jak Mróz-Gorgoń w swojej strategii, dorzucili uwagę, że inne kraje skutecznie dbają o swoje interesy, podczas gdy nasz kraj stoi z tym w miejscu.

„Akcje promocyjne – takie, jakich w Polsce ciągle nie mamy – prowadzone są w większości krajów świata – napisali. – Promują swoje interesy narodowe i starają się wywierać wpływ na zagraniczną opinię publiczną dążąc do tego, by ich głos był słyszany, a stanowisko w kluczowych kwestiach zrozumiałe."

27 lutego 2018 roku międzyresortowy zespół przyjął również dokument.

Jak się okazało, zrobił to na swoim ostatnim posiedzeniu – kilka miesięcy później został rozwiązany.

Opracowanie wylądowało w szufladzie.

POWTÓRKI W RAPORTACH O MARCE POLSKI

Co ciekawe, gdy zestawimy dokument Mróz-Gorgoń z dwoma opracowaniami zamówionymi za rządów PiS, czyli w 2017 i 2018 roku, to widać, że diagnozy i propozycje są w wielu miejscach te same.

We wszystkich jest mowa o tym, że potrzeba spójnej strategii promocyjnej, zarządzanej i koordynowanej przez jeden ośrodek. Republikanie proponują „międzyresortowy zespół", a dwa pozostałe opracowania – specjalne biuro.

Wszędzie powtarza się też koncepcja przekazu dotyczącego gospodarki, nauki, innowacyjności i nowych technologii, turystyki czy kultury. Każdy z dokumentów podkreśla również konieczność regularnej oceny rezultatów promocji.

Wszystkie trzy opracowania – pisane przecież przez różne osoby – zbiegają się nawet w warstwie pojęciowej. Wymieniają dokładnie te same cztery cechy, które powinny się kojarzyć z Polską: ma być innowacyjna, inspirująca, przyjazna i otwarta.

TWÓRCZE NAPIĘCIE I SPRĘŻYNA

W swojej pracy Mróz-Gorgoń stawia diagnozę: „Polska marka wymaga systematycznego, ponadpartyjnego, długoterminowego zaangażowania (minimum 10–20 lat) na poziomie rządowym, biznesowym i społecznym. Badania pokazały, że Polacy nie są przeciwni działaniom brandingowym – są przeciwni ich słabej realizacji."

Takich działań było już co niemiara. Pierwszą w ogóle próbę przygotowania planu promocji Polski w świecie podjął rząd SLD w 2003 roku. Instytut Marki Polskiej – działający przy Krajowej Izbie Gospodar-

eprasa.pl 572223c797

czej – wynajął Wally'ego Olinsa, speca od budowania marek państw, który po roku pracy przedstawił koncepcję określoną jako „creative tension", czyli „twórcze napięcie".

Uznał, że siła naszego kraju bierze się z „pozornie przeciwstawnych cech".

„Polska jest częścią Zachodu, ale rozumie również Wschód; Polacy są pełni pasji i idealistyczni, ale także praktyczni i zaradni; polski charakter cechuje ambicja, ale też praktyczna przyziemność" – pisał.

Znalazł też słabość, która brzmi jak trafna diagnoza polskiej polityki promocyjnej.

„Dla Polaków rzeczą bardzo trudną wydaje się wspólna praca na rzecz wspólnego celu – uznał. – Praca w Polsce z polskimi organizacjami może być niebywale frustrująca ze względu na te ciągłe marnotrawne i niepotrzebne tarcia."

Potwierdzenie tych słów przyszło szybko. Gdy w 2005 roku Ministerstwo Spraw Zagranicznych, które też uczestniczyło w projekcie, zaproponowało rządowi jego realizację – szacowaną na 12 mln zł – resort gospodarki postawił veto. Ministerialny konflikt o to, kto ma rządzić polską promocją, uśmiercił wizję Olinsa.

Gdy pod koniec 2008 r., w czasie pierwszych rządów PO-PSL, za tworzenie nowego planu wzięła się międzyresortowa Rada Promocji Polski, jej „Ramowa Strategia Promocji Polski do 2015 r." też nie została przyjęta jako program rządowy.

Nawet w MSZ nikt nie udawał, że powstało coś przełomowego. Dokumentowi zmieniono nazwę na „Kierunki Promocji Polski", bo był zbyt ogólny, by nazywać go strategią. Badaczka Magdalena Raftowicz-Filipkiewicz, która się z nim zapoznała, zwróciła uwagę, że „nosi znamiona wersji roboczej". Nie miał daty sporządzenia, listy autorów, bibliografii.

• Zakupiony przez Polską Fundację Narodową jacht „I Love Poland", który miał promować Polskę, zdjęcie z 2018 r.
FOT. BARTOSZ BAŃKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Jest to bardzo ramowy program – przyznał bez ogródek wiceminister spraw zagranicznych Paweł Wojciechowski, wyliczając, że brakuje tematycznych programów promocji przemysłu, rolnictwa, turystyki czy kultury.

W 2013 roku Radosław Sikorski, ówczesny szef MSZ, zaprosił do pracy nad marką Polski specjalistów z agencji marketingowych. Za 46,7 tys. zł rozwinęli myśl Olinsa o „twórczym napięciu" i zaproponowali nowy motyw: „Polska zasila" – zaangażowaniem, wyobraźnią, przedsiębiorczością.

Sugerowali zmianę perspektywy – ludzie powinni być w centrum. Jeśli pokazywać miejsca, to przez doświadczenie spotkania z Polakami. Alpy mogą być wyższe i piękniejsze od Tatr, ale oscypków i góralі nikt nie podrobi.

Dokument z myślą przewodnią „Polska zasila" też trafił do szuflady, do tego przy nowym logo doszło do spektakularnego zwarcia. W czerwonej sprężynie – miała być uosobieniem skumulowanej energii i gotowości do skoku – krytycy widzieli kilka kresek. Po fali ogólnopolskich drwin uznano, że sprężyna symbolem Polski nie będzie.

Na potrzeby promocji „tłusty czwartek" został nawet nazwany „świętem". Opisano je z powagą jako „związane z kalendarzem katolickim, mocno obecne w polskiej tradycji", które łatwo można wykorzystać za granicą, bo byłoby „korzystne dla lokalnego biznesu"

NIK O BRAKU PROMOCJI POLSKI

Ile kosztowały same papierowe koncepcje dotyczące promocji kraju? Trudno powiedzieć.

Z wyliczeń Najwyższej Izby Kontroli wynika, że tylko w latach 2013–2018 wydano na nie co najmniej 243,8 tys. zł (z czego 197 tys. zł za rządów PiS). Prawdziwy rachunek idzie w miliardy: NIK szacuje, że tylko w latach 2010–2015 na rozproszone i pozbawione wspólnego mianownika działania promocyjne jedynie w dziedzinie gospodarki poszło ok. 2,2 mld zł.

Z kolei według Henryki Bochniarz z Konfederacji Pracodawców Lewiatan na różne działania promocyjne wydajemy jako kraj miliard złotych rocznie. Dla porównania, budżet na trzyletni program promocji zaproponowany w strategii Mróz-Gorgoń oszacowano na 520–670 mln zł.

O tym, że potrzeba spójnego pomysłu, pisze od lat NIK. Analizując promocję kraju w różnych obszarach, inspektorzy wpisują do protokołów te same wnioski: to chaotyczna samowolka, a kompetencje ministerstw się nakładają.

„Promocja realizowana była w ramach kilkunastu, niejednokrotnie nakładających się, programach, planach, strategiach oraz instrumentach promocji – podsumowywał NIK już w 2006 roku. – Sytuacja ta prowadziła do dekoncentracji środków finansowych oraz braku koordynacji działań".

NIK niezmiennie zaleca, aby zbudować system od zera, postawić na jedną wizję, powierzyć koordynację wyspecjalizowanemu podmiotowi. W kolejnych raportach pokontrolnych powtarzają się też efekty tych zaleceń – czyli ich brak.

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34451951

BURMISTRZ SIECHNIC

ogłasza na dzień 20 października 2026 r. rokowania na sprzedaż następującej nieruchomości

dz. nr 607/8 obręb Radwanice, o pow. 0,0179 ha, KW nr 18022 cena wywoławcza: **44.750,00 zł netto;** zaliczka: **4.475,00 zł**

Przeznaczenie w MPZP: zabudowa jednorodzinna, zabudowa w układzie szeregowym, bliźniaczym i wolnostojącym

Rokowania odbędą się 20 października 2026 r. w Sali sesyjnej na III piętrze Urzędu Miejskiego w Siechnicach, ul. Jana Pawła II 12, 55-011 Siechnice. Terminy przeprowadzonych nieskutecznych przetargów: I przetarg 10.03.2026 r., II przetarg 09.06.2026 r.
Warunkiem przystąpienia do rokowań jest złożenie pisemnego zgłoszenia, które należy składać w zamkniętych i opisanych kopertach (dane uczestnika/ IMIĘ I NAZWISKO LUB DANE FIRMY/ wraz ze wskazaniem nieruchomości, której dotyczy zgłoszenie – tj. nr działki, miejscowość) w Kancelarii Urzędu Miejskiego w Siechnicach, ul. Jana Pawła II 12, 55-011 Siechnice, w terminie do 13 PAŹDZIERNIKA 2026 r. r. do godziny 15.00, z dopiskiem NIE OTWIERAĆ!
Warunkiem uczestnictwa w rokowaniach jest wpłacenie zaliczki najpóźniej do 13 PAŹDZIERNIKA 2026 r. na konto Gminy Siechnice.

Pełna treść ogłoszenia dostępna jest w siedzibie Urzędu Miejskiego w Siechnicach na tablicy ogłoszeń oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Siechnice i stronie internetowej Gminy Siechnice. Szczegółowe informacje można uzyskać w pok. nr 213 Urzędu Miejskiego w Siechnicach, ul. Jana Pawła II 12, tel. +48 71 786 09 37.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34451979

GAZETA wyborcza

DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi • Ogłoszenia Nekrologi

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl
nekrologi@wyborcza.pl

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34451964

rok założenia 1959

OGŁOSZENIE W SPRAWIE WYBORU BIEGŁEGO REWIDENTA

Rada Nadzorcza Spółdzielni Mieszkaniowej "Metalowiec" we Wrocławiu, przy ul. Inżynierskiej 17

działając na podstawie § 29 Statutu Spółdzielni **zaprasza uprawnione podmioty do składania ofert na przeprowadzenie badania sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2026, 2027 oraz sporządzenia sprawozdania z badania sprawozdań finansowych z tego okresu.**

I. Oferta powinna zawierać:

- informacje o wpisie do rejestru biegłych rewidentów, wpisie na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych;
- oświadczenie o spełnieniu przez podmiot oraz biegłego rewidenta ustawowo określonych warunków do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym sprawozdaniu finansowym;
- cenę netto i brutto za badanie sprawozdania finansowego oraz sporządzenie sprawozdania z badania sprawozdania finansowego za 2026r., 2027r.
- określenie składu zespołu przeprowadzającego badanie , z wyszczególnieniem osób posiadających uprawnienia biegłego rewidenta;
- projekt umowy,
- termin zakończenia badania sprawozdania finansowego wraz z przekazaniem sprawozdania z badania sprawozdania finansowego za 2026r.,2027r. (preferowany termin to odpowiednio do 20.04.2027r., 20.04.2028r.).

Oferty należy złożyć z adnotacją „Oferta na badanie sprawozdania finansowego za 2026,2027 rok" w sekretariacie Spółdzielni Mieszkaniowej "Metalowiec" z siedzibą w Wrocław , ul. Inżynierska 17, przesłać drogą elektroniczną na adres e-mail: **sekretariat@metalowiec.wroclaw.pl** w terminie do 9 października 2026 roku do godz. 14.00.

W wypadku przesłania ofert pocztą, za datę złożenia oferty uważa się dzień dostarczenia przesyłki do SM "Metalowiec".

Zastrzega się prawo swobodnego wyboru oferty, jak również prawo odstąpienia od wyboru oferty bez podania przyczyny i ponoszenia jakichkolwiek skutków prawnych i finansowych.

Poniżej podajemy dane liczbowe za 2025r.:
- Suma bilansowa – 119 857 423,72 zł.
- Przychody ze sprzedaży – 81 714 379,90 zł.
- Przeciętne średnie zatrudnienie na 31.08.2026 to 138 osób.

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34451859

urząd miejski wrocławia

Prezydent Wrocławia

informuje,

że wykaz nieruchomości lokalowych przeznaczonych do sprzedaży na rzecz najemców w obrębie: Plac Grunwaldzki, Stare Miasto, Południe, Pilczyce został wywieszony 10.09.2026 r. na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia – budynek przy ulicy Zapolskiej 4, pierwsze piętro/ podstawa prawna art. 35. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r. poz. 399, 875 i 912).

Wykaz dostępny jest również na stronie internetowej pod adresem: www.bip.um.wroc.pl.

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34451968

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Cichy Kącik"
Osiedle Staromiejskie

z siedzibą we Wrocławiu przy ul .Wysokiej 8/10, tel. 71/342-58-50

w dniu 16.09.2026 r. ogłasza:

PRZETARG USTNY OTWARTY O WYSOKOŚĆ CZYNSZU ZA NAJEM LOKALU UŻYTKOWEGO:

	Adres lokalu	Powierzchnia całkowita m^2	Godzina przetargu	w a d i u m zł
1	ul. Grabiszyńska 26	42,13	10:00	3 500,00
2	ul. Grabiszyńska 9/A2	65,50	10:20	4 500,00
3	Ul. Kołłątaja 34	110,00 w tym piwnica 38,50	10:40	6 000,00

W w/w lokalach użytkowych możliwa jest branża dowolna przy uwzględnieniu zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danego obszaru z zastrzeżeniem branż: gry hazardowe (z wyłączeniem zakładów bukmacherskich i gier losowych), sex shop, agencja towarzyska, artykuły kolekcjonerskie – dopalacze, hałaśliwa działalność usługowa, zakład pogrzebowy lub produkcyjny.

Przedmiotem przetargu jest wartość netto 1 m^2 powierzchni użytkowej, która nie obejmuje podatku VAT. Przystępujący do przetargu zobowiązany jest do wpłacenia wadium do dnia przetargu w wysokości j.w. przelewem na konto bankowe Osiedla Staromiejskiego PKO BP Oddział 3 we Wrocławiu Nr 47 1020 5242 0000 2602 0156 5001, złożenia oferty wraz z określeniem branży, propozycją stawki czynszu za 1m^2 pow. użytkowej, kopią dowodu wpłaty wadium oraz kopią dokumentów założycielskich firmy w zamkniętej kopercie w siedzibie Administracji Osiedla przy ul. Wysokiej 8/10 we Wrocławiu, jak również do zapoznania się z Regulaminem Przetargu i wzorem umowy najmu.

Przetarg odbędzie się w dniu 16.09.2026r.
w w/w godzinach przy ul. Wysokiej 8/10 w pok. nr 1.

Oferty należy składać do dnia przetargu do godziny 9.00 w Administracji Osiedla przy ul. Wysokiej 8/10. pok. nr 17.

Informacje na temat przedmiotu przetargu można uzyskać w siedzibie Administracji Osiedla Staromiejskiego , tel.71/343-22-25, adres j.w.

Zastrzegamy sobie prawo swobodnego wyboru oferty oraz odwołania lub unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

eprasa.pl 572223c797

Śledztwo w sprawie znieważenia zwłok

Zamienione zwłoki i nielegal

Nikt nie potrafił mi wytłumaczyć, co się stało i gdzie jest ciało mojej mamy. Zrozumiałem, że doszło do zamiany. Na własną rękę musiałem ustalić, z kim mamę zamienili – opowiada „Wyborczej" czytelnik.

Jessica Krysiak

• **Ekshumacja odbyła się już następnego dnia po ujawnieniu pomyłki. – Na miejscu nie było nikogo z sanepidu, parafii, ani właściciela zakładu pogrzebowego – wspomina pan Maciej** FOT. MACIEJ

Pan Maciej przyjechał do krematorium Zakładu Pogrzebowego Litwinowicz, żeby pożegnać matkę. W kaplicy, po otwarciu trumny, zobaczył jednak ciało zupełnie innej kobiety. – Wybiegłem na korytarz i zacząłem krzyczeć: „Gdzie jest moja mama?! Co się tu dzieje?!" – wspomina.

Dla niego pomyłka była oczywista: zupełnie inne rysy twarzy, brak pieprzyka, inna postura. Zgadzały się tylko ubrania, które sam wcześniej zostawił w biurze zakładu.

Pracownik próbował go przekonywać, że ciało po śmierci się zmienia. Pan Maciej poprosił więc o odsłonięcie zwłok i wskazał kolejne różnice: brak blizny po cesarskim cięciu, a przede wszystkim brak śladu po PEG-u, który dwa dni wcześniej założono jego matce w szpitalu do żywienia. Po tym pracownik zrezygnował z dalszych tłumaczeń.

Do sytuacji doszło w czerwcu w Garbcach pod Żmigrodem. Sprawę jako pierwsza opisała „Nowa Gazeta Trzebnicka", do której mężczyzna zgłosił się po zdarzeniu.

„Wyborczej" opowiada, że wezwał do zakładu pogrzebowego policję i zawiadomił prokuraturę w Trzebnicy, ale niewiele to dało. Młodzi funkcjonariusze po raz pierwszy mieli do czynienia z taką sytuacją.

Sam zaczął więc ustalać, co się wydarzyło. – Skoro pracownik nie potrafił mi wytłumaczyć, co się stało i gdzie jest moja mama, uznałem, że muszę zacząć od podstaw. Wiedziałem, że najprawdopodobniej doszło do zamiany, więc poprosiłem o listę kobiet w wieku 70-80 lat, które w ostatnich dniach trafiły z trzebnickiego szpitala do tego zakładu – opowiada pan Maciej.

Tym sposobem zawęził krąg osób, których ciała mogły zostać zamienione i dotarł do rodziny kobiety, której pogrzeb odbył się pięć dni wcześniej. Zadzwonił do jej córki i poprosił o przyjazd do krematorium. Ta na miejscu od razu rozpoznała w trumnie swoją matkę. Przeżyła szok, bo była przekonana, że już rodzicielkę pochowała.

Pan Maciej musiał szybko powiadomić rodzinę i przyjaciół, że pogrzeb zaplanowany na następny dzień zostaje odwołany, bo ciało jego mamy zaginęło.

Mama pana Macieja zmarła 27 maja w Szpitalu im. Św. Jadwigi Śląskiej w Trzebnicy. Placówka ma podpisaną umowę, że ciała są przewożone do chłodni prowadzonej przez Zakład Pogrzebowy Litwinowicz w Garbcach, 35 km dalej.

Syn miał dwa dni na wybranie zakładu pogrzebowego, który dokona pochówku. Zdecydował, że skoro ciało zabrał zakład Litwinowicz, to z nimi zawrze umowę, tym bardziej że mają też swoje biuro w Trzebnicy.

– W momencie, kiedy umiera ktoś bliski, nikt nie ma głowy do porównywania ofert. Trzeba iść do urzędu stanu cywilnego, załatwić akt zgonu, zgody, uruchomić całą procedurę pochówku. To formalności, które należy zrobić od razu, a człowiek jest w ogromnej traumie. Nie myśli racjonalnie, nie analizuje, nie sprawdza ofert zakładów, czy któraś jest 200 zł tańsza czy droższa. Po prostu zleca się realizację usługi tam, gdzie już jest ciało – tłumaczy.

ZAKŁAD POGRZEBOWY WSKAZUJE WINNEGO: TO PRZEZ RODZINĘ

Skontaktowaliśmy się z właścicielem zakładu pogrzebowego, Grzegorzem Litwinowiczem.

– Jedynym błędem z naszej strony było to, że dopuściliśmy rodzinę, która sama chciała ubrać ciało swojej mamy. Gdyby to robili nasi pracownicy, nie byłoby problemu – przekonuje.

Według niego pracownik zakładu – na prośbę rodziny – na chwilę odszedł na bok, a w tym czasie córka zmarłej zerwała znacznik z ręki. Po powrocie pracownik nie zweryfikował już ponownie, czy ciało jest właściwe. – Uśpiło to jego czujność. Byliśmy pewni, że to ich mama, skoro sami ją ubierali i żegnali – dodaje Litwinowicz.

Faktycznie, córka i syn drugiej ze zmarłych kobiet uczestniczyli w przygotowaniu, jak sądzili, swojej mamy do pogrzebu. Poprosili o możliwość umycia i ubrania ciała.

Okazuje się jednak, że syn i córka pierwszej zmarłej zwracali uwagę pracownikowi, że ich matka wyglądała inaczej i ich też cały czas przekonywał, że nie ma mowy o pomyłce, że to na pewno jest ich mama, tylko ciało po śmierci się zmienia.

– Nie mam do nich pretensji, że tak się wydarzyło – zaznacza. – To są potężne emocje. Nie chcę tego oceniać. Każdy, kto tego nie przeżył, będzie sobie zadawał pytanie, jak to możliwe, że nie rozpoznali własnej matki. Ale to zrozumiałe, w przypadku osób starszych rozpoznawalność jest trudniejsza niż u młodszych, których ciała po śmierci nie zmieniają się aż tak bardzo.

ZNIKNIĘCIE ZŁOTYCH KOLCZYKÓW

W sprawie pojawia się jeszcze jeden wątek.Gdy syn drugiej z kobiet zobaczył jej ciało w zakładzie pogrzebowym, zwrócił uwagę, że matka nie ma w uszach złotych kolczyków, które w szpitalu jeszcze miała.

Informacja o kolczykach pojawia się też w dokumentacji szpitalnej. Tymczasem w karcie przekazanej przez zakład pogrzebowy takiej wzmianki nie nie ma.

Później pan Maciej dowiedział się od pielęgniarki w szpitalu, że Grzegorz Litwinowicz przyjechał osobiście po pierwszej w nocy odebrać ciało, które zostało pomylone z jego mamą. Ta sama pielęgniarka wypisała kartę informacyjną – bez pieczątki, ale z adnotacją o kolczykach.

Do chwili publikacji tego tekstu, nie wiadomo, co stało się z biżuterią.

DOKUMENTY, PROCEDURY I MILCZENIE SZPITALA

Pan Maciej zaznacza też, że jest zdruzgotany podejściem szpitala. Po odkryciu, że doszło do zamiany, zażądał od Litwinowicza pokazania kart informacyjnych jego mamy i pani, z którą ją pomylono.

– W biurze szukał ich około 20-30 minut. Gdy je przyniósł, karta mojej mamy była oryginałem z pieczątką, a druga była kserokopią – wspomina.

Policja zabezpieczyła dokumenty jako dowody. Pan Maciej zrobił zdjęcia kart. Po kilku dniach pojechał do szpitala w Trzebnicy i poprosił o zweryfikowanie zdjęcia skserowanej karty informacyjnej z tym, co zostało w szpitalu. Pielęgniarka wyciągnęła z segregatora ksero, zapewniła, że oryginał otrzymał Litwinowicz.

– Od razu zwróciłem uwagę, że oryginał i kserokopia różnią się podpisem. Karta wydana 1 czerwca przez Litwinowicza była wypełniona innym charakterem pisma niż ta, która została w szpitalu. Obowiązkiem administracji szpitala było skierowanie zawiadomienia do prokuratury o moż-

eprasa.pl 572223c797

na ekshumacja

liwości popełnienia przestępstwa – fałszowania dokumentacji medycznej. To nie nastąpiło – zaznacza pan Maciej.

Po trzech tygodniach umówił się na rozmowę z p.o. dyrektora szpitala, Izabelą Nasiukiewicz. Kiedy jednak wszedł do gabinetu, okazało się, że oprócz niej czeka na niego też kilka osób z administracji i lekarze.

– Zapytałem, czy rozmawiano z właścicielem zakładu pogrzebowego, który ma podpisaną umowę ze szpitalem. Zastępca dyrektora odpowiedział mi, że to wewnętrzna sprawa szpitala – relacjonuje.

Poruszył również kwestię dokumentacji. – Chciałem wiedzieć, czy zgłoszono zawiadomienie o podrobieniu dokumentów. Usłyszałem, że to jedynie moje domysły. A przecież zginęło ciało, doszło do nielegalnej ekshumacji, doszło też do kradzieży. To są fakty – denerwuje się pokrzywdzony.

Personel miał również przekazać panu Maciejowi, że nie mają obowiązku znać standardów obowiązujących w zakładach pogrzebowych, bo po przekazaniu ciała, ich rola się kończy.

– Powiedziałem im, że są w błędzie, bo szpital jako jednostka publiczna wydaje publiczne pieniądze, a zleceniobiorca ma obowiązek realizować usługę zgodnie ze standardami i warunkami umowy. Tymczasem od zdarzenia w krematorium upłynął ponad miesiąc, a szpital nawet nie skontaktował się z Litwinowiczem, żeby to wyjaśnić – mówi.

Jego zdaniem w sytuacji tak poważnych nieprawidłowości umowa powinna zostać rozwiązana w trybie natychmiastowym.

– Mijają kolejne miesiące, a nic się nie zmienia. Zakład nadal odbiera ciała ze szpitala i realizuje zlecenia. Tymczasem na lokalnym rynku są inne firmy, ulokowane w samej Trzebnicy. Szpital z jakiegoś powodu współpracuje z Litwinowiczem, który wywozi ciała ponad 30 kilometrów dalej. Gdzie tu jest dla szpitala rachunek ekonomiczny? Ja sam mam do krematorium Litwinowicza ponad 50 kilometrów w jedną stronę – dodaje.

EKSHUMACJA BEZ ZGÓD I SYMBOLICZNE KARY

Kiedy odkryto, że doszło do zamiany ciał, Grzegorz Litwinowicz poinformował rodziny, że ekshumacja urny ze szczątkami matki pana Macieja odbędzie się już następnego dnia. Twierdził, że ma telefoniczne zgody – zarówno z prokuratury, jak i od dyrektora sanepidu.

O ósmej rano pan Maciej pojechał na cmentarz w Żmigrodzie. Jak wspomina, od razu zwrócił uwagę na urnę: – Była zakopana zaledwie na głębokość szpadla, choć przepisy wymagają minimum 90 centymetrów.

Dodaje, że na miejscu nie było ani przedstawiciela sanepidu, ani proboszcza czy innej osoby z parafii. Nie pojawił się również Litwinowicz: – Byłem tylko ja, syn zmarłej pani i mój kuzyn, który przyjechał na pogrzeb.

Gdy urnę przewieziono do krematorium, pracownik zakładu postawił ją na biurku i na oczach rodziny zaczął przesypywać prochy.

Pan Maciej zgłosił podmianę ciał w trzebnickiej prokuraturze. Po pogrzebie matki pojechał tam, żeby ustalić przebieg postępowania i wspomniał o ekshumacji. Wtedy dowiedział się, że doszło do niej nielegalnie.

Prokuratura Rejonowa w Trzebnicy nie wydała Litwinowiczowi zgody na ekshumację. Nie mogła – takie decyzje podejmuje wyłącznie sanepid, po wcześniejszym złożeniu wniosku. Od momentu otrzymania zgody musi też minąć 14 dni na jej uprawomocnienie.

– Tłumaczył nam później, że uzyskał zgodę zarządcy cmentarza, czyli proboszcza. Moim zdaniem to po prostu alibi. A nawet gdyby formalnie ją otrzymał, taka zgoda przecież i tak nie wystarcza do przeprowadzenia ekshumacji – podkreśla pan Maciej.

I dodaje: – Nigdy nie będę mieć pewności, co tak naprawdę wydarzyło się w zakładzie pogrzebowym. Czy urna z nielegalnej ekshumacji na pewno zawiera prochy mojej mamy. Badania laboratoryjne nie są w stanie tego potwierdzić, bo podczas kremacji DNA ulega całkowitemu zniszczeniu.

Zauważa też paradoks: – Gabinety kosmetyczne są karane bardzo wysokimi karami za drobne zaniedbania, gastronomia również. Wszędzie tam, gdzie jest ryzyko dla klientów, zakład się zamyka. A w przypadku okradania ciał i bezczeszczenia zwłok jest tylko upomnienie i taki zakład dalej działa.

Grzegorz Litwinowicz tłumaczy: – Powiadomiłem sanepid, że zrobię ekshumację bez dokumentów, bo na zgodę czeka się około dwóch tygodni. To była urna, nie było zagrożenia epidemicznego. Wykopaliśmy ją, żeby pogrzeb odbył się w terminie. Zrobiliśmy wszystko, co było w naszej mocy, żeby nie został przesunięty.

To nie pierwsze nieprawidłowości dotyczące tego przedsiębiorcy. W 2023 roku w pobliżu krematorium znaleziono porozrzucane worki do transportu zwłok, odpady oraz odzież przeznaczoną dla osób zmarłych, część opisaną nazwiskami.

W 2025 roku rodzina pochowanej w Strupinie zgłosiła, że urna z prochami nie została wstawiona do grobowca, lecz pozostawiona w płytkiej przestrzeni pod pomnikiem. Obie sprawy opisywała „Nowa Gazeta Trzebnicka", a oceną zajmowały się sanepid i prokuratura.

O te wątki zapytaliśmy również właściciela zakładu. Odnosząc się do sytuacji z 2023 roku, tłumaczy: – Zalało nam pomieszczenie do ubierania ciał. Robiliśmy remont, a że były pożegnania, trzeba było to wszystko wyrzucić na bok. Czekaliśmy na kontener. Sprawę z 2025 roku wyjaśnia natomiast tak: – Urnę pochowaliśmy w miejscu wskazanym przez rodzinę. My tej niszy nie montowaliśmy. Do dziś nie wiadomo, kto ją tam zrobił.

STANOWISKO PROKURATURY

O zamianę ciał zapytaliśmy Prokuraturę Rejonową w Trzebnicy, która prowadzi postępowanie.

W odpowiedzi rzeczniczka przekazała nam, że prokuratura nadzoruje sprawę od 3 czerwca, w kierunku znieważenia zwłok.

– Postępowanie pozostaje w toku, aktualnie nikomu nie zostały przedstawione zarzuty. Obecnie gromadzony i na bieżąco analizowany jest materiał dowodowy. Z uwagi na charakter sprawy, jak i dobro postępowania, na obecnym jego etapie prokuratura nie informuje o wykonanych, a tym bardziej planowanych czynnościach – informuje Joanna Staroń, zastępca prokuratora okręgowego we Wrocławiu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Trzebnicy potwierdza nam, że nie wydał decyzji zezwalającej na przeprowadzenie ekshumacji szczątków ludzkich na cmentarzu w Żmigrodzie.

Jak przekazuje dyrektor Szymon Klakočar, po uzyskaniu informacji o wykonaniu ekshumacji bez wymaganej zgody sanepid wszczął czynności wyjaśniające. – Ustalono, że czynność przeprowadzono bez decyzji właściwego organu sanitarnego, co stanowi naruszenie art. 18 ust. 1 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych. W związku z tym do przedsiębiorcy – Zakładu Pogrzebowego w Garbcach – skierowano pisemne pouczenie wraz z ostrzeżeniem dotyczącym naruszenia przepisów.

Zdaniem pana Macieja to zdecydowanie za mało: – Z tego wynika, że zakłady pogrzebowe są praktycznie pozbawione realnej kontroli. Jak mają nie pojawiać się takie patologie, skoro podstawowe instytucje kontrolne przymykają na to oko?

Inspektor sanitarny informuje, że PSSE w Trzebnicy prowadzi nadzór sanitarny nad zakładem pogrzebowym „Litwinowicz" wraz z krematorium w Garbcach, zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawą Prawo przedsiębiorcy.

Ponadto prowadzone jest postępowanie administracyjne wobec zakładu pogrzebowego „Litwinowicz".

PSSE w Trzebnicy potwierdza, że w przeszłości wpływały do inspekcji wnioski osób trzecich dotyczące działalności zakładu pogrzebowego „Litwinowicz". W 2023 roku dotyczyły one sposobu gromadzenia odpadów, a w 2025 roku – kwestii pochówku, przy czym ten drugi wątek pozostaje poza kompetencjami sanepidu.

Zapytaliśmy również Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną we Wrocławiu o zasady nadzoru nad zakładami pogrzebowymi oraz procedury stosowane w przypadku zgłoszeń dotyczących nieprawidłowości. WSSE wyjaśnia, że sanepid kontroluje warunki higieniczno-sanitarne funkcjonowania takich obiektów, w tym sposób przechowywania i transportu zwłok oraz przestrzeganie przepisów dotyczących postępowania ze szczątkami ludzkimi.

– Każda sprawa podlega indywidualnej analizie, a zakres podejmowanych działań zależy od rodzaju i skali stwierdzonych nieprawidłowości – podkreśla Małgorzata Sienkiewicz, dolnośląski państwowy wojewódzki inspektor sanitarny we Wrocławiu

WSSE zaznacza również, że bezpośredni nadzór nad zakładami prowadzi właściwy miejscowo powiatowy inspektor sanitarny, który może wydawać decyzje administracyjne, stosować środki nadzorcze lub kierować sprawy do prokuratury, jeśli ujawni okoliczności wskazujące na możliwość popełnienia przestępstwa. Inspektorat przypomina, że ekshumacje mogą być przeprowadzane wyłącznie na zasadach określonych w ustawie.

„WSPÓŁPRACA ZOSTAŁA ZAKOŃCZONA"

W odpowiedzi na nasze zapytanie szpital w Trzebnicy podkreśla, że błędna identyfikacja ciała nie nastąpiła w wyniku nieprawidłowości po stronie placówki.

Dyrektorka Izabela Nasiukiewicz informuje, że szpital stosuje procedury dotyczące oznakowania, przechowywania i przekazywania zwłok oraz prowadzenia dokumentacji. – W przypadku powzięcia informacji o możliwych nieprawidłowościach podejmowane są stosowne czynności wyjaśniające i organizacyjne – dodaje.

Placówka powołuje się również na obowiązek ochrony danych pacjentów i tajemnicy medycznej, także po ich śmierci. Z tego powodu – jak zaznacza – nie może przekazywać mediom szczegółów dotyczących indywidualnych przypadków ani dokumentacji związanej z wydaniem zwłok, jeśli mogłoby to prowadzić do identyfikacji pacjenta lub jego bliskich.

Szpital zapewnia, że realizuje obowiązki związane ze współpracą z organami ścigania i nadzoru, a w przypadku powzięcia wiarygodnej informacji o podejrzeniu przestępstwa „podejmowane są działania przewidziane przepisami prawa".

4 września szpital poinformował naszą redakcję, że zakończył współpracę z Zakładem Pogrzebowym Litwinowicz. Tego samego dnia taką wiadomość otrzymał również pan Maciej. ●

eprasa.pl 572223c797

Antyizraelskie hasło na zawodach bokserskich

Trener: Potępiać mordowanie

„Nie ma i nigdy nie będzie zgody z mojej strony na udział przedstawicieli Izraela” – mówi trener, który podczas międzynarodowych zawodów bokserskich we Wrocławiu pojawił się w koszulce z antyizraelskim hasłem, ściągając na siebie zarzuty o antysemityzm.

Jessica Krysiak

FOT. SHUTTERSTOCK

O sprawie dowiedzieliśmy się z listu czytelnika, który opisuje, że podczas Międzynarodowego Turnieju Bokserskiego „Młode Talenty 3” we Wrocławiu jeden z trenerów klubu Champion Chojnów wyszedł na halę w koszulce z napisem „Fuck Israel” i wykrzykiwał hasło „Free Palestine”.

Według czytelnika organizatorzy nie zareagowali, a jego zdaniem zachowanie trenera miało charakter antysemicki. W liście otrzymaliśmy nagranie z wydarzenia oraz zrzuty ekranu z profili społecznościowych trenera.

Turniej „Młode Talenty 3” odbył się w ostatni weekend sierpnia w Wielofunkcyjnej Hali Sportów Walki przy ul. Racławickiej 62 na wrocławskich Krzykach. Uczestniczyły w nim drużyny z 11 państw, w tym reprezentacja Izraela. Wydarzenie zorganizowały: Adrenalina Boxing Club oraz Sekcja Boksu WKS Śląsk.

„NIE ODNOTOWANO ZGŁOSZEŃ O INCYDENCIE”

O sytuację zapytaliśmy organizatorów turnieju. Zarówno Piotr Orłowski z WKS Śląsk Wrocław, jak i Katarzyna Czuba-Wrońska z Adrenalina Boxing Club deklarują, że podczas zawodów nie widzieli osoby w koszulce z napisem „Fuck Israel”.

– Gdybym to zobaczył, na pewno bym zareagował. Byłem na całej imprezie i taka koszulka nie rzuciła mi się w oczy – mówi Orłowski.

Dodaje również, że drużyna z Izraela od lat współpracuje ze Śląskiem. – Dobrze znamy się z trenerami. Gdyby coś zobaczyli albo poczuli się niekomfortowo, przyszliby do nas od razu. Nic takiego nie miało miejsca.

Orłowski podkreśla, że jego zdaniem sport powinien pozostać wolny od manifestacji politycznych.

– Nie popieram żadnych manifestacji politycznych na zawodach. Oczywiście jestem przeciwny udziałowi Rosjan na olimpiadach, bo są agresorem, ale generalnie sport to nie miejsce na takie rzeczy – zaznacza.

Czuba-Wrońska również zapewnia, że nie odnotowano żadnych podobnych sygnałów: – Szczerze mówiąc, nie słyszałam o takiej sytuacji. Nie przypominam sobie, żeby ktoś pojawił się w takiej koszulce. – Do mnie na pewno nie dotarły żadne informacje w tej sprawie. Nikt niczego nie zgłaszał, także goście z Izraela – dodaje.

STANOWISKO POLSKIEGO ZWIĄZKU BOKSERSKIEGO

Grzegorz Mikuła, sekretarz generalny PZB, potwierdza nam, że do Związku nie wpłynęło żadne oficjalne zgłoszenie dotyczące sytuacji opisanej przez czytelnika. – Nie zgłaszano jej również sędziemu obecnemu na miejscu. Reprezentacja Izraela także nie przekazała żadnych uwag ani sprzeciwu – ani w trakcie zawodów, ani po ich zakończeniu – podkreśla.

PZB nie posiada regulacji dotyczących manifestacji politycznych na odzieży, bo dotychczas nie było takich problemów.

– To sytuacja incydentalna, nie przypominam sobie innych. Jeśli jednak takie zdarzenia zaczną się powtarzać, będziemy rozważać wprowadzenie odpowiednich zapisów – zaznacza Mikuła.

Wyjaśnia również, że osoba w koszulce z kontrowersyjnym napisem nie znajdowała się w strefie FOP (field of play). – Był na trybunach jako kibic, nie jako oficjalny przedstawiciel drużyny. Delegat techniczny nie ma prawa interweniować wobec osoby, która formalnie występuje jako widz. W takich sytuacjach to organizator powinien reagować, jednak na zawodach nie było ochrony ani procedur przewidzianych dla zdarzeń podwyższonego ryzyka.

Udało nam się także porozmawiać z trenerem klubu Champion Chojnów, Arkadiuszem Lewandowskim, którego dotyczy zgłoszenie.

Lewandowski nie ukrywa swojego stosunku do Izraela: – Czy nie jest problemem, gdy wciąż przymyka się oczy na działania narodu, który nieustannie morduje kobiety i dzieci? W 2024 roku zabili też naszego polskiego wolontariusza, do dziś nawet nie przeprosili. Nie mam do nich żadnego szacunku – zaznacza. – Przed zawodami dostałem propozycję, żeby mój zawodnik walczył z reprezentantem Izraela. Nie zgodziłem się na to i nigdy się nie zgodzę. Nie ma takiej możliwości – dodaje.

Przypomina też incydent z 14. Międzynarodowego Turnieju Judo „Pokonujemy Granice” w Bielsku-Białej, podczas którego izraelski trener naruszył nietykalność cielesną polskiego sędziego. – Już po tej sytuacji liczyłem, że im zakażą udziału w podobnych zawodach. Jak to jest, że ktoś bije sędziego, a potem bezkarnie wyjeżdża z Polski? – pyta.

Lewandowski zapewnia, że jego poglądy nie wynikają z uprzedzeń wobec innych narodowości:

Trenują u mnie mali Ukraińcy, mali Romowie. Nie można mi zarzucić, że jestem ksenofobem. Tylko nie ma mojej zgody na uczestnictwo przedstawicieli narodu, który w zasadzie zamordował inny naród.

Dodaje, że ma świadomość, iż otwarte opowiadanie się po stronie Palestyny i mówienie o tym głośno może mieć dla niego konsekwencje.

– Bywałem ze swoimi zawodnikami w Stanach. Teraz mnie tam nie puszczą ze względu na moje poglądy. Znam trenerów na całym świecie, miałem medale z mistrzostw Europy, nie jestem anonimowy w środowisku – podkreśla.

Trenują u mnie mali Ukraińcy, Romowie. Nie można mi zarzucić, że jestem ksenofobem. Tylko nie ma mojej zgody na uczestnictwo przedstawicieli narodu, który zamordował inny naród

ARKADIUSZ LEWANDOWSKI

DLACZEGO IZRAEL NIE PODLEGA SANKCJOM?

Od października 2023 roku trwa kolejny rozdział konfliktu izraelsko-palestyńskiego. Mimo skali działań militarnych Izrael wciąż bierze udział w międzynarodowych zawodach sportowych, mistrzostwach i imprezach olimpijskich. Wielu kibiców domaga się, by potraktować go tak samo jak Rosję, która po ataku na Ukrainę została natychmiast objęta sankcjami sportowymi.

Jak tłumaczył w rozmowie ze Sport.pl Michał Banasiak, prezes Polskiego Instytutu Dyplomacji Sportowej, mechanizm sankcji wobec Izraela wygląda jednak zupełnie inaczej: – Wykluczenie Izraela byłoby możliwe dopiero wtedy, gdy Zachód nałoży na niego sankcje polityczne i gospodarcze. [...] W przypadku Rosji sport mógł zareagować szybko, bo wcześniej wprowadzono szeroką ofensywę sankcyjną ze strony UE i USA.

Podkreślił, że choć wobec Izraela presja społeczna jest widoczna, to za mało by wpłynąć na organizacje sportowe. – One nie wyjdą przed szereg i nie nałożą konsekwencji na Izraelczyków bez politycznej decyzji.

Zdarzają się jednak wyjątki. Pod koniec 2025 roku Indonezja nie wpuściła izraelskich sportowców na mistrzostwa świata w gimnastyce w Dżakarcie, odmawiając wydania wiz z powodu działań armii izraelskiej w Gazie. Trybunał Arbitrażowy ds. Sportu odrzucił wniosek Izraela o przywrócenie prawa do startu, uznając, że międzynarodowa federacja gimnastyczna nie ma wpływu na politykę wizową rządu Indonezji.

OSKARŻENIA O ANTYSEMITYZM

W ostatnich latach zarzuty o antysemityzm coraz częściej kierowane są wobec osób publicznie wspierających Palestynę. W USA stały się jednym z podstawowych narzędzi dyskredytowania artystów zabierających głos w tej sprawie.

Jak opisuje dziennikarka „Wyborczej” Maja Staniszewska, w Hollywood takie oskarżenia kierowano m.in. wobec Susan Sarandon, która mówi, że traci role z powodu swojego aktywizmu, oraz wobec Marka Ruffalo, którego Paramount publicznie obwinił o powielanie „antysemickich stereotypów” po krytyce izraelskiej polityki i kontraktów technologicznych.

Jednocześnie wsparcie artystom okazało ponad 200 żydowskich twórców, rabinów i historyków, którzy na początku września podpisali list „Dość!”, sprzeciwiając się wykorzystywaniu zarzutów o antysemityzm wobec osób krytykujących działania izraelskiego rządu. Sygnatariusze podkreślają w nim, że krytyka działań izraelskiego rządu nie jest równoznaczna z uprzedzeniami wobec Żydów.

Dość fałszywego i niebezpiecznego wykorzystywania oskarżeń o antysemityzm przeciwko tym, którzy mają odwagę wskazać oczywiste: że atak na naród palestyński i atak na nasze wolności w kraju są ze sobą głęboko powiązane, a uznanie tego faktu nie ma nic wspólnego z antysemityzmem” – przekazano.

eprasa.pl 572223c797

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI
IF-AB.7840.**1.33.**2026.MN

Wrocław, dnia 08 września 2026 r.

OBWIESZCZENIE WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO o wydaniu decyzji administracyjnej

Na podstawie art. 9ac ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 1234) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 1691),

zawiadamiam o wydaniu

na wniosek Inwestora – PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. z siedzibą w Warszawie, decyzji **Nr I-K/Z-42/26** z dnia **04 września 2026 r.** zatwierdzającej projekt zagospodarowania terenu i projekt architektoniczno – budowlany oraz udzielającej pozwolenia na budowę dla zamierzenia budowlanego obejmującego:

„Budowa peronu nowego przystanku osobowego Legnica Zosinek wraz z infrastrukturą w km 2+261 linii kolejowej nr 284" w ramach zadania pn.: „Rewitalizacja odcinka Legnica – Złotoryja – Jerzmanice Zdrój w celu włączenia Złotoryi oraz powiatu złotoryjskiego do sieci regionalnego wojewódzkiego transportu kolejowego".

Inwestycja przewidziana do realizacji na n/w nieruchomościach:

L.p.	Jednostka ewidencyjna	Nr i nazwa obrębu	Nr działki	Identyfikator działki ewidencyjnej
1.	026201_1 Legnica	0008 Zosinek	**62/1**	026201_1.0008.62/1
2.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**367/1**	026201_1.0009.367/1
3.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**158/3**	026201_1.0009.158/3
4.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**158/5**	026201_1.0009.158/5
5.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**157/1**	026201_1.0009.157/1
6.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**156/1**	026201_1.0009.156/1
7.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**155/1**	026201_1.0009.155/1
8.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**154/1**	026201_1.0009.154/1
9.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**153/1**	026201_1.0009.153/1
10.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**152/1**	026201_1.0009.152/1
11.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**151/1**	026201_1.0009.151/1
12.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**150/1**	026201_1.0009.150/1
13.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**149/1**	026201_1.0009.149/1
14.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**148/1**	026201_1.0009.148/1
15.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**147/1**	026201_1.0009.147/1
16.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**146/1**	026201_1.0009.146/1
17.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**145/1**	026201_1.0009.145/1
18.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**144/1**	026201_1.0009.144/1
19.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**143/1**	026201_1.0009.143/1
20.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**142/1**	026201_1.0009 .142/1
21.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**141/1**	026201_1.0009.141/1
22.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**140/1**	026201_1.0009.140/1
23.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**139/1**	026201_1.0009.139/1
24.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**138/1**	026201_1.0009.138/1
25.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**137/1**	026201_1.0009.137/1
26.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**136/1**	026201_1.0009.136/1
27.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**135/1**	026201_1.0009.135/1

Zgodnie z art. 49 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, wskazuję **11 września 2026 r.** – tj. datę ukazania się obwieszczenia na tablicy ogłoszeń, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronach podmiotowych Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, oraz Urzędu Miasta Legnica, a także w prasie lokalnej, jako dzień, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie. Zawiadomienie niniejsze po upływie czternastu dni od wskazanego powyżej terminu uważa się za dokonane ze skutkiem prawnym z dniem **25 września 2026 r.**

Z treścią decyzji Wojewody Dolnośląskiego Nr I-K/Z-4226 wydanej dnia 04 września 2026 r. oraz dokumentacją sprawy można zapoznać się w siedzibie Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu – plac Powstańców Warszawy 1, pok. 2103 (kancelaria). Strony postępowania będą przyjmowane po uprzednim umówieniu terminu wizyty telefonicznie lub emaliowo: 71 340 67 75 (e-mail: m.nowak@duw.pl).

Jednocześnie informuję, że treść powyższej decyzji została udostępniona na okres 14 dni w Biuletynie Informacji Publicznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu **11 września 2026 r.**

Od decyzji przysługuje odwołanie do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego za pośrednictwem Organu wydającego decyzję w terminie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie. Zawiadomienie w drodze publicznego obwieszczenia uważać się będzie za dokonane z dniem 25 września 2026 r. Rozpoczęcie biegu terminu do wniesienia odwołania nastąpi z dniem 26 września 2026 r.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję.

Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Z upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego
Aneta Klimczak
Kierownik Oddziału Architektury i Budownictwa
w Wydziale Infrastruktury
/podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym, weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu

Wrocław/34451875

Spółdzielnia Mieszkaniowa" Metalowiec" we Wrocławiu, ul. Inżynierska 17

ogłasza przetarg ofertowy na wynajem lokalu użytkowego przy ul.:

1. **Szwedzkiej 19D o pow. 91,59 m2 – parter**
2. **Szwedzkiej 7A o pow. 50,42 m2 – parter (aktualnie sklep z bielizną damską)**
3. **Szwedzkiej 3D o pow. 56,55 m2 – parter (aktualnie usługi fryzjerskie)**
4. **Lwowskiej 2 o pow. 22,00 m2 – parter (aktualnie sklep owoce, warzywa) na działalność handlowo-usługową lub biurową nieuciążliwą dla mieszkańców.**

Specyfikacja szczegółowa warunków przetargu do wglądu w siedzibie Spółdzielni i na stronie www.metalowiec.wroclaw.pl zakładka przetargi

Pisemne oferty z podaniem rodzaju działalności /branży/, proponowaną stawką czynszu netto za 1m2 powierzchni użytkowej lokalu (media dodatkowo wg faktycznego zużycia), z aktualnym zaświadczeniem o prowadzonej działalności gospodarczej, dowodem wpłaty wadium, oświadczeniem o zapoznaniu się i przyjęciu warunków specyfikacji przetargowej, prosimy składać w Centrum Obsługi Mieszkańców (parter), w zamkniętych kopertach z dopiskiem : Oferta przetargowa na wynajem lokalu przy ul. jw. w terminie do **30.09.2026r.**

Wymagane wadium w wysokości: poz. 1 -4000 zł, poz.2 -3000 zł, poz.3 -3000 zł poz.4 -1500 zł płatne na konto SM „Metalowiec" PKO III O/ Wrocław Nr 78 1020 5242 0000 2802 0027 7640 w terminie jw.

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta, przeprowadzenia negocjacji uzupełniających lub unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

Dodatkowe informacje pod nr tel. 71 33 29 306, 71 33 29 300 www.metalowiec.wroclaw.pl zakładka przetargi

W ofercie prosimy o zamieszczenie klauzuli - zgody na przetwarzanie danych osobowych do celów przetargu:

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich - danych osobowych zawartych w mojej ofercie na wynajem lokalu użytkowego dla potrzeb niezbędnych do realizacji procedury przetargowej prowadzonej przez SM" Metalowiec" z siedzibą we Wrocławiu, ul. Inżynierska 17, zgodnie z przepisami ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z 27 kwietnia 2016r

Wrocław/34452033

Prezydent Wrocławia

ogłasza

przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego

ul. Kłośna 1 m. 5

Powierzchnia lokalu	-	**16,65 m²**
Cena wywoławcza w zł	-	**201 000,00 zł**
Wadium	-	**20 100,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach: 5.10.2026 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 6.10.2026 r., w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 7.10.2026 r., w godz. 12^{00} – 14^{00},po uprzednim ustaleniu terminu z Biurem Obsługi Klienta nr 9, Al. Gen. Józefa Hallera 149, 53-201 Wrocław, tel. 71 798-69-70 wew. 106.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, o godz. 10:00 dnia **21 października 2026 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 14 października 2026 r.** na konto Gminy Wrocław- **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem: ***http://bip.um.wroc.pl***
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 139, tel. 71 777 77 59.

Wrocław/34451819

Słówko · Literówka
Quizy · Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play | Pobierz w App Store

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Metalowiec"
Wrocław, ul. Inżynierska 17

ogłasza przetarg ofertowy na remont balkonów i elewacji dwóch ścian w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Stalowej 77/Brązowej 4-8 we Wrocławiu.

Wymagane wadium w wysokości: 3 000 zł (trzy tysiące złotych).

Specyfikację istotnych warunków zamówienia (SIWZ) można odebrać w Dziale Technicznym Spółdzielni, pokój nr 14, w godzinach pracy Spółdzielni.

Oferty przygotowane zgodnie z SIWZ, prosimy składać w Biurze Obsługi Mieszkańców (parter), **w terminie do 14 dni od daty ukazania się ogłoszenia w prasie.**

Spółdzielnia zastrzega sobie możliwość unieważnienia przetargu w całości lub ograniczenia zakresu przetargu bez podania przyczyny.

Wrocław/34451989

W sprzedaży!

SPONSOR WYDANIA
MÖLLER'S OMEGA-3

TEMAT NUMERU:
JAK SIĘ DOGADAĆ Z DORASTAJĄCYM DZIECKIEM

oraz:
• Agresja nastolatka. Co za nią stoi
• Matki z ADHD
• Orzeczenia i opinie. Sprawdź, co należy się w szkole

żyć lepiej psychologia codziennie
Więcej o psychologii czytaj na wysokieobcasy.pl/zyclepiej

eprasa.pl 572223c797

„Sensacyjne odkrycie" sarkofagów rodziny Hochbergów z zamku Książ

Kompromitacja konserwatora

Wokół wydobycia trumien i sarkofagów członków rodziny von Hochberg zrobił się spory szum medialny. Jednak nikt nie zadał sobie trudu, aby sprawdzić fakty.

Agnieszka Dobkiewicz

• **Sarkofagi i trumny członków rodziny Hochbergów z Książa z mauzoleum rodziny von Kramsta w Świebodzicach** FOT. DOLNOŚLĄSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW

28 sierpnia media zelektryzowała informacja o tym, że w grobowcu rodziny von Kramsta na cmentarzu komunalnym w Świebodzicach odkryto trumny i sarkofagi członków rodziny von Hochberg z Książa. Dokonano tego podczas prac inwentaryzacyjnych w celu sporządzenia dokumentacji architektonicznej i konserwatorskiej pod kątem planowanych prac renowacyjnych kaplicy grobowej.

CO OGŁOSIŁ KONSERWATOR ZABYTKÓW...

Na oficjalnej stronie Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków ukazała się następująca informacja:

„W dniu 28.08.2026 r. w Świebodzicach (powiat świdnicki), miało miejsce niecodzienne wydarzenie. W związku z koniecznością wykonania dokumentacji architektonicznej i konserwatorskiej wnętrza mauzoleum rodziny von Kramsta na tamtejszym cmentarzu komunalnym, na zlecenie Urzędu Miasta w Świebodzicach, w obecności pracowników Wałbrzyskiej Delegatury Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, przeprowadzono komisyjne przeniesienie i zabezpieczenie znajdujących się we wnętrzu obiektu mocno uszkodzonych trumien i... barokowych sarkofagów!

W trakcie prac inwentaryzacyjnych zabezpieczono ponad 25 obiektów w różnym stanie zachowania, począwszy od barokowych, metalowych sarkofagów oraz drewnianych trumien z XIX w. W trakcie prac stwierdzono, że we wszystkich wspomnianych trumnach i sarkofagach nie spoczywają jednak członkowie znanej, świebodzickiej rodziny fabrykantów von Kramstów, ale XVIII- i XIX-wieczni członkowie rodu von Hochbergów, panów na zamku Książ, w tym fundator wielkiej, barokowej rozbudowy książańskiej rezydencji – Konrad Ernst Maximilian von Hochberg i jego najbliżsi. Szczątki rodziny von Kramsta zidentyfikowano natomiast w krypcie grobowej mauzoleum.

Kiedy i w jakich okolicznościach szczątki członków rodziny von Hochberg zostały przeniesione do górnej części mauzoleum, pozostaje kwestią do wyjaśnienia. Można jednak z całą pewnością stwierdzić, że mauzoleum nie było pierwotnym miejscem ich spoczynku.

Już dziś, po przeprowadzeniu wstępnej analizy heraldycznej i historycznej, możliwa stała się identyfikacja sarkofagów następujących członków rodziny von Hochbergów:

1 Carla Heinricha Ludwiga von Hochberga (ur. 23.05.1712 r., zm. 27.05.1712 r.), syna Konrada Ernsta Maximiliana von Hochberga i jego drugiej żony Agnes Helene von Flemming (1690-1721).

2 N.N., (zm. 05.08.1721 r.), syna Konrada Ernsta Maximiliana von Hochberga i jego drugiej żony Agnes Helene von Flemming (1690-1721).

3 Hansa Heinricha XII von Hochberga (ur. 05.05.1835 r., zm. 02.09.1835 r.), syna Hansa Heinricha X von Hochberga (1806-1855) i jego drugiej żony Adelajdy z domu von Stechow (1807-1868).

4 Konrada Ernsta Maximiliana von Hochberga (ur. 19.08.1682 r., zm. 26.07.1742 r.)

5 Agnes Helene von Hochberg z domu von Flemming (ur. 31.12.1690 r. zm. 05.08.1721 r.), drugiej żony Konrada Ernsta Maximiliana von Hochberga (na sarkofagu herby von Hochberg i von Flemming).

6 Christiane Dorotheii von Hochberg, z domu von Reuss von Plauen, trzeciej żony Konrada Ernsta Maximiliana von Hochberga (ur. 25.09.1699 r., zm. 06.09.1752 r.)

7 Heinricha Ludwiga Carla von Hochberga, syna Konrada Ernsta Maximiliana von Hochberga (ur. 30.10.1714 r., zm. 29.07.1755 r.)

8 Hansa Heinricha VI von Hochberga (ur. 22.04.1768 r., zm. 07.05.1833 r.).

Już w 1955 roku z uwagi na remont kościoła pw. św. Mikołaja w Świebodzicach przeniesiono z krypty 15 trumien i sarkofagów członków rodziny von Hochberg do kaplicy grobowej rodu von Kramsta

RAFAŁ WIETRZYŃSKI
regionalista i badacz historii ze Świebodzic

Identyfikacja osób pochowanych w pozostałych sarkofagach i trumnach, wymaga dalszych prac badawczych. Wszystkie wspomniane sarkofagi i trumny, zostały zabezpieczone na czas prowadzenia prac projektowych, a później konserwatorskich."

...A CO WIADOMO OD DAWNA

Wokół wydobycia trumien i sarkofagów członków rodziny von Hochberg zrobił się spory szum medialny. I nikt nie zadał sobie trudu, aby sprawdzić fakty.

– A są one takie, że już w 1955 roku z uwagi na remont kościoła pw. św. Mikołaja w Świebodzicach, przeniesiono z krypty 15 trumien i sarkofagów członków rodziny von Hochberg, panów na zamku Książ do kaplicy grobowej rodu von Kramsta na cmentarzu komunalnym w Świebodzicach – mówi regionalista i badacz historii ze Świebodzic Rafał Wietrzyński. – O tym fakcie, zapisanym w dokumentach znajdujących się obecnie w Archiwum Archidiecezjalnym, z czasem zapomniano. Wiedza ta jest jednak powszechna przynajmniej od 22 lat – dodaje badacz.

W 2004 roku w „Roczniku Świdnickim" ukazało się bowiem opracowanie księdza dr. Krzysztofa Moszumańskiego (zmarłego w 2024 roku i związanego ze Świebodzicami) „Historia rzymskokatolickiej parafii pw. św. Mikołaja w Świebodzicach do roku 1980". Opierając się na dokumentach z archiwum parafii św. Mikołaja, przechowywanych w ówczesnym Archiwum Kurii Metropolitarnej (obecnie Archiwum Archidiecezjalne we Wrocławiu), pisze on między innymi:

„W okresie powojennym przeprowadzono tu szereg prac remontowych. Wprawdzie wojna okazała się łaskawa dla świątyni, natomiast z biegiem czasu kościół wymagał konserwacji. Już w kwietniu 1953 r. ówczesny proboszcz ks. Paweł Grodkowski apelował do parafian o ofiary na remont dachu. W czerwcu 1955 r. rozpoczęte zostały prace przy częściowym remoncie kościoła. Przeniesiono wówczas 15 trumien z krypty kościoła św. Mikołaja na cmentarz komunalny przy ul. Wałbrzyskiej. Były to trumny rodziny Hochbergów, a złożono je na cmentarzu w krypcie rodziny Kramsta. Niestety, remont kościoła nie mógł być kontynuowany w ówczesnym trudnym okresie. Dopiero po powrocie ks. Władysława Lorka do parafii św. Mikołaja w Świebodzicach w 1957 r. przystąpiono ze wzmożoną energią do remontu świątyni."

Do kosza więc można wyrzucić bzdurne koncepcje podawane w niektórych komunikatach i informacjach, jakoby trumny i sarkofagi Hochbergów ukryto w mauzoleum von Kramsta pod koniec II wojny światowej, aby uchronić je przed nadchodzącą nawałą sowiecką. Nie musimy więc wyjaśniać kwestii (...) „dlaczego sarkofagi i trumny Hochbergów znalazły się w grobowcu rodziny von Kramsta". Czasami po prostu wystarczy mieć wiedzę albo jej poszukać.

FAŁSZYWE TROPY

Oczywiście wydobycie sarkofagów von Hochbergów i trumien członków rodu von Kramsta niesie ze sobą ładunek emocjonalny. Przede wszystkim z powodu tego, że szczątki pochowanych przetrwały, a ich badania pozwolą na poszerzenie naszej wiedzy, chociażby w odniesieniu do przyczyn śmierci. Niewątpliwie mamy też wspaniałą możliwość odrestaurowania zabytków sztuki sepulkralnej, chociaż patrząc, jak powoli postępuje renowacja i z jakim trudem pozyskiwane są fundusze na remont sarkofagów, które pozostały w krypcie kościoła pw. św. Mikołaja w Świebodzicach, trudno być optymistą. Renowacja sarkofagów i trumien wydobytych z kaplicy potrwa niewątpliwie wiele, wiele lat.

Ważniejszym do ustalenia wydaje się, gdzie pierwotnie pochowano wymienionych członków rodziny von Hochberg. Wskazania w oficjalnym komunikacie, że było to mauzoleum rodzinne pod zamkiem Książ, wydają się mylne. Co prawda drewniany początkowo budynek powstał w 1700 roku, a murowany w 1734, ale historycy wskazują na inną jego pierwotną funkcję. Początkowo był to tzw. Pawilon Letni na Topolowej Górce. Na funkcję rodzinnego mauzoleum rodu von Hochberg obiekt został przebudowany pod koniec XIX wieku, a pierwsze pochówki członków rodu miały tu miejsce dopiero w 1888 roku według jednych źródeł lub w 1907 roku według innych.

Z tego wynika jasno, że żaden z Hochbergów, których sarkofagi wydobyto w Świebodzicach z kaplicy grobowej rodziny von Kramsta, nie był pochowany pierwotnie w mauzoleum koło Książa, lecz w krypcie pod kościołem pw. Św. Mikołaja w Świebodzicach. I docelowo, właśnie tam, na miejsce ostatniego spoczynku, wydobyte szczątki powinny wrócić. ●

Pełny tekst, ukazał się w Świdnickim Portalu Historycznym

eprasa.pl 572223c797

wyborcza.pl

wyborcza TV

11-17 WRZEŚNIA 2026

VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

„SZEPTACZ”. CZEKAJĄC NA MORDERCĘ
S. 4-5

JAMES NORTON ZAGRA WSZYSTKO
S. 5

„BIURO SZPIEGÓW”. PARYSKIE BIURO NIELEGAŁÓW
S. 6

REACHER

Amerykański żołnierz w epoce OnlyFans i AI S. 2-3

VOD

Ważne lekcje *Reachera*

Po odejściu z wojska Reacher postanowił zwiedzić swoją ojczyznę, ale gdzie w Stanach nie wysiądzie z dalekobieżnego autobusu albo z samochodu kierowcy, który nie bał się wziąć rosłego autostopowicza, tam znajdują go kłopoty.

Uwielbiają go kobiety

W książkach o nim pełno jest przemocy, nierzadko bardzo brutalnej. Ale jednocześnie ta przemoc spotyka ze strony Reachera tylko ludzi, którzy na to zasługują. Rosły (195 cm wzrostu i ok. 110 kg wagi) były żołnierz i były śledczy nie znosi niesprawiedliwości i tych, którym wydaje się, że zasady obowiązują tylko maluczkich. Sam niekoniecznie za tymi maluczkimi przepada, ale nie znosi tych na górze, którym zbyt często łamanie prawa uchodzi na sucho.

Do tego prostolinijność Reachera i jego sarkastyczny humor zjednują mu sprzymierzeńców wśród ludzi równie jak on czułych na niesprawiedliwość, w tym rozmaitych policjantów i policjantek, agentów i agentek, żołnierzy i żołnierek.

To właśnie najsilniej działa na czytelniczki i widzki – Reacher uważa kobiety za równe sobie i tak je traktuje. A jeśli z jedną z nich ląduje w łóżku, co zdarza się prawie w każdej powieści i prawie w każdym z czterech sezonów serialu, to dlatego, że oboje tego chcieli. Bez ściemy i bez dram, także przy nieuchronnym rozstaniu.

Czwarty sezon serialu

W serialu Reacher ścigał już morderców swojego brata w miasteczku w Georgii, morderców swoich byłych podkomendnych ze 110 Specjalnej Jednostki Śledczej w Nowym Jorku i przemytnika narkotyków w Maine.

W czwartym sezonie w Filadelfii chce tylko spokojnie zjeść słynną kanapkę ze stekiem i nocnym metrem wrócić na tymczasową kwaterę. W wagonie zauważa jednak dziwnie zachowującą się kobietę. Próbuje z nią porozmawiać, ta jednak wyciąga rewolwer i strzela sobie w głowę.

Reacher zostaje zatrzymany i trafia na komisariat, gdzie bardziej od przesłuchania prowadzonego przez detektyw Tama-

Reacher w epoce OnlyFans i AI dostaje kotka. Dosłownie.

FOT. AMAZON CONTENT SERVICES LLC

rę Green (Sydelle Noel) i jej partnera Shauna Docherty'ego (Kevin Corrigan), martwi go to, że nie potrafił pomóc. Jego wyrzuty sumienia pogłębiają się, gdy na komisariacie zjawia się brat zmarłej, małomiasteczkowy policjant Jacob Merrick (Christopher Marquette).

Sprawą zaczyna się interesować FBI, dwóch podejrzanych gości o azjatyckim wyglądzie, a w końcu także CIA. I wszyscy pytają Reachera o pendrive, który Anna Merrick miała mu dać w metrze, tuż przed tym, jak się zabiła.

I tak Reacher wplątuje się w aferę, w której podejrzanym zostaje kongresman John Sampson myślący o starcie w wyborach prezydenckich. Były żandarm łączy siły z Green i Merrickiem, a gdy dołącza do nich dziennikarz śledczy, który nadepnął na odcisk CIA oraz mały kotek, robi się nie tylko gorąco, ale i całkiem zabawnie.

Reacher w epoce OnlyFans

Dla Reachera ten sezon będzie wyjątkowo pouczający. Dowie się nie tylko, co to jest OnlyFans i za co mężczyźni potrafią tam zapłacić, czy AI może pomóc w obróbce starych zdjęć, ale też, że jego śledczy instynkt czasem zawodzi. Nie zawodzą go za to mięśnie, z których znów robi, czasem przerażający, pożytek.

Jednocześnie jego bohater staje się jeszcze bardziej oszczędny w słowach, co samo w sobie nie byłoby wadą, gdyby nie to, że mniej słów oznacza także mniej typowych dla Reachera ciętych ripost. Z serialu wyparowało sporo humoru dającego wytchnienie między (a czasem nawet w trakcie) rozbudowanych scen przemocy.

Następny sezon ma być oparty na 20. powieści z Reacherem, „Zmuś mnie". To była ostatnia książka Lee Childa, jaką przeczytałam. Nie tylko wyjątkowo odrażająca i makabryczna, ale też zmieniająca osobowość Reachera. Jeśli twórcy serialu tym sezonem przygotowują widzów do tej przemiany w kolejnym, to raczej nie będę go oglądać.

W sezonie czwarym jednak, zostawiwszy za sobą całkiem imponujący stos trupów i parę oberwanych uszu, Reacher znów dopilnuje, żeby złym ludziom się nie upiekło. I odejdzie ku zachodzącemu słońcu.

Maja Staniszewska

REACHER

serial sensactjny, USA 2022-, wyk. Alan Ritchson, Maria Sten, Sonya Cassidy, Johnny Berchtold, Roberto Montesinos, Olivier Richters

Nowe odcinki w środy; spin-off „Neagley" – 16 września

4 sezony, Prime Video

Serial o „szatanie z Piotrkowa"

Nazwisko Mariusza Trynkiewicza wraca za sprawą serialu „Prawo bestii".

FOT. NETFLIX

Premiera serialu „Prawo bestii" 18.11 w Netfliksie

W 1988 roku Polską wstrząsa zabójstwo czterech chłopców. Sprawa dzieli dwie bliskie przyjaciółki: prowadzącą śledztwo major Annę Bersz i psychiatrkę Agnieszkę Grabską, której zadaniem jest ocena poczytalności podejrzanego.

Dwadzieścia pięć lat później, gdy skazany ma wyjść na wolność, obie kobiety muszą skonfrontować się z konsekwencjami wyborów z przeszłości.

Tak w skrócie prezentuje się fabuła czteroodcinkowego serialu „Prawo bestii".

O tej sprawie trudno zapomnieć

– Ta historia, choć inspirowana prawdziwymi wydarzeniami, jest dla mnie przede wszystkim opowieścią o ludziach, którzy, reprezentując państwo i jego instytucje, stają przed bardzo trudnymi wyborami. O tym, co dzieje się, kiedy prawa, poczucia sprawiedliwości i potrzeby bezpieczeństwa nie da się pogodzić – mówi Kasper Bajon, reżyser i współscenarzysta serialu.

Skazanym, o którym mowa, jest Mariusz Trynkiewicz. W postać seryjnego mordercy i przestępcy seksualnego, nazywanego przez media „szatanem z Piotrkowa", wcielił się Michał Pawlik. Na pierwszych kadrach z serialu widać, że 32-letni aktor przeszedł na potrzeby tej roli ogromną metamorfozę fizyczną.

„Lex Trynkiewicz"

Scenariusz autorstwa Kaspra Bajona i Anny Kasińskiej został zainspirowany prawdziwą historią. A dokładniej – wydarzeniami, które doprowadziły do uchwalenia ustawy o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób, potocznie określanej jako „ustawa o bestiach" lub „Lex Trynkiewicz".

W połowie lat 80. Mariusz Trynkiewicz w trakcie przepustki z wojska porwał i wykorzystał seksualnie ucznia szkoły podstawowej, za co otrzymał wyrok w zawieszeniu. Gdy dopuścił się kolejnego molestowania, wyrok odwieszono. Trynkiewicz trafił do więzienia.

Jednak w 1988 roku sąd udzielił mu przerwy w odbywaniu kary, aby mógł pomóc w opiece nad chorą matką. To wtedy Trynkiewicz zwabił do mieszkania i zamordował 13-latka, a kilka tygodni później zabił kolejnych trzech chłopców w wieku od 11 do 12 lat. Ciała wywiózł do lasu i podpalił. Śledczych na jego trop miał naprowadzić materiał, w który zawinięto zwłoki – przypominał zasłony w mieszkaniu Trynkiewicza.

Trynkiewicz przyznał się do zabójstw. Został czterokrotnie skazany na karę śmierci – za każde zabójstwo z osobna. W wyniku amnestii kary zamieniono na 25 lat więzienia.

Pod koniec 2013 roku, kiedy zbliżał się termin wyjścia Trynkiewicza na wolność, uchwalono specjalne przepisy mające umożliwić objęcie szczególnie niebezpiecznych przestępców, którzy odbyli już karę więzienia, dalszym nadzorem albo izolacją, jeśli nadal stwarzali zagrożenie.

Ustawa od początku budziła poważne wątpliwości prawników i psychiatrów. Chodzi o to, że prawo nie działa wstecz i nie można ponownie karać za ten sam czyn. To właśnie na podstawie tej ustawy Trynkiewicza skierowano do Krajowego Ośrodka Zapobiegania Zachowaniom Dyssocjalnym w Gostyninie. Przebywał tam do 2019 roku, kiedy został skazany za posiadanie pornografii dziecięcej i wrócił do więzienia. Zmarł 9 stycznia 2025 roku.

Piotr Guszkowski

Czekając na mordercę

Panie De Niro, w tym filmie jest tylko jedna dobra scena!

Przy więziennym stole siadają naprzeciw siebie były detektyw i jego nemezis. Pierwszy to inspektor Pete Willis, stary wyga, lekko już schylony pod ciężarem wieku i zgorzkniały. Drugi to Frank Carter, zwany „Szeptaczem" – seryjny morderca dzieci, człowiek, który mówi o swoich czynach z taką nonszalancją, że łatwo uwierzyć, iż jest diabłem.

Willis próbuje wyciągnąć z Cartera, kto może naśladować jego zbrodnie, bo choć morderca siedzi w ciupie, ktoś znów porywa chłopców, okrutnie ich zabija, a potem porzuca ciała. I właśnie porwał wnuka Willisa.

Detektywa gra Robert De Niro, jeden z najwybitniejszych aktorów XX wieku, a Cartera Michael Keaton, któremu do De Niro z najlepszych lat niewiele brakuje. W powietrzu wisi napięcie, wymieniają spojrzenia pełne rozpoznania. Detektyw niby wsadził mordercę w pomarańczowy kombinezon, ale czy faktycznie zwyciężył? Osamotniony i wciąż obsesyjnie skupiony na dawnej sprawie, wieczorami gotuje w swojej kuchni dania, których nie ma komu podać. Carter ma poczucie wygranej.

Scena kończy się stanowczo zbyt prędko. Reszta „Szeptacza", nowego thrillera kryminalnego Netfliksa, skazana jest na zapomnienie, jak Frank Carter na dożywocie.

Robert De Niro prowadzi śledztwo

Nim De Niro rzeczywiście ma coś do zagrania, mija trochę czasu.

„Szeptacz" zaczyna się od przeprowadzki poczytnego, świeżo owdowiałego pisarza Toma Kennedy'ego (Adam Scott) i jego ośmioletniego syna Jake'a. Tom postanawia przenieść się do rodzinnego miasteczka zmarłej żony, zapisuje Jake'a do szkoły, a kiedy nie pracuje, popija whisky i zwykle patrzy na świat załzawionymi oczami. Tymczasem w okolicy ktoś porywa i zabija małych chłopców.

Jake jest samotnym dzieciakiem: nie chce się z nikim zaprzyjaźniać, wciąż mówi o „dziewczynce w niebieskim golfie", która mu towarzyszy. Tom najpierw próbuje mu wytłumaczyć, że od wymyślonych przyjaciół lepiej trzymać się na dystans, pewnego wieczoru traci jednak cierpliwość. Potem, gdy Jake znika, bardzo tego żałuje.

Dochodzenie w sprawie zniknięcia Jake'a prowadzi detektyw Amanda Beck (Michelle Monaghan), która łączy fakty i uznaje, że to kolejne przestępstwo naśladowcy Szeptacza, mordercy dzieci, który od ćwierć wieku siedzi za kratkami. Kto jednak naśladuje jego zbrodnie i dlaczego?

Beck prosi o pomoc Willisa, który odmawia. Zmienia zdanie, kiedy okazuje się, że najnowszą ofiarą mordercy może stać się jego wnuk – Jake. Bo tu właśnie scenarzyści przewidzieli fabularną przewrotkę. Detektyw Willis to ojciec Toma i dziadek Jake'a. Co prawda nigdy nie spotkał swojego wnuka, bo bycie rodzicem nie było jego popisowym numerem, teraz jednak angażuje się w śledztwo całym sobą.

Zaczyna się walka z czasem, a Tom i Pete muszą ze sobą współpracować.

Wszystko tu jest wtórne

Oglądanie jednak, jak to robią, nie budzi specjalnych emocji. Wszystko w „Szepta-

FOT. DAVID LEE/NETFLIX

czu" jest wtórne. Morderca zwabia swoje ofiary, żerując na ich nieprzystosowaniu i poczuciu wyobcowania, a jego przydomek wziął się od dziecięcego wierszyka, który zna tu niemal każdy bohater.

Pete Willis wiecznie ma minę, jakby zjadł pół kilograma cykuty, a Frank Carter – Keaton ma tu jedynie kilka scen – okazuje się najbardziej interesującą postacią w scenariuszu. Co nas, widzów, powinno szczególnie zaniepokoić. Skoro czekamy, aż na ekranie pojawi się seryjny morderca dzieci, to o czym świadczy to w przypadku reszty postaci i obsady? Odpowiadam: nie najlepiej.

To, że „Szeptacz" jest sztampowy, nie stanowi jego największego problemu. Przez ostatnich 20 lat powstało mnóstwo złożonych z klisz thrillerów kryminalnych, do których jednak wciąż można wracać. Każdy znajdzie wśród nich swoją własną grzeszną przyjemność – moja to „Odkupienie" z Christopherem Lambertem.

Oglądając „Szeptacza", miałam przede wszystkim wrażenie, że nikomu nie chciało się tutaj robić więcej, niż wypada. De Niro jest więc posępnym starszym panem, który rzuca spod krzaczastych brwi przenikliwe spojrzenia, a w finale ma nawet quasi scenę akcji. Keaton bywa tak przerysowany, jakby grał w zupełnie innym filmie niż reszta obsady. Michelle Monaghan jest na ekranie chyba tylko po to, żeby Netflix mógł odhaczyć sobie w specjalnym okienku kolejną „silną kobiecą bohaterkę". O Adamie Scottcie w pewnej chwili zupełnie zapomniałam, takie niezatarte wrażenie robi jako oszalały z lęku ojciec.

Reżyserem filmu jest Nowozelandczyk James Ashcroft, który do tej pory nie nakręcił niczego z głównego nurtu, a „Szeptacza" wyprodukowali bracia Russo, którym nie ufam już od czasu koszmarnego „ The Electric State" – jednej z największych finansowych klap w historii Netfliksa.

Scenariusz „Szeptacza" powstał na podstawie powieści pod tym samym tytułem autorstwa Alexa Northa. Być może jest lepsza od ekranizacji, ale „Szeptacz" skutecznie zniechęcił mnie do sięgnięcia po pierwowzór.

Marta Górna

SZEPTACZ

thriller, USA 2026, tw. Ben Jacoby, James Ashcroft, Chase Palmer, wyk. Robert De Niro, Michelle Monaghan, Adam Scott, Hamish Linklater, Owen Teague, Acston Luca Porto, Michael Keaton, Will Brill, Jacob Berger, Myrna Cabello, Josh Bonzie, Alyse Alan Louis, Arsi Nami

Netflix

James Norton zagra wszystko

To za nim tęsknię po finale „Rodu smoka". I nie jestem jedyna.

FOT. HBO

Sądząc po entuzjastycznych reakcjach w internecie na wieść o przyszłorocznym londyńskim „Hamlecie" z Jamesem Nortonem w roli tytułowej, bilety na ten spektakl rozejdą się jak świeże bułeczki. I wcale się nie dziwię.

Zachwycił w „Rodzie Smoka"

Aktor w trzecim sezonie „Rodu smoka" brawurowo wcielił się w żądnego władzy, nieznoszącego sprzeciwu, ale pokonanego przez smród Ormunda Hightowera, który pragnął posadzić na Żelaznym Tronie swojego młodego kuzyna.

Hightower będzie zapewne przełomową rolą w karierze Nortona, przynajmniej za oceanem, bo właśnie ona zaprowadziła go do wieczornego talk-showu, ostatecznego dowodu na to, że ktoś został przez amerykański showbiznes zauważony.

Ksiądz, bandyta, król w zbroi

41-letni Norton ma za sobą już całkiem pokaźną i poważną karierę. Zobaczyłam go po raz pierwszy w 2014 roku w dwóch skrajnie różnych serialach.

W „Grantchester" grał nieszczęśliwie zakochanego w kobiecie spoza swojej sfery, dręczonego wojennymi wspomnieniami topionymi w whisky i jazzie anglikańskiego księdza w latach 50. rozwiązującego kryminalne zagadki. W „Happy Valley" zaś całkowicie współczesnego drobnego gangstera i gwałciciela.

Ma na koncie seriale kostiumowe, np. „Wojnę i pokój" BBC, gdzie wcielił się w księcia Andrzeja Bołkońskiego czy „Ród Guinnessów", gdzie gra człowieka do zadań specjalnych tytułowej rodziny albo „Król i zdobywca", gdzie jako ostatni anglosaski król Anglii brnie przez błota w zbroi. Z tych współczesnych ma na koncie pojedyncze odcinki „Doktora Who" czy „Czarnego lustra", a także „McMafię" o rosyjskich mafiosach w Londynie.

W filmach do tej pory grał raczej role drugoplanowe, tak było w „Małych kobietkach" Grety Gerwig czy „Joy" o narodzinach pierwszego dziecka z in vitro. Główną, a nawet tytułową rolę dała mu Agnieszka Holland w filmie „Obywatel Jones", gdzie był Garethem Jonesem, walijskim dziennikarzem, który w 1933 roku opisał światu Wielki Głód w Ukrainie.

Zamiast 007 będzie Hamletem

W pewnym momencie trafił nawet na listy aktorów, którzy mogliby zastąpić Daniela Craiga w roli 007.

Norton to także aktor teatralny, który nie boi się ryzyka. Ze swoją dość „posh" angielską urodą i takimż akcentem debiutował na West Endzie w sztuce zatytułowanej właśnie „Posh", opowiadającej o stowarzyszeniu zamożnych i ustosunkowanych studentów Oxfordu wszczynających burdy (miał do niego należeć m.in. były premier Boris Johnson). Ostatnio wystąpił w scenicznej adaptacji „Małego życia" Hanyi Yanagihary, za co zebrał entuzjastyczne recenzje.

Jeśli już za Nortonem tęsknicie, jak ja, to mam dobrą wiadomość. W wybranych kinach można oglądać film „Sunny Dancer", w którym następuje małe westerosowe spotkanie – aktor gra w nim bowiem ojca głównej bohaterki Allie, w którą wciela się Bella Ramsey, pamiętna Lyanna Mormont z finałowych sezonów „Gry o tron". Później Nortona będzie można zobaczyć w nowym filmie Guya Ritchiego, a jesienią 2027 roku, już na żywo, jako Hamleta w spektaklu Thomasa Ostermeiera w Londynie.

Maja Staniszewska

VOD

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Paryskie biuro nielegałów

„Agencja" z Fassbenderem to nieudana kopia. Lepiej obejrzyjcie wspaniały oryginał.

Dlaczego oglądam „Agencję"? Lubię aktorów, Jacka White'a wykonującego „Love Is Blindness" w czołówce i samą historię przełożoną z oryginału na nieco inne okoliczności. Zaczynam mieć jednak coraz poważniejsze podejrzenia, że po części oglądam ją również z powodu masochizmu.

Równolegle powtarzam bowiem wspaniały francuski serial „Le Bureau des légendes" z lat 2015-2020, na podstawie którego powstała „hollywoodzka" „Agencja". Oglądam oba seriale i za każdym razem z rozpaczą zastanawiam się, jak Amerykanie mogli zepsuć taki samograj.

Sceny napięte jak cięciwa łuku

Parafrazując Emily Wilson, słynną od niedawna autorkę angielskiego przekładu „Odysei" Homera, scenariusz „Agencji" jest denny, jej postaci są płaskie, a serwowane w niej jedzenie – okropne. Jednocześnie występują w niej wspaniali aktorzy i piękni ludzie. Zły scenariusz marnotrawi ich możliwości.

Główną rolę nielegała – agenta powracającego z wieloletniej misji pod fałszywym nazwiskiem i o kryptonimie „Marsjanin" – gra Michael Fassbender. Rolę pięknej naukowczyni, którą z Marsjaninem łączy nieszczęśliwa miłość, dostała posągowa, wyglądająca jak bogini Jodie Turner-Smith. Niestety, ich relacja została tak słabo napisana, że wygląda niewiarygodnie.

Kiepski show od czasu do czasu kradnie im wielki Richard Gere, grający podstarzałego i cynicznego szefa londyńskiej placówki CIA. Jego epizodziki są znakomicie zagrane. Nie czuje się w nich żadnego fałszu. Pozostałe dialogi są jednak płaskie jak stół.

Z przyjemnością wychodzę więc z męczarni i wchodzę w przestrzeń co najmniej czterowymiarową, w której operuje francuska agencja wywiadu DGSE i jej skromne paryskie biuro nielegałów. A w nim:

- śmiertelnie zakochany i wpadający w coraz ciaśniejszą pętlę niesprzyjających mu okoliczności Mathieu Kassovitz – kryptonim *Malotru*, czyli po polsku „Gbur";
- wspaniała, po prostu wspaniała Zineb Triki jako syryjska naukowczyni i jego kochanka;
- Jean-Pierre Darroussin, czyli zgarbiony szef Kassovitza, styrany ciężkim życiem szpiega;
- świetna, obdarzona wspaniałą mimiką Florence Loiret Caille, była oficer prowadząca Gbura;
- delikatna na zewnątrz i twarda w środku, cudowna Léa Drucker, grająca psycholożkę biura, którą z Gburem łączy poplątana sytuacja;
- a także po prostu genialna, *absolument brillante*, Sara Giraudeau, moim zdaniem najjaśniej świecąca gwiazda tego serialu, grająca młodziutką francuską nielegalną agentkę wyjeżdżającą na misję do Iranu.

Powietrze między nimi aż iskrzy. Relacja pomiędzy kochankami jest subtelna i głęboka.

Każda scena jest napięta jak cięciwa łuku Odyseusza, dialogi pulsują prawdą, widz porzuca niewiarę w ekranową historię i staje się jej uczestnikiem.

Ba, Sara Giraudeau wypadłaby wspaniale również w monologu. To fenomenalna aktorka, która wynosi „Biuro" co najmniej o piętro ponad skromne poddasze, które zajmuje ono w siedzibie DGSE.

Jak polichromia Nowosielskiego

„Biuro szpiegów" oglądamy w nieco siermiężnych scenariach, przypominających wyposażenie polskich hoteli z lat 90. Serial jest mocno teatralny – brakuje mu lśniącej siedziby, z jakiej rzekomo korzysta CIA w ambasadzie USA w Londynie, i niewiele w nim wspaniałych górsko-pustynnych plenerów Bliskiego Wschodu.

Przy „Biurze" „Agencja" przypomina nieco piękną polichromię Jerzego Nowosielskiego w kościele w podtarnowskich Olszynach, w 2015 r. „odnowioną" przez malarzy amatorów.

Pracownicy „Biura" są jak rodzina. Pracownicy „Agencji" chyba nawet się nie lubią.

W „Biurze" bohaterowie, nawet drugoplanowi, są ludźmi z krwi i kości. W „Agencji" pokazują się nam zmęczone roboty.

Co prawda, serial z Fassbenderem bije na głowę głośną „Odyseję" – kolejny nieudany hollywoodzki przekład – ale to jednak nie wystarczy. Nolan ustawił bowiem poprzeczkę wyjątkowo nisko, gdzieś w dolnych czeluściach Hadesu.

Tomasz Ulanowski

BIURO SZPIEGÓW (LE BUREAU DES LÉGENDES)
serial kryminalny, Francja 2015-2020, wyk. Sara Giraudeau, Mathieu Kassovitz, Pauline Étienne, Florence Loiret Caille, Jonathan Zaccaï, Dinara Drukarova, Artus, Jules Sagot
5 sezonów, SkyShowtime

AGENCJA
thriller szpiegowski, Francja, USA 2024-, wyk. Michael Fassbender, Jeffrey Wright, Richard Gere, Jodie Turner-Smith, Katherine Waterston, John Magaro, Alex Reznik
2 sezony, SkyShowtime

„WYBORCZA TV". Redakcja: Magdalena Birska; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Grafik:** Joanna Patyk;
Wydawca: Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl
Naświetlanie i druk: Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** Amazon Content Services LLC; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

PIĄTEK 11.09

KOLARSTWO

• VUELTA A ESPAÑA
UCI World Tour – 19. etap
13:15 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• BUNDESLIGA
Union Berlin – FC Schalke 04
20:20 | ELEVEN SPORTS 3

• LIGUE 1 MCDONALD'S
Stade Rennais – Marsylia
20:40 | ELEVEN SPORTS 2

• MISTRZOSTWA ŚWIATA KOBIET DO LAT 20 W POLSCE
Benin – Polska
17:55 | TVP SPORT

• PKO BP EKSTRAKLASA
Raków – Motor Lublin
17:55 | CANAL+ SPORT 3 HD
Wisła Kraków – Jagiellonia
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD

• SERIE A ENILIVE
Venezia FC – ACF Fiorentina
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

• MISTRZOSTWA EUROPY MĘŻCZYZN W BUŁGARII, FINLANDII, RUMUNII I WŁOSZECH
Ukraina – Macedonia Północna
14:45 | POLSAT SPORT 2
Czechy – Grecja
15:45 | POLSAT SPORT 3
Holandia – Belgia
15:45 | POLSAT SPORT 1
Portuglia – Bułgaria
17:45 | POLSAT SPORT 1
Serbia – Estonia
18:45 | POLSAT SPORT 2
Szwajcaria – Rumunia
18:45 | POLSAT SPORT 3
Słowacja – Słowenia
20:45 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• US OPEN W NOWYM JORKU
Finał gry podwójnej kobiet
18:00 | EUROSPORT 1
Półfinały mężczyzn
20:30 | EUROSPORT 1
Półfinały
00:30 | EUROSPORT 1

SOBOTA 12.09

KOLARSTWO

• VUELTA A ESPAÑA
UCI World Tour – 20. etap
12:15 | EUROSPORT 1

KOSZYKÓWKA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA KOBIET
2. półfinał
19:55 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• MULTI PREMIER LEAGUE
15:55 | CANAL+ EXTRA 2

• PKO BP EKSTRAKLASA
Śląsk Wrocław – Korona Kielce
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
8. kolejka: Górnik Zabrze – Lech Poznań
16:45 | TVP SPORT
Górnik Zabrze – Lech Poznań
18:30 | TVP SPORT
Zagłębie Lubin – GKS Katowice
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Chelsea FC – Hull City
15:55 | CANAL+ EXTRA 3
Liverpool FC – Fulham FC
15:55 | CANAL+ EXTRA 1
Tottenham – Everton FC
18:25 | CANAL+ EXTRA 1
Sunderland AFC – Arsenal FC
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
SS Lazio – AC Milan
17:55 | ELEVEN SPORTS 1
Atalanta BC – Cagliari Calcio
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

• MISTRZOSTWA EUROPY MĘŻCZYZN W BUŁGARII, FINLANDII, RUMUNII I WŁOSZECH
Polska – Izrael
14:45 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• US OPEN W NOWYM JORKU
Finał gry podwójnej mężczyzn
18:00 | EUROSPORT 1
Finał gry pojedynczej kobiet
21:30 | EUROSPORT 1

NIEDZIELA 13.09

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX HISZPANII
Parada kierowców
13:00 | ELEVEN SPORTS 1
Wyścig
14:55 | ELEVEN SPORTS 1

KOLARSTWO

• VUELTA A ESPAÑA
UCI World Tour – 21. etap
16:00 | EUROSPORT 1

KOSZYKÓWKA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA KOBIET
Mecz o 3. miejsce
17:25 | TVP SPORT
Finał
19:45 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA
Wisła Płock – Cracovia
12:10 | CANAL+ SPORT 3 HD
Pogoń Szczecin – Wieczysta
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Legia Warszawa – Widzew Łódź
17:25 | CANAL+ PREMIUM, CANAL+ SPORT 3 HD

PIŁKA NOŻNA. W pierwszej kolejce fazy ligowej Ligi Europy UEFA Olympiakos SFP zagra z Jagiellonią Białystok. Transmisja w środę w Polsacie Sport 1

· FOT. TOMEK SZACHNO / AGENCJA WYBORCZA.PL

• PREMIER LEAGUE
Manchester United – Manchester City
17:25 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
SSC Napoli – Bologna FC 1909
17:55 | ELEVEN SPORTS 1
US Sassuolo Calcio – Juventus
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

• MISTRZOSTWA EUROPY MĘŻCZYZN W BUŁGARII, FINLANDII, RUMUNII I WŁOSZECH
Estonia – Dania
13:45 | POLSAT SPORT 2
Portugalia – Izrael
14:45 | POLSAT SPORT 1
Słowenia – Szwecja
15:45 | POLSAT SPORT 2
Macedonia Północna – Polska
17:45 | POLSAT SPORT 1
Łotwa – Francja
18:45 | POLSAT SPORT 2
Włochy – Słowacja
20:50 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• US OPEN W NOWYM JORKU
Finał gry pojedynczej mężczyzn
19:45 | EUROSPORT 1

PONIEDZIAŁEK 14.09

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA
Radomiak – Piast Gliwice
18:55 | CANAL+ SPORT 3 HD

• SERIE A ENILIVE
Torino FC – AS Roma
18:25 | ELEVEN SPORTS 1
Inter Mediolan – Udinese
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

• MISTRZOSTWA EUROPY MĘŻCZYZN W BUŁGARII, FINLANDII, RUMUNII I WŁOSZECH
Ukraina – Portugalia
14:45 | POLSAT SPORT 3
Niemcy – Szwajcaria
15:45 | POLSAT SPORT 2
Serbia – Holandia
15:45 | POLSAT SPORT 1
Bułgaria – Izrael
18:45 | POLSAT SPORT 1
Estonia – Belgia
18:45 | POLSAT SPORT 3
Rumunia – Turcja
18:45 | POLSAT SPORT 2
Słowenia – Grecja
20:45 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• WTA 500 – GDL GUADALAJARA OPEN PRESENTADO POR SANTANDER
22:00 | CANAL+ SPORT2 HD
23:30 | CANAL+ SPORT2 HD

WTOREK 15.09

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA ABRUZJI
1. etap
13:35 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA
Raków Częstochowa – KGHM Zagłębie Lubin
17:55 | CANAL+ SPORT 3 HD
Korona Kielce – Górnik Zabrze
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD

SIATKÓWKA

• MISTRZOSTWA EUROPY MĘŻCZYZN W BUŁGARII, FINLANDII, RUMUNII I WŁOSZECH
Polska – Ukraina

TENIS

• WTA 500 – GDL GUADALAJARA OPEN PRESENTADO POR SANTANDER
22:00 | CANAL+ SPORT2 HD
23:30 | CANAL+ SPORT2 HD

ŚRODA 16.09

KOLARSTWO

• GRAND PRIX WALONII
UCI ProSeries
15:30 | EUROSPORT 1

• WYŚCIG DOOKOŁA ABRUZJI
2. etap
13:35 | EUROSPORT 1

• WYŚCIG DOOKOŁA LUKSEMBURGA
UCI ProSeries – 1. etap
17:20 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• LIGA EUROPY UEFA
1. kolejka fazy ligowej: Olympiakos SFP – Jagiellonia Białystok
20:50 | POLSAT SPORT 1

• MISTRZOSTWA ŚWIATA KOBIET DO LAT 20 W POLSCE
1/8 finału – 1. mecz
14:50 | TVP SPORT
1/8 finału – 2. mecz
18:20 | TVP SPORT

PIŁKA RĘCZNA

• LIGA MISTRZÓW EHF
Kolstad Håndball – Kielce
20:35 | POLSAT SPORT 2

SIATKÓWKA

• MISTRZOSTWA EUROPY MĘŻCZYZN W BUŁGARII, FINLANDII, RUMUNII I WŁOSZECH
Polska – Bułgaria
17:45 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• WTA 500 – GDL GUADALAJARA OPEN PRESENTADO POR SANTANDER
22:00 | CANAL+ SPORT2 HD
23:30 | CANAL+ SPORT2 HD

CZWARTEK 17.09

GOLF

• PGA TOUR – BILTMORE CHAMPIONSHIP ASHEVILLE
1. dzień
21:00 | EUROSPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• LIGA EUROPY UEFA
1. kolejka fazy ligowej: Crystal Palace – Lech Poznań
20:50 | POLSAT SPORT 1

• MISTRZOSTWA ŚWIATA KOBIET DO LAT 20 W POLSCE
1/8 finału – 3. mecz
14:50 | TVP SPORT
1/8 finału – 4. mecz
18:20 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• MISTRZOSTWA EUROPY MĘŻCZYZN
Włochy – Słowenia
21:00 | POLSAT SPORT 2

TENIS

• WTA 500 – GDL GUADALAJARA OPEN PRESENTADO POR SANTANDER
Ćwierćfinał
22:00 | 23:30 | 01:00 | 03:00 | CANAL+ SPORT2 HD

PIĄTEK 11.09

Od A do Z

ALITA: BATTLE ANGEL ★★★★
film sens., USA/Japonia/Kanada 2019, reż. Robert Rodriguez, wyk. Rosa Salazar, Christoph Waltz, Jennifer Connelly
22:15 | **cinemax**
Robert Rodriguez przejmuje pomysł Jamesa Camerona, by z rozmachem sfilmować kultową japońską mangę: poddany naprawie bojowy cyborg o wyglądzie kobiety wyrusza na poszukiwanie utraconej tożsamości.

DEPRESJA GANGSTERA ★★★
komedia kryminalna, USA/Australia 1999, reż. Harold Ramis, wyk. Robert De Niro, Billy Crystal, Lisa Kudrow
23:40 | **tvp 1**
Robert De Niro jako mafioso, którego dręczą wyrzuty sumienia, więc każe sobie sprowadzić psychoanalityka (Billy Crystal) – z nie mniejszymi problemami. Gwarancja udanej kuracji śmiechem.

EGZORCYSTA PAPIEŻA ★★★
horror, USA/Hiszpania/Wlk. Brytania 2023, reż. Julius Avery, wyk. Russell Crowe, Daniel Zovatto, Alex Essoe
22:05 | **polsat**
Inspirowana życiem i zapiskami ojca Gabrielle'a Amorotha, autentycznego egzorcysty watykańskiego, opowieść o kapłanie, zmagającym się z demonem, który opętał 10-letniego chłopca. Plus Russell Crowe.

IGRZYSKA ŚMIERCI ★★★
film s.f., USA 2013, reż. Gary Ross, wyk. Jennifer Lawrence, Josh Hutcherson, Elizabeth Banks
20:00 | **tvn**
Dzisiejsze kino młodzieżowe, ekranizacja pierwszej części trylogii Suzanne Collins: nastolatka zastępuje siostrę w grze o przetrwanie, futurystycznym turnieju młodocianych gladiatorów. Dla wybranych.

KAC VEGAS ★★★
komedia, USA/Niemcy 2009, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms, Zach Galifianakis
20:00 | **hbo**
Wieczór kawalerski czterech przyjaciół w Las Vegas kończy się gigantycznym kacem, zaginięciem pana młodego i mnóstwem innych zaskakujących konsekwencji. Ku rozbawieniu, ale i przestrodze.

Narodziny gwiazdy

20:00 | tvn 7
★★★★

· FOT. HBO

Hollywoodzki evergreen po raz czwarty, z Oscarem i siedmioma nominacjami. Piosenkarz country odkrywa nową gwiazdę, ale alkoholizm nie pozwala mu docenić jej oddania. Plus Bradley Cooper i Lady Gaga.

MELODRAMAT
USA 2018, REŻ. BRADLEY COOPER, WYK. LADY GAGA, BRADLEY COOPER, SAM ELLIOTT

KILL BILL II ★★★★
film sens., USA 2004, reż. Quentin Tarantino, wyk. Uma Thurman, David Carradine, Michael Madsen
20:00 | **cinemax**
Quentin Tarantino powraca, próbując zrobić dla współczesnego kina sensacyjnego opartego na wzorcach azjatyckich to, czego Sergio Leone dokonał dla westernu: niedoszła panna młoda, zawodowa morderczyni, budzi się ze śpiączki i postanawia zemścić się na człowieku, który nie dopuścił do jej ślubu – swoim szefie. Majstersztyk.

NOSTALGIA ★★★★
thriller, Włochy/Francja 2022, reż. Mario Martone, wyk. Pierfrancesco Favino, Aurora Quattrocchi, Francesco Di Leva
20:05 | **tvp kultura**
Bodaj najciekawszy włoski film sezonu: biznesmen wraca do jednej z uboższych dzielnic Neapolu, skąd wyjechał przed 40 laty. jak zmieniło się miasto, jakie zmiany zaszły w nim samym? Pod rozwagę.

POSZUKIWANIE ★★★
thriller, Niemcy 2021, reż. Till Franzen, wyk. Henny Reents, Lucas Gregorowicz
22:45 | **ale kino+ hd**
Czytając kryminalna prozę Charlotte Link. Małomiasteczkowy inspektor policji z problemem alkoholowym staje wobec serii porwań i zabójstw nastolatek. Wspiera go dawna sympatia: śledcza ze Scotland Yardu.

PRZEŁĘCZ OCALONYCH ★★★★
film wojenny, USA/Australia 2016, reż. Mel Gibson, wyk. Andrew Garfield, Vince Vaughn, Sam Worthington
20:00 | **tvp historia**
Mel Gibson powraca do głównego nurtu Hollywood opowieścią o Desmondzie Dossie – żołnierzu, który odmówił noszenia broni, a mimo to został odznaczony Medalem Honoru za postawę podczas bitwy na Okinawie.

PRZYSIĘGA IRENY ★★★
dramat wojenny, Polska/Kanada 2023, reż. Louise Archambault, wyk. Sophie Nélisse, Dougray Scott, Andrzej Seweryn
21:30 | **tvp 1**
Historia Ireny Gut, która podczas okupacji hitlerowskiej ryzykowała życiem, by ocalić co najmniej siedemnaścioro Żydów. Po wojnie osiadła w USA, wyróżniona medalem Sprawiedliwej Wśród Narodów Świata.

SZPIEDZY TACY JAK MY ★★★★
komedia, USA 1985, reż. John Landis, wyk. Chevy Chase, Dan Aykroyd, Steve Forrest
21:35 | **warner tv**
Hollywood odpowiada na pierestrojkę: Chevy Chase i Dan Aykroyd jako agenci CIA wysłani do Afganistanu w celu przechwycenia najtajniejszej z tajnych radzieckich broni. Świetna zabawa.

WYMYK ★★★★★
film sens., Polska 2011, reż. Greg Zgliński, wyk. Robert Więckiewicz, Łukasz Simlat, Gabriela Muskała
22:45 | **kino polska**
Kiedy mężczyzna staje w obronie zaczepianej przez chuliganów dziewczyny, jego brat cofa się, co prowadzi do tragicznych konsekwencji. Moralitet Grega Zglinskiego z wielką kreacją Roberta Więckiewicza.

ZAKOCHANI W RZYMIE ★★★
komedia, USA/Włochy/Hiszpania 2012, reż. Woody Allen, wyk. Woody Allen, Penélope Cruz, Jesse Eisenberg
23:20 | **tvp kultura**
Woody Allen na wakacjach w Rzymie podpatruje amerykańskich turystów w relacjach z Włochami w sytuacjach zwykłych, choć niezmiennie zabawnych. Plus komplet międzynarodowych gwiazd.

ZNIEWOLONY ★★★★
film biograficzny, USA/Wlk. Brytania 2013, reż. Steve McQueen, wyk. Chiwetel Ejiofor, Benedict Cumberbatch, Michael Fassbender
20:10 | **ale kino+ hd**
Trzy Oscary (w tym za film roku) dla opowieści o czarnoskórym muzyku, który w połowie XIX wieku zostaje podstępem sprzedany w niewolę i podejmuje trwającą lata walkę o wolność i własną godność.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Agape blisko Ciebie
08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Okrasa łamie przepisy
09:00 Ranczo (2/13)
10:05 Komisarz Alex (5)
11:00 Ojciec Mateusz XX (7)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes
12:40 Magazyn rolniczy (805)
12:55 Piękno i uwodzenie w przyrodzie - film dok.
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:10 Reporterzy (611)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5952)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Konflikt** (1/6) - miniserial Finlandia 2024, wyk. Peter Franzén
21:30 **Przysięga Ireny (Irena's Vow)** (***) - dramat wojenny Polska/Kanada 2023, reż. Louise Archambault (130 min)
23:40 **Depresja gangstera (Analyze This)** (***) - komedia krym. USA/Australia 1999, reż. Harold Ramis (110 min)
01:30 **Polowanie** - thriller (***) PL 2023, reż. Paweł Chmielewski (130 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Anna Dymna – spotkajmy się (446) - dyskusja
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7673) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7673, 7673) - magazyn
11:45 Operacja zdrowie (84)
12:25 Koło fortuny (2212) - teleturniej Polska 2026
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1069)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2213)
16:35 Familiada (3042)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1070)
18:50 Jeden z dziesięciu (5)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kocham Cię, Polsko!** (1) - quiz Polska 2026
22:15 **Obłęd – 25-lecie Patrycji Markowskiej** - koncert Polska 2026
00:20 **Nieznajoma** (1,2/8) - serial krym. Wlk. Bryt. 2020, wyk. Kai Alexander, Jacob Dudman
02:30 **Ms. Match** - komedia (**) USA/Kanada 2023, reż. Lucie Guest, wyk. Anja Savcic, Shannon Chan-Kent (100 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2503) - mag. informacyjny
08:00 Halo tu Polsat
11:40 Ewa gotuje (577)
12:20 Gliniarze Śląsk (9)
13:20 Gliniarze XVII (1,2) - serial fabularno-dok.
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (8) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2026, wyk. Aleksander Mackiewicz, Natalia Brudniak
16:55 Gliniarze Śląsk (10) - serial krym. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (75) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (911) - program publicystyczny
19:25 Wypasiona Kuchnia (12) - serial kom. Polska 2026

19:55 **Twoja twarz brzmi znajomo** (227) - program rozrywkowy
22:05 **Egzorcysta papieża (The Pope's Exorcist)** (***) - horror USA/Hiszpania/Wlk. Brytania 2023, reż. Julius Avery, wyk. Russell Crowe, Daniel Zovatto (145 min)
00:30 **Wodny świat (Waterworld)** (**) - film s.f. USA 1995, reż. Kevin Reynolds, wyk. Kevin Costner, Dennis Hopper, R. D. Call (170 min)

TVN

05:05 Zamieszkać na plaży V (5/14) - serial dok. USA 2019
05:40 Uwaga! (8084) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (9/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Górki Wielkie – Dziupla u Wuja XXVII (4) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5772)
11:25 Kuchenne rewolucje: Chorzów – bistro „ĄĘ" XXV (9)
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „W podwórku", Cegłów XXI (8) - reality show
13:40 Ukryta prawda (31,32,10) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny IV (10) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VII (10)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Raport US Open
19:50 Uwaga! (8085) - mag.

20:00 **Igrzyska śmierci (The Hunger Games)** (***) - film s.f. USA 2013, reż. Gary Ross, wyk. Jennifer Lawrence, Josh Hutcherson, Elizabeth Banks, Liam Hemsworth, Willow Shields (190 min)
23:10 **Wojna światów (War of the Worlds)** (***) - film s.f. USA 2005, reż. Steven Spielberg, wyk. Tom Cruise, Dakota Fanning, Miranda Otto, Justin Chatwin (145 min)
01:35 **Kuba Wojewódzki** (2)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami V (5,6/22) - serial krym. USA 1988, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXV (7,8/10)
10:00 Zaklinaczka duchów V (4/22) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy II (38)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV (19,20)
17:00 Kurierzy II (39) - serial obycz. Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX - serial obycz.
20:00 **Jeden strzał (One Shot)** (**) - thriller USA/Wlk. Brytania 2021, reż. James Nunn, wyk. Scott Adkins (125 min)
22:05 **Liberator II (Under Siege 2: Dark Territory)** (**) - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy, wyk. Steven Seagal, Eric Bogosian, Everett McGill (120 min)
00:05 **Po prostu walcz! (Never Back Down)** (**) - film sens. USA 2008, reż. Jeff Wadlow (135 min)

TVN7

05:20 Ten moment (20/40) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (9,10,11/69) - serial fabularno-dok.
08:45 Ukryta prawda (31,12,13/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Detektywi III (28/60) - serial fabularno-dok.
15:00 Szpital (61,62/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko (4) - serial fabularno-dok. Polska 2020
19:00 Ukryta prawda (13/17) - serial fabularno-dok.
20:00 **Narodziny gwiazdy (A Star Is Born)** (****) - melodramat USA 2018, reż. Bradley Cooper, wyk. Lady Gaga, Bradley Cooper (165 min)
22:45 **Miłość wysokich lotów (Kite Festival of Love)** (***) - dramat obycz. Kanada 2021, reż. Christie Will Wolf, wyk. Jessica Lowndes, Christopher Russell, Karen Kruper (115 min)
00:40 **Hotel Paradise** (10) - real tv Polska 2026

MEZZO

11:20 Joaquín Achúcarro: Chopin, Grieg, Brahms, Rachmaninow, Skriabin, Liszt – Guggenheim Bilbao
12:45 Intermezzo
13:30 Georg Friedrich Händel: Flavio - opera Niemcy 2023
16:35 Renaud Capuçon i Orkiestra kameralna z Lozanny: Pärt, Bach, Mendelssohn
18:04 Intermezzo
18:05 Harold López-Nussa – Jazz à Vienne - koncert
19:15 Thomas Dutronc, Stochelo Rosenberg – Jazz à Vienne
20:30 Koncert z okazji 90. urodzin Arvo Pärta
21:45 Orkiestra Paryska, Klaus Mäkelä: Copland, Connesson, Gershwin, Tower, Varèse - muzyka klasyczna
23:10 Gaetano Donizetti: Córka pułku - opera Wł. 2022

PULS 2

09:45 Bing IV (23,24/26)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Basia II (20)
11:10 Gus. Mały II (42,43/52)
11:35 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
12:00 Psi patrol IV (9/26)
12:35 Gumisie IV (9/10)
13:35 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun V
14:35 Marta mówi! (5)
15:00 Miraculous III
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (10,11/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob (10,11/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (55) - serial obycz.
21:00 Lot 93 - dramat obycz. USA/Wlk. Brytania/F 2006
23:35 Ludojad - horror Aus./Wlk. Brytania/USA 2021

TV4

07:00 Strażnik Teksasu III (1/26) - serial sens. USA 1995
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (1) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XI (50,51,52/65) - serial obycz.
11:55 Na ratunek 112 XVII (36,37) - serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XVIII (22,23,24/40) - serial fab.-dok.
15:55 Policjantki i policjanci XXV (9) - serial obycz.
17:00 Trudne sprawy 28
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (437) - reality show
19:00 Wypasiona Kuchnia (11)
19:05 Policjantki i policjanci XXV (10) - serial obycz.
20:05 A na obiad... (1)
20:20 Gwiazdy kabaretu (183, 182) - kabaret i satyra
22:35 Misjonarz - thriller USA 2007, reż. Dolph Lundgren

METRO

07:35 Szpital (5,6,7/67) - serial fabularno-dok.
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (50/68) - serial fabularno-dok. Polska 2018
13:30 Brzydula - serial obycz.
14:40 Za głosem serca
15:50 Magda M. III (8)
16:55 Idź na całość (17)
18:00 Złomowisko PL IV
19:00 Kartoteka VI (24/30) - serial fabularno-dok.
20:00 World Trade Center - film katas. USA 2006, reż. Oliver Stone, wyk. Nicolas Cage, Michael Peña, Maria Bello, Connor Paolo
22:30 Taskmaster (2) - teleturniej Polska 2026
23:35 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VII (3) - serial dok.
01:25 Szpital (3/67)

PIĄTEK 11.09

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (242) - mag. kulinarny
09:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (10)
09:50 Górski lekarz XVII (11,12/16) - serial obycz. Niemcy/Austria 2024
11:55 Kryminalne zagadki Mazur: Strzał łaski - serial kryminalny
14:00 Hudson i Rex VIII (8/14) - serial kryminalny
15:00 Komisarz Rex – Powrót do Wiednia (2/6) - serial krym. A/Niemcy 2026, wyk. Maximilian Brückner
17:00 Katastrofy w przestworzach III (4,3,10/10) - serial dok. USA/Kanada 2005
20:00 Eurotrip (EuroTrip) ** - komedia USA/Czechy 2004, reż. Jeff Schaffer, Alec Berg, wyk. Scott Mechlowicz, Jacob Pitts, Kristin Kreuk, Michelle Trachtenberg (115 min)
21:55 Niezgodna (Divergent) *** - film s.f. USA 2014, reż. Neil Burger, wyk. Shailene Woodley, Theo James (170 min)
00:45 Ekstradycja II (5,6) - serial sensacyjny

ALE KINO+

08:35 The Office PL II (5,6/12) - serial kom. Polska 2022
09:45 Bestia (5,6/6) - serial obycz. Kanada 2021
11:45 Detektyw Foyle II (4/4) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2003
13:50 Złota dama (Woman in Gold) *** - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Simon Curtis, wyk. Helen Mirren, Ryan Reynolds (125 min)
15:55 Shalako - western ** Wlk. Brytania/Niemcy/Hiszpania/USA 1968, reż. Edward Dmytryk, wyk. Sean Connery, Brigitte Bardot (130 min)
18:05 Detektyw Foyle III (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2004
20:10 Zniewolony (12 Years a Slave) **** - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2013, reż. Steve McQueen, wyk. Chiwetel Ejiofor (155 min)
22:45 Poszukiwanie (Charlotte Link – Die Suche) *** (1) - thriller Niemcy 2021 (115 min)
00:40 Gorący temat (Bombshell) *** - film biograf. USA 2019 (135 min)

TVP KULTURA

08:25 Tamte lata, tamte dni
09:05 Kolumbowie (1/5)
10:10 Amerykański świat podziemia (Underworld U.S.A.) **** - thriller USA 1961, reż. Samuel Fuller (110 min)
12:00 Autor Solaris - film dok.
13:40 „W Polskę idziemy…" czyli jubileusz Wiesława Gołasa cz. 2
14:45 Chopin. Pragnienie miłości *** - melodramat Polska 2002, reż. Jerzy Antczak (130 min)
16:55 Kolumbowie (2/5) - serial wojenny
18:05 Tygodnik kulturalny - mag. kulturalny
18:50 Kroniki Sherlocka Holmesa (3/9)
20:00 Wstęp do filmu (601) - rozmowa Polska 2019
20:05 Nostalgia - thriller **** Włochy/F 2022 (130 min)
22:15 Pitbull (1/5) - serial sens. Polska 2005
23:15 Wstęp do filmu (603)
23:20 Zakochani w Rzymie (To Rome with Love) *** - komedia USA/Włochy/Hiszpania 2012 (125 min)
01:25 Slow Light - film animowany Polska/Portugalia 2022 (20 min)

HBO

09:00 Prezydentka z przypadku - film dok.
10:30 Mój mistrz - komedia *** Włochy 2025, reż. Andrea Di Stefano (120 min)
12:30 Na planie (37) - mag.
13:00 Nowy początek **** - film s.f. USA/Kanada 2016, reż. Denis Villeneuve (115 min)
14:55 The Pitt II (8/15)
15:45 Kaskader - film sens. *** USA/Kanada/Australia 2024 (125 min)
17:50 Więzień labiryntu: Próby ognia ** - film s.f. USA 2015, reż. Wes Ball, wyk. Dylan O'Brien, Kaya Scodelario (130 min)
20:00 Kac Vegas - komedia *** USA/Niemcy 2009, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms (100 min)
21:40 Frendo - horror USA/** Luksemburg/Wlk. Brytania/Kanada 2025, reż. Eli Craig (95 min)
23:15 Prawa ludzi - dramat ** wojenny USA 2024, reż. Phil Blattenberger, wyk. Jacob Keohane (100 min)
00:55 Królowa kości - horror **** USA 2024, reż. Robert Budreau (90 min)

CANAL+ PREMIUM

09:20 Miss mokrego podkoszulka - komedia Polska 2002 (60 min)
10:20 Saga »Zmierzch«: Przed świtem, cz. 2 ** - film fantasy USA 2011, reż. Bill Condon (115 min)
12:15 Kiler-ów 2-óch *** - komedia kryminalna Polska 1998 (115 min)
14:10 Jason Bourne - film *** sensacyjny USA/Chiny/Hiszpania/Jap./Islandia/Niemcy/Wł. 2016, reż. Paul Greengrass (120 min)
16:10 Bałtyk - film dok.
17:15 Chopin, Chopin! *** - dramat obyczajowy Polska 2025 (130 min)
19:25 Łapu-Capu (218)
19:30 Skok na milion ** - komedia Francja/Belgia 2025 (90 min)
21:00 The Walking Dead: Dead City III (7/8) - serial grozy USA 2026
21:50 Pojedynek - dramat *** wojenny Cypr/Irlandia/PL/Ukr. 2025 (110 min)
23:40 Zawód: szpieg - film *** sens. USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Japonia/Francja 2001 (125 min)
01:45 Potępiony - film sens. ** USA 2007 (110 min)

KINO POLSKA

07:35 Podróże kapitana Klipera (3,4) - serial anim.
07:55 Złoty interes (2) - serial dokumentalny Polska 2022
08:50 Nibylandex - film krótkometrażowy Polska 2026
09:25 Diabeł - film krótkometrażowy Polska 2022
09:45 Znachor - melodramat PL 1981, reż. Jerzy Hoffman
12:35 Nie ma róży bez ognia - komedia Polska 1974
14:45 Mała wielka miłość - komedia romant. Polska/USA 2008, reż. Łukasz Karwowski, wyk. Agnieszka Grochowska
17:10 Pogranicze w ogniu (15,16) - serial sens. Polska 1991, wyk. Cezary Pazura
20:00 Wałęsa. Człowiek z nadziei - film biograf. Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska, Iwona Bielska, Maria Rosaria Omaggio
22:45 Wymyk - film sens. Polska 2011, reż. Greg Zgliński, wyk. Robert Więckiewicz, Łukasz Simlat, Gabriela Muskała, Tomasz Schuchardt
00:35 Ostatni prom - dramat obycz. Polska 1989, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Krzysztof Kolberger, Agnieszka Kowalska, Dorota Segda, Ewa Wencel, Artur Barciś

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin (1/6)
08:35 Przyjaciółki XIX (7,8/12) - serial obycz. Polska 2022
10:30 Świat według Kiepskich
13:55 Obdarowani - dramat obyczajowy USA 2017
16:00 Bad Company - komedia sens. USA/Czechy 2002
18:30 Szklana pułapka II - film akcji USA 1990, reż. Renny Harlin
21:00 Creed: Narodziny legendy - dramat obyczajowy USA 2015, reż. Ryan Coogler
23:45 Na linii ognia - thriller USA 1993, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Clint Eastwood

WARNER TV

08:15 Bajer z Bel-Air II
09:10 Prawo Agaty VI (8)
10:10 Pełniejsza chata II (7,8/13) - serial kom.
11:20 Teraz albo nigdy!
13:20 Bajer z Bel-Air II (24,1,2,3/24) - serial kom.
15:20 Pełniejsza chata II
17:40 Rodzinne rewolucje - komedia romant. USA 2014
20:00 Pan Niania - komedia USA 93, reż. Michael Gottlieb
21:35 Szpiedzy tacy jak my - komedia USA 1985
23:40 John Q - film sens. USA 2002, reż. Nick Cassavetes

CINEMAX

11:05 Małpiarnia - komedia Izrael/Włochy 2023
13:15 Miesiąc miodowy - thriller Ukraina 2024
14:40 Ziemia naszych braci - dramat obyczajowy Francja/Iran/Holandia 2024
16:15 Neonowa droga - dramat obycz. USA 2024
18:05 Tootsie - komedia USA 1982, reż. Sydney Pollack
20:00 Kill Bill II - film sens. USA 2004, reż. Quentin Tarantino
22:15 Alita: Battle Angel - film sens. USA/Japonia/Kan. 2019
00:15 E.T. - film s.f. USA 1982

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Młode gliny (5/50)
10:55 Lekarze IV (1)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Młode gliny (6/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (78,79)
17:10 Top 100: filmy wszech czasów (6) - mag. filmowy
17:45 Motywy filmowe (11)
18:00 Igrając z ogniem - komedia USA 2019
20:00 San Andreas - film katastroficzny USA 2015
22:30 Nieuchwytny - film sensacyjny USA 1996

FILMBOX+ ONE

07:45 Panna Marple (4/4)
09:45 Vera VI (4/4)
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher II (1/13)
12:55 Poirot VI (3/4)
15:00 Strażnik Teksasu V (1,2/27) - serial sens. USA 1996, wyk. Chuck Norris
17:05 Vera VII (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2017
19:00 Poirot II (8)
20:00 Robin Hood: Początek - film przyg. USA 2018
22:35 Uprowadzona - thriller USA/Francja 2008
00:40 48 godzin - komedia sensacyjna USA 1982

PARAMOUNT

10:30 Pingwiny z Madaga skaru (25/26) - serial anim.
11:00 Starsza pani musi zniknąć - kom. USA/Niemcy 2003
13:00 Czarodziejki III
14:55 Pingwiny z Madagaskaru (26/26) - serial anim. USA 2010
15:25 Star Trek IV: Powrót na Ziemię - film s.f. USA 1986
17:55 Sonic. Szybki jak błyskawica - film przyg. USA/Japonia/Kanada 2020
20:00 Sonic 2. Szybki jak błyskawica - film anim. USA/Jap./Kanada/Wlk. Brytania 2022
22:30 Krzyk II - horror USA 1997, reż. Wes Craven

ROMANCE TV

10:30 Rosamunde Pilcher: Rocznica - film obycz. Niemcy 2024, reż. Karola Meeder
12:25 Kwiaty tęsknoty - dramat obycz. Niemcy 2007
14:20 Inga Lindström: Poszukując Ciebie - melodramat Szwecja/Niemcy 2019
16:15 Rosamunde Pilcher: Kraina tęsknoty - film obycz. Niemcy/Austria 2006
18:05 Górski lekarz (5/8)
20:00 Statek marzeń
21:55 Lilly Schönauer: Głos serca - melodramat A/Niemcy 2006, reż. Marco Serafini
23:50 Górski lekarz (5/8)

AMC

09:35 Wojowniczka z Księżycowego Królestwa - film fantasy Chiny 2014
11:45 Klątwa Tutenchamona (1) - film przyg. USA 2006
13:40 Klątwa Tutenchamona, cz. 2 (2) - film przyg. USA 2006
15:20 Ip Man - dramat historyczny Hongkong/Chiny 2008
17:30 Wyścig z czasem - film s.f. USA 2011
19:40 Wojna światów - film s.f. USA/Japonia 2005
22:00 Motel - horror USA 2007, reż. Nimród Antal
23:50 Zbaw nas ode złego - horror USA 2014

AXN

08:20 Ostry dyżur V (4/22)
09:20 Castle VII (1,2/23)
11:20 Rekrut V (19,20/22)
13:15 Dowody zbrodni V (4,5/18) - serial sens.
15:15 FBI V (1,2/23)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (20,21/24)
19:05 Castle VII (3,4/23) - serial krym. USA 2014
21:05 Men in Black: International - film s.f. USA/Chiny 2019, reż. F. Gary Gray
23:15 Robin Hood: Początek - film przyg. USA 2018

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XVII
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe II - serial obycz.
10:30 Lekarze na start
11:55 Panna Scarlet i komisarz
13:10 Marlow: klub zbrodni
14:00 Agenci NCIS XVI (20/24)
14:55 Panna Marple IV (4/4)
16:55 Poirot XI (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2008
19:00 Agenci NCIS XVI (21/24)
19:55 Poirot III (7/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
21:00 Marlow: klub zbrodni II
22:00 Morderstwo w małym mieście II - serial krym.
22:55 Poirot III (7/11)

TVN STYLE

11:25 Ugotowani (8, 9)
13:25 Kuchenne rewolucje (2, 14) - reality show
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (1, 2) - reality show
17:05 Salon sukien ślubnych: Polska (6) - reality show
17:40 Kuchenne rewolucje (9, 10, 1) - reality show
20:50 Bitwa o gości (6) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XVI (31,32/40) - serial dok.
23:50 Kobieta na krańcu świata XVII (1/8) - cykl reportaży
00:50 Apetyt na miłość

TVN TURBO

08:20 Gadżet 4.0 (6, 7)
09:20 Fani czterech kółek
11:15 Złomowisko PL X
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować V
18:00 Raport Turbo (5065)
18:15 Mobilni mechanicy (1, 2)
19:45 Moto kombat (1)
20:30 Z drugiej ręki (8, 1)
22:00 Raport Turbo (5065)
22:15 Zawodowi handlarze
23:45 Ciężarówką przez pół świata (1/8) - serial dok.
00:45 Naprawy nie do naprawy (1) - mag. motoryzacyjny

BBC FIRST

08:40 Lewis II (6/8)
09:40 Ojciec Brown IV (6/10)
10:40 Śmierć pod palmami IX
11:50 Z pamiętnika położnej
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:55 Ojciec Brown XII (4/10)
15:55 Lewis II (6/8)
17:00 My Life is Murder III
18:00 Morderstwa w Midsomer XVIII (6/6) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami IX
21:00 Po powodzi (4/6)
22:00 W cieniu podejrzeń (5/8)
23:10 Harry Wild V (2)
00:05 Annika II (5/6)

FX

08:00 Kości (3/22)
09:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (7/22)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (9,10/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (15,16/18)
13:45 Agenci NCIS X (15,16/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (11,12/24)
17:25 Z Archiwum X IV (18,19/24) - serial s.f.
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (17,18/18)
22:05 Punisher - film sensacyjny USA/Niemcy 2004

HGTV

08:05 Remontujemy dom na plaży IX - serial dok.
09:05 Nowe życie w starym domu VII (2/12) - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata 12R
12:00 Odlotowy ogród (1)
12:35 Rajska posiadłość Pameli Anderson (5, 6) - real tv
14:30 Mieszkanie na miarę II
16:30 Polowanie na ogród IV
18:20 Weekendowa metamorfoza (1, 2) - reality show
20:10 Zgłoś remont (2, 4) - reality show Polska 2017
22:05 House Hunters
00:15 Kamera, akcja, wpadka!

BBC LIFESTYLE

11:50 Antyki z Francji: na tropie okazji (6) - reality show
12:50 Stacey Dooley wpada na weekend II - serial dok.
13:50 10 lat mniej w 10 dni II
14:50 Bake off: zawodowcy (9) - program rozrywkowy
15:50 Zapraszam do stołu
17:40 Antyki z Francji: na tropie okazji (6) - reality show Francja/Wlk. Brytania 2024
18:35 Mistrzowie szycia (5)
19:40 Wielkie nowozelandzkie wypieki (10) - show
20:55 Najlepszy konsultant ślubny (2) - pr. rozrywkowy
22:00 Bad Boyfriends (7, 8)

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół II (8/24)
08:50 Przyjaciele IX (5,6,7, 8,9,10/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu
14:30 Dwóch i pół II (9,10, 11,12/24) - serial kom.
16:25 Przyjaciele IX (11,12, 13,14,15,16/24) - serial kom.
19:30 Gliniarz z Beverly Hills II - komedia sens. USA 1987
21:50 The Office PL IV (7,8) - serial kom. Polska 2024
23:00 Comedy Club (1, 2)
00:05 Miasteczko South Park VIII (10,11/14) - serial anim.

TVP SERIALE

08:20 Komisarz Alex IX (9)
09:15 Rodzinka.pl VI (20/26)
09:45 Klan - telenowela
10:20 Ranczo II (5/13)
11:10 Rodzinka.pl XVIII (12,13)
12:10 Felicita (2,3)
13:30 Ojciec Mateusz 33 (12,13) - serial krym.
15:25 Komisarz Alex IX (10)
16:15 Na sygnale - serial obycz.
17:25 Ranczo II (7,8/13)
19:20 Minuta dla Twojego bezpieczeństwa (2)
19:30 Ojciec Mateusz 34 (1,13)
21:30 Ranczo II (9,10/13)
23:30 Ojciec Mateusz 34 (2)
00:30 Gra z Cieniem II (1)

CANAL+ KUCHNIA

11:50 Top Chef (11)
12:50 Podróże piekarza z Hebrydów (1) - magazyn
13:45 Włoskie życie Sophie Grigson (9,10) - serial dok.
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Nie tylko kimchi (6, 7)
16:40 Jamie: dania na każdą kieszeń - serial dok.
18:30 Podróże piekarza z Hebrydów (1) - magazyn
19:25 m jak mięso (5)
19:50 Nico wrzuca na ruszt (9)
20:20 Jamie: uczta za mniej (1)
21:15 Anthony Bourdain VI
23:55 Top Chef (9)

CANAL+ DOMO

12:10 Wielkie projekty III
13:10 Pokochaj lub sprzedaj
14:05 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (4)
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (1) - lifestyle
15:55 Daleko od miasta XVI
16:50 Gardeners' World (22)
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie projekty: nasza ulica III (7) - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XIV
21:00 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (5)
21:55 Wielkie projekty XI
23:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.

PLANETE+

13:40 Sekrety budowniczych piramid II (5/6) - serial dok.
14:50 Patagonia. Życie na krańcu świata - serial dok.
15:45 Piesze wędrówki po świecie II (1) - serial dok.
16:55 Świat z góry XII (1,2)
17:55 Dokąd dzisiaj? IV (24,25)
18:35 T-Rex. Historia ewolucji
19:40 Atom, narkotyki, brudne pieniądze - serial dok.
20:50 Związani z ziemią. Dzieje życia na wsi - serial dok.
22:00 Premiera: Ekskluzywna szkoła dla lokajów - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Wyprawa w nieznane VII
11:00 Gorączka złota XVI (11)
12:00 Przemytnicy: na morzu
13:00 W dżungli z Edem Staffordem (2/6) - serial dok.
14:00 Nagi instynkt przetrwania: rozbitkowie (6)
15:00 Złomowisko PL IX
16:00 Rolnicy w akcji (2)
17:00 Kroniki policyjne: Szwecja - serial dok.
18:00 Specjalistki
19:00 Nagi instynkt przetrwania V (14/15) - serial dok.
21:00 Zawodowcy - serial dok.
22:00 11 września: dni, które wstrząsnęły światem II (1,2/2)

TVP HISTORIA

08:15 Dom (2) - serial obycz.
10:00 Wszystkie kolory świata
11:05 Królowe, które zmieniły świat (1/6) - serial dok.
12:00 Odkryć tajemnicę VII
12:55 Starożytny Egipt – kroniki imperium - serial dok.
14:00 Dom (3/4) - serial obycz.
15:30 Sensacje XX wieku
17:25 Wojenne dziewczyny
18:15 Wojownicy czasu
18:55 Wszystkie kolory świata
20:00 Przeżęcz ocalonych
22:20 Historia w postaciach zapisana - serial dok.
00:25 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (13/26)
14:50 Największe tajemnice świata VI (4/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Jak to wyjaśnić IV (9/20)
17:10 Tajemnice, które miały trwać wiecznie (5/8)
18:10 Największe tajemnice świata VII (2) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVII
21:00 11 września: tragedia na oczach świata - film dok.
23:00 Jak to wyjaśnić IV (6,16/20) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

16:00 Sekrety starożytnej medycyny (3) - serial dok.
17:00 Szlakiem przeklętych miejsc (2/5) - serial dok.
18:00 Wojna widziana z powietrza III (6/6) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (2/3)
20:00 Katastrofa w przestworzach XVIII (9/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Al-Kaida: przed 11 września - serial dok.
22:00 Katastrofa w przestworzach XV (2/10) - serial dok.
23:00 Przywódcy III Rzeszy

FOCUS TV

08:00 Było sobie życie
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IX
10:00 Gwiazdy lombardu XXIV
12:00 Maszyny bojowe (3/8)
13:00 Poszukiwacze historii XXIV (12,1) - serial dok.
14:00 Zapomniane fronty II wojny światowej (6/6)
15:00 Truckersi przez Australię X (4/13) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka III
18:00 Rolnicy. Podlasie VI (3,4)
20:00 Megakonstrukcje przeszłości (3/4) - serial dok.
21:00 Koloseum (8/8)
22:00 Świat po klęsce Hitlera

BBC EARTH

08:20 Amazonia z Robsonem Greenem - serial dok.
09:15 Dzika Francja - serial dok.
10:20 Życie na pustkowiu X
11:20 Zabójcza pogoda VI
12:20 Tajlandia z Sue Perkins
13:20 Królestwo zwierząt
14:25 W okowach mrozu VII
15:25 Życie na pustkowiu X
16:30 Dzika Wielka Brytania
17:35 Królestwo zwierząt (3/6)
18:45 Wielka kanadyjska przygoda - serial dok.
19:45 Przez dziką Amazonię
20:55 W okowach mrozu VIII
22:55 Brutalna planeta (5)

POLSAT VIASAT HISTORY

11:00 II wojna światowa: ostatnie miesiące (1/2)
12:05 Naziści: kosmiczny wyścig - film dokumentalny
13:00 Starożytne superbudowle III (4,5,6/6) - serial dok.
16:30 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze (2/10) - serial dok.
17:40 II wojna światowa: ostatnie miesiące (2/2)
18:40 Starożytna apokalipsa II
19:45 Tajemnice jeziora Iznik
21:00 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (7/8)
22:10 Starożytne superbudowle IV - serial dok.

SOBOTA 12.09

Od A do Z

BRUDNY HARRY ★★★★★
film sens., USA 1971, reż. Don Siegel, Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Harry Guardino, Reni Santoni
23:35 | tvp 1
Klasyk gatunku z Clintem Eastwoodem: niekonwencjonalny, bo działający wbrew skostniałym procedurom, policjant bierze sprawy w swoje ręce i samotnie ściga psychopatę terroryzującego miasto.

BRUNET WIECZOROWĄ PORĄ ★★★
komedia, Polska 1976, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski, Bożena Dykiel, Mirosława Krajewska
20:00 | kino polska
Sensacyjna intryga pióra Stanisława Barei i ukrytego pod pseudonimem Stanisława Tyma obnaża paradoksy polskiej rzeczywistości dekady sukcesu. Ciągle śmieszy.

DOM DOBRY ★★★★★
dramat obycz., Polska 2025, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Agata Turkot, Tomasz Schuchardt, Agata Kulesza
21:25 | hbo
Obsypany Orłami, polskimi Oscarami, film Wojciecha Smarzowskiego o przemocy domowej. Jak zazwyczaj u tego reżysera - wstrząsający, drastyczny, z wyrazistymi kreacjami Agaty Turkot i Tomasza Schuchardta.

MINISTERSTWO NIEBEZPIECZNYCH DRANI ★★★
komediodramat, USA/Wlk. Brytania/Turcja 2024, reż. Guy Ritchie, wyk. Henry Cavill, Eiza González, Alan Ritchson
21:25 | tvp 1
Guy Ritchie bawi się w Tarantino i w stylu „Bękartów wojny" szuka genezy Jamesa Bonda w brawurowej akcji brytyjskich komandosów, mających zakłócić logistykę wsparcia dla hitlerowskich U-bootów.

NICO: PONAD PRAWEM ★★
film sens., USA 1988, reż. Andrew Davis, wyk. Steven Seagal, Pam Grier, Henry Silva
22:35 | tvn 7
Steven Seagal debiutuje, Andrew Davis („Ścigany") reżyseruje go w rzekomej autobiografii byłego agenta specjalnego: życie jako film kopany?

Pan Wilk i spółka. Bad Guys

18:20 | hbo
★★★

· FOT. DREAMWORKS ANIMATION LLC

Gang przebiegłego Pana Wilka zalicza spektakularną wpadkę. Aby uniknąć więzienia, herszt i wspólnicy deklarują gotowość poprawy, co w założeniu ma być przykrywką do kontynuowania przestępczej kariery.

FILM ANIMOWANY
USA/WIELKA BRYTANIA 2022, REŻ. PIERRE PERIFEL. WYK. SAM ROCKWELL, MARC MARON, AWKWAFINA

NIE ODDYCHAJ ★★★★
thriller, USA/Węgry 2016, reż. Fede Alvarez, wyk. Stephen Lang, Jane Levy, Dylan Minnette
23:10 | hbo
Popisowe rozwinięcie wątków klasycznego „Doczekać zmroku". Troje intruzów wdziera się w celach rabunkowych do domu niewidomego, który – jak się okaże – nie jest wcale tak bezbronny, jakby się wydawało.

OKUP ★★★★
film sens., USA 1996, reż. Ron Howard, wyk. Mel Gibson, Rene Russo, Brawley Nolte
20:00 | tvn 7
Mel Gibson jako bezwzględny gracz, który musi się nauczyć pokory w chwili porwania synka. Ale gracz zawsze pozostanie graczem. Remake zapomnianego filmu sprzed 40 lat. Plus zdjęcia Piotra Sobocińskiego.

PEWNEGO RAZU W MEKSYKU: DESPERADO II ★★★
film sens., USA/Meksyk 2003, reż. Robert Rodriguez, wyk. Antonio Banderas, Salma Hayek, Johnny Depp
22:55 | cinemax
Powtórka z rozrywki, czyli Robert Rodriguez bawi się w Sergia Leone: legendarny El Mariachi powraca ze swej samotni, by wyrównać kolejne porachunki. Plus niezawodny Antonio Banderas.

PIANISTA ★★★★★
dramat wojenny, Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Thomas Kretschmann, Frank Finlay
21:15 | tvp historia
Złota Palma dla Romana Polańskiego i wiele innych nagród za ekranizację okupacyjnych wspomnień Władysława Szpilmana. Muzyka, który przeżył zagładę getta, przetrwał powstanie i wegetował w ruinach opustoszałej Warszawy.

PRZEŁĘCZ OCALONYCH ★★★★
film wojenny, USA/Australia 2016, reż. Mel Gibson, wyk. Andrew Garfield, Vince Vaughn, Sam Worthington
23:50 | tvp historia
Mel Gibson powraca do głównego nurtu Hollywood opowieścią o Desmondzie Dossie – żołnierzu, który odmówił noszenia broni, a mimo to został odznaczony Medalem Honoru za postawę podczas bitwy na Okinawie.

TAJNE PRZEZ POUFNE ★★★
komedia kryminalna, USA/Wlk. Brytania/Francja 2008, reż. Ethan Coen, Joel Coen, wyk. George Clooney, Brad Pitt, Frances McDormand
20:10 | ale kino+ hd
Braci Coen traktat o amerykańskiej głupocie: pełen niby tajemnic pamiętnik sfrustrowanego analityka CIA trafia do laików, którzy postanawiają sprzedać go rosyjskiemu wywiadowi. Ku przestrodze.

TO ★★★★
horror, USA/Kanada 2017, reż. Andy Muschietti, wyk. Bill Skarsgård, Jaeden Martell, Sophia Lillis
23:50 | tvn
Czytając Stephena Kinga. W prowincjonalnym miasteczku pojawia się tajemniczy klaun – porywające dzieci monstrum i zarazem uosobienie wszelkich dziecięcych lęków. I tylko dzieci mogą go pokonać.

UCIECZKA Z ALCATRAZ ★★★
film sens., USA 1979, reż. Don Siegel, wyk. Clint Eastwood, Patrick McGoohan, Roberts Blossom
20:00 | stopklatka
Clint Eastwood pod batutą Dona Siegela ucieka z legendarnego ciężkiego więzienia Alcatraz: podana niemal z dokumentalną precyzją opowieść, jaka miała historyczny odpowiednik w 1963 roku.

WIELKIE OCZY ★★★
film biograficzny, USA/Kanada 2015, reż. Tim Burton, wyk. Amy Adams, Christoph Waltz, Danny Huston
22:00 | tvp kultura
Złoty Glob dla Amy Adams za rolę malarki Margaret Keane, odnoszącej sukcesy w połowie XX wieku. I dzieje konfliktu z mężem, który sprzedawał jej prace jako własne, oraz Tim Burton za kamerą.

KONRAD J. ZARĘBSKI

SOBOTA 12.09

TVP1

07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1182)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:50 Ranczo (3/13)
09:50 Felicita (1,2,3)
11:20 Ojciec Mateusz XX (8)
12:10 Dobre strony (1)
12:30 Szeryf (Lawman) - western USA 1971, reż. Michael Winner, wyk. Burt Lancaster, Robert Ryan, Lee J. Cobb, Sheree North (115 min)
14:25 Okrasa łamie przepisy (411) - mag. kulinarny
15:00 Rolnik szuka żony (1) - reality show Polska 2026
16:00 Zaraz wracam (3,4)
17:00 Teleexpress
17:30 Ojciec Mateusz 35 (5)
18:40 Jaka to melodia? (5941)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 Komisarz Alex XXVI (2) - serial krym.
21:25 Ministerstwo Niebezpiecznych Drani (The Ministry of Ungentlemanly Warfare) - komediodramat USA/Wlk. Brytania/Turcja 2024 (130 min)
23:35 Brudny Harry (Dirty Harry) - film sensacyjny USA 1971 (110 min)
01:25 Przysięga Ireny (Irena's Vow) - dramat wojenny Polska/Kanada 2023 (130 min)

TVP2

05:15 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7674) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7674) - mag. Polska 2026
11:20 Program publicystyczny
12:35 Informacje kulturalne
13:00 Panna młoda
14:00 Familiada (3135) - teleturniej Polska 2026
14:35 Koło fortuny (2214) - teleturniej Polska 2026
15:15 Szansa na sukces. Opole 2027 (1) - show
16:20 Na dobre i na złe
17:20 Panna młoda
18:15 Omnibus – szybcy i mądrzy (40) - teleturniej
19:10 Słowo na niedzielę (1180) - program religijny
19:25 Rodzinka.pl XVIII (13) - serial kom. Polska 2026

20:00 Rodzinka.pl XIX (1) - serial kom. Polska 2026, wyk. Małgorzata Kożuchowska
20:30 The Voice of Poland: Przesłuchania w ciemno (1, 2)
23:00 Program rozrywkowy
23:30 Postaw na milion
00:30 Teoria chaosu (Chaos Theory) - komediodramat USA 2008, reż. Marcos Siega (90 min)
02:00 Herkules (Hercules) - film przygodowy USA 2014 (105 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:00 Halo tu Polsat (3158)
11:35 Jumanji: Następny poziom - film przyg. USA 2019, reż. Jake Kasdan, wyk. Dwayne Johnson, Kevin Hart, Jack Black, Danny Glover
14:20 Studio sport
14:50 Siatkówka: Mistrzostwa Europy mężczyzn w Bułgarii, Finlandii, Rumunii i Włoszech (na żywo)
17:30 Awantura o kasę (288) - teleturniej Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy - program publicystyczny
19:25 Wypasiona Kuchnia (13) - serial komediowy Polska 2026, wyk. Piotr Gąsowski

19:55 Kabaret na żywo. Młodzi i moralni. Nad mętną rzeką (2) - kabaret i satyra
22:00 Jurasic World: Dominion (Jurassic World Dominion) - thriller USA/Chiny/Malta/Japonia 2022, reż. Colin Trevorrow, wyk. Chris Pratt, Bryce Dallas Howard (185 min)
01:05 Nowe oblicze Greya (Fifty Shades Freed) - thriller USA/Chiny 2018 (140 min)

TVN

05:10 Nauka jazdy (29)
05:40 Uwaga! (8085) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (10/60)
06:50 Kobieta na krańcu świata XVII - cykl reportaży
07:45 Dzień Dobry TVN (5773) - magazyn Polska 2026
11:30 Dobrze zrobione w domu (4) - mag. Polska 2026
11:35 Na Wspólnej - serial obyczajowy Polska 2026
13:35 MasterChef (1)
15:20 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia (Lara Croft: Tomb Raider – The Cradle of Life) - film przyg. USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Bryt./Hongkong 2003, reż. Jan de Bont (155 min)
17:55 Taskmaster (2) - program rozrywk. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Raport US Open

19:45 Azja Express (2) - reality show Polska 2026
21:35 Wiek Adaline (The Age of Adaline) - melodramat USA/Kanada 2015, reż. Lee Toland Krieger, wyk. Blake Lively, Michiel Huisman, Harrison Ford, Ellen Burstyn, Kathy Baker, Amanda Crew (135 min)
23:50 To (It) - horror USA/Kanada 2017, reż. Andy Muschietti, wyk. Bill Skarsgård, Jaeden Martell (170 min)

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XXV (3,1,6/10) - serial sensacyjny Niemcy 2019
09:00 Taki jest świat (36)
09:25 Boso przez świat: Wyprawa na Madagaskar (67) - cykl reportaży Polska 2009
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV - serial obycz. Polska 2024, wyk. Zbigniew Buczkowski, Michał Chorosiński, Agata Szafrańska Ojciec 19-letniej Kasi przekupuje swojego pracownika, żeby poszedł z córką na studniówkę. Roman, który do tej pory cierpliwie znosił restrykcje narzucone przez Justynę, postanawia się zbuntować.
20:00 Uprowadzona (Taken) - thriller USA/Francja 2008, reż. Pierre Morel, wyk. Liam Neeson, Maggie Grace (120 min)
22:00 Niezniszczalna (Canary Black) - film sens. USA/Wlk. Brytania 2024, reż. Pierre Morel, wyk. Kate Beckinsale, Rupert Friend (125 min)
00:05 Peacemaker (The Peacemaker) - film sens. USA 1997, reż. Mimi Leder (145 min)

TVN7

06:00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie III - serial dok.
06:55 Tajna baza - komedia USA 2022, reż. Henry Joost, Ariel Schulman, wyk. Owen Wilson
09:05 The Floor (1, 2) - teleturniej Polska 2026
10:20 Ukryta prawda (4/60) - serial fabularno-dok.
11:20 Mówię Wam (4) - mag.
12:35 Ukryta prawda (5,6/60) - serial fabularno-dok.
14:35 Szpital św. Anny (31,32/50) - serial obycz.
16:35 Detektywi III (24/60) - serial fabularno-dok.
17:40 Geostorm - film sens. USA 2017, reż. Dean Devlin, wyk. Gerard Butler (140 min)
20:00 Okup (Ransom) - film sens. USA 1996, reż. Ron Howard, wyk. Mel Gibson, Rene Russo, Brawley Nolte, Gary Sinise (155 min)
22:35 Nico: Ponad prawem (Above the Law) - film sens. USA 1988, reż. Andrew Davis (125 min)
00:40 Morderstwo w Białym Domu (Murder at 1600) - film sens. USA 1997, reż. Dwight H. Little, wyk. Wesley Snipes (135 min)

MEZZO

10:45 Giuseppe Verdi: Lombardczycy na pierwszej krucjacie - opera Belgia 2023
13:05 Intermezzo
13:30 Chucho Valdés: Jazz à Vienne 2024 - koncert
15:05 Keyon Harrold – Międzynarodowy Festiwal Jazzowy w Montrealu
16:30 Intermezzo
17:25 Argerich, Kovacevich, Bar-Shaï, Moreau, Kwartet Modigliani: Debussy, Ravel, Mozart, Schubert
18:50 Joaquín Achúcarro: Chopin, Grieg, Brahms, Rachmaninow, Skriabin, Liszt
20:30 Giuseppe Verdi: Traviata - opera Belgia 2024
22:55 Maxim Vengerov, Tokyo Philharmonic Orchestra, Myung-Whun Chung : Czajkowski, Strawiński - muzyka klasyczna

PULS 2

08:40 Kapitan Szablozęby i magiczny diament - film anim. Norwegia/Belgia/Wlk. Brytania/Brazylia 2019
10:35 Zwierzaki na resorach - film anim. USA/Wlk. Brytania/Emiraty Arabskie/Arabia Saudyjska 2023
12:20 Wojciech Cejrowski. Boso: Meksyk/Paragwaj (3, 4)
13:30 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (14, 3)
15:30 Kot w butach - film fantasy Niemcy 2009
16:45 Zaklęta księżniczka - film fantasy Czechy 2020
19:00 Balerina - film anim. Francja/Kanada 2016, reż. Eric Summer, Éric Warin
20:50 Straszny film IV - kom. USA 2006, reż. David Zucker
22:30 Podróże z diabłem - film akcji USA/Kolumbia 2019

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (344) - mag. Polska 2026
09:30 A na obiad... (1)
09:35 Galileo
12:40 Mini Galileo - program popularnonaukowy Polska 26
12:55 Ponad wszystko - dramat obycz. USA 2007
14:55 Policjantki i policjanci XXIV (61,62,63,64/65) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Mariusz Węgłowski, Paweł Kowalczyk, Wojciech Sikora
19:00 Wypasiona Kuchnia
19:05 Policjantki i policjanci XXIV (65/65)
20:05 A na deser... (11) - mag. kulinarny Polska 2026
20:20 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (5,6,7,8) - serial kryminalny Polska 2026
00:25 Gwiazdy kabaretu

METRO

07:05 Gorączka złota XII (14/24) - serial dok. USA 2022
08:55 Klan z Alaski III (7,8,9/32) - serial dok.
11:55 Złomowisko PL IV - serial dok. Polska 2018
13:55 Makłowicz w drodze (8, 9) - mag. kulinarny
15:05 Farma Clarksona (7/8)
16:10 Azja Express (1)
17:55 Kryminalni (3,4) - serial krym. Polska 2004, wyk. Marek Włodarczyk, Maciej Zakościelny
20:00 Morderstwo w Białym Domu - film sens. USA 1997, reż. Dwight H. Little, wyk. Wesley Snipes, Diane Lane
22:10 Krwawy diament - dramat obycz. USA/Niemcy/Wlk. Brytania 2006, reż. Edward Zwick, wyk. Leonardo DiCaprio
01:00 Kuba Wojewódzki (2)
02:05 Szpital (6/67)

SOBOTA 12.09

STOPKLATKA

08:00 **Komisarz Rex VII** (3,4/13) - serial sens.
10:00 **Hudson i Rex IV** (1,2/16)
12:00 **Marzanna** - serial krym. Niemcy 2021
14:00 **Rodzina Flintstonów (Flintstonowie, The Flintstones, Między nami jaskiniowcami) (The Flintstones)** - komedia USA 1994, reż. Brian Levant (110 min)
15:50 **Poszukiwany, poszukiwana** - komedia Polska 1974 (110 min)
17:40 **Zbuntowana (Insurgent)** - film sens. USA/Kanada 2015, reż. Robert Schwentke, wyk. Shailene Woodley, Theo James (140 min)
20:00 **Ucieczka z Alcatraz (Escape from Alcatraz)** - film sens. USA 1979, reż. Don Siegel (135 min)
22:15 **Missisipi w ogniu (Mississippi Burning)** - thriller USA 1988, reż. Alan Parker (160 min)
00:55 **Hooligans III (Green Street 3: Never Back Down)** - film sens. Wlk. Brytania/USA 2013, reż. James Nunn (125 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa 46B/69 - reportaż Polska 1969
07:55 Polska Kronika Filmowa 43A/73 - reportaż Polska 1973
08:10 Reksio - serial anim.
08:40 Miś Kudłatek (5,6)
09:00 Do przerwy 0:1 (5,6) - serial młodzieżowy
10:15 Akademia Pana Kleksa, cz. 1: Przygoda księcia Mateusza (1) - film dla młodzieży Polska/ZSRR 1983
12:05 Akademia Pana Kleksa, cz. 2: Tajemnica golarza Filipa - film dla młodzieży PL/ZSRR 1984, reż. Krzysztof Gradowski, wyk. Piotr Fronczewski, Sławomir Wronka
13:55 Motylem jestem, czyli romans czterdziestolatka - komedia Polska 1976
15:55 Rozmowy kontrolowane - komedia Polska 1991, reż. Sylwester Chęciński
18:20 Na układy nie ma rady - komedia Polska 2017
20:00 Brunet wieczorową porą - komedia Polska 1976, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski
22:00 Skrzydlate świnie - film obyczajowy Polska 2010, reż. Anna Kazejak
00:00 Drogówka - film krym. PL 2013, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Bartłomiej Topa

ALE KINO+

09:40 **Mads Mikkelsen. Diabeł wcielony** - film dok. Francja 2024
10:55 **Wszyscy wiedzą (Todos lo saben)** - dramat krym. Hiszpania/Francja/Wł. 2018, reż. Asghar Farhadi (155 min)
13:30 **Ostatni mistrz (The Last Champion)** - dramat obycz. USA 2020, reż. Glenn Withrow, wyk. Cole Hauser (145 min)
15:55 **Patience II** (1,2/8) - serial kryminalny
18:10 **Ocalona (Survivor)** - film sens. USA/Wlk. Brytania 2015, reż. James McTeigue (120 min)
20:10 **Tajne przez poufne (Burn After Reading)** - komedia kryminalna USA/Wlk. Bryt./Francja 2008, reż. Ethan Coen, Joel Coen, wyk. George Clooney (115 min)
22:05 **Zaginione (The Missing)** - western USA 2003, reż. Ron Howard, wyk. Tommy Lee Jones, Cate Blanchett (170 min)
00:55 **Przekleństwo wyspy (The Weight of Water)** - thriller USA/Francja/Kanada 2002 (140 min)

POLSAT FILM

08:00 Sąsiedzi (20)
08:15 Był sobie człowiek
10:00 Hop - film animowany USA 2011, reż. Tim Hill
11:55 Powrót do przyszłości - film s.f. USA 1985
14:30 Faceci w czerni II - film s.f. USA 2002
16:05 Jak ukraść Księżyc - film anim. USA 2010
18:15 Anioły i Demony - thriller USA/Włochy 2009
21:00 Mumia - film sens. USA/Chiny/Japonia 2017
23:25 Wrogowie publiczni - dramat krym. USA/Jap. 2009

FILMBOX+ ONE

07:55 Strażnik Teksasu (22,23)
10:55 Vera: Przełom V (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2015, wyk. Brenda Blethyn
12:55 Wciąż ją kocham - melodramat USA 2010
15:20 Fenomen - film obycz. USA 1996, reż. Jon Turteltaub
17:40 Wyścig - film sens. USA/Kanada/Australia 2001
20:00 Vera: Mętna Woda V (3/4) - serial krym. Wlk. Bryt. 2015, wyk. Brenda Blethyn
22:00 American Beauty - dramat obycz. USA 1999
00:40 Ninja - film sens. USA 2009, reż. Isaac Florentine

TVP KULTURA

08:05 **Gdzie jest Anne Frank? (Where is Anne Frank)** - film anim. Belgia/Francja/Izrael/Holandia/Luksemburg/Wlk. Brytania/Australia/Szwajcaria 2021 (110 min)
09:55 **Kosmos 1999 II** (5/24) - serial sensacyjny
11:00 **Wspólny krok czyli Pawilon Tańca w Warszawie**
11:35 **Hollywoodzki remake** - serial dok. F 2023
12:40 **Dwa księżyce** - film obyczajowy Polska 1994 (150 min)
15:10 **Alternatywy 4** (6/9)
16:25 **Tamte lata, tamte dni**
17:10 **Amerykański świat podziemia (Underworld U.S.A.)** - thriller USA 1961, reż. Samuel Fuller (110 min)
19:00 **Gala baletowa z Teatru Wielkiego – Opery Narodowej**
22:00 **Wielkie oczy (Big Eyes)** - film biograficzny USA/Kan. 2015 (115 min)
23:55 **Wstęp do filmu** (601) - rozmowa Polska 2019
00:00 **Nostalgia** - thriller Włochy/F 2022, reż. Mario Martone (130 min)

WARNER TV

09:30 Kopciuszek. W rytmie miłości - komedia USA 2011
11:10 Invictus: Niepokonany - dramat hist. USA 2009
13:50 Wiecznie młody - film s.f. USA 1992, reż. Steve Miner
15:50 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie - film sens. Hongkong 1996, reż. Stanley Tong
17:30 Akademia policyjna II – Pierwsze zadanie - komedia USA 1985, reż. Jerry Paris
19:10 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis
22:05 Przybysz z daleka - western USA 1996

PARAMOUNT

09:45 Szybki jak błyskawica - film sens. USA 1990
12:00 W 80 dni dookoła świata - film przyg. USA/Niemcy/Irlandia/Wlk. Brytania 2004
14:30 Zaginione miasto - komedia sens. USA 2022, reż. Adam Nee, Aaron Nee
17:00 Noe: wybrany przez Boga - film przyg. USA 2014, reż. Darren Aronofsky
20:00 Zakładnik - film sens. USA 2004, reż. Michael Mann
22:30 Wywiad z wampirem - horror USA 1994
01:00 Negocjator - film sensacyjny USA/Niemcy 1998

HBO

09:05 **Emotki. Film** - film anim. USA 2017, reż. Anthony Leondis (85 min)
10:30 **Wolfgang** - dramat obyczajowy Hiszpania 2025, reż. Javier Ruiz Caldera (110 min)
12:20 **Jak wytresować smoka** - film anim. USA/Francja/Wlk. Brytania 2010, reż. Dean DeBlois, Chris Sanders (100 min)
14:00 **Ludzkie dzieci** - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Japonia 2006, reż. Alfonso Cuarón (115 min)
15:55 **Milcząca przyjaciółka** - film biograficzny Niemcy/Węgry/Francja/Chiny 2025 (145 min)
18:20 **Pan Wilk i spółka. Bad Guys** - film anim. USA/Wlk. Brytania 2022, reż. Pierre Perifel (100 min)
20:00 **Spinal Tap II: To nie koniec** - komedia USA 2025 (85 min)
21:25 **Dom dobry** - dramat obyczajowy Polska 2025 (105 min)
23:10 **Nie oddychaj** - thriller USA/Węgry 2016 (85 min)
00:35 **Złodziej z przypadku** - komedia kryminalna USA 2025 (100 min)

CINEMAX

11:20 Tootsie - komedia USA 1982, reż. Sydney Pollack
13:20 Alita: Battle Angel - film sens. USA/Japonia/Kan. 2019
15:20 Rzeka życia - dramat obyczajowy USA 1992
17:25 2012 - film katas. USA 2009, reż. Roland Emmerich
20:00 Cyborg - film s.f. USA 1989, reż. Albert Pyun, wyk. Jean-Claude Van Damme
21:25 Faceci w czerni II - film s.f. USA 2002
22:55 Pewnego razu w Meksyku: Desperado II - film sens. USA/Meksyk 2003

ROMANCE TV

08:30 Górski lekarz (1,2,3/8)
13:20 Lilly Schönauer: Okrężna droga do szczęścia - film obycz. A/Niemcy 2007
15:05 Statek marzeń - serial obycz. Niemcy 2023
17:00 Bachmannowie. Jak zawsze za późno? - komedia Niemcy 2024, reż. Miriam Bliese
18:55 Falk: Nagie fakty (3/6) - serial obycz. Niemcy 2018
20:00 Lost w Fusecie – Kryminał z Portugalii - film krym. Niemcy 2022
21:55 Zabójcza układanka (2)
23:55 Lato na Istrii - romans Niemcy/Chorwacja 2021

CANAL+ PREMIUM

08:25 **Historia Apple'a. Jak sprzedać rewolucję**
09:20 **Cudowne życie** - komediodramat Francja/Kanada 2025, reż. Ken Scott (100 min)
11:00 **Kawałek po kawałku** - film anim. USA/Dania/Australia/Hongkong 2024 (95 min)
12:35 **Gorzko** - film krótkom. Polska 2024 (30 min)
13:05 **Łapu-Capu** (219)
13:20 **Kiedy nadchodzi jesień** - dramat obycz. Francja 2024 (100 min)
15:00 **Być kochaną** - dramat obycz. Norwegia/Szwecja 2024 (105 min)
16:45 **Wicked** - musical USA/Wlk. Bryt./Kanada 2024, reż. Jon M. Chu, wyk. Cynthia Erivo (165 min)
19:30 **Ocaleni** - thriller USA/Kanada 2008, reż. Rodrigo García (90 min)
21:00 **Greenland 2** - film s.f. USA/Wlk. Bryt. 2026, reż. Ric Roman Waugh, wyk. Gerard Butler (100 min)
22:40 **Zabójca** - film sens. USA/Kan. 2007 (100 min)
00:20 **Siedem zasłon** - dramat obycz. USA/Kanada/Finlandia 2023 (110 min)

TVN FABUŁA

07:30 Lekarze II (8,9,10,11) - serial obycz. Polska 2013
11:30 Alfabet filmowy (24) - mag. filmowy Polska 2019
11:40 Igrając z ogniem - komedia USA 2019
13:45 Ella zaklęta - film fantasy USA/Irl./Wlk. Brytania 2004
15:50 Elf - komedia USA 2003
17:55 Znów mam 17 lat - komedia USA 2009
20:00 Kiler - komedia Polska 1997, reż. Juliusz Machulski, wyk. Cezary Pazura
22:15 Elvis - film biograficzny USA/Australia 2022

AMC

08:15 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
10:45 Pakt milczenia - thriller USA/Kanada 2006
12:45 Bohater ostatniej akcji - film przyg. USA 1993
15:25 Medalion - komedia sens. USA/Hongkong 2003
17:20 Mistrz Wing Chun – Ip Man (Ip Man II) - film akcji Hongkong/Chiny 2010
19:30 System - film akcji USA 1995, reż. Irwin Winkler
22:00 Dom w głębi lasu - horror USA/Kanada 2011
23:55 Aligator – Lake Placid - horror USA/Kanada 1999

AXN

08:10 FBI: International IV (21/22) - serial akcji USA 2025
09:10 FBI: Most Wanted V
10:10 Rekrut V (11,12, 13,14,15/22) - serial krym.
15:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XV (4,5,6,7,8/18)
20:00 Robin Hood: Początek - film przyg. USA 2018
22:25 Karate Kid IV: Mistrz i uczennica - dramat obycz. USA 1994, reż. Christopher Cain
00:25 Sahara - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Francja/ Niemcy/Hiszpania 2005

EPIC DRAMA

08:55 Panna Scarlet i komisarz IV (1,2,3/6) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2024
12:20 Agenci NCIS XVI
15:55 Panna Marple VI (2/3) - serial krym. Wlk. Bryt. 2013
17:55 Poirot VI (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 1996
20:05 Detektyw Murdoch: Gem, set, Murdoch XIX - serial krym. Kan./Wlk. Brytania 2026
21:00 Inspektor Ricciardi (4/6) - serial krym. Włochy 2021
23:10 Hiszpańska księżniczka II (2/8) - serial historyczny
00:20 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2024

TVN STYLE

11:30 Jestem z Polski IX (7,7,16/15) - serial dok.
14:30 Do zobaczenia II (7/11)
15:00 Bitwa o gości (6)
16:00 Ostre cięcie (6)
17:00 Zgłoś remont (7)
18:00 Mniej znaczy więcej. Live Better For Less (1)
18:35 Ugotowani w parach (10) - reality show
19:35 Kuchenne rewolucje (13, 3) - reality show
21:40 Top Model (2)
23:05 Nagi raj. Wielka Brytania (2) - reality show
00:10 Dziewice (2)

TVN TURBO

09:00 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (1/17)
09:30 Zawodowi handlarze (8)
10:15 Moto kombat (1)
11:00 Ciężarówką przez pół świata (1/8) - serial dok.
12:00 Mobilni mechanicy (1)
12:45 Wojny samochodowe (1, 7, 8) - program rozrywkowy
15:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (1,13/17)
16:45 Zawodowi handlarze (1)
17:30 Jeździć, obserwować VIII
18:15 Z drugiej ręki (1)
19:00 Mobilni mechanicy
20:30 Zawodowi handlarze
22:00 Naprawy nie do naprawy

BBC FIRST

08:30 Zbrodnie w Prowansji
10:20 Morderstwa w Midsomer IV (5,5/6) - serial krym.
12:35 Ojciec Brown IX (10,1,2/10) - serial krym.
15:35 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi
17:40 Z pamiętnika położnej XI
18:45 Śmierć z dala od palm II
19:55 Śmierć pod palmami IX
21:00 Annika II (6/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
22:05 Milczący świadek XXIV (5,6/10) - serial krym.
00:15 Po powodzi (4/6)

FX

08:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (4,5/24) - serial krym. USA 2006, wyk. David Caruso
10:20 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (9,10,11/18) - serial krym. USA/Kan. 2011
13:05 Z Archiwum X IV (15,16,17/24) - serial s.f.
15:50 The Mandalorian (3,4/8) - serial s.f. USA 2019
17:25 Spider-Man: Daleko od domu - film sens. USA 2019
20:00 Obcy: Ziemia (3,4/8)
22:15 Szklana pułapka II - film akcji USA 1990
00:50 Uciec, ale dokąd? - film sensacyjny USA 1993

HGTV

08:20 Wymarzony dom we Włoszech (2/12) - serial dok.
09:10 Nowa Maja w ogrodzie (24, 25, 26) - magazyn
10:45 Uratuj swój ogród (24)
11:45 Najbrzydsze podwórko w dzielnicy (3,4/12)
12:45 Pogromcy chaosu (7)
13:40 Weekendowa metamorfoza (5, 6) - reality show
15:35 Polowanie na ogród II
17:15 House Hunters (5, 6, 7)
18:55 Weekendowa metamorfoza (3, 2, 4) - reality show
21:40 Mieszkanie na miarę
23:35 Zamek w spadku

BBC LIFESTYLE

08:50 Mistrzowie ceramiki (4)
10:00 Koreańska uczta Eda i Ryu (2) - mag. kulinarny
11:00 Psijaciele w potrzebie
13:00 W świecie luksusu - serial dok. Wlk. Bryt. 2025
14:00 Mistrzowie szycia (5, 6)
16:05 Zapraszam do stołu (34, 35, 36) - mag. kulinarny
17:50 Najlepszy konsultant ślubny (2) - pr. rozrywkowy
18:55 Na bogato: sekrety pierwszej klasy (1/4)
19:55 Wielkie amerykańskie wypieki (1, 2) - pr. rozrywkowy
22:00 Bad Boyfriends (9, 10)
00:10 Wstydliwe choroby V

COMEDY CENTRAL

08:00 Tata ma plan III (13/13) - serial kom. USA 2019
08:30 Teoria wielkiego podrywu III (8,9,10,11,12,13,14, 15,16,17/23) - serial kom.
12:50 Teoria wielkiego podrywu III (18/23)
13:20 Przyjaciele VIII
16:50 Duchy II (4,3/22)
17:50 Gliniarz z Beverly Hills II - komedia sens. USA 1987
20:00 Rodzina Addamsów II - komedia USA 1993
22:00 The Office PL IV (9,10)
23:05 Comedy Club (3, 4)

TVP SERIALE

08:00 Na sygnale
10:15 Ranczo II (3/13)
11:15 Na dobre i na złe
12:15 Rodzinka.pl XVIII (12,13)
13:30 Ojciec Mateusz 33 (6,7) - serial krym. Polska 2025
15:25 Komisarz Alex XXVI (1) - serial krym. Polska 2026
16:25 Ranczo II (4/13)
17:30 Czarne chmury (5)
18:30 Stawka większa niż życie (2) - serial wojenny
19:45 Ojciec Mateusz 33 (8,9,10) - serial kryminalny
22:45 Ranczo II (5,6/13)
00:40 Komisarz Alex XXVI (1) - serial krym. Polska 2026

CANAL+ KUCHNIA

11:50 Czego nie jeść (2)
12:50 Eva Longoria w poszukiwaniu meksykańskich smaków
13:40 Jamie Oliver (11, 12)
14:35 Ziemia, ogień i smak (5)
15:30 Nie bój ryby! (8)
16:00 Jamie: uczta za mniej (1)
16:55 Jamie Oliver
17:55 Ziemia, ogień i smak (6)
18:45 Czego nie jeść (2)
19:50 Poza utartym szlakiem
20:40 Włoska uczta (3,4)
21:40 James Martin: hiszpańska przygoda (3) - serial dok.
22:35 Tajemnice indyjskich smaków (5) - pr. rozrywkowy

CANAL+ DOMO

09:30 Patent na zieleń (2/8)
10:00 Daleko od miasta XVI (4)
10:30 Ucieczka na wieś XXII
12:15 Cuda z drewna (11/12)
13:10 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (11)
14:10 Wielkie projekty
15:20 Gardeners' World (23)
16:30 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (2)
17:00 Kupione i co dalej?
18:00 Daleko od miasta XVI
19:00 Zbudujemy ten dom
20:00 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
21:00 Wielkie projekty
22:00 W mieście czy na wsi

PLANETE+

10:20 Targowiska świata (2)
11:25 Krajobrazy świata (5/12)
12:30 Świat według termitów
13:35 Świetliki. Boskie światło natury - film dokumentalny
14:45 Najdziksze ostępy Europy (1,4/5) - serial dok.
16:50 Targowiska świata (3)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (26,27)
18:40 Polska z góry II
19:45 Nicole Kidman. Oczy szeroko otwarte - film dok.
20:50 Céline Dion. Tak rodzi się gwiazda - film dok.
22:00 Catherine Denevue

DISCOVERY CHANNEL

11:00 Od samochodu do domu III - serial dok.
12:00 Awantura o furę
13:00 Złomowisko PL V
15:00 Nic do zgłoszenia (4/8)
16:00 Bracia Collins biorą się do roboty (7) - pr. rozrywkowy
17:00 Ciężarówką przez Route 66 (4/7) - serial dok.
18:00 W dżungli z Edem Staffordem (4/6) - serial dok.
19:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (8/16)
20:00 11 września: dni, które wstrząsnęły światem II
22:00 Złoto drwali II (8/8)
23:00 W oku cyklonu III

TVP HISTORIA

12:55 Magiczny Adriatyk (5/6)
14:00 Ex libris - mag.
14:30 Po własnym pogrzebie - dramat wojenny Polska 1989
15:55 O zwierzętach i ludziach
17:00 Królowe, które zmieniły świat (1/6) - serial dok.
17:55 Sława i chwała (7/7)
19:05 Długa droga do wojny (2)
20:10 Największe tajemnice monarchii (1) - serial dok.
21:15 Pianista - dramat wojenny Francja/Niemcy/ Polska/Wlk. Bryt./USA 2001
23:50 Przełęcz ocalonych - film wojenny USA/Aus. 2016

HISTORY

08:15 Starożytni kosmici XVI
09:15 Gwiazdy lombardu XIII
10:10 Wojny magazynowe XVII (2) - serial dok. USA 2026
11:10 11 września: tragedia na oczach świata - film dok.
12:05 Starożytni kosmici XIV
13:05 Jak to wyjaśnić: tajemnice UFO (2/6) - serial dok.
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata II - serial dok.
14:55 Gwiazdy lombardu XXV
17:10 UFO: łowcy prawdy IV
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Starożytni kosmici (6)
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata V (1,2/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Uwaga, katastrofa! (6)
10:00 Katastrofa w przestworzach XXV (6,2,9,10,1,2)
16:00 Morskie megamaszyny
17:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (5,6/6) - serial dokumentalny
19:00 Sekrety starożytnej medycyny (8) - serial dok.
20:00 Grecja: miejsce pełne tajemnic (2/6) - serial dok.
21:00 Odkopać historię (1,2) - serial dok. Kanada 2026
23:00 Ciemna strona świata V (4,5/10) - serial dok. USA 2025

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VII
09:00 Wielkie wycieczkowce II
11:00 Architektura z odzysku
12:00 Straż graniczna IX
13:00 Rolnicy. Podlasie VIII
16:00 Podróże Gienka i Jastrzębia (3,4) - serial dok.
17:00 Podróże z Danem Snowem II (4/4) - serial dok. Wlk. Brytania 2024
18:00 Ekstremalne drogi do szkoły II (2) - serial dok.
19:00 Jak to wyjaśnić III (6/20)
20:00 Świat z góry. Zamki (3/4)
21:00 Mroczne tajemnice templariuszy (2/4) - serial dok.
22:00 Wygrać z żywiołem (5)

BBC EARTH

08:45 Dzika Francja II
09:55 Dzika Wielka Brytania
11:00 Przez dziką Amazonię
12:05 W okowach mrozu IV
17:10 David Attenborough i cuda natury IV (3/6)
17:45 Wielka nowozelandzka przygoda (4/4) - serial dok.
18:45 Planety (1/5) - serial dok.
19:45 Zjawiskowa Ziemia (2/4) - serial dok. Wlk. Bryt. 2024
20:55 Życie na pustkowiu: powroty (1) - serial dok.
21:55 W okowach mrozu: Odwilż (1/6) - serial dok.
22:50 Dzika Wielka Brytania

POLSAT VIASAT HISTORY

08:20 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (3/8) - serial dok. Wlk. Brytania 2019
09:30 Naziści: korzenie zła
12:25 Tajne bronie II wojny światowej (4,5,6/6) - serial dokumentalny Australia 2023
15:50 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
18:00 1776: niepodległość USA (4,5,6/6) - serial dok.
21:00 Naziści, U-booty i bitwa o Atlantyk - serial dok.
22:15 Wojna Adolfa Hitlera (3,4/6) - serial dokumentalny
00:35 Tajne bronie II wojny światowej (4/6) - serial dok.

Od A do Z

BOGOWIE ★★★★★
dramat obycz., Polska 2014, reż. Łukasz Palkowski, wyk. Tomasz Kot, Piotr Głowacki, Szymon Piotr Warszawski
23:50 | tvn
Obsypana nagrodami biografia Zbigniewa Religi z wybitną kreacją Tomasza Kota w roli profesora – kluczowej postaci w historii polskiej kardiochirurgii. A do tego frapujące tło późnego PRL-u. Koniecznie.

BRACIA ★★★
dramat wojenny, USA 2009, reż. Jim Sheridan, wyk. Tobey Maguire, Jake Gyllenhaal, Natalie Portman
22:30 | tvp 2
Obsypany nagrodami duński dramat Susanne Bier w wersji hollywoodzkiej: kiedy jeden z braci wyjeżdża na wojnę do Afganistanu i ginie, drugi próbuje go zastąpić u boku żony i dzieci. Do zadumy.

BRUTALISTA ★★★
dramat obycz., USA/Wlk. Brytania/Węgry/Kanada 2024, reż. Brady Corbet, wyk. Adrien Brody, Felicity Jones, Guy Pearce
23:50 | canal+ premium
Filmowa biografia węgierskiego architekta pochodzenia żydowskiego, Laszlo Totha, który po wojnie osiedlił się w Stanach Zjednoczonych, gdzie osiągnął zawodowy sukces. Plus Oscar dla Adriena Brody'ego.

CREED: NARODZINY LEGENDY ★★★
dramat obycz., USA 2015, reż. Ryan Coogler, wyk. Michael B. Jordan, Sylvester Stallone, Tessa Thompson
21:50 | hbo
„Rocky" powraca: Sylvester Stallone jako trener wschodzącej gwiazdy boksu - Adonisa Johnsona, syna Apollo Creeda, byłego mistrza świata, dawnego rywala, ale i przyjaciela Rocky'ego.

DIUNA ★★★★
film s.f., USA/Kanada 2021, reż. Denis Villeneuve, wyk. Timothée Chalamet, Rebecca Ferguson, Zendaya
20:00 | tvn 7
Wystawna, lecz trudna do pojęcia bez znajomości pierwowzoru pierwsza część nowej ekranizacji powieści Franka Herberta o walce o władzę na planecie, gdzie wydobywa się przyprawę napędzającą wszechświat.

Supergirl

20:00 | hbo
★★

· FOT. PARISA TAGHIZADEH / WARNER BROS. ENTERTAINMENT INC.

Z uniwersum DC Comics: Supergirl, kuzynka Supermana, dołącza do pościgu za kosmicznym piratem i wszelkim złem wcielonym, który otruł jej psa, ale ukrywa antidotum, aktywne przez trzy dobry.

FANTASY
USA 2026, REŻ. CRAIG GILLESPIE. WYK. MILLY ALCOCK, MATTHIAS SCHOENAERTS, EVE RIDLEY

JERRY MAGUIRE ★★★
dramat obycz., USA 1996, reż. Cameron Crowe, wyk. Tom Cruise, Cuba Gooding Jr., Renée Zellweger
22:55 | polsat
Poczciwe: agent sportowy, który proponuje ojcowski stosunek do klientów zamiast czystego merkantylizmu, odnosi zaskakujący sukces. Plus Oscar dla Cuby Goodinga jr.: ukradł show Tomowi Cruise!

JOHN WICK 4 ★★★★
film sens., USA/Niemcy 2023, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Donnie Yen, Bill Skarsgård
20:00 | tv puls
Keanu Reeves jako najlepszy z najlepszych płatnych zabójców, który znużony ucieczką przed pościgiem prowadzi do brutalnej konfrontacji z dawnymi mocodawcami, by wreszcie odzyskać upragniony spokój.

MILLENNIUM: DZIEWCZYNA, KTÓRA IGRAŁA Z OGNIEM ★★★
thriller, Dania/Niemcy/Szwecja 2009, reż. Daniel Alfredson, wyk. Noomi Rapace, Michael Nyqvist, Lena Endre
22:25 | stopklatka
Sięgając ponownie po Stiga Larssona: kiedy dziennikarz i hakerka penetrują rynek handlu żywym towarem, dziewczyna zostaje oskarżona o trzy morderstwa i tylko reporter może oczyścić ją z zarzutów.

NA RINGU Z RODZINĄ ★★★
komediodramat, Wlk. Brytania/USA/Meksyk 2019, reż. Stephen Merchant, wyk. Florence Pugh, Lena Headey, Nick Frost
20:00 | cinemax
Historia wrestlerki Sarayi-Jade Bevis: kiedy były zapaśnik dorabia do emerytury na prowincjonalnych ringach, jego dzieci zabiegają o przyjęcie do federacji WWE, co ostatecznie udaje się córce.

OJCIEC ★★★★
dramat obycz., Wlk. Brytania/Francja/USA 2020, reż. Florian Zeller, wyk. Anthony Hopkins, Olivia Colman, Mark Gatiss
20:00 | tvp kultura
Dwa Oscary – za scenariusz i kreację Anthony'ego Hopkinsa – dla opowieści o starzejącym się mężczyźnie, który – nie akceptując swego wieku i stanu zdrowia – odrzuca oferowaną mu pomoc kochającej córki.

OSTATNIA SZANSA HARVEYA ★★★
melodramat, USA 2008, reż. Joel Hopkins, wyk. Dustin Hoffman, Emma Thompson, Eileen Atkins
22:45 | tvp 1
Jeszcze raz: dwoje życiowych rozbitków korzysta z ostatniej szansy na miłość. Oczywiście, że było już setki razy, ale nie we wspólnym wykonaniu Dustina Hoffmana i Emmy Thompson.

SZTOS ★★★
komedia sensacyjna, Polska 1996, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Jan Nowicki, Cezary Pazura, Krzysztof Zaleski
20:00 | kino polska
„Żądło" po polsku w kolorycie polskiego Wybrzeża lat 70.: reżyserski debiut Olafa Lubaszenki, jako Redford – Cezary Pazura, w roli Newmana – świetny Jan Nowicki. Ma swój smak, choć nie każdego zadowoli.

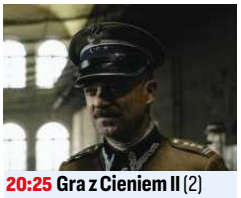
TWARDA SZTUKA ★★★
komediodramat, USA 2007, reż. Garry Marshall, wyk. Lindsay Lohan, Jane Fonda, Dermot Mulroney
20:00 | stopklatka
Zbuntowana nastolatka spędza wakacje u babci mormonki, wychodząc na ludzi i przy okazji pomagając babci zrozumieć błędy popełnione także wobec córki. Plus aktorski popis pięknie dobranego tria.

ZENEK ★★
film biograficzny, Polska 2020, reż. Jan Hryniak, wyk. Krzysztof Czeczot, Jakub Zając, Klara Bielawka
21:25 | tvn
Nie do końca prawdziwa biografia Zenka Martyniuka – chłopaka z Podlasia, który marzył, by słuchały go tłumy. I w efekcie niespełniona szansa na przyjrzenie się fenomenowi disco polo.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVP1

06:50 Słowo na niedzielę
07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1098)
08:30 Pociąg do Polski (2) - serial dok. Polska 2026
09:05 U Pana Boga w ogródku (2/12) - serial kom. PL 2008
09:55 Ojciec Mateusz XX (9)
10:55 Komisarz Alex XXVI (2)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:50 Dożynki Prezydenckie
14:15 Rolnik szuka żony. Odwiedziny (1)
14:40 Lalka (2) - serial obycz.
16:00 Zaraz wracam (5,6)
17:00 Teleexpress
17:35 Daję słowo – Maciej Orłoś (42) - talk-show
18:40 Jaka to melodia? (5954)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Gra z Cieniem II** (2) - serial kryminalny
21:25 **Rolnik szuka żony** (2)
22:20 **Rolnik szuka żony. Odwiedziny** (2)
22:45 **Ostatnia szansa**
★★★ **Harveya (Last Chance Harvey)** - melodramat USA 2008 (105 min)
00:30 **Ministerstwo**
★★★ **Niebezpiecznych Drani (The Ministry of Ungentlemanly Warfare)** - komediodramat USA/Wlk. Brytania/Turcja 2024 (130 min)

MEZZO

10:25 Intermezzo
10:45 James Francies na Międzynarodowym Festiwalu Jazzowym w Montrealu
11:45 Międzynarodowy Konkurs Muzyczny w Genewie 2024 : Konkurs śpiewu, finał z orkiestrą - muzyka klasyczna
12:45 Intermezzo
13:30 Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny w Leeds
16:25 Intermezzo
17:10 Giuseppe Verdi: Falstaff - opera Francja 2023
19:25 K, Simone Menezes: Rimski-Korsakow, Szeherezada
20:30 Filharmonicy Wiedeńscy, Riccardo Muti: IX Symfonia Beethovena, Rossini, Verdi, Brahms – muzyka klas.
23:25 Tisseurs de sons: Ludovico Einaudi, Hauschka, Joep Beving, Hania Rani

TVP2

05:15 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7675) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7675) - mag. Polska 2026
11:00 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11:40 The Voice of Poland
14:00 Familiada (3136)
14:35 Koło fortuny (2215) - teleturniej Polska 2026
15:10 Szansa na sukces. Opole 2027 (2) - show
16:10 Europa da się lubić – nowe pokolenie (2) - teleturniej Polska 2026, program prowadzi Katarzyna Zielińska
17:15 Tak to leciało! (87)
18:15 Omnibus – szybcy i mądrzy (41) - teleturniej
19:10 Kocham Cię, Polsko! (1)

20:40 **Po zachodzie słońca**
★★★ **(After the Sunset)** - komedia kryminalna USA 2004, reż. Brett Ratner, wyk. Pierce Brosnan (110 min)
22:30 **Bracia (Brothers)**
★★★ - dramat wojenny USA 2009, reż. Jim Sheridan (115 min)
00:25 **Będziemy mieszkać razem** (2) - serial sens. Polska 2023
01:25 **Jak najdalej stąd**
★★★★ - dramat obycz. Polska/Irl. 2020 (110 min)

PULS 2

08:20 Wojciech Cejrowski. Boso: Meksyk/Paragwaj (6, 7)
09:30 Żandarm i policjantki - komedia Francja 1982
11:30 Powrót Różowej Pantery - kom. USA/Wlk. Bryt. 1975, reż. Blake Edwards
13:45 Magiczna grota - film fantasy Słowacja/Węgry/Czechy 2022
15:50 Zaklęta księżniczka 2 - film fantasy Czechy 2022
18:45 Królewskie dzieci - film fantasy Niemcy 2019
20:00 Czarny demon - horror USA/Dominikana/Meksyk 2023, reż. Adrian Grunberg, wyk. Josh Lucas, Fernanda Urrejola, Julio Cesar Cedillo
22:05 Bitwa o Long Tan - film akcji Australia 2019
00:15 Dzielnica strachu X (37,38) - serial krym.

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:00 Halo tu Polsat (3165) - magazyn Polska 2024
11:35 Mała syrenka - film przyg. USA 2023, reż. Rob Marshall, wyk. Halle Bailey
14:25 Twoja twarz brzmi znajomo (227) - program rozrywkowy Polska 2026
16:30 Awantura o kasę (289) - teleturniej Polska 2026
17:50 Siatkówka: Mistrzostwa Europy mężczyzn w Bułgarii, Finlandii, Rumunii i Włoszech (na żywo)
19:25 Wypasiona Kuchnia (14) - serial kom. Polska 2026, wyk. Eliza Borowska, Katarzyna Gałązka, Przemysław Kowalski, Elżbieta Jarosik
19:30 Być gwiazdą

19:55 **Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami** (185) - program rozrywkowy
22:55 **Jerry Maguire** - dra-
★★★ mat obycz. USA 1996, reż. Cameron Crowe, wyk. Tom Cruise, Cuba Gooding Jr., Renée Zellweger (180 min)
01:55 **Pitch perfect 3 (Pitch**
★★ **Perfect 3)** - komedia muzyczna USA/Chiny 2017, reż. Trish Sie, wyk. Anna Kendrick, Rebel Wilson (120 min)

TV4

07:00 Wielkie tajemnice historii IV (6,3/25)
08:50 A na deser... (11)
08:55 Galileo
11:00 Ace Ventura junior - film przyg. USA 2009
12:55 Gra dla dwojga - thriller USA/Niemcy 2009
15:35 Chiński zodiak - komedia sensacyjna Hongkong/Chiny 2012, reż. Jackie Chan, wyk. Jackie Chan
17:55 Uroczysko IV (47,48, 49,50/52) - serial krym. Polska 2025, wyk. Antoni Królikowski, Honorata Witańska
20:00 Wypasiona Kuchnia (13) - serial kom. Polska 2026, wyk. Piotr Gąsowski
20:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (5,6,7,8)
00:15 STOP Drogówka (377) - mag. policyjny Polska 2026

TVN

05:05 Nauka jazdy (30)
05:40 Uwaga! (7739) - mag. reporterów Polska 2025
05:55 Ukryta prawda (11/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Warszawa – Pizza Marysin 33 (2) - reality show Polska 2026
07:45 Dzień Dobry TVN (5774)
11:30 Kobieta na krańcu świata XVII (3/8)
12:40 Co za tydzień (1260)
13:20 Azja Express (2)
15:10 Bociany (Storks) - film anim. USA/Kanada 2016, reż. Nicholas Stoller, Doug Sweetland (105 min)
16:55 Sonic. Szybki jak błyskawica (Sonic the Hedgehog) - film przyg. USA/Japonia/Kanada 2020, reż. Jeff Fowler, wyk. James Marsden (125 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Raport US Open

19:45 **MasterChef** (2) - show Polska 2026
21:25 **Zenek** - film biogra-
★★ ficzny Polska 2020, reż. Jan Hryniak, wyk. Krzysztof Czeczot, Jakub Zając, Klara Bielawka, Karol Dziuba, Magdalena Berus, Zübeyde Bulut (145 min)
23:50 **Bogowie** - dramat
★★★★★ obycz. PL 2014, reż. Łukasz Palkowski, wyk. Tomasz Kot (155 min)
02:25 **Uwaga!** (7740) - magazyn reporterów

METRO

07:25 Gorączka złota XII (17/24) - serial dok. USA 2022
08:15 Klan z Alaski III
09:15 The Floor (3, 4)
10:40 Maska - kom. USA 1994
12:45 Twarzą w twarz (2/12)
13:50 Diagnoza III (12,13) - serial obycz. Polska 2018
15:50 Belle Epoque (3,4/10)
17:50 Kryminalni (5,6) - serial kryminalny Polska 2004
20:00 Wallander (2/3) - serial krym. Wlk. Brytania/Szwecja/USA/Niemcy 2008, wyk. Kenneth Branagh, Sarah Smart
22:05 Chyłka – Zaginięcie (3,4/7) - serial krym. Polska 2018, wyk. Magdalena Cielecka, Filip Pławiak
00:00 Zbrodnie z pierwszych stron gazet V (12/12) - serial dokumentalny USA 2021
01:00 Szpital (4/67)

TV PULS

05:55 Taki jest świat (36)
06:15 Kobra – oddział specjalny XXV (7/10) - serial sens.
07:15 Don Matteo
09:20 Kurierzy II (35,36)
11:30 Johnny English. Reaktywacja - komedia Wlk. Brytania/USA/Francja 2011
13:40 Johnny English: Nokaut (Johnny English Strikes Again) - komedia sensacyjna Wlk. Brytania/Francja/USA/Chiny 2018, reż. David Kerr (110 min)
15:30 Goście, goście (Les Visiteurs) - komedia F 1993, reż. Jean-Marie Poiré (130 min)
17:40 Goście, goście II (Les visiteurs 2) - komedia Francja 1998 (140 min)
20:00 **John Wick 4 (John**
★★★★ **Wick: Chapter 4)** - film sens. USA/Niemcy 2023, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Donnie Yen, Bill Skarsgård (215 min)
23:35 **Trefny wóz (Vehicle**
★★ **19)** - thriller USA 2012, reż. Mukunda Michael Dewil, wyk. Paul Walker (100 min)
01:15 **Godziny – wyścig**
★★ **z czasem (Hours)** - thriller USA 2013, reż. Eric Heisserer (125 min)

TVN7

06:00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie III - serial dok.
06:55 New Looney Tunes II
07:25 Mój przyjaciel delfin - film przyg. USA/Kanada 2011, reż. Charles Martin Smith, wyk. Harry Connick Jr.
09:45 The Floor (3, 4) - teleturniej Polska 2026
11:05 Top Model (2)
12:35 Ukryta prawda (7,8/60) - serial fabularno-dok.
14:35 Szpital św. Anny (33,34/50) - serial obycz.
16:35 Detektywi III (25/60)
17:40 Starcie tytanów (Clash of the Titans) - film przyg. Wlk. Brytania/Australia/USA 2010 (140 min)
20:00 **Diuna (Dune: Part**
★★★★ **One)** - film s.f. USA/Kanada 2021, reż. Denis Villeneuve, wyk. Timothée Chalamet, Rebecca Ferguson, Zendaya (205 min)
23:25 **Wyspa (The Island)**
★★★ - film sens. USA 2005, reż. Michael Bay, wyk. Ewan McGregor, Scarlett Johansson (160 min)
02:05 **Smętarz dla zwierza-**
★★ **ków (Pet Sematary)** - horror USA/Kanada 2019 (120 min)

NIEDZIELA 13.09

STOPKLATKA

08:00 Komisarz Rex VII (6,7/13) - serial sens.
10:00 Hudson i Rex IV (3,4,5/16) - serial krym.
13:00 Komisarz Rex – Powrót do Wiednia (3/6) - serial krym.
15:00 Flintstonowie: Niech żyje Rock Vegas (The Flintstones in Viva Rock Vegas) - komedia USA 2000, reż. Brian Levant, wyk. Mark Addy, Jane Krakowski (110 min)
16:50 Jaś Fasola w najlepszym wydaniu
17:55 Nie ma róży bez ognia - komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Jacek Fedorowicz, Halina Kowalska (125 min)
20:00 Twarda sztuka (Georgia Rule) - komediodramat USA 2007, reż. Garry Marshall, wyk. Lindsay Lohan (145 min)
22:25 Millennium: Dziewczyna, która igrała z ogniem (The Girl Who Played with Fire) - thriller Dania/Niemcy/S 2009, reż. Daniel Alfredson (150 min)
00:55 Ajlawju - komedia Polska 1999 (120 min)

ALE KINO+

08:25 Nasze córki (Voor de meisjes) - dramat obycz. Holandia/Austria/Belgia 2025, reż. Mike Van Diem (130 min)
10:35 Uma Thurman, wojowniczka Hollywoodu - film dok.
11:50 Nora Roberts – Płomienie wspomnień (Blue Smoke) - thriller USA 2006, reż. David Carson (120 min)
13:50 Marzyłam o Afryce (I Dreamed of Africa) - dramat obyczajowy USA 2000 (140 min)
16:10 41 dni nadziei (Adrift) - film biograf. USA/Isl./Hongkong 2018 (120 min)
18:10 Porwanie Heinekena (Kidnapping Mr. Heineken) - film sens. Holandia/Belgia/Wlk. Bryt./USA 2015, reż. Daniel Alfredson (120 min)
20:10 Patience II (3,4/8) - serial krym. Wlk. Bryt. 2026, wyk. Tom Lewis
22:20 Zdrajca (Il traditore) - dramat kryminalny Włochy/F/Niemcy/Brazylia 2019 (175 min)
01:15 Eastern - thriller Polska 2019 (100 min)

TVP KULTURA

08:00 Liturgia prawosławna
09:05 Sokrat - film dok.
09:40 Przystań nad Biblią (28) - program religijny
10:00 Kroniki Sherlocka Holmesa - serial krym.
11:05 Kosmos 1999 II (6/24) - serial sensacyjny Wlk. Brytania 1976
12:10 Damy i huzary - spektakl teatralny
14:10 Wielkie oczy (Big Eyes) - film biograficzny USA/Kan. 2015 (115 min)
16:05 Alternatywy 4 (7/9) - serial kom. Polska 1986
17:15 Studio Kultura (705)
18:15 Zazdrość - spektakl teatralny Polska 2001
20:00 Ojciec (The Father) - dramat obycz. Wlk. Brytania/Francja/USA 2020, reż. Florian Zeller, wyk. Anthony Hopkins, Olivia Colman (105 min)
21:45 Porozmawiajmy szczerze (22)
22:25 Tycjan za zamkniętymi drzwiami - film dok.
23:40 Ptak na półwyspie (Bird in the Peninsula) - film animowany Japonia 2022 (20 min)
00:00 Słońce - film anim. Polska 1977 (15 min)

HBO

08:55 Batman Azteków: Starcie imperiów - film anim. Meksyk/USA 2025, reż. Juan Jose Meza-Leon (90 min)
10:25 Anna Karenina - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2012, reż. Joe Wright (130 min)
12:35 Obóz Niedźwiedzi Pazur - komedia Hiszpania/Portugalia 2025, reż. Sílvia Quer, wyk. Júlia Raya (95 min)
14:10 Przepiękne - komedia PL 2025, reż. Katarzyna Priwieziencew (120 min)
16:10 Istoty fantastyczne - komedia USA 2024, reż. John Krasinski (100 min)
17:50 Superman - film s.f. USA/Kanada/Australia/Nowa Zel. 2025 (130 min)
20:00 Supergirl - film s.f. USA 2026, reż. Craig Gillespie, wyk. Milly Alcock, Matthias Schoenaerts (110 min)
21:50 Creed: Narodziny legendy - dramat obycz. USA 2015 (130 min)
00:00 Until Dawn - horror USA/Węgry 2025, reż. David F. Sandberg, wyk. Ella Rubin (105 min)

CANAL+ PREMIUM

09:20 LARP. Miłość, trolle i inne questy - komedia Polska 2025 (95 min)
10:55 Niania w Nowym Jorku - komedia romantyczna USA 2007, reż. Shari Springer Berman, Robert Pulcini (105 min)
12:40 Łapu-Capu Extra (9)
13:10 Tożsamość Bourne'a - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002 (120 min)
15:10 Pompeje - film katas. USA/Niemcy 2014, reż. Paul W.S. Anderson, wyk. Kit Harington, Carrie-Anne Moss (105 min)
16:55 Wstęp do meczu
17:25 Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Legia Warszawa – Widzew Łódź (na żywo)
19:35 Liga+ Extra (na żywo)
21:30 Niewypowiedziana wojna II (4/6) - serial s.f. Wlk. Brytania 2026
22:20 7 snajperów - film sens. Australia 2026, reż. Sandra Sciberras, wyk. Radha Mitchell, Charles Cottier (90 min)
23:50 Brutalista - dramat obycz. USA/Wlk. Bryt./Węgry/Kan. 2024, reż. Brady Corbet (220 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa 43B/73 - reportaż Polska 1973
07:55 Polska Kronika Filmowa 12B/73 - reportaż Polska 1973
08:15 Reksio - serial anim.
08:40 Miś Kudłatek (7,8)
09:00 Do przerwy 0:1 (7/7) - serial młodzieżowy
09:45 Moja - film krótkom.
10:00 W pustyni i w puszczy - film przyg. Polska 2001, reż. Gavin Hood, wyk. Adam Fidusiewicz, Karolina Sawka
12:40 Podróże Pana Kleksa (1, 2) - film dla dzieci ZSRR/PL 1985, reż. Krzysztof Gradowski, wyk. Piotr Fronczewski
16:25 Krzyżacy - film przyg. Polska 1960, reż. Aleksander Ford, wyk. Urszula Modrzyńska
20:00 Sztos - komedia sensacyjna Polska 1996, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Jan Nowicki, Cezary Pazura, Krzysztof Zaleski, Leon Niemczyk
21:55 Wygrany - dramat Polska/USA 2011, reż. Wiesław Saniewski, wyk. Paweł Szajda, Janusz Gajos, Grażyna Barszczewska, Wojciech Pszoniak, Marta Żmuda-Trzebiatowska, Wenanty Nosul
00:10 Dzień kobiet - dramat obycz. Polska 2012, reż. Maria Sadowska, wyk. Katarzyna Kwiatkowska, Eryk Lubos

POLSAT FILM

09:55 Jeźdźcy smoków
11:30 Szaleństwa Minionków - film anim. USA/Francja 2010
11:40 Jak ukraść Księżyc - film animowany USA 2010
13:40 Powrót do przyszłości II - film przyg. USA 1989
15:50 Szklana pułapka II - film akcji USA 1990
18:30 Król Artur - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Irl. 2004
21:00 Na linii ognia - thriller USA 1993, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Clint Eastwood
23:40 Bez urazy - kom. USA 2023, reż. Gene Stupnitsky

WARNER TV

08:25 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis
11:20 Pan Niania - komedia USA 1993, reż. Michael Gottlieb, wyk. Hulk Hogan
13:00 Akademia policyjna II – Pierwsze zadanie - komedia USA 1985, reż. Jerry Paris
14:45 Superman II - film s.f. USA/Wlk. Bryt./Kanada 1980
17:20 Invictus: Niepokonany - dramat hist. USA 2009
20:00 Czerwona Planeta - film s.f. USA/Australia 2000
22:05 Mad Max pod kopułą gromu - film s.f. Aus./USA 1985

CINEMAX

13:15 Ósma klasa - komediodramat USA 2018
14:50 Duma i uprzedzenie - musical Wlk. Brytania/USA/Indie/Francja 2004
16:40 Miasto kłamstw - dramat krym. Wlk. Bryt./USA 2018
18:30 Złodziejska sztuka - kom. krym. USA/Kan. 2013
20:00 Na ringu z rodziną - komediodramat Wlk. Brytania/USA/Meksyk 2019
21:45 Sausage Party - film anim. USA/Kanada 2016
23:15 Fargo V (5,6/10) - serial kryminalny USA 2023

TVN FABUŁA

08:25 Lekarze III (1,2)
10:20 Wredne dziewczyny - komedia USA/Kanada 2004
12:40 Sami swoi. Początek - komedia Polska 2024
15:05 San Andreas - film katastroficzny USA 2015
17:40 Zimowa opowieść - dramat obycz. USA 2014
20:00 Kiler-ów 2-óch - komedia kryminalna Polska 1998, reż. Juliusz Machulski
22:30 Strażnicy - film akcji USA 2009, reż. Zack Snyder
01:55 Galaktyczny wojownik - film s.f. USA/Wlk. Bryt. 1998

FILMBOX+ ONE

07:55 Strażnik Teksasu (26,1,2/26) - serial sens.
10:55 Vera V (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2015
12:55 Sierżant Bilko - komedia USA 1996, reż. Jonathan Lynn
14:55 Robin Hood: Początek - film przyg. USA 2018
17:15 Iluzja II - thriller USA/Hongkong 2016
20:00 Vera: W Cieniu Podejrzeń V (4/4) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2015
22:00 Mechanik: Prawo zemsty - film sens. USA 2011
23:55 Wykidajło - film sens. USA 1989, reż. Rowdy Herrington

PARAMOUNT

10:30 Wojownicze Żółwie Ninja: Zmutowany chaos - film animowany USA 2023
12:45 Zaginione miasto - komedia sens. USA 2022
15:00 Indiana Jones i Świątynia Zagłady - film przyg. USA 1984, reż. Steven Spielberg
17:30 Sonic 2. Szybki jak błyskawica - film anim. USA/Japonia/Kan./Wlk. Bryt. 2022
20:00 Dungeons & Dragons: Złodziejski honor - film fantasy USA 2023, reż. Jonathan Goldstein, John Francis Daley
23:00 John Wick 4 - film sensacyjny USA/Niemcy 2023

ROMANCE TV

08:30 Górski lekarz (3,4,5/8)
13:20 Inga Lindström: Konie z Katarinabergu - film obyczajowy Niemcy 2007
15:15 Lost w Fusecie – Kryminał z Portugalii - film kryminalny Niemcy 2022
17:05 Lato na Langeoog - dramat obycz. Niemcy 2022, reż. Uljana Havemann
19:00 Falk (4/6) - serial obycz.
20:00 Doktor Maiwald (2/2) - serial obycz. Niemcy/A 2026
21:55 Rejs ku szczęściu (36/37) - serial obyczajowy
23:50 Lato na Mazurach - film obyczajowy Niemcy 2015

AMC

08:40 System - film akcji USA 1995, reż. Irwin Winkler
11:10 Kaktus Jack - western USA 1979, reż. Hal Needham
13:05 Wojna światów - film s.f. USA/Japonia 2005
15:35 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987
17:45 Strażnik czasu - film s.f. USA/Japonia 1994
19:45 Wybuchowa para - komedia sens. USA 2010
22:00 Thirst - horror USA 2015, reż. Greg Kiefer, wyk. Jes Macallan, Clare Niederpruem
23:50 Pod presją - thriller USA/Kanada 1997

AXN

08:10 Walker: Strażnik Teksasu II (17,18/20)
10:10 Rekrut V (16,17,18, 19,20/22) - serial krym. USA 2023, wyk. Nathan Fillion
15:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XV (9,10,11,12,13/18)
20:00 Pogromcy duchów II - komedia sens. USA 1989, reż. Ivan Reitman, wyk. Bill Murray
22:20 Sahara - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Francja/Niemcy/Hiszpania 2005
00:40 Robin Hood: Początek - film przyg. USA 2018

EPIC DRAMA

08:45 Panna Marple IV (2/4)
10:50 Poirot III (3,4,5,6/11) - serial krym. Wlk. Bryt. 1991
15:15 Inspektor George Gently VII (2/4) - serial krym.
17:15 Komisarz Maigret (2/2)
19:05 Projekt Błękitna Księga II (6/10) - serial s.f.
20:00 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (6/6) - serial obycz. Wlk. Brytania 2025
21:00 Morderstwo w małym mieście II - serial krym.
22:00 Marlow: klub zbrodni II
23:10 Wszystkie stworzenia duże i małe VI - serial obycz.
00:05 Detektyw Murdoch XVII

TVN STYLE

11:30 Ostre cięcie (7)
12:30 Babski biznes II (7/8) - serial dok. Polska 2026
13:30 Jestem z Polski XVII (2,2,3/10) - serial dok.
16:35 Bitwa o gości (7)
17:35 Do zobaczenia II (8/11)
18:10 Ugotowani w parach (11)
19:10 Kuchenne rewolucje (11, 12) - reality show Polska 2018
21:05 Ostre cięcie (7) - reality show Polska 2026
22:10 Kobieta na krańcu świata XVII - cykl reportaży
23:10 Azja Express (2)
00:55 No to lecę! (2)

TVN TURBO

10:45 Wojny samochodowe (2)
11:45 Z drugiej ręki (2) - mag. motoryzacyjny Polska 2026
12:30 Jeździć, obserwować
13:15 Duda kontra Szafrański
14:00 Moto kombat (2) - mag. motoryzacyjny Polska 2026
14:45 Zawodowi handlarze
16:15 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (2,14/17)
17:15 Ciężarówką przez pół świata (2/8) - serial dok.
18:15 Naprawy nie do naprawy
19:00 Raport końcowy (835)
19:25 Wojny samochodowe
21:25 Zawodowi handlarze (2)
22:10 Jeździć, obserwować VIII

BBC FIRST

08:40 Śmierć z dala od palm II (6/6) - serial kryminalny
09:50 Sanditon III (5,6/6)
11:45 Duchy V (4,5,6/6) - serial kom. Wlk. Bryt. 2023
13:35 Morderstwa w Midsomer V (1,1,3,3/4) - serial krym.
17:50 Z pamiętnika położnej XI (1/8) - serial obyczajowy
18:55 Detektyw z Chelsea III
19:55 Śmierć pod palmami IX (7/8) - serial kryminalny
21:00 W cieniu podejrzeń (6/8)
22:05 Line of Duty – Wydział wewnętrzny II (6,1/6)

FX

08:15 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (7/24) - serial krym.
09:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (12,13/18)
10:55 Z Archiwum X IV (18,19/24) - serial s.f.
12:45 The Hunting Party II
13:40 Titanic - film katastroficzny USA/Meksyk 1997
17:30 Pojutrze - film katas. USA 2004, reż. Roland Emmerich, wyk. Dennis Quaid
20:00 The Mandalorian (5,6/8)
21:40 Obserwator - thriller USA/Kanada/Wietnam 2000
23:40 Szklana pułapka III - film sens. USA 1995

HGTV

08:10 Uratuj swój ogród (24)
09:05 Nowa Maja w ogrodzie (8, 9, 33, 34) - magazyn
11:05 Polowanie na ogród II
12:40 Najbrzydsze podwórko w dzielnicy (3,4/12)
13:40 Letnia chata na lata 12R
15:45 Zgłoś remont (4)
16:45 Weekendowa metamorfoza (1, 6) - reality show
18:40 Zgłoś remont (2)
19:35 House Hunters (8, 9, 10)
21:20 Pogromcy chaosu (7)
22:20 Dorota inspiruje (7)
23:15 Rajska posiadłość Pameli Anderson (5, 6)

BBC LIFESTYLE

10:30 Wymarzone domy (22, 23, 24) - reality show
13:30 Na bogato: sekrety pierwszej klasy (1/4)
14:30 Wielkie brytyjskie wypieki (5, 6) - pr. rozrywkowy
17:00 Stacey Dooley wpada na weekend II - serial dok.
18:00 W 80 kilo dookoła świata (1) - serial dok.
18:55 W świecie luksusu (6/6)
19:55 Koreańska uczta Eda i Ryu (2) - mag. kulinarny
21:00 Winnice Australii i Gary Barlow - serial dok.
22:00 Najlepszy konsultant ślubny (2) - pr. rozrywkowy

COMEDY CENTRAL

08:00 Tata ma plan IV (5/13)
08:30 Teoria wielkiego podrywu III - serial kom.
12:45 Teoria wielkiego podrywu IV (6,7/24) - serial kom.
13:30 Przyjaciele VIII
15:00 Duchy II (4,3/22)
15:55 Rodzina Addamsów - czarna komedia USA 1991
18:00 Rodzina Addamsów II - komedia USA 1993
20:00 Moje wielkie greckie wesele - komedia romantyczna USA/Kanada 2002
22:00 The Office PL IV

TVP SERIALE

08:15 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
08:50 Stawka większa niż życie (1,2/18) - serial wojenny
11:10 Czterej pancerni i pies (4,5) - serial woj. Polska 1969
13:30 Ojciec Mateusz 33 (9,10)
15:30 Komisarz Alex XXVI (2) - serial krym. Polska 2026
16:25 Ranczo II (7/13)
17:30 Czterej pancerni i pies (6,7) - serial wojenny Polska 1969, wyk. Janusz Gajos
19:45 Ojciec Mateusz 35 (5,11,12) - serial krym.
22:35 Ranczo II (8,9/13)
00:35 Rodzinka.pl XVIII

CANAL+ KUCHNIA

12:30 Hiszpańskim szlakiem z Gonzalo - serial dok.
13:40 Podróż przez smaki Chin II (6) - serial dok.
14:35 James Martin: hiszpańska przygoda (4/20)
15:25 Jamie Oliver - serial dok.
16:20 Włoska uczta (3,4)
17:20 U sąsiadów w kuchni XV
18:25 Poza utartym szlakiem
19:25 Nie bój ryby! (7) - mag.
19:50 Dzień dobry, śniadanie
20:45 m jak mięso (4)
21:15 Anthony Bourdain IX
23:45 Hongkong od kuchni z Jeremym Pangiem

CANAL+ DOMO

11:20 Pokochaj swój ogród (2)
12:20 Ucieczka na wieś XXV
14:10 Wielkie projekty
15:15 Luksusowa ucieczka
16:15 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
17:15 Projekty marzeń
18:05 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (1) - mag.
18:35 Daleko od miasta XVI (5)
19:05 Ucieczka na wieś XXII
21:00 Pokochaj lub sprzedaj – Wielka Brytania (3)
21:55 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dokumentalny
22:50 Mały metraż w wielkim stylu II - serial dokumentalny

PLANETE+

14:45 Najdziksze ostępy Europy (4/5) - serial dok.
15:50 Premiera: Najdzikse ostępy Europy II (1/5)
16:50 Targowiska świata (4)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (28,29)
18:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace II (12,1/12)
19:40 Felix Kersten. Zagadka III Rzeszy - serial dok.
20:50 Nastassja Kinski. Wyzwolona - film dok.
22:00 Premiera: Śmierć na Cyprze (2) - serial dok.
23:10 Trzy kobiety i wojna

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Być jak da Vinci (2/10)
09:00 Złomowisko PL V
11:00 Poza cywilizacją
12:00 Bracia Collins biorą się do roboty (7) - pr. rozrywkowy
13:00 Ciężarówką przez Route 66 (5/7) - serial dok.
14:00 Gorączka złota V
15:00 Złoto drwali II (8/8)
16:00 Zawodowcy
17:00 Nic do zgłoszenia (4/8)
18:00 Od samochodu do domu
19:00 Awantura o furę
20:00 Złoto drwali II (8/8)
21:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V
22:00 W oku cyklonu III

TVP HISTORIA

13:15 Najwspanialsze góry Afryki (4/4) - serial dok.
14:15 Flesz historii (778)
14:40 Podróż Fanny - dramat wojenny Francja/Belgia 2016
16:20 Starożytny Egipt – kroniki imperium (2/8)
17:20 Ex libris - magazyn
17:45 Na kłopoty Bednarski (1)
18:55 Nieznana wojna na Północy II (5/6) - serial dok.
20:00 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (1/10)
20:55 Polskie 100 lat (15)
21:25 Dom pod Dwoma Orłami
22:25 Po własnym pogrzebie

HISTORY

14:00 Tajemnice Dolnego Śląska II (1) - serial dok.
14:25 David Duchovny: archiwum tajemnic II (14)
15:20 Starożytni kosmici XVIII (6) - serial dok. USA 2026
16:10 Największe tajemnice świata VII (2) - serial dok.
17:10 Jak Hitler przegrał wojnę
19:05 Starożytni kosmici XVII
20:00 Tom Hanks: II wojna światowa (12/20) - serial dok.
21:00 David Duchovny: archiwum tajemnic (2/10)
22:00 Fukushima: anatomia katastrofy - film dok.
23:00 Starożytni kosmici XVIII

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:55 Odkopać historię (2)
13:55 Makro inżynieria IV (1)
15:00 Premiera: Burzliwa historia Tudorów (2/6)
16:00 Premiera: Grecja: miejsce pełne tajemnic (5,3/6)
18:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (1/6) - serial dok.
19:00 Sekrety starożytnej medycyny (9) - serial dok.
20:00 Al-Kaida: przed 11 września (1/3) - serial dok.
21:00 Katastrofy pod lupą II
22:00 Katastrofa w przestworzach XV (4,5,1,6/10) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VII
09:00 Działkowcy II (8,9)
11:00 Z klimatem i z pasją (13)
11:30 Wojny magazynowe VIII (12,13,2,3,4/13) - serial dok.
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Poszukiwacze złota w Australii VIII (1,2/20)
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII (34,35,36,37) - serial dok.
21:00 Wioski wioseczki
22:00 Walka o światową dominację - film dok.
23:00 Najsłynniejsze napady (7/8) - serial dok. USA 2023
00:00 UFO. Zaginione dowody II (3/10) - serial dok.

BBC EARTH

08:55 W okowach mrozu VI
10:00 Życie na pustkowiu
11:00 Dzika Wielka Brytania
12:05 W okowach mrozu IV
13:10 Przez dziką Amazonię
14:15 Dzika Francja II (1, 2/2)
16:30 Życie na pustkowiu III (1)
18:35 Miłosne rozgrywki zwierząt (3/5) - serial dok.
19:45 Błękitna Planeta II (1/7)
20:55 Dzika Wielka Brytania (3) - serial dok. Wlk. Bryt. 2025
22:00 W okowach mrozu (2/6)
22:55 Przyszłość natury (2/4)
00:05 Fenomeny współczesnego życia II (3/6)

POLSAT VIASAT HISTORY

08:25 Starożytna apokalipsa: Aztekowie II (3/6) - serial dok. Niemcy/Wlk. Brytania 2022
09:30 Starożytne superbudowle IV - serial dok. F 2026, wyk. Lemmy Constantine
15:10 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (1,2,3,4,5/8) - serial dok. Wlk. Bryt. 2019, wyk. Charles Nove
21:00 Kobiety pod piracką banderą - serial dok. A 2024
23:10 Piraci z Morza Śródziemnego - film dok.
00:20 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej - serial dokumentalny Australia 2025

Od A do Z

BYLIŚMY ŻOŁNIERZAMI ★★★
dramat wojenny, USA/Niemcy/Francja 2002, reż. Randall Wallace, wyk. Mel Gibson, Madeleine Stowe, Greg Kinnear
20:10 | **ale kino+ hd**
Nazbyt patetycznie, lecz rzetelnie o pierwszej regularnej bitwie Amerykanów w Wietnamie w listopadzie 1965 roku i o jej uczestnikach. Plus Mel Gibson jako dowódca.

GDYBY ULICA BEALE UMIAŁA MÓWIĆ ★★★★
dramat miłosny, USA 2018, reż. Barry Jenkins, wyk. KiKi Layne, Stephan James, Regina King
20:00 | **tvp kultura**
Współczesne oblicza rasizmu: matka (Oscar dla Reginy King) i ciężarna córka walczą o uwolnienie z aresztu partnera dziewczyny, oskarżonego o niepopełnioną zbrodnię – bo liczy się kolor skóry a nie alibi?

GNIEW TYTANÓW ★★★
film przyg., USA/Hiszpania 2012, reż. Jonathan Liebesman, wyk. Sam Worthington, Liam Neeson, Ralph Fiennes
21:00 | **tvn 7**
Kolejne po „Starciu tytanów" spojrzenie na mitologię z wykorzystaniem całego arsenału współczesnych efektów specjalnych: Perseusz rusza na ratunek ojcu Zeusowi porwanemu przez Aresa i Hadesa.

JEDEN STRZAŁ ★★
thriller, USA/Wlk. Brytania 2021, reż. James Nunn, wyk. Scott Adkins, Ashley Greene, Ryan Phillippe
22:00 | **tv puls**
Scott Adkins na czele oddziału komandosów, który ma eskortować niebezpiecznego terrorystę z tajnego więzienia CIA – w chwili, gdy więzienie zostaje zaatakowane przez innych terrorystów.

JOB, CZYLI OSTATNIA SZARA KOMÓRKA ★★
komedia, Polska 2006, reż. Konrad Niewolski, wyk. Borys Szyc, Agnieszka Włodarczyk, Tomasz Borkowski
20:00 | **kino polska**
Trzech przyjaciół z blokowiska szuka swego miejsca w polskiej rzeczywistości. Świetnie sfilmowane dowodzi bardziej warsztatowej biegłości Konrada Niewolskiego niż jego talentu komediowego.

Gangi Nowego Jorku

22:30 | **canal+ premium**
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Zamach Martina Scorsese na Oscary: 10 nominacji i żadnej statuetki. Monumentalny spektakl o narodzinach zorganizowanej przestępczości w Nowym Jorku w dniach wojny secesyjnej.

FILM SENS.
USA/WŁOCHY 2002, REŻ. MARTIN SCORSESE, WYK. LEONARDO DICAPRIO, DANIEL DAY-LEWIS, CAMERON DIAZ

KRWAWY DIAMENT ★★
dramat obycz., USA/Niemcy/Wlk. Brytania 2006, reż. Edward Zwick, wyk. Leonardo DiCaprio, Djimon Hounsou, Jennifer Connelly
23:15 | **tvn 7**
Wojna domowa w Sierra Leone w 1999 roku jako tło zmagań białego awanturnika, towarzyszącej mu dziennikarki i afrykańskiego rolnika o rzadki okaz różowego diamentu. Wystawna konfekcja.

METRO STRACHU ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 2009, reż. Tony Scott, wyk. Denzel Washington, John Travolta, Luis Guzmán
23:10 | **polsat**
Remake głośnego filmu z 1974 roku: tylko były dyrektor nowojorskiego metra podpowie, jak unieszkodliwić maniaka, który żąda okupu za zakładników przetrzymywanych w pędzącym pod ziemią pociągu.

OSTATNI POJEDYNEK ★★★
thriller, USA/Wlk. Brytania 2021, reż. Ridley Scott, wyk. Matt Damon, Adam Driver, Jodie Comer
23:30 | **hbo**
Jesień średniowiecza oczami Ridleya Scotta: w XIV-wiecznej Francji oskarżona o zdradę kobieta pcha swego męża do obrony jej honoru w pojedynku, rozstrzygającym o winie i karze, z dawnym przyjacielem.

POJUTRZE ★★★
film katas., USA 2004, reż. Roland Emmerich, wyk. Dennis Quaid, Jake Gyllenhaal, Sela Ward
20:35 | **polsat**
Nie taka bzdura: świat w okowach katastrofy meteorologicznej, którą próbuje przetrwać grupa nowojorczyków ukrytych w bibliotece publicznej. Pełen rozmachu techniczny majstersztyk Rolanda Emmericha.

SUPERMAN III ★★
film fantasy, USA/Wlk. Brytania 1983, reż. Richard Lester, wyk. Christopher Reeve, Richard Pryor, Jackie Cooper
19:25 | **warner tv**
Klasyczny komiks z ironicznym dystansem, na jaki stać tylko Richarda Lestera: Lex Luthor angażuje komputerowego hakera, by przejąć panowanie nad światem. Plus Christopher Reeve jako Superman.

TAMTE DNI, TAMTE NOCE ★★★★
dramat, Włochy/Francja/USA/Brazylia 2017, reż. Luca Guadagnino, wyk. Armie Hammer, Timothée Chalamet, Michael Stuhlbarg
23:05 | **cinemax**
James Ivory przypomina o sobie, pisząc oscarowy scenariusz według powieści André Acimana. Wrażliwy siedemnastolatek wobec pierwszej miłości – do odwiedzającego dom jego rodziców młodego mężczyzny.

WASABI ★★
komedia sensacyjna, Japonia/Francja 2001, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Jean Reno, Michel Muller, Ryôko Hirosue
20:00 | **tv puls**
Kino rozrywkowe pod patronatem Luca Bessona: francuski policjant (Jean Reno) podczas nostalgicznych wakacji w Japonii dowiaduje się, że jest ojcem 20-latki, która ma kłopoty z jakuzą.

WIĘZIEŃ ★★★
dramat obycz., Wlk. Brytania 2025, reż. Cal McMau, wyk. Tom Blyth, David Jonsson, Alex Hassell
21:35 | **cinemax**
Szanse na zwolnienie warunkowe drobnego dilera narkotykowego stają pod znakiem zapytania, gdy do jego celi trafia nowy współwięzień – handlarz narkotykowy kontrolujący obrót opioidami w ich zakładzie.

WŚCIEKŁY PIES ★★
film sens., USA 2017, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Scott Adkins, Marko Zaror, Cung Le
20:00 | **stopklatka**
Wietnam u schyłku lat 50. XX wieku. W ciężkim więzieniu trwają nielegalne turnieje bokserskie: to szansa na wolność dla byłego irlandzkiego mistrza, ale jego promotorzy nie chcą tracić źródła zysków.

KONRAD J. ZARĘBSKI

PONIEDZIAŁEK 14.09

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (448)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Zaraz wracam (3)
09:00 Ranczo (4/13)
10:00 Komisarz Alex (6)
11:00 Ojciec Mateusz XX (10) - serial krym. Polska 2018
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:50 Historia konia
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (612)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5955)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Felicita** (4) - serial obyczajowy Polska/Włochy 2026
20:55 **Być jak czterdziestolatek** - spektakl teatralny Polska 2026, reż. Damian Kocur, wyk. Mateusz Znaniecki
21:55 **Postscriptum** (58)
22:25 **Oliver Stone – wieczny outsider** - film dok.
23:25 **Balans bieli** (140)
00:05 **Brudny Harry (Dirty Harry)** ***** - film sens. USA 1971, reż. Don Siegel, Clint Eastwood (110 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Rodzina (nie od) święta (51) - program religijny
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7676) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7676) - mag. Polska 2026
11:45 Okrasa łamie przepisy (411) - mag. kulinarny
12:25 Koło fortuny (2215)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1070)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2216)
16:35 Familiada (3043)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1071)
18:50 Jeden z dziesięciu (6)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1672)
20:50 **M jak miłość** - serial obycz. Polska 2026
21:50 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2026
22:20 **Berlin Ku'damm '77 IV** (2/6)
23:20 **Matlock** (13,14/19) - serial kryminalny
01:05 **Zaślubiona** (2/3)
02:00 **Bracia (Brothers)** *** - dramat wojenny USA 2009 (110 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
09:10 Malanowski i Partnerzy VIII (58) - serial fabularno-dok.
09:40 Wypasiona Kuchnia (8)
09:45 Malanowski i Partnerzy VIII (59/60) - serial fab.-dok.
10:15 Dlaczego ja? 29 (17,18) - serial fabularno-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (10)
13:25 Gliniarze XVII (3,4) - serial fabularno-dok.
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (9) - serial fabularno-dok. Polska 2026
16:55 Gliniarze Śląsk (11)
18:00 Pierwsza miłość 50 (76) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (914)
19:25 Wypasiona Kuchnia (15)
19:55 Milionerzy (128)

20:35 **Pojutrze (The Day After Tomorrow)** *** - film katas. USA 2004, reż. Roland Emmerich, wyk. Dennis Quaid, Jake Gyllenhaal, Sela Ward, Ian Holm, Emmy Rossum (155 min)
23:10 **Metro strachu (The Taking of Pelham 123)** *** - film sens. USA/Wlk. Brytania 2009 (135 min)
01:25 **Siła rażenia (Attack Force)** * - film sens. USA/Wlk. Brytania/Rum. 2006 (130 min)

TVN

05:05 Zamieszkać na plaży V
05:40 Uwaga! (7740) - mag. reporterów Polska 2025
05:55 Ukryta prawda (12/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Bytom – Restauracja „Pod Orzechem" XXVII (6)
07:45 Dzień Dobry TVN (5775)
11:20 Doradca smaku (9)
11:30 Kuchenne rewolucje: Warszawa – Pizza Marysin 33 (2) - reality show Polska 2026
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Amore Mio", Chorzów XXI (9) - reality show
13:40 Ukryta prawda (33,34,11/40) - serial fabularno-dok. Polska 2024
16:50 Szpital św. Anny IV (11)
17:55 Detektywi VII (11) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8086) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor** (9)
21:30 **Taskmaster** (3)
22:40 **Gra fortuny (Operation Fortune: Ruse de guerre)** *** - thriller USA 2023 (140 min)
01:00 **Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia (Lara Croft: Tomb Raider – The Cradle of Life)** ** - film przyg. USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Brytania/Hongkong 2003 (150 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami V (6,7/22) - serial krym. USA 1988, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXV (8,9/10)
10:00 Zaklinaczka duchów V (5/22) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV - serial obycz. Turcja 2011
14:00 Kurierzy II (39)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV (21,22) - serial obycz. Polska 2024
17:00 Kurierzy II (40)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (10,11)
20:00 **Wasabi** - komedia ** sensacyjna Japonia/Francja 2001, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Jean Reno (120 min)
22:00 **Jeden strzał (One Shot)** ** - thriller USA/Wlk. Bryt. 2021, reż. James Nunn (120 min)
00:00 **Minuta po śmierci (The Minute You Wake Up Dead)** ** - thriller USA 2022, reż. Michael Mailer (120 min)
02:00 **Dzielnica strachu X** (33) - serial krym.

TVN7

05:20 Ten moment (21/40) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (14,15,16/69) - serial fabularno-dok.
08:45 Ukryta prawda (32,14,15/51) - serial fabularno-dok. Polska 2022
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Detektywi III (29/60) - serial fabularno-dok.
15:00 Szpital św. Anny IV (1) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Szpital (63/68)
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko (5) - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (14/17)
20:00 **Hotel Paradise** (11) - real tv Polska 2026
21:00 **Gniew tytanów (Wrath of the Titans)** *** - film przyg. USA/Hiszp. 2012 , reż. Jonathan Liebesman, wyk. Sam Worthington, Liam Neeson (135 min)
23:15 **Krwawy diament (Blood Diamond)** ** - dramat obycz. USA/Niemcy/Wlk. Brytania 2006, reż. Edward Zwick (180 min)
02:15 **Mówię Wam**

MEZZO

09:15 Międzynarodowy Konkurs Muzyczny w Genewie 2024: Konkurs śpiewu, finał
10:15 Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny w Leeds
13:10 Intermezzo
13:30 R. Wagner: Götterdämmerung - opera Szwajc. 2024, reż. Michael Beyer
18:05 Intermezzo
18:25 Mozart: XII koncert fortepianowy – Władimir Aszkenazi - muzyka klasyczna
18:50 Marina Viotti – Recital – Festiwal Oper Barokowych w Bayreuth - muzyka klas.
20:30 Pierre Henry - muzyka. Dokument Francja 2022
21:20 Teodor Currentzis, MusicAeterna: Mahler 5
23:10 Brahms: Sekstet smyczkowy B-dur, op. 18, nr 1 – Wiener Streichsextett

PULS 2

09:45 Bing IV (25,26/27)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Basia II (22,23)
11:10 Gus. Mały II (43,44/52)
11:35 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
12:00 Psi patrol IV (10/26)
12:35 Gumisie IV (1)
13:35 Smerfy
14:00 Baranek Shaun V
14:35 Marta mówi! (6)
15:00 Miraculous III
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (11,12/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob Kanciastoporty IX (11,12/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (56) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Wstydliwe choroby
01:00 Dzielnica strachu X (37)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu III (3/26) - serial sens. USA 1995
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (2) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
11:55 Na ratunek 112 XVII
12:55 Trudne sprawy XVIII
15:55 Policjantki i policjanci XXV (10) - serial obycz.
17:00 Trudne sprawy 28
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (438) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXV (11) - serial obycz.
20:00 Wypasiona Kuchnia (14)
20:05 Uroczysko VI (9)
20:40 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (9)
21:40 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (9) - serial krym.
22:45 Opowiem ci o zbrodni II
23:20 Snajper III - film sens. USA 2004, reż. P.J. Pesce

METRO

07:35 Szpital (8,9,10/67)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (51/68)
13:30 Brzydula - serial obycz.
14:40 Za głosem serca - telenowela Brazylia 2023
15:50 Magda M. III (9) - serial obyczajowy Polska 2006
16:55 Idź na całość (18)
18:00 Złomowisko PL IV - serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka VI (25,26/30) - serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni (1,2) - serial krym. PL 2004, wyk. Marek Włodarczyk, Maciej Zakościelny
23:15 Hannibal (13/13) - serial grozy USA 2013
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI (1/13) - serial dokumentalny USA 2022
01:20 Szpital (7/67)

PONIEDZIAŁEK 14.09

STOPKLATKA DVB T

08:45 Robert Makłowicz (228) - mag. kulinarny
09:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (11)
09:45 Górski lekarz XVII (12,13/16) - serial obycz. Niemcy/Austria 2024
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher II (5,6/13) - serial krym. Aus. 2013
14:00 Hudson i Rex IV (1/16) - serial krym. Kanada 2021, wyk. John Reardon
15:00 Zajazd. Będzie się działo II (8,9) - serial fabularno-dokumentalny
17:00 Katastrofy w przestworzach IV (1,4,11/10) - serial dok.
20:00 Wściekły pies (Savage Dog) ** - film sens. USA 2017, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Scott Adkins, Marko Zaror (120 min)
22:00 Ekstradycja II (7,8) - serial sens. Polska 1996, wyk. Marek Kondrat, Maria Pakulnis, Paweł Wilczak, Małgorzata Foremniak
00:30 Dług - thriller Polska ***** 1999, reż. Krzysztof Krauze, wyk. Robert Gonera, Jacek Borcuch, Andrzej Chyra (135 min)

KINO POLSKA

07:40 Podróże kapitana Klipera (5,6) - serial anim.
08:00 Do przerwy 0:1 (5) - serial młodzieżowy
08:40 Szumy i fonie - film krótkom. Polska 2024
08:55 Podróż za jeden uśmiech - film przyg. Polska 1972, reż. Stanisław Jędryka, wyk. Henryk Gołębiewski
10:50 Złoty pociąg, cz. 1 (2) - film sens. Polska/Rumunia 1986, reż. Bohdan Poręba, wyk. Mitică Popescu, Wacław Ulewicz, Ewa Kuklińska
12:10 Złoty pociąg, cz. 2 (2) - film sens. Polska/Rumunia 1986, reż. Bohdan Poręba
13:50 Potop, cz. 1 II (1) - film historyczny Polska 1974
17:15 Pogranicze w ogniu (16,17) - serial sens. Polska 1991, wyk. Cezary Pazura
20:00 Job, czyli ostatnia szara komórka - komedia Polska 2006, reż. Konrad Niewolski, wyk. Borys Szyc, Agnieszka Włodarczyk, Anna Bojara
22:00 Miś - komedia Polska 1981, reż. Stanisław Bareja, wyk. Stanisław Tym, Barbara Burska, Christine Paul-Podlasky, Krzysztof Kowalewski, Bronisław Pawlik
00:35 Karate po polsku - dramat obycz. Polska 1982

ALE KINO+

08:50 The Office PL II (7,8/12) - serial komediowy
10:00 Bestia II (1,2/6) - serial obycz. Kanada 2023
12:05 Detektyw Foyle III (1/4) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2004
14:00 Kot - film krótkom. Polska 2022 (15 min)
14:15 Nora Roberts – Płomienie wspomnień (Blue Smoke) ** - thriller USA 2006, reż. David Carson, wyk. Alicia Witt (120 min)
16:15 Ocalona (Survivor) ** - film sens. USA/Wlk. Bryt. 2015, reż. James McTeigue, wyk. Milla Jovovich, Pierce Bros-nan, Robert Forster (115 min)
18:10 Detektyw Foyle III (2/4) - serial kryminalny
20:10 Byliśmy żołnierzami (We Were Soldiers) *** - dramat wojenny USA/Niemcy/Francja 2002, reż. Randall Wallace, wyk. Mel Gibson (160 min)
22:50 Edukacja XD (3,4/10) - serial obyczajowy
00:05 Nieukończony film (An Unfinished Film) **** - dramat obycz. Sing./Niemcy/USA 2024 (130 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin (2/6)
08:30 Przyjaciółki XIX (9,10/12)
10:25 Świat według Kiepskich (21,1,28,28/35) - serial kom.
13:20 Faceci w czerni II - film s.f. USA 2002
15:00 Anioły i Demony - thriller USA/Włochy 2009
17:50 Le Mans '66 - film biograficzny USA 2019
21:00 Wrogowie publiczni - dramat krym. USA/Japonia 2009
23:50 Piekarz - film sens. USA/Kanada 2022

FILMBOX+ ONE

07:45 Panna Marple II (1/4) - serial krym. Wlk. Bryt. 2006
09:45 Vera VII (1/4)
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher II (2/13)
13:00 Poirot VI (4/4)
15:05 Strażnik Teksasu V (3,4/27) - serial sens.
17:05 Vera VII (2/4)
18:55 Poirot II (1/10) - serial krym. Wlk. Brytania 1990
20:00 Lot Feniksa - film sens. USA 2004, reż. John Moore, wyk. Dennis Quaid
22:15 Niepokonani - dramat obycz. USA/Em. Arab./Polska/Indie/Arabia Saudyjska 2010

TVP KULTURA DVB T

08:20 Tamte lata, tamte dni
09:00 Kolumbowie (2/5) - serial wojenny
10:10 Chopin. Pragnienie miłości *** - melodramat Polska 2002 (130 min)
12:20 Na kredyt - film krótkometrażowy (40 min)
13:00 Hollywoodzki remake
14:05 Kosmos 1999 II (5/24)
15:05 Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową **** - dramat psychologiczny Polska/Francja 2000 (115 min)
17:00 Kolumbowie (3/5)
18:15 Dobry tytuł (52) - mag.
18:55 Rawhide III (9)
20:00 Gdyby ulica Beale umiała mówić (If Beale Street Could Talk) **** - dramat miłosny USA 2018, reż. Barry Jenkins, wyk. KiKi Layne (130 min)
22:10 Ojciec (The Father) **** - dramat obyczajowy Wlk. Brytania/Francja/USA 2020 (105 min)
23:55 Tycjan za zamkniętymi drzwiami - film dok.
01:10 Jeźdźcy sprawiedliwości (Retfærdighedens ryttere) **** - film sens. Dania/Szwecja/Finlandia 2020 (130 min)

WARNER TV

08:05 Bajer z Bel-Air III
09:05 Prawo Agaty VI (9)
10:10 Pełniejsza chata II
11:20 Teraz albo nigdy!
13:25 Bajer z Bel-Air III (2,3,4,5/24) - serial kom.
15:25 Pełniejsza chata II
17:45 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie - film sens. Hongkong 1996, reż. Stanley Tong
19:25 Superman III - film fantasy USA/Wlk. Brytania 1983
22:00 Ostatni sprawiedliwy - film sensacyjny USA 1996
23:55 Cobra - film sensacyjny USA/Izrael 1986

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XX (5/15) - serial dok.
10:31 W 80 dni dookoła świata - film przyg. USA/Niemcy/Irlandia/Wlk. Brytania 2004
13:00 Czarodziejki III (19/22)
15:00 Star Trek V: Ostateczna granica - film s.f. USA 1989
17:25 Mission: Impossible II - film sens. USA 2000
20:00 Terminator - film s.f. USA/Wlk. Brytania 1984
22:25 Indiana Jones i Świątynia Zagłady - film przyg. USA 1984, reż. Steven Spielberg
00:50 Ocalony - dramat woj. USA/Wlk. Brytania 2013

HBO

08:00 Nim nadejdzie czwartek *** - komediodramat Finlandia 2024, reż. Mika Kaurismäki (100 min)
09:40 Dotknięci miłością ** - dramat obycz. Wlk. Brytania/Irl. 2024, reż. Polly Steele (105 min)
11:25 Wielka odważna piękna podróż *** - film przyg. USA/Irlandia 2025, reż. Kogonada (110 min)
13:15 Do diabła z miłością *** - komedia romantyczna USA/Niemcy 2003, reż. Peyton Reed, wyk. Renée Zellweger (100 min)
14:55 Sypiając z innymi *** - komedia romantyczna USA 2015, reż. Leslye Headland (100 min)
16:35 Supergirl - film s.f. ** USA 2026 (110 min)
18:25 Gru i Minionki: Pod przykrywką *** - film anim. USA 2024 (95 min)
20:00 Latarnie (5) - serial sensacyjny USA 2026
21:00 Lady (3,4/4) - serial obycz. Wlk. Bryt. 2026
22:40 Piekło kobiet (2/6) - serial obyczajowy
23:30 Ostatni pojedynek *** - thriller USA/Wlk. Brytania 2021 (150 min)

CINEMAX

14:50 Requiem - thriller Niemcy 2006, reż. Hans-Christian Schmid, wyk. Sandra Hüller
16:25 Jestem końcem świata - komedia Włochy 2025
18:00 Steve Jobs - film biograficzny USA/Wlk. Brytania/Japonia 2015, reż. Danny Boyle
20:00 W ukryciu - dramat obycz. USA/Wlk. Brytania 1990, reż. Carmen Emmi
21:35 Więzień - dramat obyczajowy Wlk. Brytania 2025
23:05 Tamte dni, tamte noce - dramat Wł./F/USA/Brazylia 2017, reż. Luca Guadagnino

ROMANCE TV

08:30 Górski lekarz (5/8)
10:25 Diagnoza Betty (15,16/29) - serial obycz.
12:20 Statek marzeń
14:15 Doktor Maiwald (1/2) - serial obycz. Niemcy/A 2026
16:15 Statek marzeń
18:05 Górski lekarz (6/8)
20:00 Podręcznik szczęścia - komedia romant. USA 2023
21:50 Lilly Schönauer: Dobrze zaplanowana miłość - dramat obycz. Niemcy/Austria 2007
23:45 Górski lekarz (6/8) - serial obycz. Niemcy/A 2023
01:40 Podręcznik szczęścia - komedia romant. USA 2023

CANAL+ PREMIUM

09:00 Łapu-Capu (219)
09:15 Królowa chmur ** - komedia Polska 03, reż. R. Piwowarski (80 min)
10:35 Hannah Arendt: Myślenie jest niebezpieczne - film dok. Niemcy/USA 2025
12:00 Dalej jazda! 2 - komedia *** Polska 26 (100 min)
13:40 Yintah - film dokumentalny Kanada 2024
15:50 Balony - film krótkom. Polska 2024 (30 min)
16:20 Listy do Julii - komedia *** romant. USA 2010, reż. Gary Winick (105 min)
18:05 Łapu-Capu (220)
18:10 Niemożliwe - film **** katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012 (110 min)
20:00 Niewypowiedziana wojna II (5/6) - serial s.f. Wlk. Brytania 2026
20:50 Making of Canal+
21:00 Apollo w ogniu: Apollo Has Fallen (1/8)
21:45 Apollo w ogniu (2/8)
22:30 Gangi Nowego Jorku **** - film sensacyjny USA/Włochy 2002 (160 min)
01:10 Pewnego razu w Paryżu **** - komediodramat Francja/Belgia 2025, reż. Cédric Klapisch (125 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Młode gliny (6/50) - serial krym. Polska 2026
10:55 Lekarze IV (2)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Młode gliny (7/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (80,81)
17:10 Dziewczyny z Hollywood
17:30 Sabrina - komedia romantyczna USA/Niemcy 1996, reż. Sydney Pollack
20:00 Legendy ringu - komedia USA 2013, reż. Peter Segal
22:35 Ocean strachu - thriller USA 2003, reż. Chris Kentis

AMC

08:50 Pożegnanie z miłością - film obycz. USA 2022
10:50 Producenci potworów - horror USA 2003
12:45 Totalna zagłada (1+2) - film katastroficzny Wlk. Brytania/RPA/Kanada 2007
16:55 Noe: wybrany przez Boga - film przyg. USA 2014
20:00 Gorączka - film sens. USA 1995, reż. Michael Mann, wyk. Al Pacino, Robert De Niro
23:35 Domowe piekło - horror USA 2008, reż. Eric Red
01:35 Ślepa furia - film sensacyjny USA 1988, reż. Phillip Noyce, Patrick Lussier

AXN

08:20 Ostry dyżur V (6/22)
09:25 Castle VII (3,4/23)
11:15 Rekrut V (21,22/22)
13:15 Dowody zbrodni V (6,7/18) - serial sens.
15:15 FBI V (4,5/23)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (22,23/24)
19:05 Castle VII (5,6/23)
21:05 FBI: International IV (22/22) - serial akcji USA 2025
22:05 FBI: Most Wanted V (3/13) - serial krym. USA 2024
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (22,23/24)

EPIC DRAMA

08:25 Detektyw Murdoch XVII
09:20 Wszystkie stworzenia duże i małe II - serial obycz.
10:20 Lekarze na start
11:50 Panna Scarlet i komisarz IV (4/6) - serial krym.
13:00 Marlow: klub zbrodni
14:00 Agenci NCIS XVI (21/24)
14:55 Panna Marple V (1/4)
17:00 Poirot: Rendez-vous ze śmiercią XI - film kryminalny Wielka Brytania 2008
18:55 Agenci NCIS XVI (22/24)
19:50 Poirot III (8/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
21:00 Montmartre (1/8)
22:10 Sherlock i córka (6/8)

TVN STYLE

11:20 Dobrze zrobione w domu (2) - mag. Polska 2026
11:30 Ugotowani (10, 11)
13:30 Kuchenne rewolucje
15:35 Pary młode ponad miarę
16:35 Mniej znaczy więcej. Live Better For Less (1, 2)
17:40 Kuchenne rewolucje
20:50 Kobieta na krańcu świata XVII (2/8) - cykl reportaży
21:50 Jestem z Polski IX (7/15) - serial dok. Polska 2022
22:50 Hotel Paradise (11)
23:45 Mój sąsiad morderca XI (4) - serial dokumentalny
00:50 Apetyt na miłość (5)

TVN TURBO

08:25 DeFacto (7, 8)
09:20 Fani czterech kółek
11:15 Złomowisko PL X
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (5066)
18:15 Wojny samochodowe
20:15 Ciężarówką przez pół świata (2/8) - serial dok.
21:15 Moto kombat (2)
22:00 Raport Turbo (5066)
22:15 Duda kontra Szafrański XI (2/10) - serial dok.
23:00 Jeździć, obserwować VIII (2/12) - serial dok.

BBC FIRST

08:40 Lewis II (7/8)
09:40 Ojciec Brown IV (7/10)
10:40 Śmierć pod palmami IX
11:50 Z pamiętnika położnej XIII (4/8) - serial obycz.
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:55 Ojciec Brown XII (5/10)
15:55 Lewis II (7/8)
17:00 My Life is Murder IV (1)
18:00 Morderstwa w Midsomer XIX (1/6) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami IX
21:00 Harry Wild V (3)
22:00 Ellis (3/3) - serial krym.
23:55 Zbrodnie Saint-Pierre

FX

08:00 Kości (5/22)
09:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (8/23)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (11,12/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (17,18/18)
13:45 Agenci NCIS X (17,18/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (13,14/24)
17:25 Z Archiwum X IV (19,20/24) - serial s.f.
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (1,2/17)
22:00 The Hunting Party II
22:55 Z Archiwum X IV

HGTV

08:05 Remontujemy dom na plaży IX - serial dok.
09:00 Zamek w spadku (5, 6)
10:55 Kamera, akcja, wpadka!
12:00 Odlotowy ogród (2)
12:35 Wymarzony dom w 100 dni VI (4,5/6) - serial dok.
14:30 Mieszkanie na miarę II
16:25 Polowanie na ogród IV
18:05 Najbrzydsze podwórko w dzielnicy (3,4/12) - serial dok.
19:05 Weekendowa metamorfoza (4) - reality show
20:00 Zgłoś remont (4)
21:00 Dorota was urządzi VI
22:30 House Hunters

BBC LIFESTYLE

11:30 Antyki z Francji
12:30 Stacey Dooley wpada na weekend II - serial dok.
13:30 Najlepszy konsultant ślubny (2) - program rozrywkowy Wlk. Brytania 2023
14:45 Bake off: zawodowcy (10) - program rozrywkowy
15:45 Zapraszam do stołu: wielka porcja (5) - reality show
17:40 Antyki z Francji: na tropie okazji (7) - reality show
18:50 Mistrzowie szycia (6)
20:00 Wielkie kanadyjskie wypieki (1) - real tv Kan. 2018
21:00 Hotel Savoy - serial dok.
22:00 W świecie luksusu (6/6)

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół II (12/24)
08:55 Przyjaciele IX
12:00 Teoria wielkiego podrywu VII - serial kom.
14:30 Dwóch i pół II (13,14, 15,16/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele IX
19:30 Duchy II (5,6/22)
20:30 Teoria wielkiego podrywu VII (14,15,16/24)
22:00 The Office PL II (1,2/12) - serial kom. Polska 2022
23:05 Comedy Club (7, 8)
00:05 Miasteczko South Park VIII (12,13/14) - serial anim.

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex IX (10)
09:20 Rodzinka.pl VI (21/26)
09:50 Klan - telenowela
10:25 Ranczo II (6/13)
11:20 M jak miłość
12:20 Komisarz Alex XXVI (2)
13:15 Kulisy serialu „Ojciec Mateusz" (16) - felieton
13:30 Ojciec Mateusz 33 (13,1)
15:30 Komisarz Alex IX (11)
16:15 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2023
17:25 Ranczo II (8,9/13)
19:30 Ojciec Mateusz 34 (2,1) - serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo II (10,11/13)
23:30 Ojciec Mateusz

CANAL+ KUCHNIA

12:50 Podróże piekarza z Hebrydów (1) - magazyn
13:45 Włoskie życie Sophie Grigson II (1,2) - serial dok.
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Nie tylko kimchi (7, 8)
16:40 Jamie: dania na każdą kieszeń (3) - serial dok.
17:35 Jamie Oliver (1, 2)
18:30 Podróże piekarza z Hebrydów (2) - magazyn
19:25 m jak mięso (6)
19:50 Nico wrzuca na ruszt
20:20 Gotuj taniej z Jamiem
21:15 Anthony Bourdain VI
23:55 Top Chef (10)

CANAL+ DOMO

11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty III (6)
13:10 Pokochaj lub sprzedaj – Wielka Brytania (10)
14:05 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (5)
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (2) - lifestyle
15:55 Meblokreacje (5, 6)
16:50 Gardeners' World (23)
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie Projekty
20:00 Daleko od miasta XIV
21:00 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (6)
21:55 Wielkie projekty
22:50 Po pierwsze lokalizacja!

PLANETE+

15:45 Piesze wędrówki po świecie II (2) - serial dok.
16:55 Świat z góry XII (2)
17:55 Dokąd dzisiaj? IV (30)
18:15 Polska z góry. Blokowiska (2/8) - serial dok.
18:40 Premiera: Polska z góry. Blokowiska (3) - serial dok.
19:10 Mam zamek III (2)
19:40 Ołtarz pergamoński
20:50 Unia francusko-brytyjska. Desperacki plan Churchilla - film dok.
22:00 Premiera: Legendarne bitwy II (6/6) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Parker na złotym szlaku V (5/8) - serial dok.
10:00 Wyprawa w nieznane VII
11:00 Gorączka złota XVI (12)
12:00 Przemytnicy: na morzu
13:00 W dżungli z Edem Staffordem (3/6) - serial dok.
14:00 Nagi instynkt przetrwania: rozbitkowie (7)
15:00 Złomowisko PL IX
16:00 Awantura o furę
17:00 Od samochodu do domu
18:00 Specjalistki
19:00 Nagi instynkt przetrwania V (15/15) - serial dok.
21:00 Nic do zgłoszenia (5/8)
22:00 Od samochodu do domu

TVP HISTORIA

10:40 Na północ od piekła
11:40 Magiczny Adriatyk (5/6)
12:45 Długa droga do wojny (2)
14:00 Dom (4) - serial obycz.
15:40 Flesz historii (778)
16:05 Sensacje XX wieku
17:35 Wojenne dziewczyny
18:25 Ex libris - mag.
18:55 Żwirko i Wigura. 15 dni chwały - film dok.
20:00 Zatoka szpiegów (7)
20:55 Lądowanie w Normandii, nieznane taśmy (2/3)
22:05 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (1/10)
23:05 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata II (26/26)
14:50 Największe tajemnice świata VII (10) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Ranczo kosmitów VII (2)
17:10 Naziści: droga do kapitulacji (4) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (5/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVII
22:00 Największe tajemnice świata VII (2) - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (6/11)

NATIONAL GEOGRAPHIC

16:00 Sekrety starożytnej medycyny (4) - serial dok.
17:00 Szlakiem przeklętych miejsc (5/5) - serial dok.
18:00 Tajemnice wojennych wraków (1/8) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (3/3)
20:00 Katastrofa w przestworzach XVIII (10/10) - serial dok.
21:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny III (3/10) - serial dok.
22:00 Premiera: Ikony lotnictwa (6/10) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Było sobie życie
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IX
10:00 Gwiazdy lombardu XXIV
12:00 Maszyny bojowe
13:00 Poszukiwacze historii XXV (2,3) - serial dok.
14:00 Sekrety II wojny światowej - serial dok. Francja 2015
15:00 Truckersi przez Australię X (5/13) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka III
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Supersamoloty bojowe IX - serial dok. USA 2020
22:00 Okręty wojenne

BBC EARTH

09:15 Dzika Francja II
10:20 Życie na pustkowiu X
11:20 Zabójcza pogoda VI
12:25 Wielka kanadyjska przygoda - serial dokumentalny
13:25 Królestwo zwierząt (4/6)
14:30 W okowach mrozu VII
15:35 Życie na pustkowiu X
16:35 Przez dziką Amazonię
17:35 Królestwo zwierząt (4/6)
18:40 Wielka kanadyjska przygoda (2/6) - serial dok.
19:45 Fenomeny współczesnego życia II (4/6) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu VIII
22:55 Przez dziką Amazonię

POLSAT VIASAT HISTORY

09:40 II wojna światowa: ostatnie miesiące (2/2)
10:40 Jeden dzień w Auschwitz - film dok.
11:50 Starożytne superbudowle IV - serial dok.
16:20 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze (3/10) - serial dok.
17:30 Punkty zwrotne II wojny światowej (1/6) - serial dok.
18:40 Starożytna apokalipsa II
19:50 Tajemnice Adriatyku
21:00 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (8/8)
22:10 Starożytne superbudowle IV - serial dok. F 2025

WTOREK 15.09

Od A do Z

16 PRZECZNIC ★★★
film sens., USA/Niemcy 2006, reż. Richard Donner, wyk. Bruce Willis, Mos Def, David Morse
20:00 | tv puls
Zbawca świata Bruce Willis sprowadzony do formatu niemal kieszonkowego: nowojorski policjant otrzymuje zadanie przeprowadzenia świadka z komisariatu do budynku sądu – przez tytułowe 16 przecznic.

CÓRKA TRENERA ★★★
dramat obycz., Polska 2018, reż. Łukasz Grzegorzek, wyk. Jacek Braciak, Karolina Bruchnicka, Bartłomiej Kowalski
23:00 | tvp 2
Dobrze podpatrzone: brawurowy Jacek Braciak jako trener tenisa, który spędza lato na podróżach z turnieju na turniej i marzy, by jego córka spełniła młodzieńcze marzenia taty o udziale w Wimbledonie.

INVICTUS: NIEPOKONANY ★★★
dramat historyczny, USA 2009, reż. Clint Eastwood, wyk. Morgan Freeman, Matt Damon, Tony Kgoroge
19:25 | warner tv
Mądrość Nelsona Mandeli: prezydent poleca kapitanowi narodowej drużyny rugby stworzenie drużyny, która sięgnie po mistrzostwo świat – sukces, który zjednoczy rozdarty apartheidem kraj. Do zadumy.

JEDNA BITWA PO DRUGIEJ ★★★★
film sens., USA 2025, reż. Paul Thomas Anderson, wyk. Leonardo DiCaprio, Sean Penn, Benicio del Toro
21:35 | hbo
Paul Thomas Anderson czyta Thomasa Pynchona, a Leonardo DiCaprio wciela się w starzejącego się buntownika po przejściach, któremu przychodzi zmierzyć się z konsekwencjami burzliwej młodości.

KEVIN SAM W NOWYM JORKU ★★
komedia, USA 1992, reż. Chris Columbus, wyk. Macaulay Culkin, Joe Pesci, Daniel Stern
20:35 | polsat
Wątpliwy sequel superprzeboju o okrutnym malcu, który – w imię dobrej sprawy – wydaje bezwzględną wojnę dwóm włamywaczom. Chyba jednak dla dorosłych.

Nowa fala

20:00 | canal+ premium ★★★★

· FOT. JEAN-LOUIS FERNANDEZ / ARP SÉLECTION

Richard Linklater inscenizuje reportaż z planu filmu „Do utraty tchu", kręconego w Paryżu w 1959 roku, kluczowego dzieła francuskiej Nowej Fali, rewolucjonizującej światowe kino lat 60. XX wieku.

FILM BIOGRAFICZNY
FRANCJA/USA 2025, REŻ. RICHARD LINKLATER. WYK. GUILLAUME MARBECK, ZOEY DEUTCH, AUBRY DULLIN

KSIĄŻĘ ★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 2014, reż. Brian A. Miller, wyk. Bruce Willis, John Cusack, Jessica Lowndes
22:00 | tv puls
Bruce Willis nie zbawia świata, ale mu zagraża jako bezwzględny mafijny boss, który nie cofnie się przed porwaniem córki rywala, by dopełnić dawnej zemsty. Ciekawa odmiana, choć reszta jest rutyną.

KSIĘGA LUSTER ★★★
thriller, USA/Australia 2024, reż. Adam Cooper, wyk. Russell Crowe, Karen Gillan, Marton Csokas
23:50 | tv puls
Russell Crowe jako cierpiący na Alzheimera były detektyw, który w ramach terapii powraca do sprawy morderstwa sprzed 10 lat: od jej wyjaśnienia zależą losy osadzonego w więzieniu niewinnego człowieka.

ŁOWCA ANDROIDÓW ★★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 1982, reż. Ridley Scott, wyk. Harrison Ford, Rutger Hauer, Sean Young
23:05 | polsat
Porywająca ekranizacja prozy Philipa K. Dicka w ujęciu Ridleya Scotta: przygnębiająca wizja Los Angeles XXI stulecia a na jej tle zmęczony policjant Harrison Ford ściga bandę zbuntowanych androidów, na której czele stoi osobnik o wyglądzie Rutgera Hauera. Budzi kontrowersje, ale pozostawia pod wrażeniem.

OSTATECZNA ROZGRYWKA ★★
thriller, Wlk. Brytania 2018, reż. Scott Mann, wyk. Dave Bautista, Ray Stevenson, Pierce Brosnan
22:25 | stopklatka
Powtórka z rozrywki: kiedy terroryści uprowadzają podczas meczu futbolu siostrzenicę byłego komandosa, mężczyzna rusza z odsieczą, wydając jednoosobową wojnę przeciwko wszelkiemu złu. Rutyna jak się patrzy.

OSTATNI PROM ★★★
dramat obycz., Polska 1989, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Krzysztof Kolberger, Agnieszka Kowalska, Dorota Segda
20:00 | kino polska
Wyraziste studium postaw i charakterów: spojrzenie na Polaków w obliczu stanu wojennego na przykładzie pasażerów promu płynącego do Hamburga w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 roku.

OSTATNIA BATALIA ELLEN COLE ★★★
film przyg., USA 2023, reż. Clif Prowse, Derek Lee, wyk. Lin Shaye, Liz Caribel Sierra, Craig Tate
21:45 | cinemax
Gdy deweloper odkrywa, że na drodze do realizacji jego projektu stoi staruszka, która nie chce odsprzedać ziemi, każe ją przepędzić. Ale pani, niegdyś płatna zabójczyni, przepędzić się nie da.

PRZEPRASZAM, CZY TU BIJĄ? ★★
film sens., Polska 1976, reż. Marek Piwowski, wyk. Jerzy Kulej, Jan Szczepański, Zdzisław Rychter
21:50 | kino polska
Czy policyjną prowokacją wolno zmazywać swoje winy? Problem nadal aktualny, choć zachwyt nad realizatorską sprawnością Marka Piwowskiego mocno przygasł.

W TRÓJKĄCIE ★★★★
komedia, Szwecja/Niemcy/Francja/Wlk. Brytania 2022, reż. Ruben Östlund, wyk. Harris Dickinson, Charlbi Dean Kriek, Dolly De Leon
22:05 | ale kino+ hd
Złota Palma z Cannes: gdy rejs bogaczy i celebrytów kończy się katastrofą u wybrzeży rzekomo bezludnej wyspy, ludzie, którym przyszło przejąć rząd dusz, nie są zainteresowani ratowaniem pozostałych.

ZMIANA PASA ★★★
film sens., USA 2002, reż. Roger Michell, wyk. Ben Affleck, Samuel L. Jackson, Toni Collette
22:10 | tvp 1
Zawiść wcale nie bezinteresowna: drobna kolizja samochodowa w porannym szczycie staje się początkiem lawiny zdarzeń, które mogą zaważyć na życiu zacietrzewionych kierowców. Ku przestrodze.

KONRAD J. ZARĘBSKI

WTOREK 15.09

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Kościół z bliska (735)
08:00 Serwis Info
08:20 Zaraz wracam (4)
09:00 Ranczo (5/13)
10:00 Komisarz Alex (7)
11:00 Ojciec Mateusz XX (11) - serial krym. Polska 2018
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (792)
12:55 Dzikie Indie (1)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (613)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5956)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Felicita** (5) - serial obycz. PL/Wł. 2026, wyk. Laura Breszka, Dawid Ogrodnik
21:05 **Sekielski wieczorową porą** (38) - mag. informacyjny Polska 2026
22:10 ★★★ **Zmiana pasa (Changing Lanes)** - film sens. USA 2002, reż. Roger Michell (110 min)
00:00 ★★★ **Ostatnia szansa Harveya (Last Chance Harvey)** - melodramat USA 2008, reż. Joel Hopkins (100 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Kościół otwartych drzwi - reportaż Polska 2026
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7677) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7677) - mag. Polska 2026
11:45 Rosół polski (38)
12:30 Koło fortuny (2216)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1071)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2217)
16:35 Familiada (3044)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1072)
18:50 Jeden z dziesięciu (7) - teleturniej Polska 2026
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1673)
20:50 **M jak miłość** - serial obycz. Polska 2026
21:50 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2026
23:00 ★★★ **Córka trenera** - dramat obycz. Polska 2018, reż. Łukasz Grzegorzek (105 min)
00:45 ★★★ **Po zachodzie słońca (After the Sunset)** - komedia kryminalna USA 2004 (110 min)

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
09:10 Malanowski i Partnerzy VIII (60/60) - serial fab.-dok.
09:40 Wypasiona Kuchnia (9)
09:45 Malanowski i Partnerzy IX (1/60) - serial fab.-dok.
10:15 Dlaczego ja? 29 (19,20/40) - serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (11)
13:20 Gliniarze XVII (5,6) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (10) - serial fabularno-dok.
16:55 Gliniarze Śląsk (12)
17:55 Siatkówka: Mistrzostwa Europy mężczyzn w Bułgarii, Finlandii, Rumunii i Włoszech (na żywo)
19:45 Wypasiona Kuchnia
19:55 Milionerzy (129)

20:35 ★★ **Kevin sam w Nowym Jorku (Home Alone 2: Lost in New York)** - komedia USA 1992, reż. Chris Columbus, wyk. Macaulay Culkin, Joe Pesci (150 min)
23:05 ★★★★ **Łowca androidów (Blade Runner)** - film sens. USA/Wlk. Brytania 1982, reż. Ridley Scott (145 min)
01:30 ★★★ **Pojutrze (The Day After Tomorrow)** - film katastroficzny USA 2004 (165 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8086) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (13/60)
06:50 Kuchenne rewolucje XXVII (7) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5776) - magazyn Polska 2026
11:20 Doradca smaku (10)
11:30 Kuchenne rewolucje XXV (10) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Bar „Chicken Flow", Łapy XXI (10) - reality show Polska 2020
13:40 Ukryta prawda (35,36,12/40) - serial fabularno-dok. Polska 2024
16:50 Szpital św. Anny IV (12) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VII (12) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8087) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor** (10) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Kuba Wojewódzki** (3) - talk-show
22:45 ★★★ **Igrzyska śmierci (The Hunger Games)** - film s.f. USA 2013, reż. Gary Ross, wyk. Jennifer Lawrence, Josh Hutcherson, Elizabeth Banks (175 min)
01:40 **Superwizjer** (1351) - mag. reporterów
02:20 **Uwaga!** (8087)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami V (7,8/22) - serial krym. USA 1989, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXV (9,10/10)
10:00 Zaklinaczka duchów V - serial fantasy USA 2009, wyk. Jennifer Love Hewitt
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV
14:00 Kurierzy II (40)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV (23,24) - serial obycz. Polska 2024
17:00 Kurierzy II (41)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX - serial obycz.
20:00 ★★★ **16 przecznic (16 Blocks)** - film sens. USA/Niemcy 2006, reż. Richard Donner, wyk. Bruce Willis, Mos Def (120 min)
22:00 ★★ **Książę (The Prince)** - film sens. USA/Wlk. Brytania 2014, reż. Brian A. Miller, wyk. Bruce Willis (110 min)
23:50 ★★★ **Księga luster (Sleeping Dogs)** - thriller USA/Aus. 2024, reż. Adam Cooper (130 min)
02:00 **Dzielnica strachu X**

TVN7

05:20 Ten moment (22/40) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (17,19,20/69) - serial fabularno-dok.
08:45 Ukryta prawda (33,16,17/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Detektywi III (30/60) - serial fabularno-dok.
15:00 Szpital św. Anny IV (2) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Szpital (64/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko (6) - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (15/17)
20:00 **Hotel Paradise** (12) - real tv Polska 2026
21:00 ★★ **Nico: Ponad prawem (Above the Law)** - film sens. USA 1988, reż. Andrew Davis, wyk. Steven Seagal, Pam Grier, Henry Silva, Ron Dean (135 min)
23:15 ★★★★ **To (It)** - horror USA/Kanada 2017, reż. Andy Muschietti, wyk. Bill Skarsgård, Jaeden Martell (165 min)
02:00 **Hotel Paradise** (11) - real tv Polska 2026

MEZZO

14:50 Dawid Ojstrach, artysta z ludu? - portret muzyka
16:05 Brahms: – Boris Piergamienszczikow, Jelena Baszkirowa, Maksim Wiengierow - muzyka klas.
17:50 Renaud Capuçon: skrzypce bez granic
18:45 Mozart – Zoltán Kocsis, Radu Lupu
19:40 Mozart: XXIV koncert fortepianowy – André Previn
20:30 Igor Stravinsky: Ognisty ptak i Święto wiosny w wykonaniu Malandain Ballet Biarritz - balet Francja 2021
21:35 Zoltán Kodály: Closed: Balet z prawdziwego życia - balet Norwegia 2017
22:10 Brahms: Kwintet smyczkowy F-dur nr 1, op. 88, Kwintet smyczkowy G-dur, nr 2 op. 111 – Takács Quartet, Nabuko Imai

PULS 2

09:25 Świnka Peppa II
09:45 Bing (1,2/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Basia II (24,25)
11:10 Gus. Mały II (44,45/52)
11:35 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
12:00 Psi patrol IV (11/26)
12:35 Gumisie V (1,2/8)
13:35 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun V
14:35 Marta mówi! (7)
15:00 Miraculous III
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (12,13/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob Kanciastoporty IX (12,13/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (57) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Wstydliwe choroby

TV4

07:00 Strażnik Teksasu III
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (3) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XI (56,57,58/65) - serial obycz.
11:55 Na ratunek 112 XVII (40,41) - serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XVIII (29,30,31/40)
15:55 Policjantki i policjanci XXV (11) - serial obycz.
17:00 Trudne sprawy 28
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (439) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXV (12) - serial obycz.
20:00 Wypasiona Kuchnia (15)
20:05 Uroczysko VI (10)
20:40 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (10)
21:40 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (10) - serial krym.
22:45 Opowiem ci o zbrodni II

METRO

07:35 Szpital (11,12,13/67)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (52/68)
13:30 Brzydula - serial obyczajowy Polska 2009
14:40 Za głosem serca - telenowela Brazylia 2023
15:50 Magda M. III (10)
16:55 Idź na całość (19)
18:00 Złomowisko PL IV - serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka VI (27,28/30) - serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni (3,4) - serial krym. Polska 2004
23:15 Hannibal II (1/13) - serial grozy USA 2014
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI (2/13) - serial dokumentalny USA 2022
01:20 Szpital (9/67)
02:20 Szkoła (57/68)

WTOREK 15.09

STOPKLATKA

08:45 **Robert Makłowicz** (231) - mag. kulinarny
09:35 **Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś** (12)
09:45 **Górski lekarz XVII** (13,14/16) - serial obycz. Niemcy/Austria 2024
11:45 **Zagadki kryminalne panny Fisher II** (6,7/13) - serial krym. Aus. 2013
14:00 **Hudson i Rex IV** (2/16) - serial krym. Kan. 2021
15:00 **Zajazd. Będzie się działo II** (9,10) - serial fabularno-dok.
17:00 **Katastrofy w przestworzach IV** (2,5,1/10) - serial dok. Kan. 2007
20:00 **Skok (Heist)** - dramat ★★★ krym. Kanada/USA 2001, reż. David Mamet, wyk. Gene Hackman, Danny DeVito, Delroy Lindo, Sam Rockwell (145 min)
22:25 **Ostateczna rozgrywka (Final Score)** ★★ - thriller Wlk. Brytania 2018, reż. Scott Mann, wyk. Dave Bautista, Ray Stevenson, Pierce Brosnan (125 min)
00:30 **Za linią wroga (Enemy Lines)** ★★★ - film wojenny Wlk. Brytania 2020, reż. Anders Banke (125 min)

KINO POLSKA

07:40 Podróże kapitana Klipera - serial anim.
08:10 Do przerwy 0:1 (6)
08:40 Pan Kleks w kosmosie, cz. 1: Porwanie Agnieszki - film przyg. Polska/Czechosłowacja 88, reż. Krzysztof Gradowski, wyk. Piotr Fronczewski
10:25 Wielka majówka - film muzyczny Polska 1981
12:05 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film hist. Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman
14:35 Potop, cz. 2 II (2) - film historyczny Polska 1974, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Daniel Olbrychski, Małgorzata Braunek
17:20 Pogranicze w ogniu (17,18) - serial sens. Polska 1991, wyk. Cezary Pazura, Olaf Lubaszenko, Artur Barciś
20:00 Ostatni prom - dramat obycz. Polska 1989, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Krzysztof Kolberger, Agnieszka Kowalska, Dorota Segda, Ewa Wencel, Artur Barciś
21:50 Przepraszam, czy tu biją? - film sens. Polska 1976, reż. Marek Piwowski, wyk. Jerzy Kulej, Jan Szczepański
23:35 Och, Karol! - komedia Polska 1985, reż. Roman Załuski, wyk. Jan Piechociński
01:45 Tam i z powrotem - film sens. Polska 2001

ALE KINO+

08:50 **The Office PL II** (9,10/12) - serial kom.
10:00 **Bestia II** (3,4/6)
11:55 **Detektyw Foyle III** (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2004
13:55 **Porwanie Heinekena (Kidnapping Mr. Heineken)** ★★★ - film sens. Holandia/Belgia/Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Daniel Alfredson (120 min)
15:55 **Ostatnie wielkie dzieło (The Last Vermeer)** ★★★ - dramat historyczny USA/Holandia 2019, reż. Dan Friedkin (135 min)
18:10 **Detektyw Foyle III** (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2004
20:10 **Charlotte Link: Poszukiwanie (Charlotte Link – Kate Linville crimes: Die Suche)** ★★★ - thriller Niemcy 2021 (115 min)
22:05 **W trójkącie (Triangle of Sadness)** ★★★★ - komedia Szwecja/Niemcy/F/Wlk. Brytania 2022, reż. Ruben Östlund, wyk. Harris Dickinson (170 min)
00:55 **Żużel** - dramat obycz. ★★ Polska 2020, reż. Dorota Kędzierzawska (130 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin (3/6)
08:30 Przyjaciółki XIX
10:25 Świat według Kiepskich
14:30 Powrót do przyszłości II - film przyg. USA 1989
16:45 Król Artur - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Irl. 2004
19:25 Sami swoi - kom. Polska 1967, reż. Sylwester Chęciński
21:00 Bez urazy - kom. USA 2023, reż. Gene Stupnitsky, wyk. Jennifer Lawrence
23:05 Ciemniejsza strona Greya - melodramat USA 2017
01:35 Fala zbrodni: Alchemicy - serial sens. Polska 2006

FILMBOX+ ONE

07:45 Panna Marple II (2/4)
09:45 Vera VII (2/4)
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher II - serial krym.
12:55 Poirot VII (1/2)
15:00 Strażnik Teksasu V
17:05 Vera VII (3/4)
19:00 Poirot II (2/10) - serial krym. Wlk. Brytania 1990
20:00 Gra tajemnic - thriller USA/Wlk. Brytania 2014
22:35 Millennium: Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet - thriller Dania/Norwegia/Niemcy/Szwecja 2009
01:50 Ninja - film sens. USA 2009, reż. Isaac Florentine

TVP KULTURA

08:20 **Porozmawiajmy szczerze** (22)
09:00 **Kolumbowie** (3/5)
10:20 **Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową** ★★★★ - dramat psychologiczny Polska/Francja 2000 (110 min)
12:10 **Zina widzieć** - film dok.
13:10 **Kosmos 1999 II** (6/24)
14:15 **Dekalog, dwa** - film ★★★★ psychologiczny Polska/Niemcy 1990 (70 min)
15:25 **Przez łzy do szczęścia** ★★ - film obyczajowy Polska 1939 (100 min)
17:05 **Kolumbowie** (4/5)
18:15 **W poszukiwaniu dobrego filmu** (49)
18:55 **Rawhide III** (10)
20:00 **Wstęp do spektaklu** - film i teatr Polska 2026
20:05 **Teatr Telewizji** - spektakl teatralny PL 2026
21:15 **Podróż Felicji (Felicia's Journey)** ★★★ - dramat krym. Kanada/Wlk. Bryt. 1999 (125 min)
23:20 **Gdyby ulica Beale umiała mówić (If Beale Street Could Talk)** ★★★★ - dramat miłosny USA 2018 (135 min)
01:35 **The Rolling Stones – życie w rytmie rocka**

WARNER TV

07:55 Bajer z Bel-Air III
09:00 Prawo Agaty VI (10)
10:00 Pełniejsza chata II (11,12/13) - serial kom.
11:15 Teraz albo nigdy!
12:50 Tropiciele (3/10)
13:20 Bajer z Bel-Air III (4,5,6,7/24) - serial kom.
15:10 Pełniejsza chata II
17:45 Kopciuszek. W rytmie miłości - komedia USA 2011
19:25 Invictus: Niepokonany - dramat hist. USA 2009
22:00 4 Blocks (3,4/6)
00:15 Mad Max pod kopułą gromu - film s.f. Aus./USA 1985

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki III (19/22)
09:25 Pingwiny z Madagaskaru
10:00 Noe: wybrany przez Boga - film przyg. USA 2014
13:00 Czarodziejki III
15:00 Pingwiny z Madagaskaru
15:30 Star Trek VI: Wojna o pokój - film s.f. USA 1991
18:00 Fantastyczny Pan Lis - film anim. Wlk. Brytania/USA 2009, reż. Wes Anderson
20:00 Mission: Impossible III - film sens. USA 2006
22:35 Zakładnik - film sens. USA 2004, reż. Michael Mann
01:00 Fast Charlie - film sens. Wlk. Brytania/USA 2023

HBO

08:05 **Światełko w tunelu** ★★★ - komediodramat USA 2024, reż. Kelly O'Sullivan, Alex Thompson (115 min)
10:00 **Władca Pierścieni: Drużyna Pierścienia** ★★★★★ - film fantasy USA/Nowa Zelandia 2001 (175 min)
12:55 **Moja wina: Londyn** ★★★ - komedia Wlk. Brytania/Hiszpania 2024, reż. Charlotte Fassler, Dani Girdwood (120 min)
14:55 **Christy** - dramat ★★★ obyczajowy Irlandia/Wlk. Brytania 2025, reż. Brendan Canty (95 min)
16:30 **Ścieżki życia** - dramat ★★★ obycz. Wlk. Brytania 2024, reż. Marianne Elliott (115 min)
18:25 **Karate Kid: Legendy** ★★★ - komedia USA/Kanada 2025, reż. Jonathan Entwistle (95 min)
20:00 **The Pitt II** (9/15) - serial obycz. USA 2026
20:50 **Niebo. Rok w piekle**
21:35 **Jedna bitwa po drugiej** ★★★★ - film sens. USA 2025, reż. Paul Thomas Anderson (160 min)
00:15 **Nie!** - horror USA/Jap./Kanada 2022 (130 min) ★★★

CINEMAX

13:00 Niekończąca się opowieść - film fantasy Niemcy/USA 1984, reż. Wolfgang Petersen
14:35 Witaj, smutku - dramat obyczajowy Kan./Niemcy/F/Wlk. Brytania/USA 2024
16:25 Pysznie - kom. Litwa 2024
18:15 Faceci w czerni III - film s.f. USA 2012
20:00 Na ringu z rodziną - komediodramat Wlk. Brytania/USA/Meksyk 2019
21:45 Ostatnia batalia Ellen Cole - film przyg. USA 2023
23:20 Westhampton - dramat obyczajowy USA 2025

ROMANCE TV

08:45 Górski lekarz (6/8)
10:40 Statek marzeń
12:30 Pastorka - melodramat Niemcy 2013, reż. Josh Broecker
14:25 Poślub mnie w Yosemite - komedia romant. USA 2022
16:15 Malibu – Kemping dla początkujących - film obyczajowy Niemcy 2022
18:05 Górski lekarz (7/8)
20:00 Rosamunde Pilcher: Nagłówek „Miłość" - film obyczajowy Niemcy 2023
21:55 Katie Fforde: Powrót nad morze - film obycz. Niemcy/USA 2015
23:50 Górski lekarz (7/8)

CANAL+ PREMIUM

09:20 **Długi weekend** - film ★★★ obycz. Polska 2004, reż. Robert Gliński (75 min)
10:35 **Łapu-Capu** (220)
10:40 **Dahomej** - film dokumentalny F/Senegal/Benin/Singapur 2024
11:50 **Chopin, Chopin!** ★★★ - dramat obyczajowy Polska 2025 (130 min)
14:00 **Dalajlama. Przez mądrość do szczęścia**
15:30 **Wolna krowa** - film krótkom. PL 2023 (30 min)
16:00 **Saga „Zmierzch": Przed świtem, cz. 1** ★★ - film przyg. USA 2011, reż. Bill Condon (115 min)
17:55 **Jason Bourne** - film ★★★ sens. USA/Chiny/Hiszp./Japonia/Isl./Niemcy/Włochy 2016 (120 min)
19:55 **Łapu-Capu** (221)
20:00 **Nowa fala** - film ★★★★ biograficzny Francja/USA 2025, reż. Richard Linklater, wyk. Guillaume Marbeck (105 min)
21:45 **CIA: Po 11 września** - serial dok. F 2026
22:40 **Dorosłość** - thriller ★★★ USA 2025, reż. Alex Winter (95 min)
00:15 **Boogeyman II** - horror ★★ USA 2007 (90 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Młode gliny (7/50)
10:55 Lekarze IV (3)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Młode gliny (8/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (82,83)
17:10 Superbohaterowie (7)
17:45 Dzika furia - film sens. USA 2018, reż. Brad Peyton
20:00 Valerian i Miasto Tysiąca Planet - film fantasy F/Chiny/B/Niemcy/Arabia Saud./USA/Kan./Katar 2017
22:55 Eagle Eye - film sens. USA 2008, reż. D.J. Caruso

AMC

10:10 Kupiec wenecki - dramat obycz. USA/Włochy/Luksemburg/Wlk. Bryt. 2004
12:50 Poskromienie złośnicy - komedia Wlk. Brytania 2005
15:20 Zaborcza miłość - thriller USA 1998
17:20 Bohater ostatniej akcji - film przyg. USA 1993
20:00 Snajper II - film sens. USA/Węgry 2002, reż. Craig R. Baxley, wyk. Tom Berenger
22:00 Resident Evil: Apokalipsa - horror Niemcy/Wlk. Brytania/USA/Kanada/F 2004
23:55 Underworld: Przebudzenie - horror USA/Kan. 2012

AXN

08:25 Ostry dyżur V (8/22) - serial obycz. USA 1998
09:25 Castle VII (5,6/23)
11:20 Rekrut: Feds (1,2/22)
13:10 Dowody zbrodni V (8,9/18) - serial sens.
15:10 FBI V (6,7/23)
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (24,1/24)
19:05 Castle VII (7,8/23)
21:05 Rekrut V (8/22) - serial krym. USA 2022
22:00 Rekrut: Feds (8/22)
22:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (24,1/24)

EPIC DRAMA

08:25 Detektyw Murdoch XVII
09:25 Wszystkie stworzenia duże i małe II - serial obycz.
10:25 Lekarze na start
11:50 Panna Scarlet i komisarz
13:00 Marlow: klub zbrodni
14:00 Agenci NCIS XVI (22/24)
14:55 Panna Marple V (2/4)
16:55 Poirot XII (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2010
19:00 Agenci NCIS XVI (23/24) - serial krym. USA 2019
19:55 Poirot III (9/11)
21:00 Hiszpańska księżniczka II (3/8) - serial historyczny
22:15 Domina II (3/8)
23:25 Poirot III (9/11)

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (12, 1) - reality show Polska 2016
13:25 Kuchenne rewolucje (5, 4) - reality show
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (3, 4) - reality show
17:05 Magda gotuje Internet
17:40 Kuchenne rewolucje (5, 6, 7) - reality show
20:50 Ostre cięcie (7) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XI (7/12)
22:50 Hotel Paradise (12)
23:45 Mój sąsiad morderca XI (5/10) - serial dokumentalny
00:50 Apetyt na miłość (6)

TVN TURBO

08:30 Najpopularniejsze auta świata (1, 2) - magazyn
09:15 Fani czterech kółek XVII
11:15 Złomowisko PL X
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (5067)
18:15 Z drugiej ręki (2)
19:00 Duda kontra Szafrański
19:45 Naprawy nie do naprawy (2) - mag. motoryzacyjny
20:30 Jeździć, obserwować VII
22:00 Raport Turbo (5067)
22:15 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (2,14/17)

BBC FIRST

08:40 Lewis II (8/8)
09:45 Ojciec Brown IV (8/10)
10:45 Śmierć pod palmami IX
11:50 Z pamiętnika położnej
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:45 Ojciec Brown XII (6/10)
15:50 Lewis II - serial krym.
16:55 My Life is Murder IV
17:55 Morderstwa w Midsomer XIX (2/6) - serial krym.
19:45 Śmierć pod palmami X (1/8) - serial kryminalny
21:00 Zbrodnie Saint-Pierre (7/10) - serial kryminalny
22:00 TrueLove (1,2/6)

FX

09:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (9/22)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (13,14/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (1,2/17)
13:45 Agenci NCIS X
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (15,16/24)
17:25 Z Archiwum X IV
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (3,4/17)
22:00 9-1-1: Nashville
22:55 Z Archiwum X IV (21/24)
23:50 Obserwator - thriller USA/Kanada/Wietnam 2000

HGTV

08:05 Remontujemy dom na plaży IX (8/12) - serial dok.
09:55 Poszukiwacze domów
10:55 Kamera, akcja, wpadka!
12:00 Odlotowy ogród (3)
12:30 Nowe życie w starym domu VII (3/12) - serial dok.
14:30 Mieszkanie na miarę III
15:30 Pogromcy chaosu (7)
16:30 Polowanie na ogród V
18:10 Weekendowa metamorfoza (5) - reality show
19:05 Zgłoś remont (4)
20:05 Dorota inspiruje (1)
21:00 Dorota was urządzi VI
22:35 House Hunters

BBC LIFESTYLE

11:35 Antyki z Francji
12:35 Wyjątkowy butik (1)
13:40 Niezwykłe hotele bez tajemnic IV (1/6) - serial dok.
14:50 Wielkie kanadyjskie wypieki (1) - real tv Kan. 2018
15:50 Zapraszam do stołu (6)
17:40 Antyki z Francji: na tropie okazji (8) - reality show Francja/Wlk. Brytania 2024
18:50 Mistrzowie szycia (7)
20:00 Wielkie kanadyjskie wypieki (2) - real tv Kan. 2018
21:00 Koreańska uczta Eda i Ryu (3) - mag. kulinarny
22:00 Ibiza: za kulisami wiecznej imprezy - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół II (16/24)
08:55 Przyjaciele IX (21,22, 17,18,19,20/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu VII - serial kom.
14:30 Dwóch i pół II (17,18, 19,20/24) - serial kom.
16:25 Przyjaciele IX (23,1, 2,3,4/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu VII (20,21,22,23,24,1/24) - serial kom. USA 2014
22:00 The Office PL II (3,4) - serial kom. Polska 2022
23:05 Comedy Club (9, 10)

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex IX (11)
09:25 Rodzinka.pl VI (22/26)
10:00 Klan - telenowela
10:30 Ranczo II (7/13)
11:25 M jak miłość
12:20 Zaraz wracam (3,4)
13:30 Ojciec Mateusz 34 (1,2) - serial krym. Polska 2025
15:30 Komisarz Alex IX (12)
16:20 Na sygnale
17:25 Ranczo II (9,10/13)
19:30 Ojciec Mateusz 34 (3,2) - serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo II (11,12/13) - serial kom. Polska 2007
23:30 Ojciec Mateusz 34 (4)
00:30 Na dobre i na złe

CANAL+ KUCHNIA

12:50 Podróże piekarza z Hebrydów (1) - magazyn
13:45 Włoskie życie Sophie Grigson II (2,3) - serial dok.
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Nie tylko kimchi (8, 1)
16:40 Jamie: dania na każdą kieszeń - serial dok.
17:35 Jamie Oliver (3, 4)
18:30 Podróże piekarza z Hebrydów (3) - magazyn
19:25 m jak mięso (7)
19:50 Nico wrzuca na ruszt
20:20 Czego nie jeść (2)
21:15 Anthony Bourdain VI
23:55 Top Chef (11)

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (21)
11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty
13:10 Pokochaj lub sprzedaj
14:05 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (6)
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (3) - lifestyle
15:55 Kupione i co dalej? (1, 2)
16:50 Gardeners' World (24)
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie Projekty
20:00 Daleko od miasta XIV
21:00 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (7)
21:55 Wielkie projekty (6)
23:05 W mieście czy na wsi

PLANETE+

13:40 Związani z ziemią. Dzieje życia na wsi - serial dok.
14:50 Patagonia. Życie na krańcu świata - serial dok.
15:50 Piesze wędrówki po świecie II (3) - serial dok.
16:55 Świat z góry XII
17:55 Dokąd dzisiaj? IV (31,32)
18:35 Atom, narkotyki, brudne pieniądze - serial dok.
19:45 Jak oligarchowie korumpują Zachód (1) - serial dok.
20:55 Życie codzienne w Protektoracie Czech i Moraw
22:00 Operacja Barbarossa

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Wyprawa w nieznane VII
11:00 Gorączka złota XVI (14)
12:00 Przemytnicy: na lotnisku (2) - serial dok. USA 2024
13:00 W dżungli z Edem Staffordem (4/6) - serial dok.
14:00 Nagi instynkt przetrwania: rozbitkowie (8)
15:00 Złomowisko PL IX
16:00 Rolnicy w akcji (3)
17:00 Kroniki policyjne
18:00 Specjalistki II
19:00 Nagi instynkt przetrwania V (1,2/15) - serial dok.
21:00 Poszukiwacze przeklętego złota V - serial dok.
22:00 W oku cyklonu III (7)

TVP HISTORIA

11:00 Mateczki - film dok.
12:00 Najwspanialsze góry Afryki (4/4) - serial dok.
12:55 Artur Grottger. Wieszcz z ołówkiem - film dok.
14:00 Dom - serial obycz.
15:50 Sensacje XX wieku
17:10 Ex libris - magazyn
17:35 Wojenne dziewczyny
18:30 Odnaleźć zaginione (6)
19:05 Premierzy (1)
20:00 Zatoka szpiegów (8)
20:55 Kroniki Hitlera (3/13)
21:55 Nieznana wojna na Północy II (5/6) - serial dok.
23:00 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (1/7)
14:50 Największe tajemnice świata VII (11) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa w kolorze – przełomowe momenty (1/10) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (4) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVII
21:00 Tom Hanks: II wojna światowa (13/20) - serial dok.
22:00 II wojna światowa: walka o Europę (1,2/8)

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (6,3,9,4/10)
16:00 Sekrety starożytnej medycyny (5) - serial dok.
17:00 Najdziwniejsze przedmioty III (1/10) - serial dok.
18:00 Tajemnice wojennych wraków (2/8) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (1/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XIX (1/10) - serial dok.
21:00 Tajemnice dawnych cywilizacji (3/3) - serial dok.
22:00 Odkopać historię (2)

FOCUS TV

08:00 Było sobie życie
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IX
10:00 Gwiazdy lombardu XXIV
12:00 Maszyny bojowe (5/8)
13:00 Poszukiwacze historii XXV (4,5) - serial dok.
14:00 Sekrety II wojny światowej - serial dok. Francja 2015
15:00 Truckersi przez Australię X (6/13) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka III
18:00 Rolnicy. Podlasie VI (7,8)
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Supersamoloty bojowe IX - serial dok. USA 2020
22:00 Okręty wojenne III

BBC EARTH

09:15 Dzika Francja II
10:20 Życie na pustkowiu X
11:20 Zabójcza pogoda VI
12:20 Wielka kanadyjska przygoda (2/6) - serial dok.
13:25 Królestwo zwierząt (5/6)
14:30 W okowach mrozu VII
15:30 Życie na pustkowiu X
16:35 Sekrety piramid
17:35 Królestwo zwierząt (5/6)
18:40 Wielka kanadyjska przygoda (3/6) - serial dok.
19:45 Dzika Wielka Brytania
20:55 W okowach mrozu VIII
22:55 Krótka kronika dłuższego życia (3/4) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

09:35 Punkty zwrotne II wojny światowej (1/6) - serial dok.
10:40 Hitler i jego władza (1/3)
11:50 Starożytne superbudowle IV (1) - serial dok.
16:25 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze (4/10) - serial dok.
17:30 Punkty zwrotne II wojny światowej (2/6) - serial dok.
18:40 Starożytna apokalipsa II
19:50 Tajemnice Adriatyku
21:00 II wojna światowa: piekło na Ziemi (1/8) - serial dok.
22:05 Starożytne superbudowle III (1/6) - serial dok.
23:15 Hitler i jego władza

ŚRODA 16.09

Od A do Z

28 TYGODNI PÓŹNIEJ ★★
film s.f., Wlk. Brytania/Hiszpania/USA 2007, reż. Juan Carlos Fresnadillo, wyk. Robert Carlyle, Rose Byrne, Jeremy Renner
23:40 | hbo
Kontynuacja „28 dni później": w pół roku po ataku zarazy życie w Londynie, zamienionym w obóz wojskowy, zaczyna się stabilizować, ale nie wszystko idzie zgodnie z planem. Plus Robert Carlyle dla wybranych.

BARRY SEAL: KRÓL PRZEMYTU ★★★
film sens., USA 2017, reż. Doug Liman, wyk. Tom Cruise, Domhnall Gleeson, Sarah Wright
22:40 | canal+ premium
Oparta na faktach historia pilota, który działając na zlecenie CIA, w latach 80. XX wieku uczestniczył w przemycie narkotyków, z którego finansowano antykomunistyczne siły w Nikaragui. Plus Tom Cruise.

CHIEF OF STATION ★★
thriller, USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart, Olga Kurylenko, Alex Pettyfer
21:20 | ale kino+ hd
Szef placówki CIA w Budapeszcie traci żonę w zamachu. Jednak po powrocie do kraju dowiaduje się, że nie był to zamach, a kobieta była podwójnym agentem działającym na rzecz wroga. Trzeba to sprawdzić.

EPIDEMIA STRACHU ★★★
film sens., USA 2011, reż. Steven Soderbergh, wyk. Matt Damon, Kate Winslet, Marion Cotillard
21:00 | tvn 7
Steven Soderbergh w dobrej tradycji kina katastroficznego: międzynarodowy zespół lekarzy szuka antidotum na rozprzestrzeniającego się w zawrotnym tempie śmiertelnego wirusa.

EUROTRIP ★★
komedia, USA/Czechy 2004, reż. Jeff Schaffer, Alec Berg, wyk. Scott Mechlowicz, Jacob Pitts, Kristin Kreuk
22:35 | stopklatka
Grupa amerykańskich nastolatków wyrusza na podbój Europy, gdzie mieszka internetowa przyjaciółka jednego z nich. Plus znany zestaw tricków i uprzedzeń Amerykanów do Starego Kontynentu.

Nice Guys. Równi goście

23:05 | tvn
★★★★

· FOT. POLSAT

Na granicy pastiszu kina lat 70., spod ręki Shane'a Blacka, scenarzysty „Zabójczej broni": niedobrana para detektywów na tropie uprowadzonej gwiazdki porno. Na ekranie Russell Crowe i Ryan Gosling.

KOMEDIA SENSACYJNA
USA/WLK. BRYTANIA 2016, reż. Shane Black, wyk. Russell Crowe, Ryan Gosling, Matt Bomer

MIZANTROP ★★★
thriller, USA/Kanada 2023, reż. Damián Szifron, wyk. Shailene Woodley, Ben Mendelsohn, Jovan Adepo
22:25 | tv puls
Utalentowana, lecz na co dzień rażąco niezdyscyplinowana, policjantka otrzymuje od FBI propozycję nie do odrzucenia: wytropić szaleńca, który terroryzuje wielkie miasto w noc sylwestrową.

NAWRÓT DEPRESJI GANGSTERA ★★
komedia kryminalna, USA/Australia 2002, reż. Harold Ramis, wyk. Robert De Niro, Billy Crystal, Lisa Kudrow
21:05 | tvp 1
Jeszcze raz: relacje między gangsterem i jego psychoterapeutą okazują się korzystne dla nich obu. Dla samego filmu, który próbuje pastiszu „Rodziny Soprano" – nieco mniej.

OKUP ★★★★
film sens., USA 1996, reż. Ron Howard, wyk. Mel Gibson, Rene Russo, Brawley Nolte
23:20 | tvn 7
Mel Gibson jako bezwzględny gracz, który musi się nauczyć pokory w chwili porwania syna. Ale gracz zawsze pozostanie graczem. Remake zapomnianego filmu sprzed 40 lat. Plus zdjęcia Piotra Sobocińskiego.

ROZGRZESZENIE ★★
thriller, USA 2024, reż. Hans Petter Moland, wyk. Liam Neeson, Ron Perlman, Frankie Shaw
20:00 | tv puls
Niezawodny Liam Neeson jako starzejący się gangster, który szuka kontaktu z porzuconymi przez laty dziećmi, lecz wcześniej musi zerwać ze światem przestępczym, który nie chce z niego rezygnować

SEKSMISJA ★★★★
komedia, Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr, Bożena Stryjkówna
23:50 | kino polska
Poddani hibernacji mężczyźni budzą się w następnym stuleciu - w postapokaliptycznym świecie kobiet, pozbawionym pierwiastka męskiego. Wielki przebój od czasów kinowej premiery: nie starzeje się.

UPADEK ★★★
thriller, USA/Francja/Wlk. Brytania 1993, reż. Joel Schumacher, wyk. Michael Douglas, Robert Duvall, Barbara Hershey
22:00 | warner tv
Rewelacyjny Michael Douglas jako frustrat, który rusza na miasto ze strzelbą: czy inspektor Robert Duvall zdoła go powstrzymać, zanim dopełni zemsty na rzeczywistości? Mocne wrażenia i dużo satysfakcji!

URODZENI MORDERCY ★★★
thriller, USA 1994, reż. Oliver Stone, wyk. Woody Harrelson, Juliette Lewis, Robert Downey Jr.
22:30 | cinemax
Narkotyczna wizja społeczeństwa zdegenerowanego przez telewizję na przykładzie krwawej eskapady pary kochanków – morderców. Ocieka przemocą, ale dowodzi przenikliwości Olivera Stone'a.

WYMYK ★★★★★
film sens., Polska 2011, reż. Greg Zgliński, wyk. Robert Więckiewicz, Łukasz Simlat, Gabriela Muskała
20:00 | kino polska
Kiedy mężczyzna staje w obronie zaczepianej przez chuliganów dziewczyny, jego brat cofa się, co prowadzi do tragicznych konsekwencji. Moralitet Grega Zglinskiego z wielką kreacją Roberta Więckiewicza.

ŻEBY NIE BYŁO ŚLADÓW ★★★
dramat obycz., Polska/Czechy/Francja 2021, reż. Jan P. Matuszyński, wyk. Tomasz Ziętek, Sandra Korzeniak, Jacek Braciak
20:00 | tvp kultura
Inspirowana książką Cezarego Łazarewicza opowieść o usiłowaniach władz PRL wyciszenia sprawy śmierci Grzegorza Przemyka z rąk milicji, co skupia się na walczącym o prawdę koledze zamordowanego.

KONRAD J. ZARĘBSKI

ŚRODA 16.09

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta (51) - program religijny
08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Zaraz wracam (5)
08:55 Ranczo (6/13)
10:00 Komisarz Alex (8)
11:00 Ojciec Mateusz XX (12)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (771)
13:00 Dzikie Indie (1/3)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (614)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5957)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Felicita** (6) - serial obycz. PL/Włochy 2026, wyk. Laura Breszka
21:05 **Nawrót depresji** ** **gangstera (Analyze That)** - komedia kryminalna USA/Aus. 2002
22:55 **Zabójcze roboty: przyszłość wojny**
00:00 **Czarny Mercedes** ** **(Czarny mercedes)** - film krym. Polska 2019 (130 min)
02:10 **Zmiana pasa (Changing Lanes)** *** - film sens. USA 2002 (105 min)

TVP2

06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7678) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7678) - mag. Polska 2026
11:45 Fenomenalny Piotr Beczała - reportaż
12:25 Koło fortuny (2217)
13:05 Mini audycja
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1072)
14:35 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2218) - teleturniej Polska 2026
16:35 Familiada (3045)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1073)
18:50 Jeden z dziesięciu (8)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:35 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
20:40 **Przepis dnia**
20:50 **Na dobre i na złe**
21:40 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
21:50 **Na sygnale**
22:20 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
23:20 **Miłość od drugiego** ** **wejrzenia (Mid-Love Crisis)** - film obycz. Kan./USA 2022 (95 min)
00:55 **Peaky Blinders**

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
09:10 Malanowski i Partnerzy IX (2/60)
09:40 Wypasiona Kuchnia (10)
09:45 Malanowski i Partnerzy IX (3/60)
10:15 Dlaczego ja? 29 (21,22/40) - serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (12) - serial krym. Polska 2026
13:20 Gliniarze XVII (7,8) - serial fabularno-dok.
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (11)
16:55 Gliniarze Śląsk (13) - serial krym. Polska 2026
17:55 Siatkówka: Mistrzostwa Europy mężczyzn w Bułgarii, Finlandii, Rumunii i Włoszech (na żywo)
19:45 Wypasiona Kuchnia (17)
19:55 Milionerzy (130)

20:35 **Dalej jazda!** *** - komedia Polska 2024, reż. Mariusz Kuczewski, wyk. Marian Opania, Mariusz Drężek, Anita Sokołowska (130 min)
22:45 **Sąsiedzi (Neighbors)** *** - komedia USA 2014, reż. Nicholas Stoller, wyk. Seth Rogen, Zac Efron, Rose Byrne, Dave Franco (125 min)
00:50 **Jutro będzie futro** *** **(Hot Tub Time Machine)** - komedia USA 2010 (130 min)

TVN

05:10 Zamieszkać na plaży V
05:40 Uwaga! (8087) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (14/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Grudziądz, bar „Pierożek" XXVII (8) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5777) - mag. Polska 2026
11:20 Doradca smaku (11)
11:30 Kuchenne rewolucje: Płock – „Sho Sho" XXV (11)
12:35 Kuchenne rewolucje: „Bistro na Drzewiarzu", Jasienica XXI (11)
13:40 Ukryta prawda (37,38,13/40) - serial fabularno-dok. Polska 2024
16:50 Szpital św. Anny IV (13) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VII (13)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8088) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obyczajowy
20:50 **The Floor** (11) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Top Model** (3) - reality show Polska 2026
23:05 **Nice Guys. Równi goście (The Nice Guys)** **** - komedia sensacyjna USA/Wlk. Brytania 2016, reż. Shane Black, wyk. Russell Crowe, Ryan Gosling, Matt Bomer (140 min)
01:25 **Klara** (5,6/8) - serial kom. Polska 2024

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami V (8,9/22) - serial krym. USA 1989, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXV (10,1/10)
10:00 Zaklinaczka duchów V (7/22) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy II (41)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (42) - serial obycz. Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX - serial obycz.
20:00 **Rozgrzeszenie (Absolution)** ** - thriller USA 2024, reż. Hans Petter Moland, wyk. Liam Neeson, Ron Perlman, Frankie Shaw (145 min)
22:25 **Mizantrop (To Catch a Killer)** *** - thriller USA/Kanada 2023, reż. Damián Szifron (155 min)
01:00 **Zabić Bin Ladena: Operacja Geronimo (Seal Team Six: The Raid on Osama Bin Laden)** ** - film sens. USA 2012 (125 min)

TVN7

05:20 Ten moment (23/40) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (21,22,23/69) - serial fabularno-dok.
08:45 Ukryta prawda (34,18,19/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fabularno-dok.
13:55 Detektywi III (31/60) - serial fabularno-dok.
15:00 Szpital św. Anny IV (3) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Szpital (65/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko (7) - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (16/17)
20:00 **Hotel Paradise** (13) - real tv Polska 2026
21:00 **Epidemia strachu (Contagion)** *** - film sens. USA 2011, reż. Steven Soderbergh, wyk. Matt Damon, Kate Winslet (140 min)
23:20 **Okup (Ransom)** **** - film sens. USA 1996, reż. Ron Howard, wyk. Mel Gibson, Rene Russo, Brawley Nolte, Gary Sinise (150 min)
01:50 **Hotel Paradise** (12) - real tv Polska 2026

MEZZO

11:20 Orkiestra Kapitolu z Tuluzy pod batutą Thomasa Guggeisa wykonuje utwory Ravela i Mahlera
13:00 Intermezzo
13:30 Wielcy muzyczni rywale: Callas vs Tebaldi - muzyka klasyczna Niemcy 2020
14:10 Verdi: Requiem - muzyka klasyczna
15:35 Orkiestra kameralna z Lozanny, Renaud Capuçon, Stefan Dohr : Mozart, Strauss
16:50 Intermezzo
17:40 Antonio Vivaldi: Les Quatre saisons dansées
18:50 La grande danza – Aterballetto w Mediolanie - balet Włochy 2017
20:30 Claudio Monteverdi: Koronacja Poppei - opera F 2023
23:10 Gil Evans Orchestra & Mccoy Tyner Sextet - koncert

PULS 2

09:45 Bing (3,4/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele (11)
10:35 Basia (1,2)
11:10 Gus. Mały – wielki rycerz II (45/52) - serial anim.
11:35 Tomek i przyjaciele
12:00 Psi patrol IV (12/26)
12:35 Gumisie V (2,3/8)
13:35 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun V (17)
14:35 Marta mówi! (8)
15:00 Miraculous III
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (13,14/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob IX
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (58) - serial obycz.
21:00 Teren prywatny - thriller USA 2001
22:50 Po prostu walcz! - film sensacyjny USA 2008

TV4

07:00 Strażnik Teksasu III
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (4) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XI (59,60,61/65) - serial obycz.
11:55 Na ratunek 112 XVII
12:55 Trudne sprawy XVIII (40,32,33/40) - serial fab.-dok.
15:55 Policjantki i policjanci XXV (12) - serial obycz.
17:00 Trudne sprawy 28 (13/60) - serial fabularno-dok.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (440) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXV (13) - serial obycz.
20:00 Wypasiona Kuchnia (16)
20:05 Uroczysko VI (11)
20:40 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (11)
21:40 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (11) - serial krym.
22:45 Opowiem ci o zbrodni II

METRO

07:35 Szpital (14,15,16/67)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (53/68)
13:30 Brzydula - serial obycz.
14:40 Za głosem serca - telenowela Brazylia 2023
15:50 Magda M. III (11) - serial obycz. Polska 2006
16:55 Idź na całość (20) - teleturniej Polska 2026
18:00 Złomowisko PL IV - serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka VI (29,30/30) - serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni (5,6) - serial kryminalny Polska 2004
23:15 Hannibal II (2/13) - serial grozy USA 2014
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI - serial dok.
01:20 Szpital (12/67)
02:20 Szkoła (58/68)

ŚRODA 16.09

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (246) - mag. kulinarny
09:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (13)
09:45 Górski lekarz XVII (14,15/16) - serial obycz. Niemcy/Austria 2024
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher II (7,8/13) - serial krym. Aus. 2013
14:00 Hudson i Rex: Rex do celu IV (3/16) - serial krym. Kanada 2021, wyk. John Reardon
15:00 Zajazd. Będzie się działo II (10,11) - serial fabularno-dok.
17:00 Katastrofy w przestworzach IV (3,6,2/10) - serial dok.
20:00 Zapłata (Paycheck) ** - thriller USA/Kanada 2003, reż. John Woo, wyk. Ben Affleck, Aaron Eckhart, Uma Thurman, Paul Giamatti (155 min)
22:35 Eurotrip (EuroTrip) ** - komedia USA/Czechy 2004, reż. Jeff Schaffer, Alec Berg (115 min)
00:30 Wesele - dramat obycz. *** Polska/Łotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Robert Więckiewicz, Agata Kulesza (175 min)

KINO POLSKA

07:40 Podróże kapitana Klipera - serial anim.
08:10 Do przerwy 0:1 (7/7)
08:40 Pan Kleks w kosmosie, cz. 2: Misja Voltana - film przyg. Polska/Czechosłowacja 88, reż. Krzysztof Gradowski, wyk. Piotr Fronczewski
09:55 Moja mama - film krótkom. Polska 2024
10:20 Widzisz? - film krótkom.
10:40 1920. Bitwa Warszawska - dramat historyczny Polska 2011
13:00 Hallo Szpicbródka, czyli ostatni występ króla kasiarzy - komedia muz. Polska 1978
15:25 Na układy nie ma rady - komedia Polska 2017
17:10 Pogranicze w ogniu (18,19) - serial sens. Polska 1991, wyk. Cezary Pazura
20:00 Wymyk - film sens. Polska 2011, reż. Greg Zgliński, wyk. Robert Więckiewicz, Łukasz Simlat, Gabriela Muskała, Tomasz Schuchardt
21:50 Trick - film sens. Polska 2010, reż. Jan Hryniak, wyk. Piotr Adamczyk, Karolina Gruszka, Andrzej Chyra
23:50 Seksmisja - komedia Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr, Bożena Stryjkówna, Ryszarda Hanin

ALE KINO+

08:40 The Office PL II (11,12/12) - serial komediowy Polska 2022
10:00 Bestia II (5,6/6) - serial obycz. Kanada 2023
12:00 Detektyw Foyle III (3/4) - serial krym.
13:50 Alfa (Alpha.) - film *** sens. Hol./Szwajcaria 2024, reż. Jan-Willem Van Ewijk, wyk. Kaija Ledergerber, Gijs Scholten van Aschat, David Urankar (130 min)
16:00 Minari - dramat obycz. **** USA 2020, reż. Lee Isaac Chung, wyk. Steven Yeun (130 min)
18:10 Detektyw Foyle III (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2004
20:10 Edukacja XD (5,6/10) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Tomasz Włosok, Michał Balicki
21:20 Chief of Station - thriller ** USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart, Olga Kurylenko, Alex Pettyfer (125 min)
23:25 Co się stało z Gracie Darling (5,6/6) - serial obycz. Australia 2025
01:35 Prosta sprawa

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin (4/6)
08:30 Przyjaciółki XX (1,2/12) - serial obycz. Polska 2022
10:25 Świat według Kiepskich
13:45 Zostań, jeśli kochasz - melodramat USA 2014
15:55 Le Mans '66 - film biograficzny USA 2019
19:20 8 części prawdy - film kryminalny USA 2008
21:00 Piekarz - film sens. USA/Kan. 2022, reż. Jonathan Sobol, wyk. Ron Perlman
23:05 Creed 2 - dramat obycz. USA 2018, reż. Steven Caple Jr.
01:55 Fala zbrodni

FILMBOX+ ONE

07:45 Panna Marple II (3/4)
09:45 Vera VII (3/4)
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher II (4/13)
12:55 Poirot VII (2/2) - serial krym. Wlk. Brytania 2000
15:05 Strażnik Teksasu V
17:05 Vera VII (4/4)
19:00 Poirot III (2/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
20:00 Uprowadzona - thriller USA/Francja 2008, reż. Pierre Morel, wyk. Liam Neeson
22:05 American Beauty - dramat obycz. USA 1999
00:55 48 godzin - komedia sensacyjna USA 1982

TVP KULTURA

08:25 Tamte lata, tamte dni
09:00 Kolumbowie (4/5)
10:10 Dekalog, dwa - film **** psych. Polska/Niemcy 1990, reż. Krzysztof Kieślowski (70 min)
11:20 Profesor na drodze *** - komediodramat Polska 1973, reż. Zbigniew Chmielewski (75 min)
12:35 Arnold Schönberg – kontrowersyjny wizjoner - film dok.
14:15 Alternatywy 4 (6/9)
15:30 Cesarskie cięcie ** - komedia romantyczna PL 1987, reż. Stanisław Moszuk (100 min)
17:10 Kolumbowie (5/5) - serial wojenny
18:15 Kolekcja - mag. kulturalny Polska 2026
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Rawhide III (11) - western USA 1961
20:00 Żeby nie było śladów *** - dramat obycz. Polska/Czechy/F 2021 (165 min)
22:45 Agnieszka... Morawińska, co ty tutaj robisz? - film dok.
00:15 Podróż Felicji (Felicia's Journey) *** - dramat krym. Kanada/Wlk. Bryt. 1999 (125 min)

WARNER TV

08:00 Bajer z Bel-Air III
09:00 Prawo Agaty VI (11)
10:00 Pełniejsza chata II
11:15 Teraz albo nigdy! (1,1/13)
12:45 Bajer z Bel-Air III
14:40 Pełniejsza chata II
16:30 Paszport do Paryża - komedia USA 1999
18:00 Pełniejsza chata III
18:40 Psy i koty III: Łapa w łapę - film przyg. USA 2020
20:20 Akademia policyjna III – Ponowne szkolenie - komedia USA/Kanada 1986
22:00 Upadek - thriller USA/Francja/Wlk. Brytania 1993

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki III
09:25 Policyjna grupa pościgowa XX (6/15) - serial dok.
10:25 Dzień zagłady
13:00 Czarodziejki IV
14:55 Star Trek: Pokolenia - film s.f. USA 1994, reż. David Carson, wyk. Patrick Stewart
17:25 Mission: Impossible III - film sens. USA 2006
20:00 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987, reż. Emile Ardolino, wyk. Patrick Swayze
22:10 Terminator - film s.f. USA/Wlk. Brytania 1984
00:25 Krzyk II - horror USA 1997, reż. Wes Craven

HBO

09:20 Ścieżki życia - dramat *** obycz. Wlk. Brytania 2024, reż. Marianne Elliott (115 min)
11:15 Jeszcze piękniej **** - komediodramat Niemcy 2025, reż. Karoline Herfurth, wyk. Emilia Schüle (135 min)
13:30 Jane Eyre - dramat **** obycz. Wlk. Brytania/USA 2011, reż. Cary Joji Fukunaga (115 min)
15:25 Milcząca przyjaciółka **** - film biograficzny Niemcy/Węgry/Francja/Chiny 2025, reż. Ildikó Enyedi (145 min)
17:50 Fantastyczne zwierzęta i jak je znaleźć **** - film przyg. Wlk. Bryt./USA/Kanada 2016, reż. David Yates (130 min)
20:00 Odwilż III (1) - serial obycz. Polska 2025
20:50 Supergirl - film s.f. ** USA 2026 (110 min)
22:40 Latarnie (5) - serial sens. USA 2026
23:40 28 tygodni później ** - film s.f. Wlk. Brytania/Hiszp./USA 2007 (95 min)
01:15 Blue Moon - film *** biograficzny USA/Irlandia 2025 (100 min)

CINEMAX

13:20 Słone lato - dramat obycz. Wlk. Brytania/Australia 2025, reż. Rebecca Lenkiewicz
14:55 Czerwone pantofle - dramat obycz. Meksyk/Wł. 2022, reż. Carlos Eichelmann Kaiser, wyk. Eustacio Ascacio
16:15 Szalona wiosna - dramat obycz. Hol./Niemcy/B 2024, reż. Danyael Sugawara
18:10 Dziwak - komedio-dramat Islandia 2024
20:00 Transformers III - film s.f. USA 2011
22:30 Urodzeni mordercy - thriller USA 1994

ROMANCE TV

08:40 Górski lekarz (7/8)
10:30 Lato na Islandii
12:25 Katie Fforde: Ofiarowane lata - dramat obycz. Niemcy 2014
14:20 Rosamunde Pilcher: Decyzja z miłości - film obyczajowy Niemcy 2010
16:15 Kryminał z Bolzano: Bez śladu - serial krym. Niemcy 2015, wyk. Chiara Schoras
18:05 Górski lekarz (8/8) - serial obyczajowy
20:00 Rodzina Andersów (3,4/4) - serial komediowy
23:50 Górski lekarz (8/8)
01:45 Rodzina Andersów (3/4)

CANAL+ PREMIUM

09:20 Kiler - komedia Polska **** 1997, reż. Juliusz Machulski (105 min)
11:05 Naturalna dzikość serca - film dok.
12:30 Fuks - komedia sens. *** Polska 1999, reż. Maciej Dutkiewicz (85 min)
13:55 Co ukrywa Elon Musk? - film dok. Niemcy 2025
15:25 Pod gwiaździstym niebem ** - komedia romantyczna USA 2025, reż. Michelle Danner, wyk. Alex Pettyfer, Andy Garcia (95 min)
17:00 Morderstwo w ambasadzie ** - film sens. Wlk. Brytania 2025 (85 min)
18:25 Łapu-Capu (222)
18:30 Skok na milion ** - komedia Francja/Belgia 2025, reż. Grégoire Vigneron (90 min)
20:00 Królestwo - dramat * obycz. PL 2025 (110 min)
21:50 The Walking Dead: Dead City III (7/8)
22:40 Barry Seal: Król przemytu *** - film sens. USA 2017, reż. Doug Liman, wyk. Tom Cruise (110 min)
00:30 Fanatyczka - horror ** Kanada 2024, reż. Sheldon Wilson (105 min)

TVN FABUŁA

09:50 Młode gliny (8/50)
10:55 Lekarze IV (4)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Młode gliny (9/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (84,85)
17:10 Top 100: filmy wszech czasów (5) - mag. filmowy
17:45 Dziewczyny z Hollywood
17:55 Step Up 4 Revolution - film muzyczny USA 2012
20:00 Focus - komedia kryminalna USA/Argentyna 2015, reż. Glenn Ficarra, John Requa
22:20 Dzika furia - film sens. USA 2018, reż. Brad Peyton

AMC

09:10 Mistrz Wing Chun – Ip Man (Ip Man II) - film akcji Hongkong/Chiny 2010
11:20 Pożegnanie z miłością - film obyczajowy USA 2022, reż. Brian Herzlinger
13:15 Wybuchowa para - komedia sensacyjna USA 2010, reż. James Mangold
15:35 Kaktus Jack - western USA 1979, reż. Hal Needham
17:35 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987
19:40 Dzielnica Lakeview - thriller USA 2008
22:00 Droga bez odwrotu - thriller USA 2023

AXN

08:25 Ostry dyżur V (10/22)
09:20 Castle VII (7,8/23)
11:10 Rekrut: Feds (3,4/22)
13:10 Dowody zbrodni V (10,11/18) - serial sens.
15:10 FBI V (8,9/23)
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VIII (1,3/17) - serial krym. USA/Kanada 2007
19:05 Castle VII (9,10/23)
21:05 Walker: Strażnik Teksasu II (19,20/20) - serial krym.
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VIII (2,3/17)
00:45 Castle VII (9/23)

EPIC DRAMA

08:20 Detektyw Murdoch XVII (11/24) - serial kryminalny
09:20 Wszystkie stworzenia duże i małe II (4/6) - serial obycz.
10:20 Lekarze na start
11:50 Panna Scarlet i komisarz IV (6/6) - serial krym.
13:00 Marlow: klub zbrodni II
14:00 Agenci NCIS XVI (23/24)
14:55 Panna Marple V (3/4)
16:55 Poirot XII (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2010
18:55 Agenci NCIS XVI (24/24)
19:50 Poirot III (10/11)
21:00 Sherlock i córka (7/8)
22:00 Montmartre (1/8)
23:05 Poirot III (10/11)

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (2, 3)
13:25 Kuchenne rewolucje (13, 6) - reality show
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (5, 6) - reality show
17:05 Salon sukien ślubnych: Polska III (1/8) - serial dok.
17:40 Kuchenne rewolucje (8, 9, 10) - reality show
20:50 Jestem z Polski IX (9,16/15) - serial dok.
22:50 Hotel Paradise (13) - real tv Polska 2026
23:45 Mój sąsiad morderca XI (6/10) - serial dokumentalny
00:50 Apetyt na miłość (7)

TVN TURBO

08:20 Wszystko co naj...
09:20 Fani czterech kółek XVII
11:15 Złomowisko PL X
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (5068)
18:15 Zawodowi handlarze
19:45 Mobilni mechanicy (1)
20:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (14/17)
21:00 Wojny samochodowe (2)
22:00 Raport Turbo (5068)
22:15 Z drugiej ręki (2)
23:00 Duda kontra Szafrański XI (2/10) - serial dok.

BBC FIRST

08:40 Lewis III (1/8)
09:40 Ojciec Brown IV (9/10)
10:35 Śmierć pod palmami X
11:50 Z pamiętnika położnej
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:50 Ojciec Brown XII (7/10)
15:50 Lewis III (1/8)
16:55 My Life is Murder IV (3)
17:55 Morderstwa w Midsomer XIX (3/6) - serial krym.
19:45 Śmierć pod palmami X
21:00 Zbrodnie na Szetlandach II (5,6/6) - serial krym.
23:20 Line of Duty – Wydział wewnętrzny II (6,1/6)

FX

08:00 Kości (9/22)
09:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (10/22)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (15,16/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (3,4/17)
13:45 Agenci NCIS X
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (17,18/24)
17:25 Z Archiwum X IV (21,22/24) - serial s.f.
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (5,6/17)
22:00 Matlock II (5/16)
22:50 Z Archiwum X IV

HGTV

08:05 Remontujemy dom na plaży XI (9) - serial dok.
10:00 Wymarzony dom we Włoszech (2/12) - serial dok.
10:55 Kamera, akcja, wpadka!
12:00 Odlotowy ogród (4)
12:35 Nowe życie w starym domu V - serial dok.
14:30 Mieszkanie na miarę III
16:30 Polowanie na ogród V
18:10 Zgłoś remont (4)
19:05 Weekendowa metamorfoza (7) - reality show
20:00 Dorota inspiruje (2)
20:55 Dorota was urządzi VI
22:30 House Hunters

BBC LIFESTYLE

08:30 Mistrzowie szycia (8)
09:40 Zapraszam do stołu
11:35 Wielkie projekty
12:40 Wyjątkowy butik (2)
13:45 Koreańska uczta Eda i Ryu (3) - mag. kulinarny
14:55 Wielkie kanadyjskie wypieki (2) - real tv
15:55 Zapraszam do stołu (7)
17:45 Wielkie projekty: Dom Roku VII (1) - serial dok.
18:50 Mistrzowie szycia (8)
20:00 Wielkie kanadyjskie wypieki (3) - real tv
21:00 Wielkie australijskie wypieki VI - serial dok.
22:00 Zapraszam do stołu (16)

COMEDY CENTRAL

08:20 Dwóch i pół II (20/24)
08:50 Przyjaciele X (3,4,23, 1,2/18) - serial kom. USA 2003, wyk. Jennifer Aniston
11:55 Teoria wielkiego podrywu VII - serial kom.
14:30 Dwóch i pół II
16:25 Przyjaciele X
19:30 Teoria wielkiego podrywu VIII - serial kom. USA 2014
22:00 The Office PL II (5,6/12) - serial kom. Polska 2022
23:05 Comedy Club (11, 12)
00:05 Miasteczko South Park 28 (2,3/5) - serial anim.

TVP SERIALE

09:15 Rodzinka.pl VI (23)
09:45 Klan - telenowela
10:20 Ranczo II (8/13)
11:15 Na dobre i na złe
12:15 Zaraz wracam (5,6)
13:15 Minuta dla Twojego bezpieczeństwa (3) - magazyn
13:25 Ojciec Mateusz 34 (2,3) - serial krym. Polska 2025
15:25 Komisarz Alex IX (13)
16:20 Na sygnale
17:25 Ranczo II (10,11/13)
19:30 Ojciec Mateusz 34 (4,3) - serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo II (12,13/13) - serial kom. Polska 2007
23:30 Ojciec Mateusz 34 (5)

CANAL+ KUCHNIA

11:50 Top Chef (14, 1)
13:50 Włoskie życie Sophie Grigson II (3,4) - serial dok.
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Nie tylko kimchi (1, 2)
16:40 Jamie: dania na każdą kieszeń - serial dok.
17:35 Jamie Oliver (5, 6)
18:30 Podróże piekarza z Hebrydów (4) - magazyn
19:25 m jak mięso (8)
19:50 Nico wrzuca na ruszt
20:20 Jamie: dania na każdą kieszeń - serial dok.
21:15 Anthony Bourdain VI
23:55 Top Chef (12)

CANAL+ DOMO

12:10 Wielkie Projekty III (1/6)
13:05 Pokochaj lub sprzedaj
14:05 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (7)
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (4) - lifestyle
15:55 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (5, 6)
16:50 Gardeners' World (25)
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie Projekty: Szwecja III (3/6) - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XV
21:00 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (8)
22:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (9) - mag.

PLANETE+

13:40 Związani z ziemią. Dzieje życia na wsi
14:50 Patagonia. Życie na krańcu świata (4/6)
15:45 Piesze wędrówki po świecie II (4) - serial dok.
16:50 Świat z góry XII (5)
17:55 Dokąd dzisiaj? IV (33,34)
18:35 Atom, narkotyki, brudne pieniądze - serial dok.
19:45 Jak oligarchowie korumpują Zachód (2) - serial dok.
20:55 Życie codzienne w Protektoracie Czech i Moraw
22:00 Operacja Barbarossa

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Zoom na architekturę V (3/20) - serial dokumentalny
09:00 Parker na złotym szlaku V (7/8) - serial dok.
10:00 Wyprawa w nieznane VII
11:00 Gorączka złota XVI (15)
12:00 Przemytnicy: na lotnisku
13:00 Nagi instynkt przetrwania: nagroda za przeżycie
15:00 Złomowisko PL IX
16:00 Rolnicy w akcji
17:00 Kroniki policyjne
18:00 Specjalistki II
19:00 Złomowisko PL V
22:00 Nagi instynkt przetrwania: tajemnicza wyspa
00:00 Hazardziści II (7/8)

TVP HISTORIA

08:10 Dom - serial obycz.
10:00 Wszystkie kolory świata
11:00 Od „Chłopów" do Nobla
11:55 Największe wycieczkowce świata - film dok.
13:00 Kroniki Hitlera (3/13)
14:00 Dom (13) - serial obycz.
15:20 Ex libris - magazyn
15:50 Sensacje XX wieku (4, 167) - program historyczny
17:25 Wojenne dziewczyny
18:20 Fake czy historia?
18:55 Tylko wiatr
20:00 Zatoka szpiegów (9/9)
21:00 Wojny Rosji (3/3)
22:00 Cios w plecy - film dok.

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici VIII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (15/26) - serial dok.
14:50 Największe tajemnice świata VII (9) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa w kolorze – przełomowe momenty (2/10) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (5) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVII
21:00 David Duchovny II (15)
22:00 Ranczo kosmitów VII (3)
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (4/11) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

16:00 Sekrety starożytnej medycyny (6) - serial dok.
17:00 Najdziwniejsze przedmioty III (2/10) - serial dok.
18:00 Tajemnice wojennych wraków (3/8) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (2/6) - serial dok. Wlk. Brytania 2019
20:00 Katastrofa w przestworzach XIX (2/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Odkopać historię - serial dokumentalny
22:00 Premiera: Makro inżynieria IV (2) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Był sobie człowiek
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IX
10:00 Gwiazdy lombardu XXIV
12:00 Maszyny bojowe (6/8)
13:00 Poszukiwacze historii XXV (6,2/12) - serial dok.
14:00 Sekrety II wojny światowej - serial dok. Francja 2015
15:00 Truckersi przez Australię X (7/13) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka III
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Supersamoloty bojowe IX - serial dok. USA 2020
22:00 Okręty wojenne

BBC EARTH

10:25 Życie na pustkowiu X
11:25 Zabójcza pogoda VI
12:25 Wielka kanadyjska przygoda (3/6) - serial dok.
13:25 Królestwo zwierząt
14:30 W okowach mrozu VII
15:35 Życie na pustkowiu X
16:35 Wielkie archeologiczne odkrycia (2/3) - serial dok.
17:40 Królestwo zwierząt
18:45 Wielka kanadyjska przygoda (4/6) - serial dok.
19:45 Sekrety piramid
20:55 W okowach mrozu VIII
22:55 Wielkie archeologiczne odkrycia - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

09:35 Punkty zwrotne II wojny światowej (2/6) - serial dok.
10:40 Hitler i jego władza (2/3)
11:50 Starożytne superbudowle III (1,2,3,4/6)
16:20 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze (5/10) - serial dok.
17:30 Punkty zwrotne II wojny światowej (3/6) - serial dok.
18:40 Starożytna apokalipsa
19:50 Tajemnice Adriatyku
21:00 II wojna światowa: piekło na Ziemi (2/8) - serial dok.
22:05 Starożytne superbudowle III (2/6) - serial dok.
23:15 Hitler i jego władza

CZWARTEK 17.09

Od A do Z

CHIEF OF STATION ★★
thriller, USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart, Olga Kurylenko, Alex Pettyfer
22:35 | **ale kino+ hd**
Szef placówki CIA w Budapeszcie traci żonę w zamachu. Jednak po powrocie do kraju dowiaduje się, że nie był to zamach, a kobieta była podwójnym agentem działającym na rzecz wroga. Trzeba to sprawdzić.

GORĄCE KRZESŁO ★★
film sens., USA 2022, reż. James Cullen Bressack, wyk. Mel Gibson, Shannen Doherty, Kevin Dillon
20:00 | **tv puls**
Były haker zostaje zamknięty w pokoju z tykającą bombą zegarową, by na polecenie z zewnątrz złamał kod bezpieczeństwa potężnego banku. Rutyna do bólu zębów: lepiej poszukać pilota.

INTERKOSMOS ★★★
film s.f., USA 1987, reż. Joe Dante, wyk. Dennis Quaid, Martin Short, Meg Ryan
21:55 | **warner tv**
Uczestnik eksperymentu naukowego zminiaturyzowany do rozmiaru komórki nieoczekiwanie dostaje się do organizmu przypadkowego hipochondryka: zręczny pastisz klasyki s.f. wzmocniony wątkiem sensacyjnym.

JACKIE CHAN: PRZYJEMNIACZEK ★★
kom. krym., Hongkong 1998, reż. Sammo Hung, wyk. Jackie Chan, Richard Norton, Karen McLymont
20:00 | **warner tv**
Humor po chińsku: Jackie Chan jako gwiazdor programów kulinarnych, który udzielił schronienia dziennikarce ściganej przez mafię. Dla miłośników kina kopanego.

KING'S MAN: PIERWSZA MISJA ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 2021, reż. Matthew Vaughn, wyk. Ralph Fiennes, Gemma Arterton, Rhys Ifans
21:30 | **cinemax**
Prequel intrygującego komiksu, będącego pastiszem kina szpiegowskiego: okoliczności powołania ściśle tajnej i wielce zasłużonej agencji, mającej zapobiegać bądź niwelować skutki wszelkich nieszczęść.

Czempion

20:00 | hbo
★★★

· FOT. MATYÁŠ FOUS

Filmowa opowieść o Ondreju Nepeli, słowackimi łyżwiarzu figowym i mistrzu olimpijskim z Sapporo, skupiona na pragnieniu opuszczenia komunistycznej Czechosłowacji i jego orientacji seksualnej.

FILM BIOGRAFICZNY
SŁOWACJA/CZECHY 2026, REŻ. JAKUB CERVENKA. WYK. ADAM KUBALA, JANA NAGYOVÁ, KAREL DOBRÝ

MATKI RÓWNOLEGŁE ★★★★
dramat obycz., Hiszpania/Francja/USA 2021, reż. Pedro Almodóvar, wyk. Penélope Cruz, Milena Smit, Aitana Sánchez-Gijón
20:05 | **tvp kultura**
Pedro Alomodóvar wraca do formy nominowaną do Oscara (nie mówiąc o laurach dla Penelope Cruz) opowieścią o dwóch kobietach – znajomych z porodówki, które podejmują decyzję o samotnym wychowaniu córek.

REGUŁA MILCZENIA ★★★
thriller, USA/Kanada 2012, reż. Robert Redford, wyk. Robert Redford, Shia LaBeouf, Julie Christie
22:35 | **tvp 2**
Robert Redford rozlicza lata 70. XX wieku i surowo ocenia współczesność: goniący za sensacją reporter rozpoznaje w prowincjonalnym prawniku lewicowego aktywistę, podejrzanego o morderstwo.

SZEF ROKU ★★★★
komedia, Hiszpania 2021, reż. Fernando León de Aranoa, wyk. Javier Bardem, Manolo Solo, Almudena Amor
20:10 | **ale kino+ hd**
Producent wag zabiega o prestiżową nagrodę, kiedy w dniu wizytacji branżowego jury przed bramą fabryki pojawia się niedawno zwolniony pracownik. Plus Javier Bardem jako niekoniecznie godny szacunku szef.

UCIECZKA Z ALCATRAZ ★★★
film sens., USA 1979, reż. Don Siegel, wyk. Clint Eastwood, Patrick McGoohan, Roberts Blossom
21:55 | **stopklatka**
Clint Eastwood pod batutą Dona Siegela ucieka z legendarnego ciężkiego więzienia Alcatraz: podana niemal z dokumentalną precyzją opowieść, jaka miała historyczny odpowiednik w 1963 roku.

VABANK ★★★★★
komedia kryminalna, Polska 1981, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jan Machulski, Leonard Pietraszak, Witold Pyrkosz
21:00 | **tvn 7**
Błyskotliwy debiut Juliusza Machulskiego – „Żądło" po polsku: po wyjściu z więzienia kasiarz (Jan Machulski!) mści się na nieuczciwym wspólniku. Liczne nagrody oraz nieprzemijająca wdzięczność widzów.

WAŁĘSA. CZŁOWIEK Z NADZIEI ★★★★
film biograficzny, Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska, Iwona Bielska
22:30 | **kino polska**
Nakreślona przez Andrzeja Wajdę biografia polityczna i rodzinna Lecha Wałęsy od grudnia '70: może i niejednoznaczna, ale za to z wielkimi kreacjami Roberta Więckiewicza i Agnieszki Grochowskiej.

WYGRANY ★★★
dramat, Polska/USA 2011, reż. Wiesław Saniewski, wyk. Paweł Szajda, Janusz Gajos, Grażyna Barszczewska
20:00 | **kino polska**
Świetnie zapowiadający się pianista gwałtownie kończy karierę, by idąc za wskazówkami wytrawnego gracza (bo przecież nie hazardzisty), spróbować życia od nowa. Plus wielki Janusz Gajos.

ZIELONA NOC ★★
dramat obycz., Chiny 2023, reż. Shuai Han, wyk. Bingbing Fan, Lee Joo-young, Yeong-ho Kim
23:40 | **cinemax**
Spotkanie w nocnym Seulu zielonowłosej dziewczyny uświadamia chińskiej imigrantce, tkwiącej w opresyjnym małżeństwie, nie tylko jej nieciekawą sytuację, ale i wskazuje drogę do upragnionej wolności.

ŻEBY NIE BYŁO ŚLADÓW ★★★
dramat obycz., Polska/Czechy/Francja 2021, reż. Jan P. Matuszyński, wyk. Tomasz Ziętek, Sandra Korzeniak, Jacek Braciak
23:20 | **tvp kultura**
Inspirowana książką Cezarego Łazarewicza opowieść o usiłowaniach władz PRL wyciszenia sprawy śmierci Grzegorza Przemyka z rąk milicji, co skupia się na walczącym o prawdę koledze zamordowanego.

KONRAD J. ZARĘBSKI

CZWARTEK 17.09

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Dobre historie (197)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Zaraz wracam (6)
08:55 Ranczo (7/13)
10:00 Komisarz Alex (9)
11:00 Ojciec Mateusz XX (13)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 To się opłaca (235)
12:55 Dzikie Indie (3/3)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (615)
15:35 Gra słów. Krzyżówka (1144) - teleturniej
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5958)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Ojciec Mateusz 35** (6) - serial kryminalny
21:25 **Sprawa dla reportera** (1593) - cykl reportaży
22:30 **Czas niedokonany** (2) - serial obycz. Polska 2024, wyk. Krystian Modzelewski
23:25 **Gra z Cieniem II** (2) - serial kryminalny Polska 2026, wyk. Natalia Rybicka
00:25 **Morderstwa w Honfleur (Meurtres a Honfleur)** - film krym. F 2025 (100 min)

MEZZO

11:15 Mozart: Serenady – Orkiestra Symfoniczna Radia Bawarskiego, Sir Colin Davis
12:50 Intermezzo
13:30 Sigur Rós: The Feeling of Going - balet Szwecja 2018
14:45 Renaud Capuçon, Martha Argerich, Orkiestra kameralna z Lozanny : Prokofiew, Beethoven, Fauré, Ravel - muzyka klasyczna Szwajcaria 2022
16:20 Mozart: XIX koncert fortepianowy – Radu Lupu
16:50 Intermezzo
17:35 Albéric Magnard: Guercoeur - opera F 2024
20:30 John Coltrane Live in Antibes 1965 - koncert
21:20 Archie Shepp All Star: „Tribute to John Coltrane"
22:15 McCoy Tyner: Piano Solo - koncert Niemcy 1983

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Operacja zdrowie (84)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7679) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:45 Jedzenie ma znaczenie, nauka na talerzu
12:25 Koło fortuny (2218)
13:05 Mini audycja – KCP
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1073)
14:35 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2219)
16:35 Familiada (3046)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1074)
18:50 Jeden z dziesięciu (9)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Postaw na milion** (392) - teleturniej
21:40 **Europa da się lubić – nowe pokolenie** (2) - teleturniej
22:35 **Reguła milczenia (The Company You Keep)** ★★★ - thriller USA/Kanada 2012 (130 min)
00:45 **Rodzinka.pl XIX** (1)
01:20 **Peaky Blinders** (4/6)
02:30 **Córka trenera** ★★★ - dramat obyczajowy Polska 2018 (95 min)

PULS 2

09:45 Bing (5,6/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Basia (3,4)
11:10 Gus. Mały II
11:35 Tomek i przyjaciele
12:00 Psi patrol IV (13/26)
12:35 Gumisie V (3,4/9)
13:35 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun V
14:35 Marta mówi! (9)
15:00 Miraculous III
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (14,15/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob Kanciastoporty IX (14,15/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (1) - serial obycz.
21:00 Porachunki pana Poutifarda - komedia F/B 2023
22:45 Straszny film IV - komedia USA 2006

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
09:10 Malanowski i Partnerzy IX (4/60)
09:40 Wypasiona Kuchnia (11)
09:45 Malanowski i Partnerzy IX (5/60) - serial fab.-dok.
10:15 Dlaczego ja? 29 (23,24/40) - serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (13)
13:25 Gliniarze XVII (9,10) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (12) - serial fabularno-dok.
16:55 Gliniarze Śląsk (14)
18:00 Pierwsza miłość 50 (77)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (917)
19:25 Wypasiona Kuchnia
19:55 Milionerzy (131)

20:30 **Nasz nowy dom** (375) - reality show
21:40 **Zdrada** (3) - serial krym. PL 2023, wyk. Anna Karczmarczyk
22:55 **Miasto aniołów (City of Angels)** ★★ - dramat obyczajowy USA/Niemcy 1998, reż. Brad Silberling (140 min)
01:15 **Jeszcze dłuższe zaręczyny/Pięcioletnie zaręczyny (The Five-Year Engagement)** ★★★ - komedia romant. USA/Japonia 2013 (165 min)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu III
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (5) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
11:55 Na ratunek 112 XVII
12:55 Trudne sprawy XVIII (34,35,36/40) - serial fab.-dok.
15:55 Policjantki i policjanci XXV (13) - serial obycz.
17:00 Trudne sprawy 28 (14/60) - serial fabularno-dok.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (441) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci
20:00 Wypasiona Kuchnia (17)
20:05 Uroczysko VI (12)
20:40 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (12)
21:40 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (12) - serial krym.
22:45 Opowiem ci o zbrodni II
23:20 Dziedzictwo Bourne'a - film sens. USA/Japonia 2012

TVN

05:05 Zamieszkać na plaży V
05:40 Uwaga! (8088) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (15/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Pizzeria „Hot Devil Pizza", Łódź XXVII (9) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5778)
11:20 Doradca smaku (12) - mag. kulinarny Polska 2026
11:30 Kuchenne rewolucje: Spaghetteria, Białystok XXV (12) - reality show Polska 2022
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Gold", Starogard Gdański XXI (12) - reality show
13:40 Ukryta prawda (39,40,14/40) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny IV (14) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VII (14)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8089) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor** (12) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Kuchenne rewolucje: Chorzów – Frelka i Hanys 33** (3) - reality show Polska 2026
22:40 **Zenek** - film biograficzny Polska 2020, reż. Jan Hryniak, wyk. Krzysztof Czeczot, Jakub Zając (140 min) ★★
01:00 **CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X** (12/23) - serial krym.

METRO

07:35 Szpital (17,18,19/67)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (54/68)
13:30 Brzydula - serial obycz.
14:40 Za głosem serca - telenowela Brazylia 2023
15:50 Magda M. III (12) - serial obycz. Polska 2006
16:55 Idź na całość (21) - teleturniej Polska 2026
18:00 Złomowisko PL IV - serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka VII (1,2) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni (7,8) - serial krym. Polska 2004
23:15 Kuba Wojewódzki (3)
00:25 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI (3/13) - serial dokumentalny USA 2022
01:25 Szpital (15/67)
02:25 Szkoła (59/68)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami V (9,10/22) - serial krym. USA 1989, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXV (1,2/14)
10:00 Zaklinaczka duchów V (8/22) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy II (42)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV (27,28)
17:00 Kurierzy II (43) - serial obycz. Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX - serial obycz.
20:00 **Gorące krzesło (Hot Seat)** ★★ - film sens. USA 2022, reż. James Cullen Bressack, wyk. Mel Gibson (120 min)
22:00 **Panama** ★★ - thriller USA/Wlk. Brytania/Puerto Rico 2022 (115 min)
23:55 **Piekielna noc (Dead Heist)** 🔞 ★★ - thriller USA 2007 (90 min)
01:25 **Dzielnica strachu X** (36) - serial kryminalny Polska 2025
02:25 **Lombard. Życie pod zastaw XIX** (9)

TVN7

05:20 Ten moment (24/40) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (25,27,28/69) - serial fabularno-dok.
08:45 Ukryta prawda (35,20,21) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Detektywi III (32/60) - serial fabularno-dok.
15:00 Szpital św. Anny IV (4) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Szpital (66/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko (8) - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (17/17)
20:00 **Hotel Paradise** (14) - real tv Polska 2026
21:00 **Vabank** ★★★★★ - komedia kryminalna Polska 1981, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jan Machulski, Leonard Pietraszak, Witold Pyrkosz (145 min)
23:25 **Task master** (3)
00:30 **Narodziny gwiazdy (A Star Is Born)** ★★★★ - melodramat USA 2018, reż. Bradley Cooper, wyk. Lady Gaga, Bradley Cooper, Andrew Dice Clay (160 min)

CZWARTEK 17.09

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (243) - mag. kulinarny
09:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (12)
09:45 Górski lekarz XVII (15,16/16) - serial obycz.
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher II (8,9/13) - serial krym. Aus. 2013
14:00 Hudson i Rex IV (4/16) - serial kryminalny
15:00 Zajazd. Będzie się działo II (11,12) - serial fabularno-dokumentalny
17:00 Katastrofy w przestworzach IV (4,6,3/10) - serial dok. Kanada 2007
20:00 Ślepy traf (Runner Runner) ** - dramat krym. USA 2013, reż. Brad Furman, wyk. Justin Timberlake, Ben Affleck, Gemma Arterton (115 min)
21:55 Ucieczka z Alcatraz (Escape from Alcatraz) *** - film sens. USA 1979, reż. Don Siegel, wyk. Clint Eastwood, Patrick McGoohan, Roberts Blossom (130 min)
00:05 Twarda sztuka (Georgia Rule) *** - komediodramat USA 2007, reż. Garry Marshall (155 min)

KINO POLSKA

07:40 Podróże kapitana Klipera - serial animowany
08:00 Złoty interes (3) - serial dokumentalny Polska 2022
08:55 Widzisz? - film krótkometrażowy Polska 2025
09:25 Akademia Pana Kleksa, cz. 1: Przygoda księcia Mateusza (1) - film dla młodzieży Polska/ZSRR 1983
11:00 Basia sama w domu - komedia Polska 2021
13:00 Rozmowy kontrolowane - komedia Polska 1991
15:05 Brunet wieczorową porą - komedia Polska 1976, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski, Bożena Dykiel, Mirosława Krajewska
17:15 Pogranicze w ogniu (19,20) - serial sens. Polska 1991, wyk. Cezary Pazura
20:00 Wygrany - dramat Polska/USA 2011, reż. Wiesław Saniewski, wyk. Pawel Szajda, Janusz Gajos, Grażyna Barszczewska, Wojciech Pszoniak
22:30 Wałęsa. Człowiek z nadziei - film biograficzny Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska, Iwona Bielska
01:25 Supermarket - thriller Polska 2012, reż. Maciej Żak, wyk. Mikołaj Roznerski

ALE KINO+

08:40 The Office PL III (1,2/12) - serial komediowy Polska 2023
09:50 Bestia III (1,2/6) - serial obycz. Kanada 2025
11:50 Detektyw Foyle III (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2004
13:50 Pod Starym Dębem (The Old Oak) *** - dramat obycz. Wlk. Brytania/Francja/Belgia 2023, reż. Ken Loach (135 min)
16:05 Szare śniegi Syberii (Ashes in the Snow) *** - dramat hist. USA/Litwa 2018, reż. Marius A. Markevicius (120 min)
18:05 Detektyw Foyle (1/4) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2002
20:10 Szef roku (El buen patrón) **** - komedia Hiszpania 2021, reż. Fernando León de Aranoa, wyk. Javier Bardem (145 min)
22:35 Chief of Station - thriller ** USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson (125 min)
00:40 Zabić, jak to łatwo powiedzieć (Killing Them Softly) *** - thriller USA 2012 (120 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin (5/6) - serial obycz. Wlk. Bryt. 2004
08:30 Przyjaciółki XX (3,4/12)
10:25 Świat według Kiepskich
15:05 Jak ukraść Księżyc - film animowany USA 2010
17:05 Sami swoi - kom. Polska 1967, reż. Sylwester Chęciński
18:50 Bezsenność w Seattle - komedia romant. USA 1993
21:00 Sprawa honoru - dramat obycz. Francja 2023, reż. Vincent Perez, wyk. Roschdy Zem, Guillaume Gallienne
23:05 Kod da Vinci - thriller USA/Malta/F/Wlk. Bryt. 2006

FILMBOX+ ONE

07:45 Panna Marple II (4/4)
09:45 Vera VII (4/4)
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher II (5/13) - serial krym. Australia 2013
12:55 Poirot: Zło czai się pod słońcem (1/2) - serial krym.
15:00 Strażnik Teksasu V (9,10/27) - serial sens.
17:05 Vera VIII (1/4)
19:00 Poirot III (3/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
20:00 Niezgodna - film s.f. USA 2014, reż. Neil Burger, wyk. Shailene Woodley
23:00 Mechanik: Prawo zemsty - film sens. USA 2011

TVP KULTURA

08:25 Tamte lata, tamte dni
09:00 Kolumbowie (5/5)
10:10 Cesarskie cięcie ** - komedia romant. Polska 1987, reż. Stanisław Moszuk (100 min)
11:50 Reżyserzy VIII (5/10) - serial dokumentalny Wlk. Brytania 2018
12:45 Patrząc pod słońce - dramat psychologiczny Polska 1971 (55 min)
13:40 Alternatywy 4 (7/9) - serial kom. Polska 1986
14:50 Grający z talerza *** - film obycz. Polska/Francja 1995, reż. Jan Jakub Kolski (115 min)
16:45 Przygody pana Michała (1,2)
18:00 Kulturalni (36) - mag. kulturalny Polska 2026
18:55 Rawhide III (12) - western USA 1961
20:00 Wstęp do filmu (604)
20:05 Matki równoległe (Madres paralelas) **** - dramat obyczajowy Hiszpania/Francja/USA 2021 (135 min)
22:20 Hala odlotów (201) - talk-show Polska 2026
23:20 Żeby nie było śladów *** - dramat obycz. Polska/Czechy/F 2021 (170 min)

WARNER TV

07:50 Teraz albo nigdy! (1/13)
08:20 Bajer z Bel-Air III
09:20 Prawo Agaty VI (12)
10:20 Pełniejsza chata III
11:20 Teraz albo nigdy! II
13:20 Bajer z Bel-Air III
15:20 Pełniejsza chata III
17:25 Superman III - film fantasy USA/Wlk. Brytania 1983
20:00 Jackie Chan: Przyjemniaczek - komedia krymi nalny Hongkong 1998
21:55 Interkosmos - film s.f. USA 1987, reż. Joe Dante
00:20 Mad Max pod kopułą gromu - film s.f. Aus./USA 1985

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XX (7/15) - serial dok.
10:25 Pingwiny z Madagaskaru
10:55 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987
13:00 Czarodziejki IV (3,5/22)
15:00 Pingwiny z Madagaskaru
15:30 Star Trek: Pierwszy kontakt - film s.f. USA 1996
18:00 Zagraj to jeszcze raz, Sam - komedia USA 1972
20:00 Indiana Jones i ostatnia krucjata - film przyg. USA/Włochy/Hiszpania/Wlk. Brytania/Jordania 1989
22:35 Wywiad z wampirem - horror USA 1994

HBO

09:00 Istoty fantastyczne *** - komedia USA 2024, reż. John Krasinski (100 min)
10:40 Supergirl - film s.f. ** USA 2026, reż. Craig Gillespie (105 min)
12:25 Moon: Panda i ja ** - komedia Francja/Belgia 2025, reż. Gilles de Maistre (100 min)
14:05 Nim nadejdzie czwartek *** - komediodramat Finlandia 2024, reż. Mika Kaurismäki (100 min)
15:45 Światełko w tunelu *** - komediodramat USA 2024, reż. Kelly O'Sullivan, Alex Thompson (115 min)
17:40 Kompletnie nieznany **** - film biograficzny USA 2024, reż. James Mangold (140 min)
20:00 Czempion - film *** biograficzny Słowacja/Czechy 2026, reż. Jakub Cervenka, wyk. Adam Kubala (90 min)
21:30 Bestie Boga (3/5) - serial dok. USA 2026
22:30 Conan O'Brien wyla-tuje III (4) - serial dok.
23:10 Złodziej z przypadku - komedia kryminalna USA 2025 (105 min)

CINEMAX

10:55 Piękna rola - komedia romantyczna Francja 2024
12:20 Transformers III - film s.f. USA 2011, reż. Michael Bay
14:50 Droga Mleczna - dramat obyczajowy Izrael 2023
16:25 Uderzyć w świat z pięści - dramat obycz. Niemcy 2025
18:15 Zaraza - dramat obycz. Bułg. 2023, reż. Ivan Vladimirov
20:00 Fargo V (7,8/10)
21:30 King's Man: Pierwsza misja - film sens. USA/Wlk. Bryt. 2021, reż. Matthew Vaughn
23:40 Zielona noc - dramat obyczajowy Chiny 2023

ROMANCE TV

08:40 Górski lekarz (8/8)
10:30 Lato w Portugalii - film obycz. Niemcy/Port. 2013
12:25 Bella Amore - komedia romantyczna Niemcy 2014
14:20 Rodzina Andersów (1/4)
16:15 Kto nakarmi królika? - komedia Niemcy 2023
18:05 Górski lekarz (1/8)
20:00 Inga Lindström: Idealny facet na próbę - film obycz. Niemcy 2025, reż. Anna Schuchardt, wyk. Ina Hout
21:55 Inga Lindström: W letnim domu - romans Niemcy 2005, reż. Heidi Kranz
23:50 Górski lekarz (1/8)

CANAL+ PREMIUM

09:15 MTV Unplugged - koncert Polska 2025
10:35 Łapu-Capu (222)
10:40 Maria Callas. Nieznane lata
12:25 Wszyscy Święci ** - dramat obyczajowy Polska 2002 (80 min)
13:45 Fukushima: atomowy koszmar - film dok.
15:15 Zmierzch - film fan-** tasy USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Catherine Hardwicke (120 min)
17:15 Hollywood Buzz (16)
17:45 Łapu-Capu (223)
17:50 Saga »Zmierzch« – Księżyc w nowiu ** - melodramat USA 2009, reż. Chris Weitz (130 min)
20:00 Krytyk - thriller Wlk. *** Brytania/USA 2023, reż. Anand Tucker, wyk. Ian McKellen (105 min)
21:45 Greenland 2 - film ** s.f. USA/Wlk. Brytania 2026, reż. Ric Roman Waugh (100 min)
23:25 The Killer - film sens. USA/Korea Południowa/Kanada 2024 (125 min)
01:30 Na zaginionych zie-miach ** - film s.f. USA/Kanada/Niemcy/Szwajc. 2025 (100 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Młode gliny (9/50) - serial krym. Polska 2026
10:55 Lekarze IV (5)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Młode gliny (10/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (86,87)
17:10 Seriaale kultowe
17:20 Najpiękniejsza muzyka filmowa (7) - mag. muzyczny
17:40 San Andreas - film katas. USA 2015, reż. Brad Peyton
20:00 Wyspa - film sens. USA 2005, reż. Michael Bay
22:55 Kiler - kom. Polska 1997

AMC

10:10 Totalna zagłada (1) - film katastroficzny Wlk. Brytania/RPA/Kanada 2007
12:15 Totalna zagłada, cz. 2 - film katas. Wlk. Brytania/RPA/Kanada 2007
14:20 Monte Walsh - western USA 2003, reż. Simon Wincer
16:55 Wojna światów - film s.f. USA/Japonia 2005
19:20 Piękne istoty - film fantasy USA 2013
22:00 Dzikie żądze - dramat krym. USA 1998, reż. John McNaughton, Artie Malesci
00:20 Motel - horror USA 2007, reż. Nimród Antal

AXN

08:25 Ostry dyżur V (2/22)
09:25 Castle VI (22,23/23)
11:25 Rekrut V (17,18/22)
13:15 Dowody zbrodni V (2,3/18) - serial sensacyjny
15:15 FBI IV (21,3/21)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (18,19/24)
19:05 Castle VII (1,2/23)
21:05 Agenci NCIS: Hawaje III (4,5/10) - serial krym. USA 2024, wyk. Vanessa Lachey
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (18,19/24)
00:45 Castle VII (1/23)

EPIC DRAMA

08:25 Detektyw Murdoch XVII
09:20 Wszystkie stworzenia duże i małe II - serial obycz.
10:20 Lekarze na start
11:55 Panna Scarlet V (1/6)
13:00 Marlow: klub zbrodni II
14:00 Agenci NCIS XVI (24/24)
15:00 Panna Marple V (4/4)
17:00 Poirot XII (1/4)
19:00 Agenci NCIS XVIII (1/16) - serial krym. USA 2020
19:50 Poirot III (11/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
21:00 Detektyw Murdoch XIX
21:55 Agenci NCIS XVII (12/20)
22:55 Poirot III (11/11)
00:00 Agenci NCIS XVIII (1/16)

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (4, 5)
13:25 Kuchenne rewolucje (14, 8) - reality show
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (7, 8) - reality show
17:05 Salon sukien ślubnych
17:40 Kuchenne rewolucje
20:50 Zgłoś remont (7) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XV (2/20) - serial dok. Polska 2025
22:50 Hotel Paradise (14) - real tv Polska 2026
23:45 Mój sąsiad morderca XI (7/10) - serial dokumentalny
00:50 Apetyt na miłość (8)

TVN TURBO

08:20 101 napraw (12, 1)
09:20 Fani czterech kółek XVII
11:15 Złomowisko PL X
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (5069)
18:15 Duda kontra Szafrański
19:00 Ciężarówką przez pół świata (2/8) - serial dok.
20:00 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (14,2/17)
21:00 Nic do zgłoszenia VI (3)
22:00 Raport Turbo (5069)
22:15 Jeździć, obserwować VIII
23:00 Wojny samochodowe

BBC FIRST

08:40 Lewis III (2/8)
09:40 Ojciec Brown IV (10/10)
10:40 Śmierć pod palmami X
11:50 Z pamiętnika położne
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:50 Ojciec Brown XII (8/10)
15:50 Lewis III - serial krym.
16:55 My Life is Murder IV
17:55 Morderstwa w Midsomer XIX (4/6) - serial krym.
19:45 Śmierć pod palmami X
21:00 Line of Duty – Wydział wewnętrzny III (2,3/6)
23:10 Po powodzi (4/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2024

FX

08:00 Kości (11/22)
09:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (11/23)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (17,18/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (5,6/17)
13:45 Agenci NCIS X
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (19,20/24)
17:25 Z Archiwum X IV
19:15 Agenci NCIS: Sydney III (18/20) - serial krym.
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (7,8/17)
22:00 Zakłamanie
23:04 Z Archiwum X

HGTV

09:00 Poszukiwacze domów
10:00 Remontujemy dom na plaży XI - serial dok.
10:55 Kamera, akcja, wpadka!
12:00 Odlotowy ogród (5)
12:35 Nowe życie w starym domu V (3) - serial dok.
14:30 Mieszkanie na miarę IV
16:30 Polowanie na ogród V
18:15 Weekendowa metamorfoza (8) - reality show
19:05 Pogromcy chaosu (7)
20:05 Dorota was urządzi VI (10,11/12) - serial dok.
21:35 Dorota inspiruje (3)
22:35 House Hunters

BBC LIFESTYLE

08:30 Mistrzowie szycia (9)
09:40 Zapraszam do stołu
11:30 Wielkie projekty: Dom Roku VII - serial dok.
12:35 Wyjątkowy butik (3)
13:40 Wielkie australijskie wypieki VI - serial dok.
14:50 Wielkie kanadyjskie wypieki (3) - real tv Kan. 2018
15:50 Zapraszam do stołu (8)
17:50 Wielkie projekty
18:50 Mistrzowie szycia (9)
20:00 Wielkie kanadyjskie wypieki (4) - real tv Kan. 2018
21:00 10 lat mniej – powrót II
22:00 W 80 kilo dookoła świata (1) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół II (24/24)
08:50 Przyjaciele X - serial kom. USA 2004, wyk. Jennifer Aniston, Courteney Cox
11:55 Teoria wielkiego podrywu VIII - serial kom.
14:30 Dwóch i pół III
16:25 Przyjaciele X (11,12,13, 14,15,16/18) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu VIII (8,9,10,11,12,13/24)
22:00 The Office PL II (7,8/12) - serial kom. Polska 2022
23:05 Comedy Club (1, 2)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex IX (13)
09:20 Rodzinka.pl VI (24/26)
09:50 Klan - telenowela
10:25 Ranczo II (9/13)
11:15 Ojciec Mateusz 35 (5)
12:10 Felicita (3,4)
13:25 Ojciec Mateusz 34 (3,4)
15:25 Komisarz Alex X (1) - serial krym. Polska 2017
16:15 Na sygnale
17:25 Ranczo II (11,12/13)
19:25 Ojciec Mateusz 34 (5)
20:25 Komisarz Alex XXVI (2) - serial krym. Polska 2026
21:30 Ranczo II (13,1/13) - serial kom. Polska 2007
23:30 Ojciec Mateusz 34 (6)

CANAL+ KUCHNIA

11:50 Top Chef (2, 3)
13:45 Włoskie życie Sophie Grigson II (4,5) - serial dok.
14:40 U sąsiadów w kuchni XV
15:45 Nie tylko kimchi (2, 3)
16:40 Jamie: dania na każdą kieszeń - serial dok.
17:35 Jamie Oliver (7, 8)
18:30 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (1, 2) - magazyn
19:25 m jak mięso (9)
19:50 Maximum Foodie IV (1)
20:20 Sekrety gigantów fast foodu - serial dokumentalny
21:15 Anthony Bourdain VI
23:55 Top Chef (13)

CANAL+ DOMO

12:10 Wielkie Projekty III (2/6)
13:05 Pokochaj lub sprzedaj
14:05 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (8)
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (5) - lifestyle
15:55 Małe-wielkie zmiany (8)
16:20 Pogotowie remontowe Wieśka (1) - mag. poradnikowy
16:50 Gardeners' World (26)
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie Projekty: Szwecja III (4/6) - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XV (3)
21:00 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (9)
22:00 Pokochaj swój ogród

PLANETE+

13:40 Związani z ziemią. Dzieje życia na wsi (3)
14:50 Patagonia. Życie na krańcu świata (5/6)
15:50 360° – świat bez granic
16:55 Świat z góry XII (5)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (35,36)
18:35 Atom, narkotyki, brudne pieniądze - serial dok.
19:45 Jak oligarchowie korumpują Zachód (3) - serial dok.
20:50 Życie codzienne w Protektoracie Czech i Moraw
22:00 Premiera: Obietnica. Oszukana Papua Zachodnia

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Zoom na architekturę V
09:00 Parker na złotym szlaku
10:00 Wyprawa w nieznane VII
11:00 Gorączka złota XVI (16)
12:00 Przemytnicy: na lotnisku (3) - serial dok. USA 2024
13:00 Nagi instynkt przetrwania: nagroda za przeżycie
15:00 Złomowisko PL IX
16:00 Rolnicy w akcji (5)
17:00 Kroniki policyjne
18:00 Specjalistki II
19:00 Nagi instynkt przetrwania V (4,5/15) - serial dok.
21:00 Ocalić dom: Interwencja
23:00 Poszukiwacze przeklętego złota V - serial dok.

TVP HISTORIA

11:45 Tutanchamon: życie, śmierć i dziedzictwo (2/3)
12:35 Krótka historia (70)
12:45 Wojny Rosji (3/3)
13:45 Powstanie warszawskie dzień po dniu - serial dok.
14:00 Dom - serial obycz.
15:45 Sensacje XX wieku
17:35 Wojenne dziewczyny II
18:35 Cena wyzwolenia
19:30 Flesz historii (779)
20:00 Zatoka szpiegów II (1)
20:50 Największe tajemnice monarchii - serial dok.
21:55 Lwów pod okupacją
22:55 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (3/7)
14:50 Największe tajemnice świata VII (12) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa w kolorze – przełomowe momenty (3/10) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (8/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVIII
21:00 Łowca historycznych skarbów (7) - serial dok.
22:00 Wojny magazynowe XVI (4/10) - serial dok. USA 2025

NATIONAL GEOGRAPHIC

16:00 Sekrety starożytnej medycyny (7) - serial dok.
17:00 Najdziwniejsze przedmioty III (3) - serial dok.
18:00 Tajemnice wojennych wraków (4/8) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką: Lądowanie w Normandii (6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XIX (3/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Supermaszyny na morzu III (4)
22:00 Logistyka na wielką skalę - serial dokumentalny

FOCUS TV

08:00 Był sobie człowiek
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IX
10:00 Gwiazdy lombardu XXIV
12:00 Maszyny bojowe (7/8)
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Sekrety II wojny światowej - serial dok. Francja 2015
15:00 Truckersi przez Australię X (8/13) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka III
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii VII (6,7,8,9,10) - serial dok.
23:30 Tajna bomba Hitlera (1)
01:00 Rolnicy. Podlasie II

BBC EARTH

10:25 Życie na pustkowiu X
11:25 Zabójcza pogoda VI
12:25 Wielka kanadyjska przygoda (4/6) - serial dok.
13:30 Planeta doskonała (1/5)
14:35 W okowach mrozu VII
15:35 Życie na pustkowiu X
16:35 Fenomeny współczesnego życia II (4/6) - serial dok.
17:40 Planeta doskonała (1/5)
18:45 Wielka kanadyjska przygoda (5/6) - serial dok.
19:45 Przyszłość natury (2/4)
20:55 W okowach mrozu IX
22:55 Cała prawda o zabiegach kosmetycznych (2/2)

POLSAT VIASAT HISTORY

09:35 Punkty zwrotne II wojny światowej (3/6) - serial dok.
10:40 Hitler i jego władza (3/3)
11:45 Starożytne superbudowle III (4,5,6,2/6)
16:25 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze (6/10) - serial dok.
17:30 Punkty zwrotne II wojny światowej (4/6) - serial dok.
18:40 Starożytna apokalipsa
19:55 Tajemnice Adriatyku (4/4) - serial dokumentalny
21:00 II wojna światowa: piekło na Ziemi (3/8) - serial dok.
22:05 Starożytne superbudowle III (3/6) - serial dok.

szyfropanorama

generuje drgania	służy do nakłuwania skóry	rezygnacja ze stanowiska		sznur z prochem	10x10 / olejek różany		przeciwieństwo okcydentu		hazardowe w kasynie	dopływ Rodanu	rzeka w Szwajcarii i we Francji		grają przeboje The Beatles		w dłoni kaligrafa	wyrabia rondle		stolica Omanu
	21	9	5	6	7	3	15	13	otoczka jajka / odosobnienie									stoi w salonie
wieloletnia roślina zielna	1		19	15	3	15	13	5			sfałszowany ton w orkiestrze		mały pawilon / strojnisia					
	5	6	10	12	7	stora, kotara	10	Sanah / tam odbiór towarów										
nauczycielka francuskiego	2		21	3	13	1	14	6							7	6	7	
	16		11		eskimoski skafander							pozycja w rankingu		15	20	7	3	
	15	19	7	12						wyczuwany językiem				20		13		
rezydencja królów angielskich	naczynie na cynie	14		7	reprezentacyjny pokój		dramat Witkacego							18	21	1	20	
	4	10	12	2				świta w głowie		pokrywa	20	6	7	17	7		4	podpora fasoli
							konik do kwadratu			12	10	7		7	21	3	7	
wóz pogrzebowy		znakomity rycerz									17	13	7	9	1	7	21	
						topnieje na wiosnę				10	14	8	… Cygan, autor tekstów piosenek	11	7	9	14	
Trynidad i …		imienniczka Olbrychskiego								krople wody na trawie					jak Wisła szeroka			

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	

Rozwiązanie krzyżówki

8	7	6	14	13	10	7
21	1	3	18	20	10	

Rozrywka w „Wyborczej”

Codzienna porcja łamigłówek od poniedziałku do soboty na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część „panoramiczną” należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki. W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane” litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-21).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązanie z wydania 4 września:
SZKOŁA POLICEALNA

APLIKACJA WYBORCZEJ

Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

wyborcza

PROSTO Z POLSKI

TYGODNIK

Piątek, 11 września 2026 | Redaktor prowadzący **Dariusz Kortko**

Wyborcza.pl

Spór o rezerwat w sercu Puszczy Świętokrzyskiej

Myśliwi przegrali w sądzie

– Interes kół łowieckich czy zakładów usług leśnych nie może stać ponad interesem publicznym, jakim jest ochrona przyrody – uważa Radosław Ślusarczyk z Pracowni na rzecz Wszystkich Istot.

Grzegorz Walczak

Bliżyńskie Lasy Naturalne, fot. Bartosz Frankowski

• **Bliżyńskie Lasy Naturalne to nowy rezerwat przyrody, który zostanie utworzony w woj. świętokrzyskim**

FOT. RDOŚ KIELCE

Rezerwat Bliżyńskie Lasy Naturalne w Puszczy Świętokrzyskiej ma powierzchnię prawie 3 tys. hektarów – jest piątym pod względem wielkości w całym kraju. Istnieje od ponad roku. – To pierwszy tak duży rezerwat w Polsce od 22 lat – zachwalał po jego otwarciu wiceminister klimatu i środowiska Mikołaj Dorożała.

– Dzięki swoim walorom Puszcza Świętokrzyska, a Lasy Bliżyńskie stanowią jej centralną część, bywa porównywana do Puszczy Białowieskiej. Żyją tu m.in. reliktowe gatunki owadów, mszaków – mówił „Wyborczej" regionalny konserwator przyrody w Kielcach Lech Buchholz.

Na terenie rezerwatu znajduje się 2650 ha drzewostanów ponadstuletnich. Jan Urban, członek Regionalnej Rady Ochrony Przyrody, mówił, że mieszkają tu owady, które są świadectwem puszczańskich, naturalnych warunków, bo występują jeszcze tylko w puszczach Białowieskiej i Knyszyńskiej.

Rezerwat w sercu puszczy

Mimo tych walorów sprawa ustanowienia rezerwatu budziła wielkie emocje. O okrojenie jego powierzchni apelowały Lasy Państwowe i 645 mieszkańców. Radni z Bliżyna żalili się, że z powodu zakazu wycinki wiele osób pracujących w usługach leśnych straci pracę, a mieszkańcy dostęp do drewna opałowego. I że „skazuje się okoliczną ludność na zakaz swobodnego wstępu na te tereny leśne, na realizowanie indywidualnego, niczym nieograniczonego kontaktu z naturą, pasji sportowych i turystycznych".

RDOŚ przekonywał jednak, że rezerwat nie zostanie zamknięty dla mieszkańców i turystów, będzie można na jego terenie zbierać grzyby i jagody czy uprawiać różne formy rekreacji. A wiceminister Dorożała twierdził, że lasy te od lat nie pełniły już funkcji gospodarczej i nie było na tym terenie wielkich zrębów.

Mimo wszystko decyzja o utworzeniu rezerwatu została zaskarżona do sądu przez dwa związki zawodowe leśników, dwie firmy wykonujące usługi leśne oraz trzy koła łowieckie. Ostatecznie dopuszczone do rozpoznawania zostały trzy skargi: kół łowieckich „Bartek", „Leśnik" oraz firmy z branży leśnej.

– Zakład usług leśnych wskazywał na mniejsze pozyskanie drewna, przez co jego pracownicy mogą stracić pracę. Nie neguję, że zmniejszy im się teren do prowadzenia prac pozyskaniowych, ale czy mało jest lasów dookoła, gdzie mogą przystępować do przetargów i pozyskiwać drewno? – pyta Buchholz.

Radosław Ślusarczyk z Pracowni na rzecz Wszystkich Istot mówi tak: – Gdybyśmy rozmawiali o wyłączeniu z pozyskania drewna 100 proc. terenów leśnych, można byłoby mówić o realnym zagrożeniu dla funkcjonowania branży. Tymczasem rezerwat obejmuje około 16 proc. powierzchni Nadleśnictwa Suchedniów, a lokalni przedsiębiorcy nadal startują w przetargach zarówno na pozostałej części nadleśnictwa, jak i w sąsiednich jednostkach. To nie jest spór o przetrwanie branży, tylko sprzeciw wobec samego faktu, że część lasu ma zostać wyłączona z wycinek i polowań. Przy takiej skali ograniczenia trudno nazwać to inaczej niż pieniactwem.

Koła łowieckie wskazywały z kolei, że znacząco zmniejszył im się teren do prowadzenia polowań. – Przez co zwierzyny będzie za dużo, będzie ona czynić szkody w rolnictwie, a oni będą musieli wypłacać odszkodowania – przytacza argumenty drugiej strony Lech Buchholz. Nie zgadza się z nimi. – To irracjonalne podejście. Przecież rezerwat otoczony jest lasem gospodarczym, który nie jest objęty ochroną rezerwatową, i gdzie odstrzały będą mogły być prowadzone. Koła łowieckie z jednej strony obawiają się, że zwierzyny będzie za dużo, a z drugiej strony same chwalą się tym, jak dbają o nią i ją dokarmiają. To pomieszanie z poplątaniem – mówi Buchholz.

Rezerwat nie zostanie zamknięty dla mieszkańców i turystów. Wciąż będzie można tu zbierać grzyby i jagody czy uprawiać różne formy rekreacji

Sąd nie znalazł uchybień

WSA oddalił wszystkie trzy skargi. Nie ma jeszcze pisemnego uzasadnienia wyroku. Wiadomo, że jest jeszcze nieprawomocny, a skarżącym przysługuje możliwość wniesienia skargi kasacyjnej.

– Ustanowienie rezerwatu służy realizacji interesu publicznego, jakim jest ochrona przyrody. Nie może być tak, że interes konkretnego koła łowieckiego czy przedsiębiorcy świadczącego usługi leśne automatycznie blokuje działania podejmowane dla dobra wspólnego – mówi Radosław Ślusarczyk z Pracowni na rzecz Wszystkich Istot, której pełnomocniczka uczestniczyła w rozprawie.

I dodaje: – Sąd nie tylko nie stwierdził uchybień w procedurze ustanawiania rezerwatu, ale wręcz podkreślił, że procedura była ponadstandardowa: zasięgnięto opinii naukowych i przeprowadzono konsultacje społeczne, choć nie było takiego obowiązku. W toku prac zmodyfikowano także granice rezerwatu i pozostawiono mieszkańcom możliwość zbierania runa leśnego. Sąd nie podważył legalności rezerwatu.

Lech Buchholz: – Owszem, myśliwi pewnie będą mieć mniejsze powierzchnie do polowań, zakład usług leśnych musi trochę zmienić teren działalności, ale to nie znaczy, że ich interes został naruszony. Sąd podkreślał, że dochowaliśmy wszystkich niezbędnych procedur. Zrobiliśmy nawet więcej, niż trzeba.

Przyznaje, że choć wyrok jest nieprawomocny, to odczuwa po nim satysfakcję: – Każdy duży obszar objęty ochroną jest na wagę złota. Przecież po drugiej stronie ciągle przybywa nam terenów zabudowanych, ogrodzonych, z korytarzami ekologicznymi przeciętymi różnego rodzaju inwestycjami blokującymi swobodną migrację zwierząt.

Gminy dostaną subwencję

Choć ochrona rezerwatowa oznacza rezygnację z pozyskiwanie drewna czy polowań, to zyskają budżety gmin. Samorządy otrzymują subwencję ekologiczną jako specjalną premię za objęcie ochroną ich terenu.

Gmina Bliżyn, na której terenie w przeważającej większości znajduje się rezerwat, ma otrzymywać od 2027 roku ok. 700 tys. zł rocznie (pozostałe gminy w granicach rezerwatu to Suchedniów i Łączna).

– To realne pieniądze dla lokalnej społeczności. Co ważne, codzienne korzystanie z lasu przez mieszkańców nie zostaje zablokowane – nadal będą mogli zbierać grzyby czy jagody. Dlatego nie traktuję tego wyroku jako naszego zwycięstwa nad kimś. To raczej potwierdzenie podstawowej zasady: interes prywatny nie może stać ponad interesem publicznym, jakim jest ochrona przyrody – mówi Ślusarczyk.

eprasa.pl 572223c797

Tak działa klasowa grupa na Messengerze

Rodzicielski stalking

Błaszkiewicz

Był piękny sierpniowy poranek, gdy telefon zaczął wibrować. Nie, nie zaspałam na zebranie. Jedna z mam na grupie dla klasowych rodziców poinformowała, że ksiądz w nowym roku szkolnym wymaga ćwiczeń do religii i najlepiej zamówić je od razu.

Szkoła na pierwszym planie

To codzienność nie tylko moja, ale większości matek i ojców dzieci w wieku szkolnym. Funkcjonujemy z dzieciakami w szkole i jest to nasza kolejna rola, z której nie da się wylogować.

Trzy lata temu dr Marzena Żylińska, metodyczka i założycielka fundacji Budząca Się Szkoła, której celem jest inicjowanie oddolnych zmian systemu edukacji, powiedziała mi, że trzeba bronić polskiej rodziny przed szkołą, która zabiera popołudnia i wieczory nie tylko dzieciom, ale całym rodzinom. Nie można iść w środę na urodziny do babci, bo w czwartek jest klasówka. Kartkówek, klasówek, testów i diagnoz jest coraz więcej, czasu na naukę coraz mniej. Wiele polskich szkół to wielkie testowanie.

Pewnego dnia, gdy odbierałam córkę ze szkoły, usłyszałam od matki drugoklasistki, że bierze dwa dni wolnego w pracy, bo musi się z córką uczyć do sprawdzianu semestralnego. Okazuje się, że w życiu pracującego rodzica to szkoła dziecka jest na pierwszym planie.

Nie ma zmiłuj. Można mówić, że to dzieci chodzą do szkoły i muszą pilnować swoich obowiązków, ale to tylko teoria. W praktyce współczesny rodzic musi się angażować. I jest to etat na całą dobę. Nie możesz się wyłączyć, o czym przypomina ci grupa dla rodziców na Facebooku albo WhatsAppie. Co tam się dzieje! Nieważne, czy to niedzielny wieczór, czy środek dnia. No a jak pika i pika, to mimowolnie czytasz i włączasz się w dyskusję.

Na przykład o tym, jaką książkę dzieci dostaną na koniec roku: „Mamy trzy propozycje, głosujmy". Czy chcemy, by dzieci poszły na warsztaty do lasu, czy może lepiej, by pojechały do centrum nauki? Gdzie wpłacić na Radę Rodziców? Ile kwiatków na dzień nauczyciela? Kto będzie piekł ciasto na klasową wigilię?

A na co dzień bardziej prozaicznie: Kto zabrał książkę Oliwki, bo nie ma w plecaku? Czy ktoś nie widział naszego misia? Czy mogę prosić o zdjęcie zadania domowego, bo Maciek zapomniał? Dlaczego dzieci zamiast banana dostały musik?

Problemów jest bez liku. I rozmawiamy o nich my, dorośli. Czasami podczas dnia w pracy. Rzucamy swoje zajęcie i angażujemy się w życie na grupie. Uznajemy, że nie wypada się wyciszyć. A jeśli to zrobimy, to gdy włączymy się z powrotem, spadnie na nas lista wiadomości jak zadania do wykonania w pracy po urlopie.

Minister Nowacka wprowadza zakaz telefonów komórkowych dla dzieci w podstawówkach i przedszkolach. A może by tak wprowadzić zakaz korzystania z komunikatorów przez rodziców, skoro jest e-dziennik i istnieją wywiadówki? Po co nam ta dodatkowa komunikacja, która zabiera nam codzienność? Nie myślałam wcześniej o sensie istnienia szkolnych grup, aż do tego sierpniowego poranka, gdy uświadomiłam sobie, że coś odbiera mi mój czas, choć problem mnie nie dotyczył. Moja córka nie chodzi na religię. Mimo wszystko korciło mnie, by rozpocząć dyskusję, po co dzieciom książki i ćwiczenia do religii. Szybko zdałam sobie sprawę z tego, co mogę wywołać.

A może by tak wprowadzić zakaz korzystania z komunikatorów przez rodziców, skoro jest e-dziennik i odbywają się wywiadówki?

U mnie na grupie atmosfera jest sympatyczna, ale u koleżanek nie brakuje sytuacji, gdy dyskusja między rodzicami przeradza się w prawdziwą kłótnię i dzieli rodziców. Niestety, internetowe grupy świetnie się do tego nadają. Wystarczy gorszy dzień i dwa zdania za dużo.

A może by tak się odciąć?

– Za bardzo się angażujesz. Wyluzuj, u mnie tego nie ma, a tu jest szkolny stalking – radzi mi kolega z pracy. – Jak mam wyluzować, gdy przed południem czytam, że było jakieś zadanie do wykonania, o którym zapomniałam? – pytam.

– Wycisz grupę. Włącz się raz na trzy dni, a jak musisz, to raz dziennie i na tym koniec. Nie wdawaj się w dyskusje, wyślij kciuk w górę albo w dół i koniec – słyszę.

Coraz częściej myślę, że to świetny pomysł, by się odciąć od szkolnej rzeczywistości w sieci i pisać tylko wtedy, gdy chodzi o ważną sprawę organizacyjną. Problemy i tak będziemy rozwiązywać w realnym świecie, a nie na ogólnym czacie, który zabiera nawet ostatnie dni lata.

Niepotrzebnie. Przecież zdążymy kupić te ćwiczenia i podręczniki, a najważniejsze informacje – np. o godzinie rozpoczęcia lekcji – i tak pojawiają się w e-dzienniku. ●

Paulina Błaszkiewicz

OGŁOSZENIE PŁATNE Lubuskie/34451598

TREŚĆ OBWIESZCZENIA O SPRZEDAŻY Z WOLNEJ RĘKI SKŁADNIKÓW MASY UPADŁOŚCI TADEUSZA KUCERY PROWADZĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ POD FIRMĄ JAKOB INTERNATIONAL TADEUSZ KUCERA OZNACZONYCH NA SPISIE INWENTARZA L.P. 4, 6, 8, 14

Działając jako Syndyk masy upadłości Tadeusza Kucery prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Jakob International Tadeusz Kucera (dalej: „Upadły") – funkcję Syndyka pełni Restrukta Sp. z o.o. w Poznaniu – ogłaszam sprzedaż z wolnej ręki składników masy upadłości Upadłego oznaczonych w spisie inwentarza pod l.p. 4, 6, 8, 14. Każda z niżej opisanych nieruchomości jest sprzedawana osobno, jako odrębny przedmiot sprzedaży.

Informacje i dokumenty dostępne są do wglądu w Kancelarii Syndyka: ul. Adama Mickiewicza 5/3, 60-833 Poznań, oraz w aktach sprawy XI GUp 306/19. Na żądanie zgłoszone na adres biuro@restrukta.pl Syndyk udostępni dokumenty. Kontakt: +48 61 843 85 32.

I. Przedmiot sprzedaży

Przedmiotem sprzedaży są niżej wskazane niezabudowane nieruchomości gruntowe, tworzące teren dawnej żwirowni; każda sprzedawana jest osobno, jako odrębny przedmiot sprzedaży. Księgi wieczyste dla wszystkich nieruchomości prowadzi Sąd Rejonowy w Międzyrzeczu, V Wydział Ksiąg Wieczystych:

1) działka nr 342/5, Chociszewo, pow. 1,8966 ha – KW GW1M/00048934/4;
2) działka nr 385/6, Lutol Suchy, pow. 0,7381 ha – KW GW1M/00048935/1;
3) działki nr 6/2 i 6/1, Chociszewo, pow. 2,39 ha – KW GW1M/00018351/4;
4) działki nr 178/9, 385/7, 342/3, Lutol Suchy, pow. 10,4237 ha – KW GW1M/00049016/0.

II. Cena wywoławcza

Cena wywoławcza każdej z nieruchomości stanowi 70% wartości oszacowania i wynosi:
1) działka nr 342/5 (KW GW1M/00048934/4) – 215 600,00 zł;
2) działka nr 385/6 (KW GW1M/00048935/1) – 84 000,00 zł;
3) działki nr 6/2 i 6/1 (KW GW1M/00018351/4) – 271 740,00 zł;
4) działki nr 178/9, 385/7, 342/3 (KW GW1M/00049016/0) – 1 169 840,00 zł.

Łączna cena wywoławcza wszystkich nieruchomości wynosi 1 741 180,00 zł.

III. Termin składania ofert

Oferty należy składać lub przesłać w terminie do dnia 13 października 2026 roku do godziny 16:00 na adres korespondencyjny Syndyka: ul. Adama Mickiewicza 5/3, 60-833 Poznań.
Dla każdej nieruchomości należy złożyć odrębną ofertę oraz wnieść odrębne wadium. Oferent może złożyć ofertę na jedną, kilka albo wszystkie nieruchomości.

Warunkami uczestnictwa w procedurze sprzedaży są (szczegółowy opis zawiera Regulamin):
1) złożenie ważnej oferty wraz z wymaganymi dokumentami w miejscu i terminie określonym w Regulaminie i w niniejszym obwieszczeniu;
2) wpłata wadium w wysokości przypisanej danej nieruchomości oraz w terminie określonym w Regulaminie i w niniejszym obwieszczeniu.

IV. Wadium

Wadium dla poszczególnych nieruchomości wynosi:
1) działka nr 342/5 (KW GW1M/00048934/4) – 20 000,00 zł;
2) działka nr 385/6 (KW GW1M/00048935/1) – 10 000,00 zł;
3) działki nr 6/2 i 6/1 (KW GW1M/00018351/4) – 30 000,00 zł;
4) działki nr 178/9, 385/7, 342/3 (KW GW1M/00049016/0) – 130 000,00 zł.

Wadium należy wpłacić na rachunek bankowy masy upadłości:

Tadeusz Kucera (Jakob International Tadeusz Kucera)
95 1090 1447 0000 0001 4392 0929 Erste Bank Polska S.A.

w terminie do dnia 13 października 2026 roku, z tytułem przelewu: „XI GUp 306/19 – wadium" oraz ze wskazaniem numeru księgi wieczystej nieruchomości, której dotyczy oferta. Za termin wpłaty wadium uznaje się dzień uznania rachunku bankowego masy upadłości.

Otwarcie i rozpatrzenie ofert nastąpi w biurze Syndyka w dniu 16 października 2026 roku o godzinie 16:00 na posiedzeniu niejawnym; konkurs przeprowadza się odrębnie dla każdej nieruchomości.

V. Możliwość zapoznania się z przedmiotem sprzedaży

Z przedmiotem sprzedaży można zapoznać się po uprzednim umówieniu terminu z Syndykiem.

VI. Termin i warunki sprzedaży

Syndyk wyznaczy miejsce i termin zawarcia umowy sprzedaży po otrzymaniu całości ceny; umowa zostanie zawarta w terminie do 30 dni od zapłaty (Syndyk może go wydłużyć w uzasadnionych przypadkach). W razie niezawarcia umowy z Oferentem wpłacone wadium przepada na rzecz masy upadłości.

VII. Istotne informacje

Szczegółowe warunki określa Regulamin sprzedaży (dostępny w Kancelarii Syndyka i na żądanie: biuro@restrukta.pl). Rękojmia za wady prawne i fizyczne jest wyłączona. Sprzedaż ma skutki sprzedaży egzekucyjnej (art. 313 Prawa upadłościowego). Syndyk zastrzega sobie prawo zmiany terminu otwarcia ofert, odstąpienia od sprzedaży, jej unieważnienia oraz zmiany Regulaminu – w całości lub w części, w każdym czasie, bez podania przyczyny i bez prawa do odszkodowania – w odniesieniu do wszystkich albo poszczególnych nieruchomości.

Izabela Rajczyk
Prezes zarządu
Restrukta Sp. z o.o.

Poznań, 11 września 2026 roku

OGŁOSZENIE PŁATNE Lubuskie/34451114

Rada Nadzorcza Miejskich Zakładów Komunalnych Sp. z o. o. z siedzibą w Kostrzynie nad Odrą

zaprasza do składania pisemnych ofert na badanie sprawozdania finansowego za rok 2026, 2027

Oferty należy przesłać na adres Spółki w terminie do dnia: 28.09.2026 r.

W ofercie należy podać cenę netto za usługę za każdy rok odrębnie. Szczegółowych informacji udziela Główna Księgowa, tel. 503 175 124 .

Do oferty należy dołączyć wpis na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz inne dokumenty formalno-prawne.

Rada Nadzorcza zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru ofert lub ich odrzucenia bez podania przyczyny.

Warunkiem udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia jest złożenie oświadczenia o zapoznaniu się ze specyfikacją, która zostanie udostępniona od dnia 14.09.2026 r. na stronie internetowej www.mzk.kostrzyn.pl oraz w siedzibie MZK Sp. z o.o., biuro nr 15.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34451988

OGŁOSZENIE PŁATNE Rzeszów/34451971

OBWIESZCZENIE

Syndyk masy upadłości Krzysztofa Fedaka, sygn. akt RZ1Z/GUp-s/389/2026, zaprasza do składania ofert, na sprzedaż nieruchomości w trybie z wolnej ręki, w drodze wyboru najkorzystniejszej oferty, za cenę nie niższą niż cena oszacowania, określoną przez biegłego sądowego, tj.:

- **Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego** nr 24, położonego w Sanoku, przy ul. Robotniczej, w budynku nr 13, działka ew. nr 3083/2 obrębu nr 0003 Posada, gmina Sanok-M, powiat sanocki, woj. podkarpackie, dla którego Sąd Rejonowy w Sanoku, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadz KW nr KS1S/00057546/3 - cena wywoławcza – **188.000,00zł (sto osiemdziesiąt osiem tysięcy złotych 00/10);**

Oferty zgodne z warunkami sprzedaży, z dowodem wpłaty wadium, należy składać terminie w 21 dni od dnia ukazania się ogłoszenia w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, w zamkniętej kopercie z napisem: „Oferta na zakup nieruchomości Krzysztofa Fedak, sygn. akt RZ1Z/GUp-s/389/2026, „NIE OTWIERAĆ" (liczy się data wpływu oferty i wadium), na adres: Syndyk Masy Upadłości Krzysztofa Fedak, ulica Narutowicza 55/6, 20-016 Lublin.
Operat szacunkowy z pełnymi warunkami sprzedaży znajduje się na stronie internetowej *www.kancelaria-empe.pl* w zakładce *Ogłoszenia sprzedaży/Sprzedaż z wolnej ręki.*

eprasa.pl 572223c797

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE**

Szczecin, dnia 11 września 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Działając na podstawie art. 19 ust. 1a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 z późn. zm.), art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 z późn. zm.) oraz § 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94 poz. 794) informuję o przystąpieniu do sporządzania projektów planów ochrony dla rezerwatów przyrody w województwie zachodniopomorskim:

1) Torfowisko Toporzyk – w gminie Połczyn-Zdrój, powiat świdwiński;
2) Białodrzew Kopicki – w gminie Stepnica, powiat goleniowski;
3) Tchórzyno – w gminie Myślibórz, powiat myśliborski;
4) Wierzchomińskie Bagno – w gminie Będzino, powiat koszaliński;
5) Kamienna Buczyna – w gminie Ińsko, powiat stargardzki;
6) Bielica – w gminie Koszalin, powiat koszalin;
7) Leśne Źródła – w gminie Tuczno, powiat wałecki;
8) Dęby Wilczkowskie – w gminie Szczecinek, powiat szczecinecki;
9) Olszyna Źródliskowa pod Lubiechowem Dolnym – w gminie Cedynia, powiat gryfiński;
10) Skalisty Jar Libberta – w gminie Barlinek, powiat myśliborski;
11) Brunatna Gleba – w gminie Czaplinek, powiat drawski;
12) Kanał Kwiatowy – w gminie Kołbaskowo, powiat policki i w gminie Gryfino, powiat gryfiński;
13) Dolina Pustynki – w gminie Polanów, powiat koszaliński;
14) Dolina Rzeki Leśnicy – w gminie Tychowo, powiat białogardzki;
15) Dolina Zgniłej Strugi – w gminach Bobolice i Polanów, powiat koszaliński;
16) Las Dębogórski – w gminie Widuchowa, powiat gryfiński;
17) Rekowski Wrzosiec – w gminie Polanów, powiat koszaliński;
18) Torfowisko Żelechowo – w gminach Widuchowa i Chojna, powiat gryfiński;
19) Czapli Ostrów – w gminie Dębno, powiat myśliborski;
20) Olszyny Ostrowskie – w gminie Chojna, powiat gryfiński;
21) Cisy Rokickie im. Profesora Stanisława Króla – w gminie Przybiernów, powiat goleniowski;
22) Jeziora Siegniewskie – w gminie Mieszkowice, powiat gryfiński;
23) Stary Załom – w gminie Człopa, powiat wałecki;
24) Źródliskowa Skarpa Jeziora Dołgie – w gminie Banie, powiat gryfiński.

Termin zakończenia prac nad dokumentami dla rezerwatów, o których mowa w pkt 1-12 oraz 17 - 24, upływa 15 października 2027 r., dla rezerwatów, o których mowa w pkt 13-16, upływa 16 października 2028 r.

Wszyscy zainteresowani mogą składać uwagi i wnioski do projektu planów dla ww. rezerwatów przyrody w terminie do dnia 12 października 2026 r., do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1725 z późn. zm.):

- na adres lub w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie przy ul. Juliusza Słowackiego 2, 71-434 Szczecin;
- adres e-mail: sekretariat@szczecin.rdos.gov.pl;
- adres elektronicznej skrzynki podawczej: /rdos-szczecin/SkrytkaESP;
- adres skrzynki e-Doręczeń: AE:PL-50042-45472-DDTIF-21.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Ponadto Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie poda do publicznej wiadomości informację o możliwości zapoznania się z projektami zarządzeń oraz dokumentacjami do planów ochrony ww. rezerwatów przyrody, odrębnym obwieszczeniem na podstawie § 6 Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Szczecinie
Sylwia Jurzyk-Nordlöw

Szczecin/34451813

BURMISTRZ KROSNA ODRZAŃSKIEGO

Krosno Odrzańskie dnia 2026-09-11

OGŁOSZENIE

o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu tego dokumentu.

Na podstawie art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) oraz art. 39 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 46 ust. 1 pkt 1 i art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.) zawiadamiam o podjęciu przez Radę Miejską w Krośnie Odrzańskim uchwały Nr XXIX/217/26 z dnia 31sierpnia 2026 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Metalowców i ul. Działkowca w obrębie 1 Krosno Odrzańskie.

Granice obszaru opracowania planu oznaczono na załączniku graficznym do powyższej uchwały (do wglądu w Urzędzie Miejskim w Krośnie Odrzańskim) i na stronie internetowej: https://bip.krosnoodrzanskie.pl/akty/82/typ/

Zainteresowani mogą składać wnioski do planu wyłącznie na formularzu zgodnym z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz.U. 2023 poz. 2509) dostępnym na stronie: https://bip.wrota.lubuskie.pl/ugkrosnoodrzanskie/procedury/93/69/Plany_Miejscowe/ w formie pisemnej, w postaci papierowej do Burmistrza Krosna Odrzańskiego adres: Urzędu Miasta Krosno Odrzańskie adres: 66-600 Krosno Odrzańskie, ul. Parkowa 1 lub w formie dokumentu elektronicznego, przesłanego pocztą elektroniczną na adres e-mail: sekretariat@krosnoodrzanskie.pl, albo na adres do e-doręczeń AE:PL-41085-98104-JEFVI-28 **do dnia 16 października 2026 r.** Złożenie formularza stanowić będzie odpowiedź na niniejsze ogłoszenie.

Składający wniosek zobowiązany jest podać swoje nazwisko i imię albo nazwę jednostki organizacyjnej oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada a także wskazać, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem.

W ramach przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zainteresowani mogą wnosić uwagi i wnioski w formie pisemnej na ww. adres, a także ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Miejskiego w Krośnie Odrzańskim budynek B pokój nr 12 w godzinach pracy urzędu.

Złożone wnioski zostaną rozpatrzone przez Burmistrza Krosna Odrzańskiego.
W sprawie ograniczenia prawa dostępu do informacji o źródle danych osobowych uzyskanych w toku prowadzenia postępowań dotyczących sporządzania aktów planistycznych, obowiązuje art. 8a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

(-) Burmistrz Krosna Odrzańskiego

Obowiązek o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679, został wykonany poprzez udostępnienie stosownych informacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Krosno Odrzańskie www.bip.wrota.lubuskie.pl/ugkrosnoodrzanskie/, na stronie internetowej www.krosnoodrzanskie.pl oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Krośnie Odrzańskim.

Lubuskie/34451858

**PREZYDENT
MIASTA LUBLIN**

działając na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (t. j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399)

podaje do publicznej wiadomości informację

o zamieszczeniu na okres 21 dni, tj. **od 11 września 2026 roku do 2 października 2026 roku** na elektronicznej tablicy ogłoszeń w siedzibie Prezydenta Miasta Lublin – Ratusz, Plac Króla Władysława Łokietka 1 oraz na tablicy ogłoszeń w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Energią Urzędu Miasta Lublin, ul. Wieniawska 14, VII piętro, a także na stronie internetowej Urzędu Miasta Lublin w Biuletynie Informacji Publicznej

wykazu nieruchomości gruntowej położonej w Lublinie, stanowiącej własność Gminy Lublin

przeznaczonej do sprzedaży na rzecz użytkownika wieczystego:

– ul. Franciszka Stefczyka 11, dz. nr 54/4 o pow. 0,2721 ha (obr. 18 – Lemszczyzna, ark. mapy 5).

Osobom, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości w myśl art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami – mogą składać wnioski o nabycie nieruchomości w terminie 6 tygodni od dnia wywieszenia wykazu.

Z wykazem można się zapoznać na stronie internetowej http://bip/lublin.eu w menu ogłoszenia → rozporządzanie nieruchomościami.

Lublin/34452056

Burmistrz Polic

informuje o wywieszeniu w siedzibie Urzędu Miejskiego w Policach

wykazów nr 31/Dz/26, 32/Dz/26, 33/Dz/26, 34/Dz/26, 35/Dz/26, 36/Dz/26, 37/Dz/26, 38/Dz/26, 39/Dz/26, 40/Dz/26, 41/Dz/26, 42/Dz/26, 43/Dz/26, 44/Dz/26, 45/Dz/26, 46/Dz/26

dotyczących przeznaczenia nieruchomości do dzierżawy w drodze bezprzetargowej oraz wykazów nr 46/2026 i nr 47/2026 dotyczących przeznaczenia nieruchomości do sprzedaży w drodze bezprzetargowej".

Szczecin/34451799

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399, 912 i 1688)

**PREZYDENT MIASTA LUBLIN
podaje do publicznej wiadomości informację**

o zamieszczeniu na okres 21 dni tj. od 11 września 2026 r. do 2 października 2026 r. na elektronicznej tablicy ogłoszeń w siedzibie Prezydenta Miasta Lublin, a także na stronach internetowych Urzędu Miasta Lublin w Biuletynie Informacji Publicznej

wykazu dotyczącego nieruchomości lokalowej - lokal użytkowy nr U1, stanowiącej własność Gminy Lublin,

położonej w budynku przy ul. Jezuickiej 2 w Lublinie, przeznaczonej do wniesienia jako wkład niepieniężny (aport) do Spółki Lubelskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. na podstawie art. 37 ust. 2 pkt 7 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Lublin/34451396

Szczecin/34450453

eprasa.pl 572223c797

Grzegorz Braun porzuca swoją antyaborcyjną aktywistkę w sądowych kłopotach

Niech Bóg prowadzi

Czy zachce pan zabrać głos w mojej sprawie? To za pana nadstawiałam głowę i teraz jestem nękana – apelowała Agnieszka Szumilas. Jednej z najwierniejszych działaczek Grzegorza Brauna grożą trzy lata więzienia za negowanie zbrodni nazistowskich.

Paulina Błaszkiewicz

Gdy miasto Toruń poszło z nią do sądu za pokazywanie krwawych banerów pod przykrywką publicznego różańca, broniło jej Ordo Iuris. Za wypowiedź o tym, że Grzegorz Braun mówił prawdę w audycji radiowej, jakoby komory gazowe w obozie koncentracyjnym Auschwitz były „fejkiem", pozwał Szumilas Instytut Pamięci Narodowej. Konfederacja Korony Polskiej nie chce jej w tej sprawie pomóc, więc Agnieszka Szumilas wystąpiła z partii Grzegorza Brauna. I opowiada o tym, jak wyglądała wewnątrzpartyjna propaganda.

„ŚWIĘTA AGNES OD PŁODÓW"

Szumilas działa w Toruniu od lat, organizując publiczne pikiety antyaborcyjne przy okazji publicznego różańca o odnowę moralną narodu polskiego. Piętnastego dnia każdego miesiąca wraz z przyjaciółmi wychodzi pod pomnik Mikołaja Kopernika i prezentuje mieszkańcom i turystom zdjęcia rozczłonkowanych płodów. Albo wystawia baner, że rząd Donalda Tuska seksualizuje dzieci. Rozpowszechnia też informacje o tym, ile aborcji wykonano w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Toruniu.

Jej przeciwniczki chodzące na „czarne protesty" w mieście nazywały ją „świętą Agnes od płodów".

– Ta kobieta jest jak żywcem wyjęta z powieści Margaret Atwood „Opowieść podręcznej". Nasza toruńska ciotka dba o nasze morale – słyszę od Torunianki.

Inna kobieta nazywa ją toruńską Kają Godek.

JEDNA Z HARCOWNICZEK BRAUNA

Szumilas z wykształcenia jest historyczką sztuki. W wyborach do Sejmu w 2023 roku startowała z list Konfederacji Korony Polskiej z powiatu grudziądzkiego. Zdobyła ponad 19. tys. głosów. I od tamtej pory była jednym z harcowników Grzegorza Brauna. To oznacza, że była wysyłana przez partię do zadań specjalnych po to, by prowokować przeciwników, testować reakcje opinii publicznej lub odwracać uwagę od ważniejszych tematów.

Dla Agnieszki Szumilas najważniejszymi kwestiami były walka z imigrantami, aborcją i seksualizacją dzieci i młodzieży. Na jednej z konferencji prasowych publicznie ogłosiła, że dziewczynki uczęszczające do jednej z instytucji kulturalnych w Toruniu dostają wibratory i żele dopochwowe. Miasto stanowczo zaprzeczyło tej narracji, ale Szumilas szła dalej. Gdy radni miejscy złożyli zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia z art. 141 kodeksu wykroczeń podczas publicznego różańca, aktywistka złożyła skargę i napisała do Rzecznika Praw Obywatelskich na prezydenta Torunia Pawła Gulewskiego.

„Nie ulega wątpliwości, że decyzja o rozwiązaniu zgromadzenia publicznego jest uwarunkowana politycznie, bowiem środowisko, z którego wywodzi się prezydent Torunia Paweł Gulewski, dąży do całkowitej liberalizacji prawa aborcyjnego i maksymalnego ograniczenia praw osób publicznie sprzeciwiających się zabijaniu dzieci poczętych" – pisała Szumilas.

Postępowania w tej sprawie wciąż trwają. W pierwszej instancji wygrało miasto Toruń, ale Sąd Apelacyjny w Gdańsku nie podtrzymał tego wyroku. Radni miejscy wystąpili więc z prywatnymi aktami oskarżenia wobec aktywistów.

– Złożyliśmy kolejne zawiadomienia, ponieważ pani Szumilas wraz z grupą osób nie zaprzestali swojej działalności – mówi radna KO Dominika Walichniewicz.

IPN TRUDNO ZLEKCEWAŻYĆ

Pomiędzy publicznymi różańcami Agnieszka Szumilas była aktywna w serwisach społecznościowych, gdzie powielała kłamstwa oświęcimskie swojego lidera Grzegorza Brauna. Konfederacja Korony Polskiej w Toruniu miała rozpowszechniać zdanie, że Żydzi w Oświęcimiu „stali w roli oprawców, wykonawców rozkazów, a nie w roli ofiar".

14 lipca 2025 roku prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Krakowie wydał postanowienie o wszczęciu śledztwa w sprawie wypowiedzi Grzegorza Brauna o obozie w Oświęcimiu. Na antenie Radia Wnet polityk powiedział: „Mordy rytualne to fakt, a Auschwitz z komorami gazowymi to niestety fake". Szumilas te słowa powieliła.

25 lipca „Wyborcza" zawiadomiła o sprawie Instytut Pamięci Narodowej, który rozpoczął postępowanie prowadzone przez pion śledczy Instytutu Pamięci Narodowej.

– Ta kobieta jest jak żywcem wyjęta z powieści Margaret Atwood „Opowieść podręcznej" – mówią o Agnieszce Szumilas kobiety, które ją znają. Inne nazywają ją toruńską Kają Godek

• **Agnieszka Szumilas w wyborach do Sejmu w 2023 roku startowała z list Konfederacji Korony Polskiej z powiatu grudziądzkiego. Zdobyła ponad 19. tys. głosów i od tamtej pory była jednym z harcowników Grzegorza Brauna. Niedawno opuściła jego partię**

FOT. MACIEJ WASILEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

W lipcu 2026 roku prokuratura skierowała do sądu akt oskarżenia przeciwko Agnieszce Szumilas. Według śledczych „miała publicznie i wbrew faktom zaprzeczać zbrodniom popełnionym przez funkcjonariuszy III Rzeszy w niemieckim nazistowskim obozie koncentracyjnym i zagłady Auschwitz-Birkenau, w szczególności kwestionować istnienie komór gazowych i wykorzystywanie ich do masowego mordowania więźniów".

Aktywistka o wszczęciu postępowania przeciwko niej wiedziała już w marcu, gdy zwróciła się do Grzegorza Brauna o pomoc prawną. Lider Konfederacji Korony Polskiej zaoferował wsparcie w jej innych sprawach sądowych dotyczących antyaborcyjnej pikiet podczas Publicznego Różańca o Odnowę Moralną Narodu Polskiego. Ale, jak relacjonowała Szumilas, miał się zastanowić, jak jej pomóc.

WSPARCIE BOŻE, A NIE PRAWNE

Pod koniec czerwca działaczka Konfederacji Korony Polskiej miała dostać kontakt do prawniczki, która swoje usługi oszacowała na 7,5 tys. zł, jeśli chodzi o same porady. Natomiast jeśli adwokat miałby uczestniczyć w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, musiałaby zapłacić 16,5 tys. złotych.

– Jako urzędniczka nie jestem w stanie zapłacić takich pieniędzy – wyznaje Agnieszka Szumilas, która 27 sierpnia wystąpiła z partii Grzegorza Brauna po tym, jak ją potraktowano.

Kobieta opowiedziała publicznie, że zamiast pomocy prawnej zaoferowano jej wsparcie Boże. Zwróciła się o pomoc do partyjnych kolegów, ale dopiero kilka tygodni później Jan Krysiak, dyrektor biura Grzegorza Brauna, przekazał jej kontakt do mecenasa Jacka Wilka.

Szumilas odpowiedziała, że nie stać jej na warszawskich prawników. Miała usłyszeć: „To niech Bóg prowadzi". W międzyczasie prokuratura ujawniła, że skierowała do sądu akt oskarżenia przeciwko niej. Wtedy nie wytrzymała i publicznie zwróciła się go Grzegorza Brauna.

„Czy zachce pan zabrać głos w mojej sprawie? To za pana nadstawiałam głowę i teraz jestem nękana" – mówiła w swojej rolce na Facebooku.

Dominika Walichniewicz, toruńska radna KO, w rozmowie z „Wyborczą" puentuje krótko: – Doigrała się. Pani Szumilas jest bardzo znana z kontrowersyjnej działalności w Toruniu, przejawiała zachowania dość fanatyczne, w jednostronny sposób postrzegała Brauna i wykazała się bezmyślnością, bo jak można podważać zbrodnie w Auschwitz? – mówi radna.

I dodaje: – Nie jest mi jej żal. Doskonale wiedziała, co robi, w jakie środowisko wchodzi i jakie wyznaje poglądy. Takie osoby w ogóle nie powinny funkcjonować w życiu publicznym. Jak pokazuje jej przykład, ta służalczość się nie opłaciła i na nic wywlekanie tego, co się dzieje wewnątrz w partii – uważa radna Walichniewicz.

Szumilas nie przyznała się do zarzucanych czynów. Tłumaczyła, że przeklejała materiały, które dostawała metodą kopiuj-wklej. W ocenie prof. Marii Wincławskiej, politolożki z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, trudno się spodziewać po partiach politycznych, że będą się wstawiać za osoby, które mają zarzuty karne.

– Partie socjalistyczne broniły swoich przedstawicieli i zapewniały to wsparcie instytucjonalnie, ponieważ ich ludzie mogli być w jakiś sposób zagrożeni, chociażby bezrobociem. W związku z tym opiekowały się swoimi członkami od „kołyski aż po grób". W XXI wieku to już tak nie wygląda, chociaż niektóre polskie partie polityczne także deklarują, że swoich członków w jakimś zakresie będą chroniły, co widać po Prawie i Sprawiedliwości – tłumaczy prof. Wincławska.

I przypomina, że Szumilas sama jest odpowiedzialna za swoje czyny i słowa. – Jej w przeciwieństwie do Brauna immunitet nie chroni, więc postawienie zarzutów karnych w jej przypadku jest proceduralnie łatwiejsze – dodaje politolożka.

„Wyborcza" próbowała skontaktować się z Agnieszką Szumilas. Nie odpowiedziała. ●

eprasa.pl 572223c797

Widownia wróciła do BTL-u

Premiery w nowym sezonie

Utrzymywanie teatru na wysokim poziomie jest wielkim wyzwaniem – mówi Jacek Malinowski, dyrektor Białostockiego Teatru Lalek.

ROZMOWA Z
JACKIEM MALINOWSKIM
dyrektorem BTL

TOMASZ KOWALEWICZ: Pięć premier w minionym sezonie, 55 tys. widzów, ponad 90-proc. frekwencja – te liczby robią wrażenie.

JACEK MALINOWSKI: Staramy się tworzyć artystyczne wydarzenia, które przypadną naszym widzom do gustu i spowodują, że będą chcieli wracać na kolejne. Utrzymywanie teatru sezon po sezonie na wysokim poziomie jest wielkim wyzwaniem. Jesteśmy jednak profesjonalistami i cały czas dbamy o rozwój i jakość działań.

W ten weekend zapraszacie na „Rozmowę Mistrza Polikarpa ze Śmiercią”.

– To autorski spektakl artysty lalkarza Adama Walnego towarzyszący spotkaniu wspomnieniowemu poświęconemu Wojciechowi Szelachowskiemu, który niejako odświeżył ten tekst i przepisał go na nowo. Oczywiście gramy nasz repertuar. Wracają „Baśń o Rycerzu bez konia”, „Kulki” i „Lenka”, czyli spektakle dla dzieci. Wyjeżdżamy też na pierwsze festiwale. Nasz „Connecting Flights” zagości na dwóch festiwalach na Słowenii, w stolicy kraju Lublanie oraz w Mariborze.

Zaplanowane są już też premiery na nowy sezon?

– Na pewno jesienią, w ramach nowego sezonu, planujemy premierę reżyserowaną przez czeskiego artystę Tomsę Legierskiego. Stworzy autorski, interaktywny spektakl „Gabinet Emocji”. Będziemy w nim rozmawiać o rozpoznawaniu emocji. Niejednokrotnie już o tym wspominałem, że dzisiejsze dzieci i młodzież, które dorastają przy ekranach komputerów, smartfonów mają wiele problemów z emocjami. Chcemy więc wyjść naprzeciw tej sytuacji i oswoić tę materię, oczywiście za pomocą ciekawych skojarzeń i poczucia humoru. Będzie to z pewnością spektakl lalkowy i mam nadzieję, że okaże się równie trafny jak „Symulator”, który kilka lat temu wyreżyserował Tomsa.

SPONSOR Białystok/34450558

A co później?

– Potem planujemy spektakl w mojej reżyserii. Będzie to ciepła historia dla dzieci, czyli „Tymoteusz wśród ptaków” napisany przez Jana Wilkowskiego. To zabawna opowieść o empatii. Historia opowiada o małym misiu, który znajduje podrzucone jajko kukułcze i próbuje się nim zaopiekować. To ciekawy temat również dla rodziców i starszych widzów, bo pokazuje, jak można łamać rozmaite stereotypy, które w sobie nosimy.

Kolejna premiera będzie prawdopodobnie w lutym – spektakl „Emeryt” oparty na opowiadaniu Brunona Schulza ze zbioru „Sanatorium pod Klepsydrą”. Mam wrażenie, że żyjemy w czasach, w których idąc np. przez park, możemy spotkać kloszarda z doktoratem honoris causa w określonej dziedzinie. Ewolucja technologii powoduje, że wielu wybitnych ludzi może trafić na margines i pozostać tam ze swoją ogromną wiedzą. Być może o tym także będzie ten spektakl. Reżyserią zajmie się Waldemar Śmigasiewicz, który kilka sezonów temu zrealizował w BTL „Hulajgębę”, nagrodzoną na Festiwalu Gombrowiczowskim w Radomiu.

Dalej planujemy spektakl przybliżający historię młodego Ludwika Zamenhofa, który pochodził z Białegostoku i stworzył język esperanto.

Zrealizujemy też „Kota w ekobutach”. Klasyczną historię wpiszemy w perspektywę współczesną wymagającą od nas świadomości i odpowiedzialności za naturę.

Jak przebiega proces przyjmowania zgłoszeń na festiwal „Metamorfozy”, który odbędzie się w czerwcu przyszłego roku?

– Mamy już sporo propozycji ze świata i z Polski. Zbudujemy program zależnie od kwoty zebranych pieniędzy.

Mamy za sobą już sześć udanych edycji, więc mam nadzieję, że i tym razem będzie wspaniale. Planujemy m.in. spektakle związane z naszym projektem „Transport” – z Czech, ze Słowenii, z Estonii. Propozycji jest naprawdę dużo, zarówno z Polski, jak i Czech, Słowacji, Bułgarii, USA, Litwy, Niemiec, Francji, Hiszpanii czy Portugalii.

Rozmawiał Tomasz Kowalewicz

wyborcza.pl

• **Więcej na bialystok.wyborcza.pl**

REKLAMA Białystok/34450557

eprasa.pl 572223c797

Biometanownia na skraju podlaskiej wsi

Ludzie mówią o „bombie przy granicy z Białorusią”

– Gdyby od strony Białorusi nadleciał dron, zrzuciłby ładunek i biometanownia wybuchłaby, to po naszej wiosce śladu by nie było – martwią się mieszkańcy Ostrowa Południowego.

• **Mieszkańcy się boją, że z biometanowni wydostawać się będzie odór, którego żaden pas zieleni nie zatrzyma. Na zdjęciu (pierwsza z lewej) sołtyska Monika Rudnik**

FOT. AGNIESZKA SADOWSKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

Maciej Chołodowski

W Ostrowiu Południowym w gminie Krynki mieszka około 60 osób. Ich niepokój wzbudziły plany budowy biometanowni w odległości kilkuset metrów od wsi. Wokół Ostrowia są obszary przyrodniczo chronione, a niedaleko otulina Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej, Kruszyniany z zabytkowym meczem i tatarską jurtą. Do białoruskiej granicy jest stąd około 7 km.

INWESTOR: TEREN SPEŁNIA KRYTERIA

– Zwożona ma być tu gnojowica, obornik, a także odpady spożywcze z całego powiatu. Mają z tego produkować biometan. Lokalizację wybrały jakiś algorytm, z całkowitym pominięciem czynnika ludzkiego – alarmują mieszkańcy. Przywołują Strategię Rozwoju na lata 2026-2030, jaką opracowali urzędnicy gminy Krynki. Zgodnie z tym dokumentem w okolicach ma być rozwijana zwłaszcza agroturystyka i zachowana bioróżnorodność.

Tymczasem w Ostrowiu Południowym miałyby zostać zbudowane zbiorniki fermentacyjne, hale i silosy na 7 hektarach. Zakład ma wytwarzać średnio 800 metrów sześciennych gazu w ciągu godziny. Inwestorem ma być założona w styczniu 2024 r. spółka Zakład Wytwarzania Biometanu Krynki z siedzibą w Białymstoku powiązana kapitałowo ze spółką Green-en z siedzibą w Warszawie. Spółka zajmuje się przygotowywaniem, rozwojem oraz kompleksowym prowadzeniem inwestycji w sektorze biometanowym. Własnej biometanowni jeszcze nie ma.

Prezesem obydwu spółek jest Maciej Kropidłowski, przedsiębiorca specjalizujący się w zarządzaniu, finansach oraz projektach inwestycyjnych m.in. w sektorze energetycznym. Inżynier energetyki i chemik technolog. Wskazując na mapę okolic, gdzie miałaby powstać biometanownia w Ostrowiu Południowym, mówi: – W tym rejonie jest ledwie kilka działek, gdzie można bez przeszkód wykonać taką inwestycję.

Zapewnia, że planowana lokalizacja biometanowni spełnia przyjęte kryteria dotyczące odległości od zabudowy mieszkaniowej. Zobowiązuje się także wybudować dojazd prosto z drogi wojewódzkiej, by ciężarówki omijały wieś.

DO 150 TYSIĘCY TON ROCZNIE ODPADÓW

W Ostrowiu Południowym są dwa gospodarstwa rolne. Mieszkańcy to głównie emeryci, jest też trochę osób napływowych, które zainwestowały w stare siedliska. Nie ma tu kolei. Wieś otaczają drogi szutrowe, w śnieżne zimy raczej nieprzejezdne.

Odkąd mieszkańcy dowiedzieli się o planach budowy biometanowni, dyskutują o „bombie biometanowej przy granicy z Białorusią”. Katarzyna, jedna z mieszkanek, pokazuje raport, jaki prezentował inwestor: – Deklaruje on, że łączna masa wszystkich przetwarzanych substratów nie przekroczy 150 tys. ton rocznie.

– Nie każdy rodzaj substratu będzie przyjmowany jednocześnie, więc raport powinien określać rzeczywisty dopuszczalny skład mieszaniny substratów, ponieważ ma to wpływ np. na emisję odorów lub potencjalne zagrożenie skażeniem okolicznych gruntów – mówi.

Jej zdaniem raport jest bardzo ogólny, bo inwestor nie ma jeszcze projektu budowlanego, podaje tylko orientacyjne dane, z których wyprowadza wyliczenia dotyczące odorów, emisji hałasu czy wpływu na otoczenie. Wymienia też niektóre składniki, które mają być w tej biometanowni przetwarzane: odpadowe tkanki zwierzęce, odchody zwierzęce, zwierzęta padłe i ubite z konieczności, odpady z przetwórstwa roślinnego, osady z zakładowych oczyszczalni ścieków, wysłodki, odpadowa serwatka, tłuszcze spożywcze, produkty nieprzydatne do spożycia, odpady z destylacji, surowce i produkty nienadające się do spożycia i przetwórstwa, osady z zakładowych oczyszczalni ścieków.

Zakład ma wytwarzać średnio 800 m sześc. gazu w ciągu godziny

Katarzyna dodaje, że na 80 proc. gruntów gminy Krynki nie powinno się w ogóle składować odpadów, ponieważ są to gleby bardzo dobrze przepuszczalne i zachodzi wysokie ryzyko skażenia ziemi i wód. – Równocześnie inwestor nie opisuje konkretnych rozwiązań, które miałyby zapewnić szczelność zbiorników i instalacji – dodaje Katarzyna.

BĘDZIE ODÓR I HAŁAS

Jolanta, która pochodzi z Białegostoku, a od 12 lat ma dom w Ostrowiu Południowym, z niepokojem obserwuje sytuację. – Ruch ciężarówek inwestor obliczył w odniesieniu tylko do działki, na której ma stanąć biometanownia, bez uwzględnienia dojazdów do tej lokalizacji, czyli w znacznej części szutrowymi drogami w kierunku Krynek, Białegostoku, Gródka, Kruszynian.

Sołtyska Monika Rudnicka też czuje niepokój: – Gdyby od strony Białorusi nadleciał dron, zrzuciłby jakiś ładunek i biometanownia wybuchłaby, to po naszej wiosce śladu by nie było.

– Działka, na której ma stanąć ten zakład, jest pochyła. Wody spływają stąd do trzech pobliskich rzeczek, a ostatecznie do Supraśli, która w wodę zaopatruje Białystok – wskazuje jeszcze inny mieszkaniec.

Wszyscy powtarzają zgodnie, że z tej biometanowni wydostawać się będzie odór i hałas, którego żaden pas zieleni nie zatrzyma.

Teraz poziom wody w tutejszych studniach jest krytycznie niski lub studnie już są wyschnięte, a inwestor będzie wnosił o wiercenie studni głębinowej. W Krynkach działa zakład wody mineralnej i nie ma gwarancji, że studnia wydrążona na potrzeby biometanowni nie spowoduje obumarcia źródła artezyjskiego.

Mieszkańcy Ostrowa Południowego zapewniają, że są przeciwni rozwijaniu odnawialnych źródeł energii. – Chcemy dla nas i dla naszych dzieci nowoczesnych technologii służących ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych – zapewniają.

– Jednocześnie chcemy, aby tego rodzaju zakłady były lokalizowane wyłącznie tam, gdzie ich funkcjonowanie nie będzie powodowało pogorszenia jakości życia i zdrowia mieszkańców ani nie będzie miało negatywnego wpływu na cenne przyrodniczo tereny.

Na razie inwestycja czeka na decyzję środowiskową. Ma ja wydać burmistrz Krynek Jolanta Gudalewska. RDOŚ uzgodnił realizację przedsięwzięcia. Dyrektor Zarządu Zlewni w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny postanowił przedsięwzięcie zaopiniować pozytywnie. Jedynie starosta sokólski wydał opinię negatywną. Samorząd z inicjatywy starosty sokólskiego zaczyna

OGŁOSZENIE PŁATNE Lubuskie/34451779

WIELOSPECJALISTYCZNY SZPITAL WOJEWÓDZKI W GORZOWIE WLKP. SP. Z O.O zatrudni

Rzecznika ds. Informacji i Komunikacji

Podstawowe zadania:
- reprezentowanie Szpitala w kontaktach z mediami, w zakresie określonym przez Zarząd Szpitala;
- przygotowywanie komunikatów prasowych, informacji i odpowiedzi na zapytania mediów;
- koordynowanie kontaktów pracowników i przedstawicieli Szpitala z mediami;
- monitorowanie i analiza informacji medialnych dotyczących Szpitala oraz wspieranie Zarządu w komunikacji kryzysowej;
- współtworzenie komunikacji zewnętrznej Szpitala, w tym treści na stronie internetowej i w mediach społecznościowych.

Oferty prosimy składać na adres mailowy: rekrutacja@szpital.gorzow.pl **do dnia 20.09.2026 r.**

eprasa.pl 572223c797

się starać o uzyskanie przez Krynki statusu uzdrowiska. Wśród rozważanych koncepcji jest budowa sanatorium w rejonie zabytkowego Starego Parku, oddalonego zaledwie o około 4 kilometry od planowanej lokalizacji biometanowni.

Tymczasem prezes Kropidłowski zapewnia, że instalacja została zaprojektowana w sposób, który eliminuje możliwość rozprzestrzenienia odorów na okolicę, a kryte i szczelne zbiorniki, zamknięte hale i biofiltry to powszechnie stosowane rozwiązania w tysiącach biogazowni i biometanowni funkcjonujących na terenie kraju i Europy. Jesteśmy w pełni otwarci na dialog z mieszkańcami, w tym na dodatkowe ponadnormatywne rozwiązania monitoringu emisji w tym odorowej, jeśli to pozwoli się mieszkańcom poczuć jeszcze bezpieczniej.

– Jesteśmy otwarci również na propozycje drogi łączącej inwestycję z drogą wojewódzką, co w zasadzie wyeliminuje odczuwalność transportu – mówi prezes – Nie znamy przykładu stwierdzającego negatywny wpływ biometanowni na turystykę czy ceny nieruchomości. Pozytywnym wpływem będzie zmniejszenie ilości obornika i gnojowicy lanej dziś na pola.

Kropidłowski mówi też o milionowych podatkach z biometanowni, jakie zasilą budżet gminy Krynki i dodatkowych miejscach pracy. A mieszkańcy punktują: – Cały ten podatek gmina będzie wydawać na naprawę rozjeżdżonych dróg. Miejsca pracy? W zakładzie ma być 15 etatów.

ROLNIK Z UMOWY CHCE SIĘ WYCOFAĆ

Grunt pod tę biometanownię inwestor kupił od rolnika, 74-letniego Stanisława Trzonkowskiego, który jest pionierem i jednym z największych producentów rokitnika w Polsce, ale też posiadaczem plantacji czarnej porzeczki i aronii. – Zdecydowaliśmy się na sprzedaż ziemi pod biometanownię, bo miały tu powstać turbiny wiatrowe i panele fotowoltaiczne, pod które byliśmy gotowi dzierżawić grunty. Biometanownia mogłaby przerabiać na gaz pozostałości po wycinaniu zielska przy tych turbinach i fotowoltaice i z naszych pól uprawnych. Jednak okazało się, że ani te turbiny, ani panele nie powstaną – mówi Trzonkowski.

Rolnik chce się teraz wycofać z umowy, nawet jeśli sprawa miałaby się znaleźć w sądzie. – Inwestor od biometanowni zapewniał, że nie będzie szkodziła. Nie powiedział dokładnie, co tam będzie zwożone i jakie mogą być zagrożenia. Okazało się, że trzeba będzie dowozić wsad z odległych terenów, tutejszymi drogami, które pod taki transport nie są przygotowane. Zapewnia, że jest gotowy ponieść kary, ale wbrew tutejszym ludziom działać nie będzie.

Szacowana moc projektowanej instalacji w Ostrowie Południowym ma wynosić powyżej 3 MW. Tymczasem w końcu ubiegłego tygodnia Sejm przyjął nowelizację ustawy, która ma wprowadzić m.in. wsparcie dla biometanowni większych niż 1 MW (nowelizacja tej ustawy została przesłana do Senatu). Nowelizacja przewiduje także określenie zasad funkcjonowania gazociągów bezpośrednich służących do przesyłu biogazu, biogazu rolniczego i biometanu. Celem tego rozwiązania jest zwiększenie możliwości wykorzystania tych paliw również poza miejscem ich wytwarzania.

Biometanownie, podobnie jak biogazownie – zdaniem specjalistów – są odpowiedzią na rosnące zapotrzebowanie w energię przy jednoczesnej konieczności odchodzenia od paliw kopalnych. Główna różnica między tradycyjnymi biogazowniami, a biometanowniami polega na tym, że pierwsze produkują surowy biogaz (głównie do wytwarzania prądu i ciepła na miejscu), podczas gdy biometanownie dodatkowo oczyszczają ten gaz do parametrów czystego gazu ziemnego.

Pierwsza w Polsce biometanownia powstała w lutym 2025 roku na terenie Rolniczego Gospodarstwa Doświadczalnego w Brodach, które należy do Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Od jesieni 2025 r. działa też komercyjna biometanownia produkująca biometan i tłocząca go do sieci w Strzelinie (województwo dolnośląskie) i należy do Südzucker Polska. Do otwarcia swojego takiego zakładu szykuje się też Orlen – w Głąbowie w woj. warmińsko-mazurskim.

Według danych Polskiej Organizacji Biometanu w różnych fazach planowania i rozwoju znajduje się ponad 120 kolejnych projektów nowych biometanowni. W całej Europie działa obecnie ponad 1600 takich instalacji. W Polsce działa teraz ponad 400 instalacji biogazowych, w tym 209 biogazowni rolniczych wpisanych do rejestru Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. ●

Biometanownie

1600

INSTALACJI DO PRODUKCJI BIOMETANU

• **Tyle działa teraz w całej Europie. W Polsce pracuje ponad 400 instalacji biogazowych, w tym 209 biogazowni rolniczych wpisanych do rejestru Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa**

REKLAMA

Białystok/34451162

1 RP

eprasa.pl 572223c797

REOTWRACIE PSB MRÓWKA W BUSKU-ZDROJU

Jesteśmy stąd. Mrówka w Busku wraca odnowiona

Blisko 400 miejsc pracy w rejonie Buska-Zdroju – taki jest dziś lokalny wymiar obecności Grupy PSB. Za tą liczbą stoją pracownicy centrali i magazynów w Wełczu, Hotelu Słoneczny Zdrój oraz marketu Mrówka. Po niemal 20 latach działalności Mrówka w Busku wraca po modernizacji. To zmiana sklepu, ale nie tego, co od lat pozostaje jego fundamentem – lokalności, bliskości mieszkańców i przekonania, że zakupy robione tutaj wspierają miejscową gospodarkę.

Jarosław Dobrogoszcz z zespołem PSB Mrówka w Busku-Zdroju.

Prawie 20 lat razem

Mrówka jest obecna w Busku-Zdroju od grudnia 2007 roku. Przez niemal dwie dekady zmieniały się potrzeby klientów, sposób robienia zakupów i oczekiwania wobec sklepu. Modernizacja placówki jest odpowiedzią na te zmiany, ale nie oznacza początku nowej historii.

– ***Nie otwieramy sklepu od zera. Wracamy odnowieni. Najważniejsze pozostaje to samo: znajomość lokalnego rynku, relacje z klientami i przekonanie, że sklep powinien być blisko ludzi.*** *– mówi Jarosław Dobrogoszcz, Dyrektor Handlowy Grupy PSB Handel S.A.*

Ta ciągłość ma dziś szczególne znaczenie. O klienta konkurują międzynarodowe sieci i globalne platformy internetowe, ale lokalny sklep to coś więcej niż miejsce zakupów. Za jego działalnością stoją konkretni ludzie – mieszkańcy miasta i okolic, którzy tutaj pracują, otrzymują wynagrodzenia, robią zakupy i korzystają z lokalnych usług.

Blisko 400 miejsc pracy w rejonie Buska

Znaczenie Grupy PSB dla lokalnego rynku pracy wykracza poza sam sklep. W Grupie PSB Handel S.A. pracuje obecnie prawie 450 osób, z czego w centrali w Wełczu blisko 300 osób. Hotel Słoneczny Zdrój w Busku-Zdroju zatrudnia ponad 70 osób, a zespół Mrówki w Busku-Zdroju liczy blisko 30 pracowników. W samym rejonie Buska i Wełcza daje to blisko 400 miejsc pracy.

– ***Za tymi liczbami stoją konkretni ludzie i ich rodziny. Miejsca pracy tworzone tutaj oznaczają wynagrodzenia, które w dużej części wracają do lokalnego obiegu, zakupy dokonywane w regionie, korzystanie z miejscowych usług i wpływy podatkowe. To pokazuje, że obecność firmy ma znaczenie znacznie większe niż sama działalność handlowa*** *– mówi Piotr Kozina Dyrektor Zarządu Grupy PSB Handel S.A..*

Centrala Grupy PSB znajduje się w Wełczu, zaledwie kilka kilometrów od Buska-Zdroju. W tym przypadku określenie „jesteśmy stąd" ma więc bardzo dosłowny wymiar.

Blisko 400 miejsc pracy w rejonie Buska-Zdroju.
To właśnie znaczy być naprawdę lokalnie.

Polski kapitał, lokalne korzyści

Grupa PSB jest polską firmą z polskim kapitałem, tworzoną przez ponad 400 niezależnych przedsiębiorców z całego kraju. Model PSB opiera się na współpracy lokalnych, często rodzinnych firm. Przedsiębiorcy zachowują niezależność swoich biznesów, a jednocześnie korzystają ze skali dużej organizacji – wspólnych technologii, wiedzy, marketingu, danych czy siły zakupowej.

> *Chcemy, żeby 12 września był przede wszystkim okazją do spotkania. Mrówka jest w Busku od prawie 20 lat i przez cały ten czas mieszkańcy byli częścią naszej historii.*

– ***Polski kapitał ma dla nas bardzo praktyczny wymiar. To przedsiębiorcy rozwijający swoje firmy w konkretnych miejscowościach, miejsca pracy i pieniądze, które poprzez wynagrodzenia, zakupy, usługi czy podatki wracają do lokalnej gospodarki. Wierzymy, że siła dużej organizacji może iść w parze z niezależnością lokalnego przedsiębiorcy*** *– mówi Paweł Wysocki Członek Zarządu Grupy PSB Handel S.A.*

Nie tylko produkt. Także pomoc i usługi

Odnowiona Mrówka ma odpowiadać także na zmieniające się oczekiwania klientów. Dziś coraz częściej nie szukają oni wyłącznie konkretnego produktu, ale rozwiązania problemu – pomocy w remoncie, urządzeniu wnętrza czy realizacji inwestycji.

– ***Klient nie zawsze chce po prostu kupić płytki czy farbę. Chce mieć dobrze urządzoną łazienkę albo wykończony pokój. Dlatego zmieniamy sposób myślenia: nie tylko sprzedajemy produkt, ale pomagamy znaleźć rozwiązanie i przeprowadzić klienta przez kolejne etapy jego inwestycji*** *– tłumaczy Jarosław Dobrogoszcz.*

W Busku powstanie również **Profi Point** – koncepcja łącząca sprzedaż z doradztwem, usługami projektowymi, logistyką i kompleksową obsługą inwestycji. Klient będzie mógł otrzymać wsparcie od wyceny i doboru produktów, przez doradztwo i projekt, aż po dostawę na budowę i współpracę z wykonawcami.

– ***Siłą lokalnego sklepu jest połączenie produktu, wiedzy, usług i relacji. Chcemy, żeby klient mógł załatwić więcej w jednym miejscu i miał obok siebie ludzi, do których może wrócić po poradę*** *– dodaje Jarosław Dobrogoszcz.*

Jesteśmy stąd

Modernizacja zmienia wygląd sklepu, rozszerza jego ofertę i możliwości obsługi klientów. Nie zmienia jednak tego, co od początku było dla Mrówki najważniejsze – bliskości mieszkańców i lokalnego charakteru.

– ***„Jesteśmy stąd" nie jest dla nas hasłem na potrzeby jednego reotwarcia. Centrala Grupy działa w Wełczu, Mrówka jest w Busku od 2007 roku, tutaj pracują nasi ludzie i tutaj od lat są nasi klienci. Chcemy nadal być częścią tej społeczności*** *– mówi Anna Kaminska, Członkini Zarządu Grupy PSB Handel S.A.*

Po niemal dwóch dekadach Mrówka nie zaczyna więc swojej historii od nowa. Wraca odnowiona – do mieszkańców, z którymi jest związana od 2007 roku.

12 września w godz. **9.00–18.00** wspólnie z nimi będzie świętować reotwarcie podczas rodzinnego festynu. Gościem specjalnym wydarzenia będzie **Darek Stolarz**, fachowiec znany z programów telewizyjnych.

Bo kiedy kupujemy lokalnie, część wartości tego zakupu zostaje blisko nas.

eprasa.pl 572223c797